WWW.ZVIAZDA.BY — на 12 гадзін раней

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

11 САКАВІКА 2011 г.
ПЯТНІЦА
№ 45 (26909)

Кошт 650 рублёў

ВЫДАЕЦЦА З 9 ЖНІЎНЯ 1917 г.

«Прамая лінія»

СУСТАЎ ПАТРАБУЕ ЗАМЕНЫ

Пра дыягностыку і лячэнне дэгенератыўна-дыстрафічных захворванняў буйных суставаў (каленнага, тазасцегнавога, галёнкаступнёвага) — артрозаў, застарэлых пераломаў і вывіхаў, астэапарозных пераломаў можна распытаць **загадчыка кафедры траўматалогіі і артапедыі Беларускай медыцынскай акадэміі паслядыпломнай адукацыі доктара медыцынскіх навук Алега Пятровіча КЕЗЛЮ.**

Рэдакцыйная «прамая лінія» з яго ўдзелам адбудзецца **15 сакавіка, у аўторак, з 15.00 да 16.00** па нумарах: **8 (017) 292 38 92 і 292 38 21.** Папярэдня пытанні можна пакідаць па нумарах: **8 (017) 287 18 29 і 287 18 36.**

У БЕЛАРУСІ ГАТОВЫ ПАДТРЫМАЦЬ ДЗЕЙНАСЦЬ АШЧАДБАНКА РАСІІ

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўчора на сустрэчы са старшынёй праўлення Ашчадбанка Расіі Германам Грэфам, перадае карэспандэнт **БЕЛТА.**

«Ашчадбанк Расіі прыйшоў у Беларусь надоўга, з нашага пункту гледжання, і мы павінны ўсяляк яго падтрымаць, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — Банк выказаў жаданне фінансаваць вельмі многія праекты ў нашай краіне — выбірайце любыя, мы вам абсалютна даверяем і будзем вас падтрымліваць».

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што першапачаткова ў Беларусі была пэўная насцярожанасць адносна Ашчадбанка Расіі, аднак яна была матываваная. «У нас была вялікая насцярожанасць, што ў Беларусь ідзе магутны, вялікі банк, — сказаў Прэзідэнт. — Але прайшоў час, і мы бачым, што выканана ўсё, што абяцалі».

Звяртаючыся да Германа Грэфа, кіраўнік дзяржавы падкрэсліў, што магчымасці беларускага боку яму вядомы, і «любыя складанасці, якія могуць узнікнуць, мы пераадолеем разам». Прэзідэнт таксама дадаў, што гатовы абмяркаваць шэраг праектаў і пытанняў, якія датычацца работы банка.

У сваю чаргу старшыня праўлення Ашчадбанка Расіі адзначыў, што за час дзейнасці банка ў Беларусі пераважаны даволі аптымістычныя планы. «Фактычна ніводны напрамак, які абмяркоўваўся, не застаўся без развіцця», — сказаў ён. Герман Грэф таксама дадаў, што банк наблізіўся да $1 млрд інвестыцый у беларускую эканоміку і даволі паспяхова вывеў Беларусь на знешнія рынкі. Акрамя таго, у поўным аб'ёме выконваецца сумесная праграма па фінансаванні экспарту беларускіх тавараў у Расійскую Федэрацыю. Паводле слоў Германа Грэфа, Ашчадбанк Расіі пачынае новы этап супрацоўніцтва, а менавіта мае намер поўнасцю перарабіць тэхналагічную платформу дачыннага банка — ААТ «БПБ-Банк».

Ашчадбанк Расіі з'яўляецца вядучым банкам Цэнтральнай і Усходняй Еўропы. Па выніках 2010 года ён уваходзіць у дзясятку самых прыбытковых банкаў свету, па капіталізацыі займае 14-е месца і ставіць за мэту да 2014 года ўвайсці ў дзясятку самых буйных банкаў. Па выніках 2010 года Ашчадбанк Расіі — лідар на фінансавым рынку Расійскай Федэрацыі па актывах, капіталу і прыбытку. У банкаўскай сістэме Расіі актывы і капітал Ашчадбанка складаюць больш за 25 працэнтаў. Мае дачынных банкі ў Беларусі, Казахстане і Украіне. Па ключавых паказчыках дачынны банк у Беларусі ААТ «БПБ-Банк» займае трэцюю пазіцыю сярод банкаў краіны.

Міхаіл КАВАЛЁЎ:

«Калі мы працуем разам у Саюзнай дзяржаве, нам трэба навучыцца дамаўляцца...»

ПАГАДНЕННЕ накопт паставак расійскай нафты ў Беларусь на гэты год дэкан эканамічнага факультэта БДУ, прафесар Міхаіл Кавалёў падчас відэафрыфінгу ў Мінску, арганізаванага Нацыянальным прэс-цэнтрам, назваў лепшым за папярэдніе. Разам з тым, па яго заяве, што прадугледжаная пагадненнем прэмія расійскім нафтатрэйдарам абсалютна несправядлівая і не адпавядае духу і літары адзінай эканамічнай прасторы дзвюх краін.

Прафесар Кавалёў лічыць, што па любых правілах нафту ў межах агульнай мытнай тэрыторыі неабходна прадаваць па адзіных цэнах плюс надбаўкі за яе транспарціроўку, але ніяк не прэміі за тое, што Беларусь мадэрнізавала свае нафтаперагонныя заводы. «Нашы нафтаперагонныя заводы сёння працуюць больш эфектыўна, чым расійскія, і толькі таму мы павінны выплачваць прэмію ў 45 долараў за кожную тону нафты расійскім нафтатрэйдарам», — падкрэсліў Міхаіл Кавалёў. Гэта значыць, кажа ён, мы павінны дзяліцца даходамі, атрымлiвымі ад перагонкі нафты. «На мой погляд, гэта абсалютна несправядліва, а ў выпадку з Мазырскім НПЗ сувэрэнасць любому здароваму сэнсу, паколькі апошні напалову належыць тым сам і расіянам». На думку прафесара, рана ці позна ў Расіі зразумеюць, што лепш на тэрыторыі Беларусі пабудаваць, напрыклад, нафтахімічны кластар для перапрацоўкі сумесна нафты і продажу нафтапрадуктаў у Еўропу, а не будаваць новыя трубы накштант БТС-2 з мэтай пампавання нафты для перапрацоўкі на тэрыторыі ў Еўрасаюзе. «Калі мы працуем разам у Саюзнай дзяржаве, нам неабходна навучыцца дамаўляцца, каб гэта была сапраўды адзіная эканамічная прастора», — зазначыў ён.

Акрамя таго, Міхаіл Кавалёў, закранаючы пытанне паставак расійскага газу, выказаўся за тое, што цэны на блакітнае паліва як для расійскіх спажыўцоў, так і для беларускіх павінны быць аднолькавымі. «Цэны на газ павінны быць аднолькавымі для расійскіх і беларускіх спажыўцоў плюс кошт дастаўкі паліва ў Беларусь. Я ўпэўнены, — кажа ён, — што рана ці позна гэта адбудзецца».

Наогул, на думку эксперта, у межах АЭП для ўсіх суб'ектаў гаспадарання павінны быць створаны роўныя ўмовы, не павінна быць ільготнага крэдытавання для сваіх, не павінна быць прэферэнцый пры правядзенні тэндараў і г.д. «Галоўнае, каб дамоўленасці па адзінай эканамічнай прасторы і адзінай мытнай тэрыторыі старанна захоўваліся, а не было б так, як з нафтай, — падкрэсліў ён. — І Беларусь выконвае ўсе дамоўленасці па адзінай эканамічнай прасторы, яна першай ратыфікавала ўсе гэтыя пагадненні, і ад сваіх партнёраў мы чакаем таго ж».

Каментуючы магчымае аб'яднанне двух вытворчых гігантаў — МАЗа і КамАЗа, Міхаіл Кавалёў не пагадзіўся з асцярогамі, якія часам выказваюцца, што размова ідзе пра паглынанне расійскім прадпрыемствам беларускага. «Я б не сказаў, што размова ідзе пра паглынанне, размова ідзе пра аб'яднанне намаганняў у канкурэнтнай барацьбе на агульных рынках, — мяркуе ён. — І, відавочна, што гэта адпавядае як інтарэсам Беларусі, так і Расіі». Паводле слоў эксперта, аўтамабільны завод пры цяперашній канкурэнцыі можа выстаяць, калі ён выраблае не менш за 500 тысяч легкавых аўтамабіляў у год, а грузавых — мінімум 100 тысяч. Сёння ж ні ў КамАЗ выпускае каля 35 тысяч машын, што нямнат. Улічваючы гэта, лічыць Міхаіл Кавалёў, каля мы не аб'яднаем свае намаганні, то рана ці позна і расіянам, і беларусам прыйдзецца выкарыстоўваць кітайскія аўтамабілі. «Проста відавочна, што ў цяперашняй сітуацыі, калі кітайскія тавары прасоўваюцца і на расійскі рынак, і на беларускі, нам неабходна аб'ядноўваць свае намаганні, — кажа ён. — Сапраўды, ёсць прыклады як удалых, так і няўдалых аб'яднанняў аўтазаводаў. У нашых умовах важна пазбегнуць памылак пры стварэнні аб'яднання, каб гэта сапраўды быў моцны саюз, узаемавыгадны для абодвух бакоў».

Прафесар не адмаўляе таго, што падобнае аб'яднанне будзе дыктавацца пэўны час: як гэта аптымальна зрабіць, у прыватнасці, ці стварыць кіруючую кампанію, якой будуць аддадзены пакеты акцый.

СТАР. 2

Выстава

На выставе паляўнічых трафеяў.

НАПЭЎНА, ужо ніхто і не сумняваецца, што да нас нарэшце зазірнула сапраўдная вясна. Зазірнула і не збіраецца здаваць свае пазіцыі. А, значыць, самы час адкрываць новы сезон. Сезон актыўнага адпачынку! Зарыентавацца ў новых таварах і паслугах, якія закліканыя зрабіць гэты самы адпачынак запамінальным і камфортным, якраз і дапаможа выстава «Паляванне і рыбалоўства. Вясна-2011», якая гасцінна расчыніла свае дзверы для наведнікаў учора ў сталічным выставачным павільёне па адрасе вул. Я. Купалы, 27.

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

Дзік на пожагу — адзін з сюрпрызаў выставы.

ВЯСНА ЗАКЛІКАЕ: СЕЗОН ПАЧЫНАЙ!

Яшчэ на пад'ходзе да выставачнага комплексу нос пачынае казытаць дымок паляўнічай кухні, што літаральна лунае ў крыху марозным ранішнім паветры. А відовішча самога вялікага дзіка на пожагу над вуголлем прымушае ўжо зглынуць слінку... Нагуляць, як кажуць, апетыт — пакуль гатуецца дзічына — можна з карысцю для сябе нават не трапляючы ўнутр выставачнага павільёна. Прама тут, на адкрытай пляцоўцы, лясгасы арганізавалі экспазіцыю малых архітэктурных форм: альтанак, паляўнічых домікаў, лазняў.

— Колькі каштуе гэтая лазня? — прасіць мяне дапамагчы разабрацца з інфармацыяй жанчына сталага веку, якая відавочна «паклала вока» на выстаўлены ўзор ад Старадарожскага доследнага лясгаса. — Каждае, без малога 15 мільёнаў? Але гэта поўны кошт — з улікам ПДВ, разам з дадатковымі работамі і матэрыяламі?

Разам аглядаем лазню. Памер зрубу 6х6 метраў, вынас веранды на 2 метры, вышыня 2,4 метра, дыяметр бярвення — 16 сантыметраў. Уласна кошт камплекта бярвеннаў складае крыху менш за 10 мільёнаў рублёў... Як мне здалося, выпадковая суразмоўца ў думках усё «прымервала» гэтую лазню на сваім загарадным участку.

Ну, а калі лазня ўжо ёсць, самы час абзавесціся новымі венікамі. Літаральна ў двух кроках — у экспазіцыі Віцебскага дзяржаўнага вытворчага лесагаспадарчага аб'яднання. Іх вельмі хораша рэкламуе вядучы інжынер пабочнага карыстання і падсобнай сельскай гаспадаркі Алег Грыцкевіч.

— Бярозавыя, не пашкадуеце — і бярозавыя, і дубовыя па 5 тысяч рублёў за штуку, — добразычліва раіць ён. — Цікавіцеся сушанымі грыбочкамі? Калі ласка, уласная прадукцыя — апенькі, 15 тысяч за кілаграм. Здавалі іх на кансервавыя заводы, зараз восць і на выставу прывезлі. Як і журавіны, якія рэалізуюцца па 12 тысяч. Праўда, здалі толькі 6 тон — не надта ўрадлівы на гэтую ягаду быў мінулы год. Мёд у сотах, калі ласка, бярыце — 25 тысяч рублёў за кілаграм. Гэта танна ў параўнанні з цэнамі на базары. У нас сваіх 900 пчаласем'яў, сабралі ў апошнім сезоне 3,7 тоны гэтага карыснага прадукту...

СТАР. 8

МАСКВІЧКІ НАРАДЖАЮЦЬ У БЕЛАРУСКАЙ ПРАВІНЦЫІ

Усё больш жыхарак расійскіх мегаполісаў, такіх як Масква, Санкт-Пецярбург, прыязджаюць нараджаць у Віцебск. Напрыклад, Віцебскі радзільны дом №1 толькі за першы месяц гэтага года выканаў гадавы план па экспарту паслуг. Іншаземкі і іх сваякі высока ацэньваюць прафесіяналізм беларускіх спецыялістаў. Ды і кошт паслуг нашмат меншы, чым у Маскве. Бязмоўна, і харчаванне, пражыванне ў гатэлях для сваякоў параўнальна даступныя.

Як паведаміў «Звяздзе» **начальнік упраўлення аховы здароўя Віцебскага аблвыканкама Юрый ДЗЯРКАЧ,** колькасць будучых мам з той жа Масквы, якія вырашылі нараджаць у Віцебску, стабільна павялічваецца. Іх прываблівае магчымасць без праблем загадзя дамовіцца аб знаходжанні ў радзільным доме, адсутнасць затораў на дарогах, магчымасць адпачынку пасля родаў на турбазе, у гатэлях.

Цікава, што нямала кліентаў пажадалі атрымаць медыцынскія паслугі пасля агляду сайта турыстычных паслуг вобласці, дзе асобнае месца займаюць прапановы медыкаў прайсці абследаванне, праляцыцца.

Калі ў 2009 годзе медыцына Віцебшчыны на экспарце медыцынскіх паслуг зарабіла ўсяго каля 200 тысяч долараў ЗША, то летась ужо каля 450 тысяч долараў. Сёлета — ужо больш за сто тысяч долараў. Планауецца ў бягучым годзе зарабіць каля 17 мільярдаў рублёў. Паралельна павялічваецца колькасць замежных пацыентаў спрыяе спецыяльна створанае агенцтва з інфармацыйным цэнтрам, якое дзейнічае пры 2-й абласной бальніцы. Рэкламуюцца паслугі не толькі ўстаноў аховы здароўя Віцебшчыны. Своеасаблівымі «брэндамі»сярод замежных грамадзян, паводле слоў галоўнага медыка вобласці, сталі кардыялогія, практалогія і іншыя медыцынскія сферы Віцебшчыны.

Вялікія перспектывы з'явяцца са стварэннем бязвізавай 50-кіламетровай зоны для жыхароў памежных тэрыторый Латвіі, Літвы і Беларусі. Дарэчы, не сакрэт, што пасля ўступлення прыбалтыйскіх краін у Еўрасаюз у іх з'явілася праблема недахопу медыцынскіх кадраў. Каб абслужыць прыбалтаў, сучаснае абсталяванне ўстанаўліваецца і ў прыгранічных беларускіх раёнах. Тут замацоўваюцца кадры, стварaецца інфраструктура для рэабілітацыі і адпачынку.

Як падкрэсліў Юрый Дзяркач, ніякім чынам экспарт медыцынскіх паслуг не ўплывае на аказанне медыцынскай дапамогі землякам. Наадварот, з'яўляецца магчымасць набываць за заробленыя грошы новае абсталяванне, укараняць новыя, сучасныя тэхналогіі. Ды і заробак урачоў, медыцынскіх сясцёр павялічваецца.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Як нас дураць

ІНВЕСТАРЫ І РЭЙДАРЫ

Актывы айчынных прадпрыемстваў павінны прадавацца па рэальным, а не заніжаным кошце

ЛІБЕРАЛІЗАЦЫЯ эканамічных працэсаў у сферы прыватызацыі дзяржаўнай уласнасці у Беларусі, у тым ліку і адмена мараторыя на продаж акцый, у асобных выпадках прыцягвае ўвагу органаў дзяржбяспекі, паведамляе прэс-служба УКДБ па Гродзенскай вобласці.

Па стане на 1 лістапада 2010 года на Гродзеншчыне зарэгістравана 185 акцыянерных таварыстваў з дзяржаўнай доляй. Прычым у 46 ААТ доля дзяржавы складае менш за 50%, іх акцыянерамі з'яўляюцца члены працоўных калектываў і юрыдычныя асобы — сельгасвытворцы. І, як сведчыць практыка, пры рэйдарскім пранікненні у Гродзенскім рэгіёне, як правіла, кладзецца вока на актывы акцыянерных таварыстваў сельгаспераpрацоўкі, якім у 2000—2006 гадах аказвалася дзяржаўная падтрымка, а таксама на прадпрыемствы гандлю з высокім узроўнем рэнтабельнасці.

У прыватнасці, з удзелам супрацоўнікаў дзяржбяспекі спынены рэйдарскія імкненні да адкрытых акцыянерных таварыстваў «Белкарт» (Ваўкавыск),»Дзятлаўскі сыраробны завод», «Слонімскі мясакамбінат».

Спосабы дзеяння ўнядобрасумленных інвестараў, згодна з інфармацыяй УКДБ па Гродзенскай вобласці, наступныя:

— праведзенне дататковай эмісіі акцый і аб'яўленне закрытай падпіскі на іх па намінальным кошце, які істотна ніжэйшы за рэальны кошт актываў прадпрыемства;

— збор канфідэнцыяльнай інфармацыі праз рэестратрымальнікаў аб акцыянерах — фізічных асобах для наступнай арганізацыі кампаніі па скупцы акцый і атрымання блакіруючага (альбо кантрольнага) пакета акцый;

— выкарыстанне рэйдарамі рашэнняў органаў мясцовай улады аб рэарганізацыі ААТ з мэтай вызвалення ад іх долі акцый у шляхам злiцця і далучэння для аргументацыі выкупу акцый у насельніцтва;

— дэстабілізацыя працы таварыства шляхам прыняцця рашэнняў, якія супярэчаць эканамічным інтарэсам прадпрыемства і дзяржавы;

— стварэнне «кааліцыі» з членаў адміністрацыі ААТ, якая забяспечвае спрыяльнае ажыццяўленне пераходу правоў на актывы (акцыі) прадпрыемства;

— атрыманне правоў на нерухомую маёмасць беларускага прадпрыемства пад выглядам стварэння сумесных прадпрыемстваў;

— уяснение ў крэдытныя дагаворы, што заключающа беларускімі прадпрыемствамі, пунктаў, згодна з якімі перадача крэдытных абавязацельстваў перад банкам можа быць ажыццёўлена трэцяй асобай без згоды уласніка.

Арганізатарамі неправамернага атрымання правоў на актывы беларускіх прадпрыемстваў у Гродзенскай вобласці выступалі, як правіла, замежныя прадстаўнікі буйнога бізнэсу і кампаній, якія займаюцца траставай дзейнасцю на рынку каштоўных папераў. Пры гэтым так званыя недружалюбныя паглынанні патэнцыяльна могуць прычыніць шкоду не толькі гаспадарчай дзейнасці канкрэтнага прадпрыемства, але і паставіць пад пагрозу рэалізацыю асобных кірункаў дзяржаўнай палітыкі.

Прадстаўнікі арганізацыі, якая мае намер ажыццявіць рэйдарскі захоп, спрабуюць, як правіла, г.зн. не дапускаць яўных парушэнняў і выкарыстоўваць двухсэнсоўнае тлумачэнне нарматыўна-прававых актаў. Таму вельмі важна выпрацаваць юрыдычна граматны механізм абароны ад нядобрасумленный дзейнасці «захопнікаў».

Летась, напрыклад, была атрымана інфармацыя аб намерах замежных акцыянераў ААТ «Слонімскі мясакамбінат» (27,1% акцый знаходзіцца ва ўласнасці дзяржавы, 38,9% — належыць іншаземцам; 22,6% — у сельгасвытворцаў; 11,4% — фізічным асобам) забяспечыць кантроль над прадпрыемствам, па сутнасці, ажыццявіць рэйдарскі захоп. Выкарыстоўваючы перавагу ў галасах у органах кіравання ААТ, іншаземцы блакіравалі рашэнні, якія прапаноўваліся на разгляд прадстаўніком дзяржавы ў акцыянерным таварыстве. У адказ аблвыканкамам, аб'яднаннем «Гроднамясамалпрам» была праведзена праца па афармленні сельгасарганізацыямі доўгатэрміновых даверанасцяў на прадстаўніка дзяржавы ў акцыянерным таварыстве.

Рэйдараў цікавіць не толькі долі ў статутных фондах суб'ектаў гаспадарання, але і нерухомая маёмасць, якая маецца на балансе прадпрыемстваў, а таксама права на рэалізацыю ліквіднай прадукцыі.

У мінулага года УКДБ па Гродзенскай вобласці была атрымана інфармацыя, што планецца рэалізацыя сумніўнага інвестыцыйнага праекта з удзелам ААТ «Белкард» і замежнай кампаніі. Пры гэтым, як умова стварэння СП, у статутным фондзе мяркавалася выкарыстаць вытворчы корпус у Гродне плошчай 4093,7 кв. м. і рынкавай вартасцю 824 тысячы долараў ЗША. Але аказалася, что гэта камерцыйная структура фактычна... не мае фінансавых рэсурсаў для рэалізацыі заяўленых умоў стварэння СП. На падставе гэтых звестак ААТ «Белкард» адмовілася ад пражэкта, які пагражаў страта кантролю за аб'ектамі нерухомасці.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ЗГАРЭЛІ 1670 КУРЭЙ

У сераду, 9 сакавіка, у адным з будынкаў птушніка прыватнага прадпрыемства «Скідзельагрaпрадукт» Гродзенскага раёна адбыўся пажар. Ад моцнага задымлення задыхнуліся 1670 курэй-нясушак да 1 года. Папярэдні пасля склад 8 мільёнаў рублёў.

Сяргей ЧЫГРЫН.

РОЗГАЛАС

АПОШНЯЯ ІНФАРМАЦЫЯ СУТАК

ЗОЛАТАВАЛЮТНЫЯ РЭЗЕРВЫ БЕЛАРУСІ — $5511,5 МЛН

За люты аб'ём золатавалютных рэзерваў Беларусі ў нацыянальным вызначэнні знізіўся на 68 мільёнаў долараў ЗША і на 1 сакавіка склаў у эквіваленце 5511,5 мільёна долараў, паведаміў карэспандэнту «Звязды» намеснік начальніка Упраўлення інфармацыі Нацыянальнага банка Міхаіл Жураўвіч.

Пры гэтым, адзначаюць у галоўным банку краіны, у мінулым месяцы наша рэспубліка ў поўным аб'ёме ажыццявіла выплату першага куртона па суверэнных еўраабліграцыях у суме каля 66 мільёнаў долараў. Узровень міжнародных рэзервовых актываў Беларусі ў адпаведнасці з метадалогіяй МВФ знізіўся на 319,4 мільёна долараў і на 1 сакавіка склаў у эквіваленце 4023,6 мільёна долараў. Больш значнае зніжэнне рэзерваў у гэтым вызначэнні ў параўнанні з рэзервамі ў нацыянальным вызначэнні звязана з методыкай разліку пакасчыка, а менавіта асабліваасцямі ўключэння ў яго склад асобных актываў у каштоўных металах.

Ігар ГРЫШЫН.

ЛЕГКАВІК УЕХАЎ У КАЛОНУ ВЕЛАСІПЕДЫСТАЎ

Аварыя адбылася а пятай гадзіне вечара на 12-м кіламетры Мінскай кальцавой аўтадарогі.

— Кіроўца «БМВ-325» 1987 года нараджэння рухаўся ў першай паласе ўнутранага кальца МКАД, — паведаміў карэспандэнту «Звязды» **старшы інспектар аддзела па агітацыі і прапагандзе ДАІ ГУУС Мінгарвыканкама Юрый КРАСНОЎ.** — Паводле яго слоў, перад ім, у яго ж паласе, ехаў іншы аўтамабіль. Маладыя чалавек сцвярджае, што не заўважыў калону веласіпедыстаў з 12 чалавек (2 трэнеры і 10 спартсменаў Мінскага гарадскога цэнтра Алімпійскага рэзерву па веласіпедных відах спорту), бо на нейкі момант яго ўвага была засяроджана на фуры, якая (бачыў праз люстэрка задняга віду) даганяла яго злева па суседняй паласе. Калі кіроўца БМВ адчуў удар, стаў экстрана тармазіць.

Асноўны ўдар на сябе прынялі трэнеры, якія замыкалі калону: жанчына 1972 года нараджэння і мужчына 1985 года нараджэння шпіталізаваныя са страсеннем галаўнога мозгу і закрытай чэрапна-мазгавой траўмай лёгкай ступені. Жанчына, у дадатак да таго, мае пералом ключыцы. Зараз вядзецца расследаванне ДТЗ.

Надзея ДРЫЛА.

МІНІНФАРМ АБСКАДЗІЦЬ РАШЭННЕ СУДДЗІ ВГС АБ ПРЫЗНАННІ НЕСАПРАЎДНЫМ ПАПЯРЭДЖАННЯ ЗАТ "АЎТАРАДЫЁ"

Міністр інфармацыі Беларусі Алег Пралякоўскі не лічыць абгрунтаваным рашэнні суддзі Вышэйшага гаспадарчага суда (ВГС) Валерыя Шобіка па заявах ЗАТ «Аўтарадыё» аб прызнанні несапраўдным папярэджання Міністэрства інфармацыі і рашэння Рэспубліканскай камісіі па тэлебачанні і радыёвяшчанні. Аб гэтым карэспандэнту БЕЛТА паведаміў у міністэрстве.

«Я вельмі здзіўлены вынікам гэтага разбору. Прынятыя суддзёй рашэнні не лічу справядлівымі», — заявіў міністр. Міністэрства інфармацыі скарыстаецца сваім правам абскардзіць рашэнні Валерыя Шобіка. «Мінінфарм зробіць усё магчымае ў рамках заканадаўства, каб аднавіць справядлівасць. У прыватнасці, у бліжэйшы час мы ва ўстаноўленым парадку пададзім касацыйную скаргу на прынятыя рашэнні. Разлічваем даказаць сваю праваты ў Касацыйнай калегіі Вышэйшага гаспадарчага суда Рэспублікі Беларусь», — падкрэсліў Алег Пралякоўскі.

ВГС на пасяджэнні 9 сакавіка прызнаў несапраўднымі папярэджанне Міністэрства інфармацыі і рашэнне Рэспубліканскай камісіі па тэлебачанні і радыёвяшчанні па ЗАТ «Аўтарадыё». Папярэджанне было аб тым, што ў эфіры радыёстанцыі прагучала інфармацыя з заклікам да экстрэмісцкай дзейнасці. Мелася на ўвазе фраза з перадвыбарнай кампаніі аднаго з кандыдатаў у прэзідэнты — «ёсць краіны вырашаецца не на кухні, а на плошчы». Як падкрэсліў у час пасяджэння суда прадстаўнік Мінінфарма, гэта фраза заклікала да масавых беспарадкаў. У сваю чаргу прадстаўнік «Аўтарадыё» адзначыў, што прадукцыя можа быць прызнана экстрэмісцкай толькі па рашэнні суда. Акрамя таго, «Аўтарадыё» не нясе адказнасці за гэту фразу, таму што яна была агучана ў кантэксце перадвыбарнай праграмы аднаго з кандыдатаў у прэзідэнты. Рэспубліканская камісія па тэлебачанні і радыёвяшчанні 11 студзеня анулявала рашэнне камісіі ад 13 сакавіка 2009 года аб прадастаўленні ЗАТ «Аўтарадыё» права наземнага эфірнага тэлерадыёвяшчання.

КОШТ АДУКАЦЫІ

У Магілёўскай вобласці затрымана супрацоўніца Беларускай дзяржаўнай сельскагаспадарчай акадэміі. Яе абвінавачваюць у продажы несапраўдных дыпломаў аб вышэйшай адукацыі.

Праваахоўнікі лічаць, што тэхнік вучэбна-метадычнага ўпраўлення амаль два гады гандлявала падробленымі дакументамі аб заканчэнні акадэміі. Кошт — тысяча долараў. Бланкі дыпломаў жанчына скрала некалькі гадоў таму, і з тых часоў ад сотні засталося менш за палову. Калі віну супрацоўніцы акадэміі дакажуць, то ёй пагражае пакаранне да 7 гадоў пазбаўлення волі.

Ул. інф.

Навіны Беларусі і замежжа ў рэжыме on-line на сайце «Звязды» — www.zviazda.by

БЕЛАРУСБАНК

Открытое акционерное общество «Сберегательный банк «Беларусбанк»,

расположенное по адресу: 220050, г. Минск, ул. Мясникова, 32,

СООБЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ 17 МАРТА 2011 ГОДА ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ В ЗАОЧНОЙ ФОРМЕ СО СЛЕДУЮЩЕЙ ПОВЕСТКОЙ ДНЯ:

1. Об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи.
2. О внесении изменения в решение Общего собрания акционеров по вопросу об оказании безвозмездной (спонсорской) помощи.
3. О внесении изменений и дополнений в Устав ОАО «АСБ Беларусбанк».

Акционеры ОАО «АСБ Беларусбанк» могут ознакомиться с информацией по вопросам повестки дня и заполнить бюллетень для заочного голосования (до 14 марта), а также с решениями, принятыми внеочередным Общим собранием акционеров банка (после 17 марта) по адресу: г. Минск, ул. Мясникова, 32, комн. 704(в), а также в филиалах – областных (Минском) управлениях, филиалах банка.

Дата окончания приема бюллетеней – 14 марта 2011 года.

Телефоны для справок: (8 017) 218 84 12, 218 84 73.

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

ISSN 1990 - 763X

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 11.03.2011 г. (для б/н разлікаў)

▲ 1 долар ЗША	3 023,00	1 чэшская крона	171,74
▼ 1 еўра	4 178,39	1 польскі злоты	1 051,20
1 латвійскі лат	5 922,81	▼ 1 расійскі рубель	106,31
1 літоўскі літ	1 211,09	1 украінская грыўня	380,85

Курсы замежных валют для безнаяўных разлікаў Цэнтрабанк РФ

USD	28,4356
10 UAH	35,8244
1000 BYR	9,4158
EUR	39,3151

ЗАЦВЕРДЖАНЫ ДЫСЦЫПЛІНАРНЫ СТАТУТ МЫТНЫХ ОРГАНАЎ БЕЛАРУСІ

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка 9 сакавіка падпісаў указ № 98 «Аб зацвярджэнні Дысцыплінарнага статута мытных органаў Рэспублікі Беларусь». Аб гэтым карэспандэнту **БЕЛТА** паведамілі ў прэс-службе беларускага лідара. Зацвярджэнне Дысцыплінарнага статута мытных органаў Беларусі звязана з неабходнасцю ўдасканалення і прывядзення ў адпаведнасць з іншымі заканадаўчымі актамі раней дзеючага Дысцыплінарнага статута службовых асоб мытных органаў Беларусі.

У БЕЛАРУСІ ЎДАСКАНАЛЕНЫ ПАРАДАК ЗБОРУ ІНФАРМАЦЫІ, ЯКАЯ НЕ ЗМЕШЧАНА Ў ДЗЯРЖАЎНАЙ СТАТЫСТЫЧНАЙ СПРАВАЗДАЧНАСЦІ

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка 2 сакавіка падпісаў указ № 95 «Аб некаторых пытаннях збору інфармацыі, якая не змяшчаецца ў дзяржаўнай статыстычнай справаздачнасці».

Указ, развіваючы палажэнні Дырэктывы Прэзідэнта ад 27 снежня 2006 года № 2 «Аб мерах па далейшай дэбюракратызацыі дзяржаўнага апарату», вызначае парадак і прававыя падставы выпатрабавання інфармацыі ў рэспандэнтаў. Пры гэтым асаблівая ўвага ўдзяляецца накіраванню запытаў разавага характару і атрыманню інфармацыі ад непадпарадкаваных рэспандэнтаў. Указам устаноўлена, што пры наяўнасці паўнамоцтваў або даручэння, якія змешчаны ў заканадаўчых актах, распараджэннях, даручэннях Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, пастановах і пратаколах пасяджэнняў урада і яго Прэзідыума, распараджэннях прэм'ер-міністра або кіраўніка Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, дзяржаўны орган (дзяржаўная арганізацыя) мае права ўводзіць для непадпарадкаваных арганізацый ведамасную справаздачнасць або запытваць у яе разавую інфармацыю. Такія паўнамоцтвы або даручэнні дзяржаўнаму органу (дзяржаўнай арганізацыі) таксама неабходна мець для ўнясення змяненняў і (або) дапаўненняў у дзеючыя формы, зацвярджэння новых форм ведамаснай справаздачнасці пасля 1 снежня года, які папярэднічае справаздачнаму. Акрамя таго, яны неабходны для запыту ў падпарадкаваных рэспандэнтаў (якія ўваходзяць у склад, сістэму) арганізацый інфармацыі, уключаны ў дзяржаўную статыстычную справаздачнасць, у разавым парадку, калі, напрыклад, патрабуецца аператыўнае атрыманне актуальных звестак.

З улікам палажэнняў Дырэктывы № 2 з прадмета прававога рэгулявання ўказа выключаны збор інфармацыі ў рамках крымінальна-працэсуальнага, грамадзянскага працэсуальнага, гаспадарчага працэсуальнага заканадаўства, правядзення натарыяльных дзеянняў, заканадаўства, што вызначае парадак адміністрацыйнага працэсу, аб адміністрацыйных працэдурах. Таксама з прадмета прававога рэгулявання ўказа выключаны збор інфармацыі, прадастаўляемай у электронным выглядзе ў рамках функцыянавання ведамасных аўтаматызаваных баз (банкаў) даных, або для якой заканадаўчымі актамі ўстаноўлены іншы парадак збору.

У мэтах забеспячэння доступу да інфармацыі аб уведзеных дзяржаўнымі органамі (дзяржаўнымі арганізацыямі) формах справаздачнасці ўказам даручаецца штогод да 1 студзеня года, які з'яўляецца справаздачным, размяшчаць у глабальнай камп'ютарнай сетцы Інтэрнэт на сайце Нацыянальнага статыстычнага камітэта пералік і формы дзяржаўнай статыстычнай справаздачнасці, на сайтах дзяржаўных органаў (дзяржаўных арганізацый) — пералік і формы ведамаснай справаздачнасці.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ПАВІНШАВАЎ НАРОДНАГА АРТЫСТА БЕЛАРУСІ УЛАДЗІМІРА ГАСЦЮХІНА З 65-ГОДДЗЕМ

«Вы — адзін з вялікіх майстроў сучаснага тэатра і кінематографа, чый талент мае глыбінныя народныя карані, а лёс з'яўляецца выдатным прыкладам нязменнай вернасці высокім маральным і эстэтычным ідэалам. Створаныя Вамі з непаўторным майстэрствам яркія вобразы сапраўдных герояў, мужных і моцных духам людзей па праву з'яўляюцца найлепшымі творчымі прыкладамі нашай культуры і заўсёды ўражваюць гледачоў», — гаворыцца ў віншаванні.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

«...Трэба навучыцца дамаўляцца...»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Аднак, кажа ён, узнікае наступнае пытанне: якая доля акцый будзе аддадзеная гэтай кампаніі, калі 100 працэнтаў, то ў якой прапорцыі? «Але гэта тэхнічныя пытанні, яны вырашальныя ў працэсе перагавораў, — дадае ён. — Аднак яны павінны быць вырашаны такім чынам, каб атрымаўся моцны саюз на доўгія часы, які будзе канкурэнтным на знешніх рынках. Да таго ж, мяркуе Міхаіл Кавалёў, у гэты саюз неабходна уключаць не толькі МАЗ і КамАЗ, але і некаторыя іншыя заводы, у прыватнасці, Яраслаўскі маторны завод і Мінскі маторны. «Тады сапраўды атрымаецца транснацыянальная карпарацыя сусветнага маштабу», — падкрэсліў ён.

Не згодзен эксперт і з тым сцвярджэннем, што аб'яднанне згаданых прадпрыемстваў — банальнае ўстараненне беларускага канкурэнта. Ён патлумачыў, што ёсць сегменты, у якіх інтарэсы прадпрыемстваў не перасякаюцца: вядома, што МАЗ вырабляе не толькі грузавікі, але і аўтобусы, і шмат іншай тэхнікі. Разам з тым ён упэўнены, што ўсё трэба вельмі тонка пралічваць. «Тое ж, што аб'яднанне мяркуецца зрабіць не шляхам інвестыцый, а шляхам абмену акцый — гэта тыповая сусветная практыка, так адбываецца аб'яднанне буйных прадпрыемстваў, — нагадаў ён. — Іншая справа, што вельмі дыскусійным будзе пытанне ацэнкі КамАЗа, які сёння ацэньваюць па рынкавых каціроўках прыкладна ў 2 мільярды долараў. У МАЗа каціровак няма, а рознымі ўскоснымі метадамі расіяне ацэньваюць яго, на мой погляд, заніжана, прыкладна ў 0,5-0,7 мільярда долараў. Я думаю, што патэнцыял МАЗа большы, ацэньваць яго трэба вышэй пры вызначэнні прапорцыі абмену акцыямі».

Міхаіл Кавалёў яшчэ раз падкрэсліў, што ў выпадку аб'яднання намаганняў гігантаў будзе створана карпарацыя, кошт якой будзе вельмі вялікім і якая зможа лёгка пазычаць грошы на знешніх рынках. «Галоўная мэта КамАЗа менавіта гэтая, каб пад невялікія працэнты пазычаць грошы на знешніх рынках», — мяркуе ён.

Яшчэ адна добрая якасць аб'яднання прадпрыемстваў — «мы зможам аб'яднаць нашу навуку, як гэта было ў савецкія часы, і ўтрымліваць агульныя інстытуты, якія будуць распрацоўваць новыя тэхналогіі, навацыі і для МАЗа, і для КамАЗа». Як лічыць Міхаіл Кавалёў, адзіная перашкода на шляху да эфектыўнай працы па аб'яднанні — тое, што кантрольны пакет акцый КамАЗа належыць дзяржаве ў выглядзе карпарацыі «Растэхналогіі». Акцыі МАЗа таксама належаць дзяржаве. «Мы пакуль не стварылі адпаведную структуру ці камітэт па кіраванні дзяржаўнымі пакетамі акцый у акцыянерных таварыствах, — зазначыў эксперт. — Дзяржаве заўсёды больш цяжка дамовіцца, чым прыватным структурам, таму што палітыкі ўмешваюцца ў працэс». Ён таксама дадаў, што саўладальнікам КамАЗа з'яўляецца «Даймлер Крайслер», які мае вялікі рынкавы вопыт станоўчых і адмоўных аб'яднанняў. «Ёсць звесткі, — падзяліўся прафесар, — што менавіта апошняя кампанія настойвае на аб'яднанні, каб рэзка палепшыць свае пазіцыі сярод іншых кампаній».

Міхаіл Кавалёў таксама ўпэўнены ў тым, што Беларусь разам з партнёрамі па АЭП павінны думаць над тым, як узнавіць былую тэхнічную магутнасць агульнай калісьці дзяржавы СССР у новых формах і новых эканамічных рэаліях. Будаваць разам неабходна эканоміку ведаў, лічыць ён. І Расія, і Беларусь займаюцца мадэрнізацыяй сваіх эканомік, а таму, мяркуе прафесар, накіраваныя на гэта праграмы павінны быць партнёрамі ўзгодненыя і цэнтралізаваныя. «Зразумела, павінна больш дакладна каардынавацца наша навука, мы павінны ствараць адзіную інавацыйную сістэму, з больш-менш адзінымі правіламі дзеяння. І было б радасна, каб мы імкнуліся не столькі паглынуць заводы адзін аднаго, колькі імкнуліся ствараць агульныя венчурныя фонды, якія я б фінансавалі інавацыйную дзейнасць на тэрыторыі нашых дзяржаў. У гэтым выпадку мы сапраўды станем канкурэнтнымі ў новай эканоміцы — эканоміцы XXI стагоддзя», — канстатаваў эксперт.

Ігар ШЧУЧЭНКА.

РАСІЯНАМ, ЯКІЯ ПРЫМАЛІ ЎДЗЕЛ У МАСАВЫХ БЕСПАРАДКАХ 19 СНЕЖНЯ, — ШТРАФ?

УЧОРА прайшло трэцяе судовае пасяджэнне па справе грамадзян Расійскай Федэрацыі Арцёма Брэўса і Івана Гапонава. Маладыя расіяне абвінавачваліся ва ўдзеле ў масавых беспарадках па ч. 2 арт. 293 Крымінальнага кодэкса.

Нагадаем, што на другім пасяджэнні, якое прайшло 1 сакавіка, суд задаволіў хадайніцтва пракурора і далучыў да справы матэрыялы аб 15-ці пацярпелых супрацоўніках палка міліцыі спецыяльнага прызначэння ГУУС Мінгарвыканкама, якія атрымалі траўмы падчас несанкцыянаванай акцыі 19 снежня 2010 года. 10 сакавіка 2011 года ўсе 15 супрацоўнікаў мінскага спецназа з'явіліся ў залу суда, дзе і былі апытаныя.

Супрацоўнікі міліцыі заявілі, што актыўныя ўдзельнікі беспарадкаў наносілі ім удары па шчытах, галаве, руках і нагах. Адзін з пацярпелых заявіў, што ў яго «спрабавалі вырваць шчыт, сарвалі шлем і рукамі нанеслі 3-4 удары ў вобласць галавы, разбілі вусны». Пасля таго, як усё скончылася і міліцыя пачала затрымліваць удзельнікаў акцыі, на плошчы Незалежнасці былі знойдзены драўляныя палкі, металічныя пруты, пажарная сякера. Але падчас сутычкі пералічаных прадметаў ён у руках удзельнікаў акцыі не бачыў.

Яшчэ аднаго супрацоўніка мінскага спецназа, як ён сам сцвярджае, выцягнулі з ачаплення і за шчыт зацягнулі ў натоўп. Пасля чаго збілі з ног і ўжо на зямлі сарвалі шлем і нанеслі 2-3 удары нагамі, як ён мяркуе, па галаве. Па яго словах, гэта былі мужчыны 30-40 гадоў моцнага целаскладу.

«У аднаго з удзельнікаў акцыі я бачыў металічны прут, у некаторых — драўляныя палкі, якімі яны білі па нашых шчытах, — распавёў яшчэ адзін пацярпелы міліцыянер. — У дачыненні мяне прымянілі парашковы вогнетушыцель. Яго струмень накіравалі ў зямлю, а пары трапілі мне пад шчыт і пад забрала. Я прыгнуўся і атрымаў палкай па галаве. У мяне пачалося галавакружэнне, і я адышоў назад».

Расіяне ж, у сваю чаргу, сваю віну па-ранейшаму адмаўлялі. Паводле слоў Брэўса, ён удараў па супрацоўніках міліцыі не наносіў. «Прарываць ачапленне я таксама не збіраўся, рухаўся наперад пад уплывам натоўпу. Пайшоў на плошчу з цікаўнасці, нам сказалі, што там будзе канцэрт. У выніку я атрымаў удар па галаве, бо знаходзіўся ў першых шэрагах натоўпу. Мяне адцягнулі, і я некалькі хвілін правёў на прыступках Дома ўрада. Пасля гэтага хацеў сысці з плошчы, але ўбачыў, што яна ачэпленая. Я падышоў да супрацоўнікаў міліцыі, пасля чаго атрымаў яшчэ адзін удар па галаве і быў затрыманы». Другі абвінавачаны, Іван Гапонаў, таксама сцвярджаў, што «не біў супрацоўнікаў міліцыі, а пра акцыю даведаўся са СМІ і вырашыў прыняць удзел выключна з цікаўнасці».

Дзяржаўны абвінаваўца адзначыў, што, нягледзячы на тое, што падсудныя сваю віну на судзе не прызналі, доказам іх віны з'яўляюцца паказанні сведкаў і сабраныя рэчыўныя доказы. Разам з тым ён папрасіў суд пры вынясенні рашэння ўлічыць такія змякчальныя абставіны, як малады ўзрост падсудных, тое, што нанесены ўрон яны кампенсавалі ў поўным памеры, а таксама тое, што супрацоўнікі спецназа не маюць асабіста да іх ніякіх прэтэнзій. І прапанаваў прымяніць у дачыненні Брэўса і Гапонава больш мяккае пакаранне, чым прадугледжана за такое злачынства, у прыватнасці, накласці на кожнага фігуранта справы штраф у памеры 500 базавых велічыняў.

На судовым пасяджэнні прысутнічалі назіральнікі ад БДІПЧ АБСЕ Омер Фішэр (Італія) і Тамар Хідашэлі (Грузія), запрошаныя беларускім бокам.

Надзея ПАЎЛАВА.

МАЛАДЫЯ ГАДЫ...

У Бярозе застрэліўся следчы мясцовага райаддзела міліцыі. Цела 23-гадовага хлопца яго калегі знайшлі ў рабочым кабінеце. Адна з версій — праблемы ў асабістым жыцці.

Яна СВЕТАВА.

Дзеля памяці

Балада Жыцця

10 сакавіка не стала паэта і пісьменніка Янкі Сіпакова

На пачатку года мы віншавалі яго з 75-гадовым юбілеем. Друкавалі ўспаміны пра тое, як калісьці пачынаў пісаць. Ён нібыта хацеў, спяшаўся прыгадаць усе каштоўныя моманты свайго жыцця, каб падзяліцца думкамі пра падарункі, якія яно нам падкідвае, і страты, якімі загартоўвае.

У яго было ўсё: вайна, страта бацькоў. Былі дзіцячыя мары — вельмі смелыя (стаць ваенным мараком) і даволі зямныя (вывучыцца на хлебапёка). Але яго лёс натхніла слова — яшчэ з таго часу, калі ён вучыўся ў сваёй роднай вёсцы Зубрэвічы, што на Аршаншчыне, дзе разносіў пошту: «Звязду», часопісы «Вожык», «Полымя»... Ад актыўнага чытання па-беларуску ён прыйшоў да пісання. Спачатку праз факультэт журналістыкі БДУ, журналістыку, працу ў літаратурных часопісах «Вожык» і «Маладосць». Але яго лёсам стала літаратура.

Кніга «Веча славянскіх балад» прынесла паэту Дзяржаўную прэмію Беларусі ў 1976 годзе. І сёння яго балады падаюцца надзіва сучаснымі і актуальнымі: яны пра нацыянальную годнасць, любоў да свайго краю, яго гісторыі, мовы, культуры, пра ўласцівае славянскай душы вальналюбства і прагу самім вырашаць свой лёс. Што тады, што зараз — гэта пра нас.

Ці добра ведаем мы яго творчасць? Ці адчуваем тую глыбінную повязь з радзімай праз беларускую мову, якая для Янкі Сіпакова ўвасабляла адну з сутнасцяў Беларусі?.. Цяпер гэта трэба пісаць у мінулым часе...

Але паэты не сыходзяць назаўсёды — застаюцца іх словы. Значыць, застаецца іх душа, якая можа звяртацца і праз час, і праз прастору, у вечных баладных тэмах, сюжэтах, спараджаючы думкі і настаўляючы ў жыццёвых прынцыпах. Лепшай памяццю пра Янку Сіпакова будзе чытанне яго кніг.

Яму належаць кнігі паэзіі «Сонечны дождж», «Лірычны вырай», «Дзень», «З вясны ў лета», «Веча славянскіх балад», «У поўдзень, да вады», «Вочы ў вочы», «Усміхніся мне». Ён пісаў нарысы (кніга «Па зялёную маланку»), аповесці і апавяданні, якія выдаваліся ў кнігах «Крыло цішыні», «Жанчына сярод мужчын», «Усе мы з хат», «Спадзяванне на радасць», «Пяць струн», «Сад людзей», «Журба ў стылі рэтра». Умеў глядзець на рэчаіснасць з гумарам і вельмі трапна перадаваў сваё бачанне праз слова (у зборніках «Лысы юбілей», «Плюс на мінус», «Ланцугі для мух», «Пятніца ў суботу». А яшчэ ён здолеў зрабіць зразумелай для сваіх суайчыннікаў замежную паэзію. Нават перакладаючы чужыя думкі і вобразы, Янка Сіпакоў заставаўся верным сабе: дбаў пра сваю Радзіму. Яе мовай гаварыў. Мовай спрадвечнай. Мовай сваёй вечнасці. Вось так:

Кожны дзень прачынаешся з прагаю цуду,
А яго ўсё няма — як будзёніцца ціш!
І дарэмна чакаеш нязвыклага гуду,
Пры якім, нібы ў космас, у свет паляціш.
Так, звычайна усё, як заўсёды — без свята.
І будзёняцца ў шэрані вочы твае,
І зашоргалі ў снежных сумётах лапаты,
І пад кранам вада, як пад лёдам, пяе.
Пад акном неразвіднелым сварыцца хтосьці,
І машыны спрабуюць па веі паўзці...
Ну, а цуд? Ну, а свята?.. Нячастыя госці! —
Ля цябе неяк збоку спяшаюць прайсці.
І сягоння зноў будзе усё, як і ўчора,
Будзе дзень, што на памяць, бы ўрок, завучыў.
І знаёмы аўтобус, і праца — да зморы,
І знаёмая крыўда — як стрэмка ў душы...
Ну, а можа, той цуд, як заўсёды, з табою,
Можа, лепшага свята на свеце няма —
Калі сонца, ўзыходзячы, ў гурбе прыстоіць,
Калі б'ецца, як мятлушка, ў шыбу зіма...

НАВУКОЎЦЫ ВЫНАЙШЛІ КАШАЛЁК ДЛЯ ШОПАГОЛІКАЎ

Інтэлектуалы з Масачусецкага тэхналагічнага ўніверсітэта прыдумалі, як дапамагчы шопаголікам.

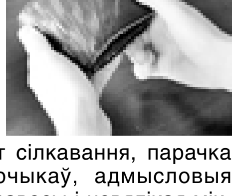

Усярэдзіне спецыяльна прызначанага для іх кашалька знаходзіцца элемент сілкавання, парачка вібраматорчыкаў, адмысловыя магнітныя завесы і невялікая мікрасхема. Па бесправодных інтэрфейсах гэты кашалёк мае кантакт з тэлефонам, а праз яго з банкам. Калі ў вас дрэнна з банкаўскім балансам, партманет будзе супраціўляцца адкрыццю. Калі грошай шмат — пачне трохі набракаць, а пры змене балансу вібраваць. Калі баланс дасягне вызначанай сумы, кашалёк пачне моцна супраціўляцца адкрыццю (з дапамогай шарніра).

ФРАНЦЫЯ ПРЫЗНАЛА ЛІВІЙСКУЮ АПАЗІЦЫЮ

Францыя стала першай краінай, якая прызнала законным органам улады ў Лівіі апазіцыйную Пераходную нацыянальную раду, узначаленую былым міністрам юстыцыі Мустафой Абдэлем Джалілем.

У бліжэйшы час улады Францыі пашлюць свайго амбасадара ў Бенгазі, дзе грунтуецца ПНР, і прымуць лівійскага пасланца ад апазіцыі ў Парыжы. Услед за гэтым у падтрымку паўстанцаў выступіў і Рым. Кіраўніцтва ЕС пакуль абмежавалася ўводзінамі дадатковых санкцый у дачыненні да Трыпалі. Еўрасаюз распарадзіўся заблакіраваць рахункі некалькіх арганізацый, падкантрольных рэжыму Кадафі.

Абзац

◢ **У Беларусі летась створаны 184 фермерскія гаспадаркі, пры гэтым ліквідавана 80 такіх гаспадарак. Па звестках на пачатак 2011 года, у краіне налічвалася 2149 сялянскіх (фермерскіх) гаспадарак.**

◢ Патрульныя міліцыянеры выцягнулі з пажару пажылую мінчанку. Аўтапатруль у раёне вуліц Альшэўскага і Собінава ўбачыў, што дах аднаго з прыватных дамоў агорнуты дымам. Паведаміўшы ў дзяжурную частку пра здарэнне, міліцыянеры паспяшаліся да хаты. Полымя ўжо выбівалася з дома, на даху лопаўся шыфер, кавалкі якога разляталіся па баках. Між тым стала вядома, што ў хаце застаўся чалавек. Пажылую жанчыну знайшлі практычна адразу, яна задыхалася і была ў стане шоку.

Поўны абзац

◢ **Кітайская абутковая кампанія Kang Shoe пабудавала электракар у выглядзе чаравіка. Прэм'ера аўтамабіля адбылася каля галаўнога офіса фірмы ў горадзе Вэньчжоу. Кузаў аўто ўяўляе сабой скураны чаравік, які, па словах прадстаўнікоў кампаніі, выраблены па той жа тэхналогіі, што і звычайны абутак, толькі з выкарыстаннем вялізнай калодкі. Даўжыня электракара складае 3 метры, шырыня — 1 метр. Якім рухавіком абсталявана машына, не паведамляецца. Вядома толькі, што пры поўнасцю зараджаных батарэях чаравік здольны праехаць 400 км пры хуткасці 35 км/г. На рэалізацыю праекта кампанія патраціла 4 тыс. фунтаў стэрлінгаў. Kang Shoe плануе пабудаваць яшчэ 40 экзэмпляраў аўтамабіляў, якія адправяць у крамы фірмы па ўсёй краіне.**

◢ Змяя ўкусіла ізраільскую мадэль у штучныя грудзі і памерла ад атручэння сіліконам. Ізраільская мадэль Орыт Фокс падчас фотасэсіі пазіравала з удавам перад камерай. У нейкі момант змяі нешта не спадабалася, і яна імгненна ўкусіла жанчыну ў грудзі. Фокс закрычала і паспрабавала пазбавіцца ад неядавітай змяі. Як піша бельгійская газета «Gazet Van Antwerpen», удаў укусіў мадэль прама ў сіліконавыя грудзі. Толькі праз некаторы час пацярпелай дапамаглі вызваліцца ад змяі. Аднак самому ўдаву не пашанцавала — ён памёр ад атручэння сіліконам.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

УВАЖАЕМЫЕ АКЦИОНЕРЫ
Совместного открытого акционерного общества «Парфюмерно-косметическая фабрика «Модум – наша косметика»

29 марта 2011 года в 17 часов 00 минут в административно-хозяйственном здании СОАО «Парфюмерно-косметическая фабрика «Модум – наша косметика», расположенном по адресу: город Минск, улица Володько, 6, СОСТОИТСЯ ОЧЕРЕДНОЕ ОБЩЕЕ СОБРАНИЕ АКЦИОНЕРОВ.

ПОВЕСТКА ДНЯ:

1. Об отчете Наблюдательного совета Общества.
2. Об отчете директора и главного бухгалтера Общества о результатах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2010 год и утверждении основных направлений деятельности на 2011 год.
3. Об отчете Ревизионной комиссии Общества о результатах финансово-хозяйственной деятельности Общества за 2010 год.
4. О рассмотрении аудиторского заключения, об утверждении годового баланса, отчета о прибылях и убытках.
5. Об утверждении порядка распределения прибыли Общества за 2010 год, об утверждении нормативов распределения прибыли в 2011 году.
6. О выборах членов Наблюдательного совета Общества на 2011–2012 год.
7. О выборах членов Ревизионной комиссии Общества на 2011–2012 год.
8. О внесении изменений и дополнений в Устав Общества и утверждении Устава СОАО «Парфюмерно-косметическая фабрика «Модум – наша косметика» в новой редакции.

Начало регистрации акционеров в 16 часов 30 минут.

Список акционеров для участия в собрании будет составлен по состоянию реестра на 21 марта 2011 года.

При себе иметь документы, удостоверяющие личность и полномочия.

Наблюдательный совет СОАО «Парфюмерно-косметическая фабрика «Модум – наша косметика».

УНН 100092830.

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» — продавец (организатор аукциона) 17 марта 2011 года проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества с применением метода понижения начальной цены продажи

№ п/п	Сведения о предмете аукциона	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Место нахождения имущества	Сумма задатка, бел. руб.
Лот № 1	Трансформаторная подстанция, площадь 44,5 м^2 Асфальтовое покрытие, площадь 2441 м^2 Станция пожаротушения, площадь 27 м^2 Сети газоснабжения, длина 360 м Забор из ж/б плит, площадь 708 м^2 Административное здание, площадь 122,7 м^2 Весовая, площадь 6,5 м^2 Котельная, площадь 114 м^2	1 348 437 101	Могилевская область, Чаусский район, г. Чаусы, ул. Красноармейская	134 843 710

1. Наименование продавца — организатора аукциона, его место нахождения и контактные телефоны: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 23 64 24, 28 41 00.
2. Дата, время и место проведения аукциона: **17.03.2011 г. в 11.00** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, каб. 34.
3. Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества от 28.05.2009 г. При подаче заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, подписывает с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
4. Информация о земельном участке: площадь земельного участка — 2,3868 га, кадастровый номер — 725450100001000287.
5. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с 3012008900015 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Могилевской области код 355, УНП 700049607, ОКПО 03454762.
6. Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; дата: 16.03.2011 г.; время: 17.00.
7. Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.
8. Сроки подписания договора купли-продажи: в течение 10 рабочих дней после проведения аукциона.
9. Извещения о проведении открытых аукционов по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» опубликованы в газете «Звязда» № 172 от 03.09.2010 г., № 221 от 11.11.2010 г., № 243 от 11.12.2010 г., № 15 от 26.01.2011 г.

Открытое акционерное общество «Дорожно-строительный трест № 3» — продавец (организатор аукциона) 16 марта 2011 года проводит повторный открытый аукцион по продаже имущества с применением метода понижения начальной цены продажи

№ п/п	Сведения о предмете аукциона	Начальная цена предмета аукциона, бел. руб.	Место нахождения имущества	Сумма задатка, бел. руб.
Лот № 1	Забор, длина — 138,15 м Склад, площадь 402,4 кв. м Ремонтные мастерские-гараж, площадь 737,74 кв. м Тепловые сети, длина 146,72 м Канализационная сеть, длина 87,9 м Электрические кабельные сети, длина 29,5 м Водопроводная сеть, длина 276,8 м Административное здание, площадь 445,12 кв. м Благоустройство территории, площадь 4086,4 кв. м Котельная, площадь 305,4 кв. м Здание для хранения изношенных шин, площадь 83,7 кв. м Туалет, площадь 4,9 кв. м Колодец, площадь 0,6 кв. м	475 833 575	Могилевская область, Кричевский район, г. Кричев, ул. Комсомольская, 126А	47 583 358

1. Наименование продавца — организатора аукциона, его место нахождения и контактные телефоны: ОАО «ДСТ № 3», г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, тел. 23 64 24, 28 41 00.
2. Дата, время и место проведения аукциона: **16.03.2011 г. в 11.00** по адресу: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, каб. 34.
3. Порядок, в соответствии с которым проводится аукцион: Положение о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества от 28.05.2009 г. При подаче заявления лицо, желающее принять участие в аукционе, подписывает с ОАО «ДСТ № 3» соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
4. Информация о земельном участке: площадь земельного участка — 1,0792 га, кадастровый номер — 724050100001005035.
5. Реквизиты текущего (расчетного) счета, на который должна быть перечислена сумма задатка: р/с 3012008900015 в филиале ОАО «БПС-Банк» по Могилевской области код 355, УНП 700049607, ОКПО 03454762.
6. Место, дата и время окончания приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами: г. Могилев, ул. Космонавтов, 23, кабинет 33; дата: 15.03.2011 г.; время: 17.00.
7. Срок возможного снятия имущества с аукциона: за 3 дня до даты проведения аукциона.
8. Сроки подписания договора купли-продажи: в течение 10 рабочих дней после проведения аукциона.
9. Извещения о проведении открытых аукционов по продаже имущества ОАО «ДСТ № 3» опубликованы в газете «Звязда» № 172 от 03.09.2010 г., № 221 от 11.11.2010 г., № 243 от 11.12.2010 г., № 15 от 26.01.2011 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОННЫХ ТОРГОВ
РУП «БЕЛСПЕЦКОНТРАКТ» 15 апреля 2011 года проводит 5-й открытый аукцион по продаже имущества республиканской собственности

Лот	Наименование техники	Местонахождение объекта	Год выпуска	Пробег/наработка в м/ч (износ)	Начальная цена продажи (руб.)	Сумма задатка (руб.)
1	2	3	4	5	6	7
33.	Электростанция ЭД2х30-Т/400-1РАМ1 № АП52730РАС на КАМАЗ-43101, ш. 0025488, дв. 0726961, с кузовом-фургоном К-4320Д № 12629, 4 кат.	г. Береза, в/ч 23324	1991	232 м/ч 3 162	52 000 000	5 200 000
34.	Электростанция ЭД2х30-Т/400-1РАМ1 № ЮС7904РКПД на КАМАЗ-43101, ш. 0006670, дв. 0514592, с кузовом-фургоном К-4320Д № 10579, 4 кат.	г. Береза, в/ч 23324	1989	4 788 м/ч 16 122	45 000 000	4 500 000
35.	Грузовой КамАЗ-4310, ш. 0039393, дв. 0190910, 3 кат.	г. Осиповичи, в/ч 12147	1987	118 858	12 000 000	1 200 000
36.	Грузовой Урал-4320, ш. 064587, дв. 417028, 3 кат.	г. Слоним, в/ч 33933	1986	109 461	13 000 000	1 300 000
37.	Грузовой Урал-4320-0011-01, ш. 135617, дв. 521871, 3 кат.	г. Слоним, в/ч 33933	1989	97 473	12 000 000	1 200 000

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Казинца, 2, 6-й этаж, в 11.00 **15 апреля 2011 г.**

К участию в аукционе допускаются юридические лица, индивидуальные предприниматели и физические лица, оплатившие задаток и подавшие заявление на участие в аукционе, учредительские и другие необходимые документы до 17.00 13 апреля 2011 года.

Победитель аукциона обязан:

1. Заключить договор купли-продажи **15 апреля 2011 г.**
2. Произвести оплату стоимости движимого имущества разовым платежом в течение 10-ти банковских дней со дня подписания договора купли-продажи.

Задаток и денежные средства победителем лота перечисляются на расчетный счет РУП «Белспецконтракт»: 3012008660018, код 357, в Октябрьском отд. ОАО «БПС-Банк» г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, УНП 101099370. **Без НДС. Справки по тел.: (017) 278 06 97, факс 224 20 01. Наш адрес в интернете: www.belspeckontrakt.by.**

ИНФОРМАЦИЯ
О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА С УСЛОВИЕМ ПО ПРОДАЖЕ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ОБЪЕКТА НЕДВИЖИМОСТИ

Адрес объекта и его наименование	- танцевальная площадка с эстрадой (инв. № 205), расположенная по адресу: Минская область, Молодечненский р-н, д. Удранка. Площадь застройки — 400 м^2. Объект находится в водоохранной зоне водных объектов вне прибрежной полосы. Назначение земельного участка для обслуживания танцплощадки с эстрадой. Год постройки — 1990. Начальная цена 39 100 000 белорусских рублей. Шаг аукциона в размере 5% от предыдущей цены.
Сумма задатка	10% от начальной цены на р/с 3012190930030 в отделении 932 ОАО «Белинвестбанк», г. Молодечно, код 739 УНН 600182305, ОКПО 04064333, получатель: СИКУП «УКС-СЕРВИС».
Порядок оплаты	Победитель аукциона возмещает расходы, связанные с организацией и проведением аукциона и объявления в средствах массовой информации. Оплата в размере цены продажи объекта (за вычетом задатка) в течение 30-ти банковских дней со дня проведения аукциона.
Продавец	Открытое акционерное общество «Белагроздравница» филиал «Санаторий «Сосновый бор»
Организатор аукциона	СИКУП «УКС-СЕРВИС»
Документы, представляемые для участия в аукционе	Заверенную банком копию платежного документа, подтверждающего внесение 10% задатка. Заверенные копии: учредительных документов со всеми изменениями и дополнениями, свидетельства о государственной регистрации (для юридических лиц), свидетельства о государственной регистрации (для индивидуальных предпринимателей); паспорт или иной документ, удостоверяющий личность (для физических лиц).
Конечный срок и адрес приема заявок	**06.04.2011 г., до 16.00,** г. Молодечно, ул. Мира, 15, каб. 1, СИКУП «УКС-Сервис», тел. (8 0176) 73 00 13, (факс) 75 19 20, 8 044 710 74 60
Дата, время и место аукциона	**11.04.2011 г. в 15.00,** г. Молодечно, ул. Мира, 15, каб. 1, СИКУП «УКС-Сервис»

УНП 601000871.

«УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» (организатор аукциона) 13 апреля 2011 года ПОВТОРНО ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН по продаже единым лотом принадлежащего ЗАО «Минский инструментальный завод» (продавец) имущества оздоровительного лагеря «Восток», расположенного по адресу: Минская область, Минский район, Острошицко-Городокский с/с, западнее д. Острошицкий Городок.

В состав лота входит следующее имущество:

№ п/п	Наименование и характеристики продаваемого имущества
1.	Корпус № 1 – клуб (здание специализированное культурно-просветительного и зрелищного назначения) площадью 389,4 кв. м, инв. номер 600/С-120065
2.	Корпус № 2 (здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей) площадью 152,0 кв. м, инв. номер 600/С-120064
3.	Корпус № 3 (здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей) площадью 144,8 кв. м, инв. номер 600/С-120063
4.	Корпус № 4 (здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей) площадью 148,5 кв. м, инв. номер 600/С-120062
5.	Корпус № 5 (здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей) площадью 199,2 кв. м, инв. номер 600/С-120061
6.	Корпус (8 комнат) № 6 (здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей) площадью 229,2 кв. м, инв. номер 600/С-120060
7.	Корпус (8 комнат) № 7 (здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей) площадью 211,6 кв. м, инв. номер 600/С-120059
8.	Корпус хозяйственный (здание нежилое) площадью 90,3 кв. м, инв. номер 600/С-120056
9.	Кухня-склад (здание специализированное для общественного питания) площадью 31,1 кв. м, инв. номер 600/С-120057
10.	Столовая (здание специализированное для общественного питания) площадью 388,3 кв. м, инв. номер 600/С-120052
11.	Цех предварительной очистки картофеля (здание нежилое) площадью 22,3 кв. м, инв. номер 600/С-120055
12.	Овощехранилище с подвалом (здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ) площадью 91,7 кв. м, инв. номер 600/С-120058
13.	Медпункт (здание специализированное для лечебно-профилактических и санаторно-курортных целей) площадью 127,7 кв. м, инв. номер 600/С-120054
14.	Спальный корпус на 72 места (незавершенное законсервированное капитальное строение) площадью 1584,4 кв. м.

Имущество, входящее в состав лота, расположено на земельном участке площадью 5,1124 га, кадастровый номер 623685206101000889.

Начальная цена – 699 000 000 белорусских рублей без учета НДС.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, предоставившие организатору аукциона следующие документы:

заявление на участие в аукционе; заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона; заверенные копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка; а также иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток в размере 100 000 000 белорусских рублей перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012037450010 в филиале ОАО «БПС-Банк» по г. Минску, код 153001334; УНП 190398583. Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену за продаваемый лот. Процедура проведения торгов установлена порядком проведения аукциона.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов подписывается в течение 10 календарных дней с даты проведения аукциона.

Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется в срок, указанный в договоре купли-продажи, по согласованию с продавцом.

Аукцион состоится **13 апреля 2011 года** в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются **с 14.03.2011 по 11.04.2011** в рабочие дни с 09.00 до 18.00 (в пятницу – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К.Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок:
(017) 227 48 36 – УП «Минский городской центр недвижимости» (ул. К. Маркса, 39, г. Минск);
(029) 110 90 02 – ЗАО «Минский инструментальный завод» (ул. Зм. Бядули, 13, г. Минск).

Коллектив Минского городского центра недвижимости выражает искренние соболезнования начальнику отдела отчуждения фонда «Минскгоримущество» Полещуку Андрею Михайловичу в связи с постигшим его горем – смертью МАТЕРИ.

РАДАР

3

11 сакавіка 2011 г. ЗВЯЗДА

ВЫПУСК № 3 (19)

Спецпраект газеты «Звязда» і Дзяржаўнай аўтамабільнай інспекцыі МУС Рэспублікі Беларусь

„ЦЯПЕР ІСНУЕ ВЕЛЬМІ МНОГА МЕТАДАЎ, У ТЫМ ЛІКУ ТЭХНІЧНЫХ, ДЗЯКУЮЧЫ ЯКІМ МОЖНА ДАКЛАДНА ВЫЗНАЧЫЦЬ І АЎТАМАБІЛЬ, І КІРОЎЦУ, ШТО ЗДЗЕЙСНІЎ ДАРОЖНА-ТРАНСПАРТНАЕ ЗДАРЭННЕ.”

„ТРЫВАЛАСЦЬ ЗАЛАМІНАВАНЫХ ТРАНЗІТНЫХ ЗНАКАЎ ЗА ГЭТЫ ЧАС НЕ ВЫКЛІКАЛА НІ КРОПЛІ СУМНЕННЯЎ ЯК У СУПРАЦОЎНІКАЎ МРЭА ДАІ, ТАК І Ў АЎТААМАТАРАЎ.”

А Ў НАС...

Гродна: «чыста для жанчын»

У горадзе над Нёманам 8 сакавіка ДАІ горада сумесна з «Радыё Гродна» правяла акцыю «Чыста для жанчын». Напачатку быў аб'яўлены конкурс на назву праекта, пераможца якога атрымала запрашальнік на вячэру ў адзін з рэстаранаў горада. Сама акцыя праходзіла на пл. Тызенгаўза ў святочны дзень.

— Мы спынялі машыны, вадзіцелямі якіх былі жанчыны, — гаворыць **начальнік аддзялення агітацыі і прапаганды ДАІ УУС Гродзенскага аблвыканкама Яўген ДУДКО**, — Мы прасілі выйсці кіроўцаў з транспартнага сродку і, віншуючы са святам, дарылі ім кветкі і тарты. А ў гэты час супрацоўнікі аўтамыйкі бясплатна чысцілі шкло і люстэркі аўтамабіля. Дзяўчына вярталася ў аўтамабіль, а ён зіхацеў і іскрыўся! Усяго ў выніку свае падарункі атрымала звыш паўсотні дзяўчат-аўтамабілістак. Але не абышлося і без суперпрыза, які дастаўся найбольш смелым кабетам: трэба было ў эфіры радыё разыграць свайго мужа. Жанчыны званілі і казалі, што трапілі ў аварыю. Праўда, на суперпрыз пагадзілася толькі пяць жанчын.

Кампетэнтна

Васіль БУЛЬБЯНКОЎ, намеснік начальніка УДАІ МУС Рэспублікі Беларусь, палкоўнік міліцыі

«Упэўнены, што ўжо ў бліжэйшы час ажыятаж на новыя вадзіцельскія дакументы спадзе»

На найбольш «гарачыя» пытанні месяца адказвае намеснік начальніка УДАІ МУС Рэспублікі Беларусь, палкоўнік міліцыі Васіль Васільевіч БУЛЬБЯНКОЎ.

— Скажыце, з чым звязаны чэргі на атрыманне вадзіцельскіх пасведчанняў новага ўзору?

— Супрацоўнікі дзяржаўтаінспекцыі краіны падышлі ў добрай гатоўнасці для выдачы новых дакументаў, што неабходныя будуць пасля 29 сакавіка 2011 года для выезду за межы Беларусі. Але ж трэба ведаць менталітэт нашага чалавека. Нават каму такія вадзіцельскія пасведчанні і не спатрэбяцца ў бліжэйшы год-два, ён усё роўна ідзе займаць чаргу, каб раптам не спазніцца. Упэўнены, што ўжо ў бліжэйшы час ажыятаж на новыя вадзіцельскія дакументы спадзе. Хоць і цяпер за адзін дзень іх можна атрымаць.

Дарэчы, з пачатку выдачы вадзіцельскіх пасведчанняў новага ўзору па ўсёй Беларусі іх атрымалі звыш 105 тысяч вадзіцеляў.

— Летась пачалі выдавацца транзітныя нумарныя знакі новага ўзору, зробленыя не з металу. Як яны сябе зарэкамендавалі за гэты час?

— Так, з ліпеня 2010 года рэгістрацыйныя аддзяленні ДАІ па ўсёй краіне пачалі выдаваць новыя транзітныя знакі на папяровай аснове і пакрытыя спецыяльнай трывалай плёнкай. Такіх рэгістрацыйных знакаў, дзе на белым фоне чорнымі літарамі лічбамі прастаўлены транзітны нумар і нумар рэгіёна, выдадзена каля 150 тысяч. Трываласць заламінаваных знакаў за гэты час не выклікала ні кроплі сумненняў як у супрацоўнікаў МРЭА ДАІ, так і ў аўтааматараў.

— Хутка ў Расіі ўступяць ў дзеянне новыя правілы рэгістрацыі аўтамабіляў. Сутнасць нававўвядзенняў — пры пераездзе з аднаго рэгіёна ў другі вадзіцелю дастаткова будзе прыйсці ў мясцовае аддзяленне ДАІ, каб паставіць аўтамабіль на ўлік па новым адрасе. Пры гэтым з папярэдняга месца рэгістрацыі машына будзе здымацца аўтаматычна. Ці з'явіцца калі-небудзь такая магчымасць у беларускіх аўтаўладальнікаў?

— У бліжэйшы час гэтае пытанне будзе вырашана і ў нашай краіне.

А Ў НАС...

У Брэсце назвалі «аўталэдзі-2011», а ў Мінску жанчынам раздалі насенне

Конкурс з аднайменнай назвай фінішаваў у Брэсце 5 сакавіка і сабраў больш за 400 заявак. У фінал жа прайшло толькі 50 жанчын.

— Абавязковай умовай для ўдзелу быў вадзіцельскі стаж жанчын — не менш за тры гады, — растлумачыла «Звяздзе» **начальнік аддзялення па агітацыі і прапагандзе УДАІ УУС Брэсцкага аблвыканкама Наталля САХАРЧУК**. А таксама адсутнасць адміністрацыйных правапарушэнняў. З фіналістак мы з дапамогай лататрону выбралі трох «аўталэдзі» — у катэгорыях «А», «В» і «С». Пераможцы атрымалі стужкі пераможцаў, а таксама кветкі і падарункі. У той час, калі ўсім фіналісткам уручылі шыкоўныя цюльпаны і запрасілі іх на салодкі стол, пераможцы на лімузіне праехалі па цэнтральных вуліцах — да Брэсцкай крэпасці, дзе спецыяльна для іх была арганізавана прафесійная фотасесія.

Незвычайны сюрпрыз падрыхтавала да Восьмага сакавіка і ДАІ Мінска. Паводле слоў **начальніка аддзела агітацыі і прапаганды сталічнай ДАІ Жанны ТРАЙНО** жанчынам-вадзіцелям у гэты дзень дарылі насенне кветак і часопіс «Сад маёй мары». Насенне — як сімвал чысціні, вясновага пачатку і як напамін пра абавязкі гаспадыні.

НА КАПІТАНСКІМ «МОСЦІКУ»

Інспектары дарожна-паставой службы Бабруйскага РАУС Вадзім Шаціла і Дзмітрый Валкановіч сёння нясуць службу на выездзе з горада ў кірунку Рагачова. Яны абодва капітаны міліцыі і вопытныя супрацоўнікі — за плячыма кожнага з іх больш за дзясятак гадоў прафесійнай дзейнасці. Таму пры любой дарожнай абстаноўцы пры неабходнасці знойдуць добрае слова ў дарогу вадзіцелю, у выпадку чаго — прыменяць штрафныя санкцыі, прадугледжаныя законам.

Магілёў: прафілактыка правільнай паркоўкі

У Магілёве на пачатку сакавіка ДАІ горада сумесна з прадстаўнікамі мясцовых і рэспубліканскіх каналаў тэлебачання правялі рэйд па парушэннях правілаў прыпынку і паркоўкі. У выніку за дзень было выяўлена 68 парушэнняў.

З 1 сакавіка 2011 года ўладальнікі новых аўтамабіляў Volkswagen, купленых у афіцыйнага дылера ў Беларусі, праз пластыкавую картку могуць разлічваць на своечасовую і аператыўную падтрымку ў дарозе ў выпадку непрадбачаных ці форс-мажорных сітуацый: пракалатае кола, разрадзіўся акумулятар, закончылася паліва. Новая картка так і называецца — «Volkswagen. Дапамога ў дарозе».

ЗЯЛЁНАЯ ХВАЛЯ — ДЛЯ ДЫСЦЫПЛІНАВАНЫХ КІРОЎЦАЎ

Колькасць аўтамабіляў на дарогах Гомельшчыны — другой па велічыні вобласці ў краіне — за год значна павялічылася: на 17 тысяч адзінак. Пры гэтым летась на 4 % адбылося менш дарожна-транспартных здарэнняў. Аднак начальнік упраўлення ДАІ УУС Гомельскага аблвыканкама Ігар Макушонка не лічыць, што можна расслабіцца. Хоць бы таму, што па віне невыразных кіроўцаў у вобласці здзейснена кожнае пятае ДТЗ.

Фота Ірыны АСТАШКЕВІЧ

— На асноўных аўтадарогах вобласці, дзе кіроўцы часцей за ўсё перавышаюць хуткасць, за гэты час імітатары-муляжы вымяральнікаў хуткасці з фотафіксацыяй «Арэна» і імітатары выпраменьвання мікрахвалевага сігналу «Цэнь». На выходных да месца іх размяшчэння для прыцягнення ўвагі вадзіцеляў былі ўстаноўлены інфармацыйныя знакі «Увага! Кантроль ДАІ з відэафіксацыяй». Перыядычна замест імітатараў супрацоўнікі ДАІ ўстанаўліваюць сапраўдныя прыборы, якія фіксуюць парушэнні хуткаснага рэжыму руху. Акрамя таго, на аварыйна-небяспечных участках асноўных дарог было ўстаноўлена 8 муляжоў службовых аўтамабіляў ДПС. Сёлета іх стане значна больш. Гэта дае добры эфект на аварыйна-небяспечных участках. Акрамя таго, мы працуем з кіроўцамі грузавых транспартных сродкаў, якія прыпаркоўваюцца ў вячэрні час на праезнай часці і ствараюць аварыйную абстаноўку для руху. Цяпер на іх машыны можна ставіць спецыяльныя прылады-блакіратары, якія не дазволяць рухацца з месца.

— Як раскрываліся тыя здарэнні, з якіх у невядомым напрамку знікалі віноўнікі-кіроўцы?

— Усе кіроўцы, якія летась спрабавалі знікнуць з месца злачынства, — а такіх ДТЗ было 100, — затрыманы, і матэрыялы на іх рыхтуюцца да суда. Звычайна атрымліваецца ўстанавіць асобу на працягу некалькіх гадзін. Радзей — на працягу месяца. Цяпер існуе вельмі многа метадаў, у тым ліку тэхнічных, дзякуючы якім можна дакладна вызначыць і аўтамабіль, і кіроўцу, што здзейсніў ДТЗ. Але ж мы не забылі і пра тых, хто здзейсніў наезд і некалькі год таму, і цяпер у нас у распрацоўцы ёсць такая інфармацыя.

— Горад Гомель вельмі хутка будуецца, новыя дарогі — у тым ліку. Якім чынам службы ДАІ супрацоўнічаюць з праекціроўшчыкамі і будаўнікамі, каб ужо нашы нашчадкі змаглі пазбегнуць транспартных праблем?

— Сапраўды, будаўніцтва дарог робіцца не на год-два. Таму, калі размова ідзе аб будаўніцтве буйнамаштабных праектаў, мы працуем разам з гомельскімі гарадскімі службамі. На жаль, значна састарэла нарматыўная база, якая тычыцца будаўніцтва парковак, а ўзровень аўтамабілізацыі значна вырас. Гэта праблема з праблем. Мы жорстка настойваем, каб пры новым будаўніцтве максімальна павялічыць колькасць парковак. Узаемаразуменне дасягаецца і сёння. Такія паркоўкі ўжо ёсць ля аб'ектаў, што пабудаваны ў Гомелі за апошнія два гады. Пры гэтым трэба адзначыць, што, калі ў горадзе не будуць будавацца падземныя пешаходныя пераходы, праз 20 (а то і раней) абласны цэнтр атрымае вельмі вялікія праблемы. Летась мы пабудавалі 7 святлафорных аб'ектаў, і 4 яшчэ хутка будуць здадзены ў эксплуатацыю. Але ж святлафоры не вырашаюць усіх праблем. Мы ўсё мяняецца, транспартныя патокі таксама. Менавіта таму падземныя пераходы зараз плануюцца на ўзроўні распрацоўкі праектаў. Урэшце гэта дапаможа значна знізіць аварыйнасць у Гомелі.

— Кіроўцы часам узгадваюць пра «зялёную хвалю» на самых доўгіх вуліцах абласнога цэнтра...

— Мы запланавалі аднавіць «зялёную хвалю» на вуліцах Савецкай і Ільіча сёлета. І тады можна будзе з хуткасцю 50 км у гадзіну праехаць усю вуліцу да канца, пры гэтым не спыняцца ні на адным святлафоры. Гэта вялікая інтэлектуальная работа, але, думаю, мы яе зробім.

— Ці ёсць складанасці з атрыманнем пасведчання кіроўцы міжнароднага ўзору?

— Нагадаю, што цяпер пасведчанне кіроўцы павінны мець і ўладальнікі мапедаў, чаго раней не было. Тэрмін дзеяння пасведчання застаўся ранейшым — 10 гадоў. Тыя пасведчанні, якія выдаваліся, сапраўдныя па ранейшаму на свой тэрмін дзеяння. Новае пасведчанне падобнае на банкаўскую картку па памерах — з усімі элементамі абароны, якія існуюць, надпісамі на нацыянальнай мове і дубліраванне на лацініцы. Для абмену трэба прад'явіць пашпарт, дзейную медыцынскую даведку, пасведчанне кіроўцы старога ўзору і квітанцыю аб аплаце. Мы робім усё, каб пазбегнуць чэргаў пры атрыманні новых дакументаў. Пасведчанні міжнароднага ўзору перш за ўсё атрымліваюць аўтаперавозчыкі — каб у іх не было праблем за мяжой краіны.

— У 2011 годзе ў краіне стартавала новая рэспубліканская праграма «Узаемаразуменне». Для каго яна прызначана?

— Яна накіравана на стварэнне ўмоў максімальнай абароненасці ўсіх удзельнікаў дарожнага руху і сакумулявала ў сябе ўсё лепшае з папярэдніх формаў і метадаў работы па прафілактыцы дарожна-транспартнага траўматызму. Размова ідзе аб канцэнтрацыі намаганняў усіх зацікаўленых ведамстваў — у справе забеспячэння бяспекі дарожнага руху. Але ж перш за ўсё павінна змяніцца культура кіроўцаў на дарозе, свядомасць усіх удзельнікаў дарожнага руху ў плане ўзаемнага разумення, павагі і ўзаемадапамогі. Для кіроўцаў будзе выпушчаны шэраг налепак. Усе, хто згодны на асабістым прыкладзе дэманстраваць выкананне правілаў дарожнага руху, аказваць дапамогу, у тым ліку і ДАІ, змогуць размясціць гэтыя налепкі на сваіх транспартных сродках. Асаблівая ўвага будзе нададзена прыцягненню да ўдзелу ў праграме найбольш неабароненай катэгорыі ўдзельнікаў дарожнага руху — пешаходам.

ПРАВІЛЫ ДАРОЖНАГА РУХУ — НА «ДЗЯСЯТКУ»

Людзі ў пагонах зайшлі ў гімназію №1 горада Валожына. Далей фае прайсці не атрымалася, таму што тут шлях ім перагарадзілі школьнікі. Людзі ў пагонах спыніліся і... адразу заўсміхаліся. Песнямі і танцамі адкрылася 6-я абласная алімпіяда па правілах дарожнага руху, якая сёлета праходзіла на Валожыншчыне.

Сучасныя школьнікі нароўні з хіміяй і літаратурай засвойваюць яшчэ і ПДР. Праўда, толькі факультатыўна, але ж прадэманстраваць свае веды яны могуць на алімпіядзе, якая праводзіцца вось ужо шосць гадоў запар. Варта адзначыць, што алімпіяда такога кшталту — унікальны праект, які праводзіцца толькі на Міншчыне па ініцыятыве абласнога ДАІ і ўпраўлення адукацыі Мінаблвыканкама. Перад тым, як трапіць на абласную алімпіяду, школьнікі ўдзельнічаюць у раённай. Пераможцы, а іх тры — вучні 5, 6 і 7 класаў — фарміруюць каманду свайго раёна, і такім складам змагаюцца на другім этапе.

Сёлета ў Валожын з'ехаліся 23 каманды. Для таго, каб атрымаць званне лепшага знаўцы правілаў дарожнага руху, трэба было прадэманстраваць выдатныя веды ў індывідуальным рашэнні задач — за 10 хвілін адказаць на 10 пытанняў. Справа не з лёгкіх, нават для бывалых кіроўцаў, а тут дзеці! Аднак, па словах самых удзельнікаў, пытанні былі сярэдняй складанасці. Шчыра кажучы, мне, чалавеку, які здаваў экзамен па ПДР, не ўдалося адказаць на ўсе пытанні правільна. А з імі, як аказалася, можа справіцца нават шасцікласнік. Пераможцам у асабістым спаборніцтве стаў вучань 6 класа Дзмітрый Лабковіч з Уздзенскага раёна.

На другім этапе спаборніцтваў каманды павінны былі разабрацца ў дарожнай сітуацыі. Дарэчы, ад дзяцей не патрабуецца дасканала ведаць усе раздзелы ПДР. У поле зроку ўдзельнікаў толькі правілы, якія датычацца веласіпедыстаў, скутарыстаў і пешаходаў. Каманда горада Жодзіна стала лепшай сярод усіх 23 прэтэндэнтаў. Каманда Пухавіцкага раёна, на жаль, перамагчы не змагла. Аднак Аляксей Рак, адзін з удзельнікаў, не вельмі засмучаны тым фактам. Больш яго хвалюе тое, што вучні 8-х класаў не ўдзельнічаюць у алімпіядзе і ў наступным годзе ён ужо сюды не трапіць. А тут хлопчык змог пазнаёміцца з новымі сябрамі, адчуць камандны дух і набыць карысныя для жыцця і для свайго здароўя веды.

— Каб падтрымліваць інтарэс да правілаў дарожнага руху ў дзяцей, трэба не толькі зразумела тлумачыць кожны пункт, але і прымяняць элемент гульні. Мне здаецца, што гэта аптымальны варыянт для правядзення ўрокаў ПДР сярод школьнікаў сярэдняга звяна. Я са сваімі вучнямі займаюся адзін раз на тыдзень, і гэтага хапае, каб паказаць добрыя вынікі на спаборніцтвах, а галоўнае — быць спакойным за жыццё і здароўе нашых дзяцей, — адзначае **старшы інспектар ДПС УДАІ Крупскага РАУС Сяргей ГЕРАСІМАЎ**.

На алімпіядзе вучні паказалі не толькі выдатныя веды, але і праявілі свае творчыя магчымасці. Кожная каманда прадставіла відэаролік на тэму «Дзеці — галоўны пасажыр». Многія з іх выйшлі за рамкі агітацыйнага прымітыву і за кароткі прамежак часу змаглі расказаць цэлыя гісторыі, якія ілюстравалі стаўленне дарослых і дзяцей да выканання ПДР.

У сваім выступленні **намеснік начальніка УДАІ УУС Мінаблвыканкама, падпалкоўнік міліцыі Міхаіл АКУЛІЧ** выказаў спадзяванне, што з цягам часу стане магчымым праводзіць такія алімпіяды не толькі на тэрыторыі Мінскай вобласці, але па ўсёй рэспубліцы. Таму што мы, дарослыя, павінны прыкласці максімум намаганняў, каб засцерагчы малых дзяцей ад небяспекі на дарогах. І метады тут могуць быць самымі рознымі — ад гутаркі з інспектарам ДПС да алімпіяды па правілах дарожнага руху. Галоўнае — дзейснасць такіх метадаў.

На дарогах Міншчыны працягваецца прафілактыка хуткаснага рэжыму аўтамабілістаў. З гэтай мэтай яшчэ з канца восені супрацоўнікі ДАІ пачалі выкарыстоўваць на дарогах манекенаў і фанерных міліцыянераў. Цяпер такіх муляжоў, як расказаў начальнік аддзялення агітацыі і прапаганды ДАІ Мінскай вобласці Алег Цюрын, ужо больш за дваццаць. З найбольш цікавых экспанатаў — манекены-дзеці.

У АЎТАМАБІЛЬНАГА ХОЛДЫНГУ — НОВЫ КІРАЎНІК

Міжнародны аўтамабільны холдынг «Атлант-М», які ў сваім вытворчым партфелі мае амаль два дзясяткі аўтамабільных марак, сярод якіх Volkswagen, Lexus, Mazda, Skoda, змяніў свайго кіраўніка. Пасаду генеральнага дырэктара замест Алега Хусаенава заняў Сяргей Савіцкі — дагэтуль ён узначальваў рэгіянальнае аддзяленне кампаніі ва Украіне.

На нядаўняй сустрэчы з журналістамі ён адзначыў, што галоўная задача на бліжэйшы час і бліжэйшую будучыню — бесперапыннасць і пераемнасць працэсу росту і развіцця кампаніі, якая, паводле рэйтынга часопіса «Forbes» «200 непублічных кампаній», займае 77-ю пазіцыю.

«Мы па-ранейшаму арыентаваныя на лідарства і прафесіяналізм, як і раней будзем трымаць арыенціры на індывідуальныя патрэбы кліентаў, фізічных і юрыдычных асоб», — сказаў Сяргей Савіцкі.

ПАГАВОРЫМ, БРАТ!

Старшы лейтэнант міліцыі Дзмітрый Цалко з'яўляецца старшым інспектарам ДАІ Нараўлянскага РАУС па адміністрацыйнай практыцы. Гэта значыць, што ў яго прамыя службовыя абавязкі ўваходзіць разбор ДТЗ і правядзенне «асветніцкай» работы сярод вадзіцеляў.

Сёння ж афіцэр дзяжурыць на трасе Ельск — Нароўля — перакрыжаванне дарогі Нароўля — мяжа Украіны. Цяперашні паток аўтатранспарту не параўнаць з летнім, калі у бок суседняй дзяржавы на адпачынак накіроўваюцца сотні машын. Тым не менш, Дзмітрый Цалко не прапускае ніводнага парушальніка правіл дарожнага руху. У такім выпадку старшы лейтэнант праводзіць гутарку з вадзіцелем, які нязначна перавысіў хуткасць. На першы раз, сказаў інспектар, можна абысціся і папярэджаннем. У другі раз давядзецца заплаціць штраф.

Жаночы погляд

ДЗЕЦІ... ВЫХОЎВАЦЬ ДАРОСЛЫХ

МАЁР МІЛІЦЫІ Наталля Самаварава, супрацоўнік аддзялення агітацыі і прапаганды УДАІ Віцебскага аблвыканкама, па адукацыі гісторык. Скончыла Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. У міліцыі з 1994 года. Больш за пятнаццаць гадоў працавала ў інфармацыйным цэнтры. Потым перайшла ў «агітатары» і вельмі шчыра стараецца знайсці падыход да кожнага ўдзельніка дарожнага руху, каб на дарозе не забывалі, што выкананне правіл — гарантыя захавання здароўя і жыцця. Наталля Пятроўна замужам, маці сямігадовага сына. Яна лічыць, што ДАІ, дарожныя службы стараюцца, каб на дарогах пешаходам і вадзіцелям было камфортна. У Віцебску ў апошнія некалькі гадоў зроблена для гэтага шмат, як і ў іншых гарадках, вёсках.

Гэты прывабны афіцэр міліцыі ведае, як перавыхаваць нават злосных парушальнікаў правіл дарожнага руху. Сваю работу вельмі любіць і працуе старанна. Колькі разоў Наталля Самаварава выступала ў дзіцячых садках, перад работнікамі прадпрыемстваў і арганізацый, падлічыць цяжка. «Галоўнае — не колькасць сустрэч, размоў, а вынік гэтых мерапрыемстваў, — упэўнена мая суразмоўца. — Калі ў выніку хоць бы адзін чалавек зрабіў правільныя высновы, ёсць надзея, што ён не трапіць у сумную статыстыку пацярпелых на дарозе. Кожны трагічны факт вельмі перажываю. Мо «не падабралі ключык» да таго пешахода, кіроўцы, які забыўся на дарозе пра элементарныя правілы бяспекі? Мо не паспелі з ім пагутарыць?»

— Наталля Пятроўна, калі не памыляюся, у аддзяленні, дзе вы працуеце, усяго чатыры чалавека. І гэта на ўсю Віцебшчыну. Як вы паспяваеце правесці столькі сустрэч, арганізаваць самыя розныя цікавыя акцыі?

— Вельмі стараемся. Самая галоўная задача — паменшыць узровень дарожна-транспартных здарэнняў з удзелам як дзяцей, так і дарослых. Захаваць здароўе і жыццё кожнага чалавека — наша мэта. Зараз у краіне праводзіцца рэспубліканская праграма «Узаемаразуменне», мэта якой данесці да ведама кожнага, што ў справе падтрымлівання парадку на дарозе ўдзельнічаюць людзі ўсіх узростаў, заняткаў...

— Ведаю асабіста многіх, якім думаецца, што чарговая нейкая праграма — гэта толькі для справаздачы, для начальства. Маўляў, вось ДАІ раней прыдумала «Мінус 100», цяпер нешта новае. Мо актыўная рэклама саміх праграм мае адваротны эфект?

— Не магу пагадзіцца з такой думкай. Вынікі мінулай праграмы вельмі добрыя: панізілася колькасць аварый і здарэнняў, пацярпелых на дарогах стала меней. ДАІ не праводзіць праграмы, каб толькі іх правесці. Проста падчас новай праграмы стараемся яшчэ больш станоўча паўплываць на сітуацыю на дарогах. Выязджаем, тлумачым людзям, агучваем паказчыкі статыстыкі. Прыводзім канкрэтныя прыклады. На жаль, часта чалавек пераацэньвае сітуацыю на дарозе. І адна справа, калі нешта сусед пра здарэнне расказаў, а калі выступае інспектар у працоўным калектыве, дэманструе відэафільмы, фота з месца дарожна-транспартных здарэнняў, простай мовай усё тлумачыць — гэта больш уплывае на людзей. Выступаем і на прадпрыемствах, у дзіцячых садках. Вялікую работу праводзім з бацькамі, бо ніводзін выхавацель, інспектар не зможа кожны дзень гаварыць дзіцяці пра неабходнасць прытрымлівацца правілаў.

І яшчэ вельмі важна пераканаць людзей своечасова паведамляць аб пагрозах на дарозе. Напрыклад, заўважыў нецвярозага вадзіцеля, паведамі адразу ж у міліцыю, і гэтым, магчыма, захаваеш жыццё чалавека.

— Як людзі ставяцца да такога заклiку?

— Па-рознаму. Ёсць сумленныя, неабыякавыя, а ёсць і такія, хто разважае: «я не буду здаваць нікога, наогул, не мая справа гэта». Я заўсёды падчас сваіх выступленняў гавару: калі ваш сваяк выпіў спіртное і хоча сесці за руль, а вы не хочаце з ім сварыцца, дык забярыце ключы, схавайце. А на наступны дзень ваш брат, напрыклад, толькі дзякуй скажа, што ад непрыемнасцяў выратавалі.

Тое ж і дзецям кажу. Шчыра прызнаюся, мне цікава працаваць з дзецьмі і падлеткамі. Іх не падманеш «афіцыйнай» размовай. Трэба быць на іх хвалі. Не дапусціце бяды, прашу падлеткаў: калі тата ваш, дзядзька ў нецвярозым стане ідзе да машыны, забірайце ключы. Мо яшчэ і падарунак за гэта потым вам купяць, бо пазбавілі чалавека магчымасці ўчыніць злачынства.

Таксама стараемся размаўляць з малымі, каб рабілі яны заўвагі сваім бацькам, якія парушаюць правілы дарожнага руху.

— Цікава, як вы гэтага дабіваецеся?

— Вельмі проста. Вось я прыязджаю ў канкрэтны садок. Размаўляем з дзецьмі старэйшай групы. Я ім нешта расказваю. А потым кажу: з сённяшняга дня прымаю вас у рады юных інспектараў. Вы будзеце маімі юнымі памочнікамі. Гавару: дазваляю рабіць заўвагі дарослым. Калі, напрыклад, едзеце з татам, мамай у машыне, калі нехта з іх за рулём размаўляе па мабільным тэлефоне, гэта адцягвае ўвагу? У адказ чую, што так. Гаварыце ім: так рабіць нельга! Нагадвайце пра рамяні бяспекі, пра тое, што нельга пераходзіць дарогу на чырвонае святло. Далей кажу, што, калі прыйду ў наступны раз, кожны з вас раскажа, колькі зрабіў заўваг. І, паверце, калі потым у гэтым жа садку выступаеш на бацькоўскім сходзе, бацькі дзяцей гавораць дзякуй. Бо, калі чуеш заўвагу з вуснаў маленькага дзіцяці, сумленне спакою не дае. Яшчэ адно пацвярджэнне нашай эфектыўнай работы — калі прыходзім у чарговы садок, а нам бацькі адразу ж: «расказвалі знаёмыя, дзеці якіх ходзяць у іншы садок, пра тое, што вы да іх прыходзілі, і яны задумаліся пасля пачутых канкрэтных прыкладаў бяды на дарозе».

Заўсёды нагадваю пешаходам: нават калі не парушаеце правілаў і выходзіце на дарогу, упэўніцеся ў тым, што няма небяспекі. Трэба пераканацца, што вас убачыў кіроўца, паменшыў хуткасць, спыніўся. Невядома, які вадзіцель за рулём. Заўсёды трэба думаць пра сябе і мо на тым жа пераходзе «не ісці на прынцып»: хай едзе кіроўца, калі сумлення ў яго няма. А пра парушэнне, тое, што не прапусціў пешахода, адразу ж можна паведаміць у ДАІ па мабільным...

Невядома, што можа на дарозе здарыцца. Я часта кажу: дарога — не камп'ютарная гульня, немагчыма нешта адмяніць і прайсці ўзровень зноў. І, як правіла, калі здараецца ДТЗ, гэта трагедыя двух сем'яў — сям'і пацярпелага і таго, хто вінаваты. Таму што сваякі апошняга таксама перажываюць за яго лёс: чалавека могуць пасадзіць за калючы дрот, калі прызнаюць яго віну. Толькі летась на дарогах Віцебшчыны загінула 155 чалавек — гэта вельмі вялікая лічба. Сярод іх пяцёра дзяцей. Вельмі важна данесці да кожнага кіроўцы, што, калі ён атрымлівае правы, ён аўтаматычна атрымлівае права адказнасці за чужое жыццё. І калі вадзіцель перавозіць некалькі пасажыраў, хай і аднаго толькі, і парушае элементарныя правілы, часта гэта прыводзіць да трагедыі.

— Відавочна, што размова ідзе пра маладых вадзіцеляў. А як нашы паважаныя пенсіянеры, якім чынам вы можаце іх «перавыхоўваць»? Нямногія пажадаюць прыйсці напрыклад, у памяшканне жыллёва-камунальнага ўчастка, каб паслухаць лекцыю.

— Гутарым, калі цёпла, проста ў дварах. Калі нейкі рэйд праводзім, едзем міма і бачым, што пенсіянеры на лаўках сядзяць, падыходзім, прадстаўляемся. Яны з задавальненнем з намі размаўляюць. Расказваем ім пра сітуацыю на дарогах. Прыводзім трагічныя прыклады. Напрыклад, бабуля перажыла вайну, працавала годна, дзяцей вырасціла, не магла нарадавацца ўнукам — і загінула на дарозе. Больш чым упэўнена, што нашы слухачы ў двары задумаліся. Тым больш што атрымалі інфармацыю ад афіцэра міліцыі, які асабіста з імі пагутарыў. Для іх вельмі важная ўвага — яны цэняць гэта.

Бывае, і скардзяцца пенсіянеры, напрыклад, на няправільную паркоўку. Запісваем інфармацыю, прымаем меры.

Нагадваем пра неабходнасць мець у цёмны час сутак на сваім адзенні, рэчах флікеры. Дарэчы, не маюць рацыю тыя, хто гавораць, што флікеры, а правільней сказаць святлоадбівальныя элементы «прымушаюць» купляць і выкарыстоўваць у нямногіх краінах. Наадварот. Проста адрозненне ў тым, што ў развітых краінах той жа Еўропы святлоадбівальныя элементы «ўшыты» ў адзенне, абутак нават сусветна вядомых фірмаў. Добра, што нашы вытворцы не адстаюць ад патрэб часу.

— Прыемна ўсведамляць, што заўсёды жанчыны-вадзіцелі спыняюцца перад «зебрай». Мужчынам трэба ў іх вучыцца ўзаемаразуменню на дарогах?

— Так, жанчыны вельмі акуратныя на дарогах. І пешаходаў паважаюць, наогул рэдка парушаюць правілы. У жанчын «спрацоўвае» і эфект самазахавання: жанчына-мама не можа рызыкаваць сабой, з разуменнем ставіцца да пешаходаў з дзецьмі, наогул усіх. Калі жанчына за рулём трапляе ў ДТЗ, яны невялічкія: прыпаркавалася і зачапіла чужую машыну, нешта яшчэ здарылася дробнае.

— Вы самі — аўтааматар?

— Так.

— А, прабачце, на анекдоты пра бландзінак за рулём не крыўдуеце?

— Навошта? Хай расказваюць... Паўтаруся, жанчыны за рулём больш дысцыплінаваныя, адказныя. І вельмі хочацца, каб мужчыны-вадзіцелі, тыя ж аматары анекдотаў, вучыліся ўзаемаразуменню. І не забывалі, што, паважаючы іншых на дарозе, паважаеш сябе.

Матэрыялы спецвыпуску падрыхтавалі Уладзімір ЗДАНОВІЧ, Ілья ЛАПАТО, Ірына АСТАШКЕВІЧ, Вольга КОРШУН, Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Дзяржкантроль Мінскай вобласці высветліў, што значная частка стабілізацыйных фондаў расліннай прадукцыі згніла або была дачасна прададзена. Як вынік — цэны на садавіну і гародніну ўзраслі на рынках вобласці ў паўтара — два разы, а запасаў капусты амаль не засталося.

МЫ НЕ СТАНЕМ БАГАТЫМІ

Пакуль не перастанем закопваць грошы ў гразь

«І гэта пры тым, што расліннай прадукцыі на Міншчыне вырабляецца дастаткова, — абураўся на нарадзе, прысвечанай захаванасці і выкарыстанню закладзенай у стабфонды прадукцыі раслінаводства, **старшыня Камітэта дзяржаўнага кантролю Мінскай вобласці Уладзіслаў ЦЫДЗІК.** — Восенню мы не ведалі, куды падзець бульбу, буракі і іншыя прадукты».

Штогод урад Беларусі дае распараджэнне стварыць стабілізацыйныя фонды харчовых тавараў (прадуктаў жывёлагадоўлі і прадуктаў раслінаводства: бульбы, агародніны, садавіны) на холадакамбінатах, у арганізацыях малочнай і мясной прамысловасці і ў арганізацыях, якія ажыццяўляюць нарыхтоўку, захоўванне, перапрацоўку і рэалізацыю такіх прадуктаў. Харчовыя стабфонды ствараюцца да сярэдзіны лістапада для таго, каб у міжсезонны перыяд усе гэтыя прадукты былі ў крамах Беларусі ў наяўнасці і па абмежаваных цэнах.

Дзеля гэтага аблвыканкамы і Мінскі гарвыканкам усталёўваюць для вытворцаў закупачныя цэны, для нарыхтоўшчыкаў — гранічныя адпускныя, а для рэалізатараў — гранічныя рознічныя цэны. Фінансаванне такіх закупак у стабфонды ажыццяўляецца за кошт ільготных крэдытаў.

— Такім чынам, калі захаваць прадукцыю і трымацца графікаў рэалізацыі, насельніцтва гарантавана атрымае яе на працягу зімы і вясны, і скачка цаны не павінна адбыцца, — тлумачыць **начальнік упраўлення кантролю спажывецкага рынку і сферы паслуг Камітэта дзяржаўнага кантролю Мінскай вобласці Максім ШЭКО.** — Летась аб'ёмы стабфондаў расліннай прадукцыі былі павялічаны з улікам таго, што ў суседняй краіне — Расіі — год выдаўся неўраджайны. І тым не менш, на пачатак лютага прадукцыі ў стабфондах засталося на сотні тон менш, чым год таму.

Прычын таму шмат, лічаць кантралёры. Гэта і грубыя парушэнні ў тэхналогіі захоўвання гародніны, і прыпіскі, і незацікаўленасць вытворцаў у пастаўках, а нарыхтоўшчыкаў — у рэалізацыі прадукцыі па абмежаваных цэнах... Але, па вялікім рахунку, за стабфонды павінны адказваць канкрэтныя людзі.

— Мы яшчэ ў жніўні мінулага года абавязалі адпаведныя службы навесці парадак у сістэме закупкі сельгаспрадукцыі і сыравіны, — нагадаў Уладзіслаў Цыдзік. — Гэта былі папераджальныя меры. Потым двойчы пісалі лісты, бо выкарыстанне стабілізацыйных фондаў выклікала нараканні. Але, нягледзячы на ўсё гэта, сёння некаторая прадукцыя ў шэрагу захоўшчыкаў адсутнічае.

Так, напрыклад, ААТ «Новая Вілія» (Вілейскі раён), згодна са справаздачай, у лістападзе 2010 года заклала 16 тон цыбулі і мела 200 тон капусты. Аднак на пачатак лютага ў гаспадарцы не было ўжо ні першага, ні другога, пры тым, што рэалізавана было толькі каля 5 тон капусты і каля 4 тон цыбулі. Усё астатняе, па словах кіраўніка «Новай Віліі», згніла.

Месяц таму ўжо адсутнічала капуста і ў ААТ «Запольскае» (Чэрвеньскі раён), колькасць якой у лістападзе складала 50 тон. У акцыянерным таварыстве з 70 тон морквы засталося толькі тры тоны, а са 100 тон буракоў — адна!

Дзяржкантроль высветліў, што ў гэтых гаспадарках, ды і не толькі ў іх, адсутнічалі графікі рэалізацыі прадукцыі стабфондаў. Іншыя, хто графікі меў, іх не прытрымліваліся. У Барысаўскім раённым спажывецкім таварыстве на пачатак лютага мелася капусты толькі 30 працэнтаў ад графіка, у Дзяржынскім і Слуцкім — па 20 працэнтаў, Пухавіцкім — 12 працэнтаў, Вілейскім — 10 працэнтаў...

— Графікі рэалізацыі стабфондаў не з'яўляюцца жорсткімі, але яны своеасаблівыя індыкатары для ўпраўлення гандлем, — тлумачыў аглядальніку «Звязды» Максім Шэко. — Напрыклад, калі адно сховішча надта хутка расходуе прадукцыю, значыць, трэба браць агародніну ў іншым, каб прадукцыі хапіла да пачатку новага сезона. У нас жа атрымліваецца: адзін датэрмінова рэалізаваў, у другога — гніе. А ў выніку мы на пачатку вясны без уласнай капусты. Графікі павінны сігналізаваць пра тое, што трэба прымаць меры: дадаткова закупляць айчынную прадукцыю ў яе вытворцаў. А чыноўнікі сваім бяздзеяннем даводзяць сітуацыю да таго, што вобласць вымушана купляць дарагую замежную гародніну за валюту.

Адна з асноўных прычын датэрміновага скарачэння стабілізацыйных фондаў — парушэнне тэхналогіі захоўвання. Толькі ў вёсцы Старабарысаў (Барысаўскі раён) за 2 месяцы згніла амаль 77 тон капусты і 60 тон бульбы!

Фота КДК Мінскай вобласці.

Капуста стабілізацыйных фондаў Дзяржынскага раённага спажывецкага таварыства. «Гэта — не самы горшы варыянт», — кажуць кантралёры.

— Сельскагаспадарчы філіял Слуцкага мясакамбіната «Наша Ніва» захоўвае бульбу стабілізацыйнага і насеннага фондаў разам, навалам, без пераборкі, з зямлёй і смеццем, месцамі вільготную, — дакладаў на нарадзе Максім Шэко. — Падобным чынам захоўваюцца морква і буракі, тэмпературна-вільготны рэжым не вытрымліваецца, у памяшканні няма вентыляцыі, псіхрометраў. Верхні слой бульбы мае 20-30 сантыметровыя парасткі. На падлозе — вадкасць ад гнілі, на сценах — кандэнсат. Тут жа захоўваецца прарослая цыбуля, што з'яўляецца парушэннем усіх нормаў.

Не дзіўна, што пасля пераборкі гародніны «Наша Ніва» выкідае каля 30 працэнтаў бульбы, больш за 20 працэнтаў капусты, 12 працэнтаў буракоў, морквы і цыбулі. Тое, якой якасці трапляе беларуская гародніна пасля такога захоўвання на прылавак крамы, — тэма асобнай размовы.

У той жа «Нашай Ніве» тысяча тон прадукцыі раслінаводства была закладзена ў непрыдатнае для гэтага памяшканне, а ў тэхнічна абсталяванае, нядаўна рэканструяванае (коштам каля 3 млрд рублёў!) сховішча ААТ «Запольскае» (Чэрвеньскі раён) заклалі ўсяго толькі 100 тон. У лістападзе запольскае сховішча было запоўнена на чвэрць, а ў першыя дні лютага — на 0,6 працэнта.

— Штомесяц прадпрыемства плаціць 40 млн рублёў на ўтрыманне памяшканняў сховішча, — сказаў кіраўнік ААТ «Запольскае». — Мне зусім нявыгадна захоўваць гэтыя 14 тон стабфондаў.

Яшчэ адна прычына знікнення таннай беларускай агародніны ў крамах: скажэнні ў справаздачах. Восенню ўсё выглядала добра. Прынамсі, на паперы. Аднак у лютым на справе карціна аказалася зусім іншай. Вілейскае раённае спажывецкае таварыства мела ў стабфондзе каля 4 тон віртуальных яблык, Стаўбцоўскае — 6,5 тоны, Чэрвеньскае і Крупскае — 2,5 тоны, Дзяржынскае — 5 тон.

— Усё гэта вельмі сур'ёзна, — падкрэсліў кіраўнік Мінскага абласнога КДК, — гэтыя факты падрываюць харчовую бяспеку вобласці. Далей абмяжоўвацца папярэджаннямі і размовамі мы не маем маральнага права — неабходна апаратыўна прымаць меры.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

А да Расіі — сотні кіламетраў.

Помнік ахвярам Першай сусветнай.

РУСКАЕ СЯЛО

заўжды гатуе... дранікі

РЭГУЛЯРНЫЯ перапісы насельніцтва на працягу многіх дзесяцігоддзяў даюць аднолькавы вынік: другой па колькасці прадстаўнікоў нацыянальнасцю ў нашай краіне традыцыйна застаецца руская. Таму сустрэць прадстаўніка гэтага народа зусім не складана. Але іншая справа — адшукаць, як здаецца на першы погляд, цалкам «рускую» вёску. Такая задача, — не з лёгкіх. Тым больш што знаходзіцца гэтая вёска ў Заходняй Беларусі — ці не за паўтысячы кіламетраў ад мяжы з Расійскай Федэрацыяй.

Пры жаданні патрапіць у Рускае Сяло будзе вельмі проста — дастаткова «стаць» на трасу Вілейка—Смаргонь. Недзе праз два з паловай дзясяткі кіламетраў на ўзбочыне дарогі заўважаеш на ўзгорку вялікі помнік-крыж з выявай Хрыста Збаўцы. Помнік паставілі салдатам Расійскай імперыі, якія загінулі ў гэтых краях падчас Першай сусветнай вайны. Якраз насупраць помніка — і патрэбны ўказальнік. А неўзабаве за паваротам налева з'яўляецца сама вёска.

Сёй-той з мясцовых людзей лічыць, што некалі яе заснавалі выхадцы з Расіі. Але ў краязнаўцаў на гэты конт свая думка. Яны слушна заўважаюць, што само слова «сяло» — сведчанне тысячагадовай гісторыі вёскі. Ні асобнай рускай, ні беларускай нацыянальнасці на той час яшчэ не было. Затое існавалі, напрыклад, Чорная, Белая ці Чырвоная Русь. І вытокі цяперашняй назвы гэтага населенага пункта якраз адсюль.

Яўгенія Шыбека: «Пельмені тут не робяць».

Дарэчы, такі пункт гледжання ўскосна пацвярджае статыстыка. Ніводнага рускага ў вёсцы няма і кажуць, што не было аніколі. Усе мясцовыя жыхары — выключна беларусы. Адно праўда: рускасельцы (і менавіта так) заўсёды вызнавалі праваслаўе.

— Калі ў 1955 годзе я прыехала сюды пасля заканчэння сталічнай ВНУ і размеркавання, то вёска чамусьці адразу спадабалася, — распавядае былая настаўніца рускай мовы і літаратуры, цяперашняя пенсіянерка Яўгенія Іванаўна Шыбека. — Нельга сказаць, што жылі тут людзі надта багата, але і не бедна — ніхто не захапляўся гарэлкай, усе працавалі, трымалі гаспадарку.

А яшчэ ў Рускім Сяле была свая школа. Дзеля справядлівасці, яна лічылася ці не адзіным значным «аб'ектам», бо тыя ж клуб, ФАП, пошта і лазня з'явіліся ўжо пазней. Прычым у іх была сапраўдная патрэба — вёска лічылася вялікай, тут жыло пад 400 чалавек.

— Тэхнікі тады было мала, усе хадзілі ў саматканках, але ж жылі весела, — узгадвае Яўгенія Шыбека. — Часцяком пяклі пірагі. А вось рускія пельмені ніхто не рабіў. Наша фірмовая страва — беларускія дранікі.

Адной з асаблівасцяў Рускага Сяла заўсёды былі нетыпова вялікія для Вілейшчыны, па 80-100 гектараў, навакольныя палі. А плюс да таго вельмі добрая, урадлівая зямля — нездарма ў свой час тут месцілася панская сядзіба, «паны ўмелі выбіраць па-сапраўднаму добрае месца». Аднак часам спрыяльныя ўмовы для сельскай гаспадаркі становяцца не толькі «плюсам». Калі-нікалі яны ж адыгрываюць і зусім іншую ролю.

— Справа ў тым, што ў сярэдзіне 1970-х у блізкай адсюль вёсцы Нарач пабудавалі буйны свінагадоўчы комплекс, — кажа старшыня Нарачанскага сельсавета Анатоль Бяганскі. — Жывёле былі патрэбныя кармы, шмат збожжа, і тады звярнулі ўвагу на гэтыя багатыя землі. У выніку было прынята рашэнне аб рэарганізацыі мясцовага калгаса. Самастойны калгас «Рускасельскі», які традыцыйна лічыўся «моцным сярэдняком», спыніў існаванне і быў далучаны да суседніх гаспадарак.

Што было потым, здагадацца няцяжка. Неўзабаве Рускае Сяло пазбавілася статуса цэнтра сельсавета. А далей — больш. У вёсцы паступова зачыніліся сярэдняя школа, пошта, клуб. Цяпер тут засталіся толькі ФАП і прыватная крама. Уся іншая інфраструктура знаходзіцца за 5 кіламетраў, у вёсцы Нарач. У Нарачы ж стаіць і царква.

— З цягам часу змянілася шмат, нават стаўленне людзей да асабістых гаспадарак, цяпер многія ўжо не трымаюць тую ж свойскую жывёлу, — заўважае Анатоль Бяганскі. — І прычыны тут розныя. З аднаго боку, хтосьці проста пастарэў і мае «не тыя сілы». А з іншага боку — маладзейшыя, напэўна, не адчуваюць надта вялікай патрэбы. Наша сельгаспрадпрыемства «Нарачанскія зоры» не без падстаў лічыцца гаспадаркай моцнай: і з пасадкай бульбы ці збожжа дапаможа, і някепскія для вёскі заробкі налічыць, і выплаціць іх своечасова. Вось і атрымліваецца, што ўсё неабходнае з прадуктаў можна купіць у краме. І так сапраўды прасцей.

У сельгаспрадпрыемстве «Нарачанскія зоры» занятыя ці не ўсе працаздольныя рускасельцы. Альтэрнатывы ж фактычна няма. Да горада — далёка, развіццё якіх-небудзь напрамкаў бізнэсу мае не надта добрыя шанцы. Так, у гістарычным плане гэта мясціны вядомыя. На працягу 1915—1918 гадоў тут стаяў фронт, зусім побач — помнік ахвярам Першай сусветнай. Да помніка едзе шмат турыстаў. Але непасрэдна ў Рускім Сяле ніхто не затрымліваецца. Бо наўкол вёскі — толькі палі. Свайго лесу блізка няма.

— Напэўна, адсюль і адсутнасць турыстычнай цікавасці, — зазначае Анатоль Бяганскі. — Так, некаторыя рускасельцы, што ў свой час з'ехалі з вёскі, пасля выхаду на пенсію вырашаюць вярнуцца сюды зноў, хтосьці з гараджан купляе хаты для бацькоў-пенсіянераў. Аднак ажыятажу тут не назіраецца, дастаткова сказаць, што рынкавы кошт хаты цяпер складае ўсяго 2-3 тысячы «ўмоўных адзінак». І ўсё ж рабіць якія-небудзь сумныя высновы наконт будучыні Рускага Сяла не выпадае. У вёсцы жыве 116 чалавек, і з іх 71 знаходзіцца ў працаздольным узросце, а 18 — гэта дзеці і падлеткі. Словам, вёска жыве, і залічваць яе да катэгорыі «бесперспектыўных» яшчэ вельмі заўчасна.

Сяргей ГРЫБ. Фота аўтара.

Вілейскі раён.

Зваротная сувязь

САМЫ ГАЛОЎНЫ САЦЫЯЛЬНЫ СТАНДАРТ — БЯСПЕКА ЛЮДЗЕЙ

Супрацьпажарная бяспека стала асноўнай тэмай на прыёме грамадзян, які правёў міністр па надзвычайных сітуацыях Уладзімір ВАШЧАНКА на ААТ «Магілёўхімвалакно».

Начальнік жыллёва-камунальнай гаспадаркі «Магілёўхімвалакна» Віталь ПАНАМАРЭНКА звярнуўся да міністра па тлумачэнні **наконт шляхоў эвакуацыі з будынкаў:** іх трэба прыводзіць у парадак у адпаведнасці з правіламі супрацьпажарнай бяспекі і на вялізных плошчах мяняць лінолеум на іншае менш гаручае пакрыццё, што патрабуе ад прадпрыемства вялікіх выдаткаў. Ці ёсць магчымасць адтэрмінаваць гэта да капітальнага рамонту?

— Нельга, — такі адназначны адказ Уладзіміра Вашчанкі. Бо патрабаванні да шляхоў эвакуацыі складаюцца з вопыту барацьбы з пажарамі і іх наступствамі.

— Людзі цяпер менш згараюць, а ўсё больш задыхаюцца, — патлумачыў міністр. — Цяпер у быце чалавека выкарыстоўваюцца такія хімічныя матэрыялы, што яны маюць усю табліцу Мендзялеева. Іх гарэнне стварае асяроддзе, непрыдатнае для дыхання чалавека. Некалькі хвілін дастаткова падыхаць, каб атруціцца.

Уладзімір Вашчанка ў сувязі з гэтым прыгадаў пажар у Крычаве: больш за дзясятак гадоў таму ў інтэрнаце загінулі людзі. Яны імкнуліся выратавацца, выходзілі на калідоры, глыталі таксічны дым і страчвалі прытомнасць. Частку з тых, каго вынеслі выратавальнікі, так і не ўдалося рэанімаваць.

Таму супрацьпажарныя нормы, якія, у прыватнасці, выпрацаваны ў дачыненні да шляхоў эвакуацыі, разумныя і скіраваны на тое, каб падчас пажару даць дадатковыя шанцы на выратаванне людзям. І грэбаваць імі, нягледзячы на вялікія выдаткі, нельга.

— Бяспека людзей павінна быць на першым месцы, — цвёрда сказаў міністр, прыгадаўшы пажар на «Пінскдрэве». — Кіраўніцтва абавязана клапаціцца пра бяспеку наперад прыбыткаў. І гэта датычыцца не толькі прадпрыемстваў, а, напрыклад, і аграгарадкоў. Спачатку трэба выканаць стандарт бяспекі людзей, а потым — усе астатнія сацыяльныя. Там, дзе няма бяспекі, утульнасць і прыгажосць неактуальныя.

Што датычыцца змен у заканадаўстве, то яны рыхтуюцца, паведаміў міністр, аднак датычыцца яны будуць спрашчэння адміністрацыйных працэдур па супрацьпажарнай бяспецы, а не самой бяспекі па сутнасці.

Гаручымі матэрыяламі цікавілася работніца ААТ «Магілёўхімвалакно» Алена САЛТАНАВА. Яе трывожаць паведамленні, у прыватнасці — з Расіі, пра гібель людзей у начных клубах і дамах састарэлых. Алена спыталася, ці плануецца абавязковае выкарыстанне матэрыялаў (не толькі будаўнічых, але, напрыклад, тканін), якія не гараць, асабліва ў месцах, дзе збіраецца вялікая колькасць людзей.

Уладзімір Вашчанка паведаміў, што беларускія прадпрыемствы распрацавалі і гатовы масава вырабляць самыя розныя негаручыя матэрыялы.

— Верагодна, што гэта будзе ўлічвацца пры ўдасканаленні нарматыўнай базы, — сказаў міністр. — Аднак ёсць і праціўнікі, бо выкарыстанне негаручых матэрыялаў — гэта справа нятанная. Безумоўна, МНС зацікаўлена ў іх выкарыстанні, бо выратавальнікі штодзень сутыкаюцца з бядой і гібеллю на пажарах. І дзякуй, што такая праблема хвалюе людзей. Гэта самае галоўнае.

Алена КІРЫЛЮК, якая працуе намеснікам начальніка аддзела продажу хімічнай прадукцыі і спажывецкіх тавараў, спыталася ў міністра пра **набыццё ў прадпрыемства «Магілёўхімвалакно» пажарных рукавоў.** Пытанне звязана з агульнай эканамічнай прасторай і з'яўленнем расійскіх канкурэнтаў у вытворчасці такой прадукцыі.

Уладзімір Вашчанка запэўніў, што МНС аддае перавагу айчынным вытворцам якаснай прадукцыі. Закупкі пажарных рукавоў у Магілёве ўжо перавысілі лічбу ў 3 мільярды рублёў. Аднак міністэрству хацелася б, каб і цэны на гэтую прадукцыі былі разумныя.

Валерый ЯСНІЦКІ, які працуе на «Магілёўхімвалакне» ў галіне аховы працы, пытаўся ў міністра МНС наконт **аптымізацыі колькасці байцоў супрацьпажарнай часці на прадпрыемстве.**

Уладзімір Вашчанка адказаў, што колькасць супрацоўнікаў супрацьпажарнай аховы не звязана са зменамі ў працоўным калектыве прадпрыемства, а разлічана на магчымыя пажары, якія давядзецца тушыць.

— Калі эканоміць на выратавальніках, можна страціць значна больш, — лічыць міністр па надзвычайных сітуацыях. — Вядома, цяпер кожны кіраўнік лічыць кожную капейку, але якраз тут нельга эканоміць. Бяспека каштуе шмат, але гэта сапраўды патрэбна.

У барацьбе з пажарамі таксама важна, паводле меркавання Уладзіміра Вашчанкі, свядомасць людзей. Некалькі дзясяткаў гадоў таму, расказаў ён, колькасць пажараў і іх ахвяр павялічвалася прыкладна на 10% у год. Гэтую тэндэнцыю выратавальнікам урэшце ўдалося пераламаць, але цяпер людзі, якія гінуць на пажарах, у асноўным не паддаюцца прафілактыцы. Большасць з ахвяр агню летась былі нецвярозымі ў момант гібелі. Таму міністр МНС заклікаў усіх людзей падключацца да справы супрацьпажарнай бяспекі, не эканоміць на гэтым і не шкадаваць сіл.

Ілона ІВАНОВА.

Падпіска-2011

РАЗДАЧА ПАДАРУНКАЎ ПРАЦЯГВАЕЦЦА

Зараз у разгары падпісная кампанія на 2-гі квартал. А гэта азначае, што газета «Звязда» працягвае свае выезды ў рэгіёны з прызамі, якія выйгралі нашы падпісчыкі, а таксама паштальёны і кіяскёры ў рамках сумеснага конкурсу з РУП «Белпошта» і «Белсаюздрук».

Чарговы вояж быў прымеркаваны адразу ў дзве вобласці — Мінскую і Брэсцкую. Практычна ўвесь маршрут паездкі быў падарункавы. Калі Дзяржынск і Узду давялося наведаць у фармаце візіту ветлівасці з кароткачасовымі сустрэчамі на пошце і райвыканкаме, то Капыль стаяў асабняком. Яшчэ б: наша даўняя падпісчыца Ганна Васілеўская з вёскі Блеўчыцы выйграла кухонную машыну. Праўда, на сустрэчу са звяздоўцамі Ганна Іосіфаўна з-за вялікай занятасці прыйсці не змагла. Ды і не варта было засмучацца, бо напярэдадні нашай паездкі каштоўны прыз, што поўнасцю адпавядае Правілам розыгрышу, атрымала маладая жанчына Наталля — жонка яе ўнука Валерыя, які разам з сям'ёй жыве ў Мінску. У тэлефоннай размове з журналістам «Звязды» пенсіянерка, якая мае больш за 40 гадоў падпіснога стажу на старэйшае беларускамоўнае выданне, сказала, што вельмі шчаслівая такому падарунку.

Відавочна, што не менш шчаслівай адчувае зараз сябе і паштальён аддзела паштовай сувязі Астравечча Клецкага раёна Людміла Груша, якая выйграла пыласос «Віцязь». Праўда, у дзень нашага прыезду ў гэты рэгіён Міншчыны Людміла Уладзіміраўна была на працоўным месцы, таму ўручыць каштоўны прыз сваёй супрацоўніцы ўзяўся начальнік Клецкага РВПС Андрэй Сазановіч.

Далейшы маршрут ляжаў на Брэстчыну. На Ганцавіцкім раённым вузле паштовай сувязі намеснік начальніка Тамара Шуляк **(фота 1)** з задавальненнем сустрэла прадстаўнікоў газеты, якія прывезлі электрафен Заньковай Галіне — паштальёну АПС Дзяніскавічы. З улікам яе шчыльнага працоўнага графіка прыз звяздоўскаму лаўрэату ў самы бліжэйшы час будзе дастаўлены, запэўніла Тамара Адамаўна.

2

А вось начальнік суседняга, Ляхавіцкага РВПС Вольга Арэхва запрасіла падпісчыцу «Звязды» з вёскі Крывошын Ірыну Гатоўчыц на вузел сувязі, які знаходзіцца побач з плошчай насупраць райвыканкама. Менавіта на гэтай пляцоўцы, асветленае цёплым веснавым сонцам, прайшло ўручэнне каштоўнага прыза — каляровага тэлевізара «Віцязь» **(фота 2)**. Варта адзначыць, што Ляхавіцкі раён на гэты раз яшчэ «разжыўся» ад «Звязды» кухонным камбайнам, які выпаў жыхарцы раённага цэнтра Валянціне Пабягайла. Праўда, яна не дачакалася прыезду звяздоўцаў і атрымала каштоўны прыз напярэдадні ў рэдакцыі.

Вянцом цяперашняй паездкі стаў Баранавіцкі раён. На мясцовым РВПС намеснік начальніка Тамара Батура ўжо чакала нас. Дакладней, пыласос «Віцязь» для паштальёна АПС «Паланечка» Галіны Жукоўскай. Старшы інструктар Баранавіцкага вузла паштовай сувязі Святлана Швайдзюк **(фота 3)** адзначыла, што падарунак будзе ўручаны неабходнаму адрасату ў лічаныя дні.

Віншуем усіх звяздоўскіх лаўрэатаў з каштоўнымі прызамі. На наступным тыдні нас ужо будуць чакаць з падарункавай місіяй на Віцебшчыне.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Мінск — Дзяржынск — Узда — Капыль — Клецк — Ганцавічы — Ляхавічы — Баранавічы — Мінск.

1

3

«ПРЭМІРАВАННЕ» Ў АСАБЛІВА БУЙНЫМ ПАМЕРЫ

Больш за 200 мільёнаў рублёў украла за чатыры гады эканаміст аднаго з прадпрыемстваў Лідскага раёна, налічваючы «прэміі» выбранаму колу асоб, паведамляе аддзяленне інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Гродзенскага аблвыканкама.

Сярод іх былі выключна яе сваякі альбо знаёмыя, якія грошы ... не атрымлівалі, ды і наўрад ці здагадваліся, што іх банкаўскія пластыкавыя карткі выкарыстоўваюцца ў злачынных мэтах.

Удача пакінула жанчыну летась, калі рэвізія выявіла аферу. Заведзена крымінальная справа па факце крадзяжу грошай у асабліва буйным памеры шляхам злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі. Гэта караецца пазбаўленнем волі на тэрмін ад пяці да дванаццаці гадоў.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ЛОГОЗИНСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
проводит аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка	Площадь земельного участка	Наличие инженерных сетей	Начальная цена (бел. рублей)	Задаток (бел. рублей)	Расходы по документации
1	д. Медухово, участок № 8 кадастровый номер 623284503601000050	0,1789 га	Электроснабжение, возможность подключения к водопроводу	6 440 400	644 040	1 681 104
2	д. Старое Городище, участок № 6 кадастровый номер 623284506101000034	0,2226 га	Возможность подключения к водопроводу	6 233 000	623 300	1 681 104
3	д. Добренево, участок № 4 кадастровый номер 623284501101000112	0,0969 га	Электроснабжение, возможность подключения к водопроводу	2 422 500	242 250	1 681 104

Задаток перечисляется на р/с № 3600619091105 в ЦБУ № 611 филиала 500 Минское управление ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Логойск, МФО 153001601, УНН 600181551, Логозинский сельский исполнительный комитет, код платежа 04901 до 07.04.2011 г. Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней после утверждения протокола о результатах аукциона внести оплату за земельный участок и возместить расходы, связанные с подготовкой документации. **Аукцион состоится 13.04.2011 г. в 10.00 по адресу: д. Логоза Логойского р-на, Минская обл., здание Логозинского сельского исполнительного комитета.** Заявления на участие и необходимые документы принимаются ежедневно в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00. Последний день приема заявлений на участие в аукционе с прилагаемыми к ним документами **07.04.2011 г.** по адресу: д. Логоза Логойского района, Минской области. Контактные телефоны: 8 01774 564 36, 564 98.

Ф.СП-1

Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь

АБАНЕМЕНТ на газету

ЗВЯЗДА з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

(індэкс выдання)

Колькасць камплектаў

на 2011 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму ______ (прозвішча, ініцыялы)

Куды ______ (адрас)

(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

ДАСТАВАЧНАЯ КАРТКА на газету

ПВ	месца	літар

(індэкс выдання)

ЗВЯЗДА з бясплатнымі ўкладкамі: «ЧЫРВОНАЯ ЗМЕНА», «МЕСТНОЕ САМОУПРАВЛЕНИЕ», «КРАІНА ЗДАРОЎЯ», «ЖЫРАНДОЛЯ», «КУПЛЯЙ ЛЕПШАЕ!» «НАСУПЕРАК ЧАРНОБЫЛЮ»

Кошт	падпіскі	______ руб.	Колькасць камплектаў
	пераадрасоўкі	______ руб.	

на 2011 год па месяцах

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Каму ______ (прозвішча, ініцыялы)

Куды ______ (адрас)

(паштовы індэкс) (горад, населены пункт)

Калі вы падпісаліся на газету **«Звязда» на II квартал або 1-е паўгоддзе 2011 года** — запаўняйце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце яе **да 8 красавіка** ў рэдакцыю на адрас: **220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А**.

Падпісчык можа выйграць прас, пыласос, тэлевізар або печ ЗВЧ. Розыгрыш прызоў адбудзецца **11 красавіка 2011 г.**, вынікі публікуюцца ў газеце «Звязда» **па 20 красавіка 2011 г.**

Дастаўку тэлевізараў і печы ЗВЧ ажыццяўляе рэдакцыя. Астатнія прызы можна атрымаць у рэдакцыі **па 31 чэрвеня 2011 г.** пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на II квартал або 1-е паўгоддзе 2011 года і пашпарта. **Пасля 31 чэрвеня** выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца.

Правілы гульні чытайце ў газеце «Звязда» за 01.03.11 г.

Тэрмін правядзення гульні — з 01.03.11 па 30.06.11.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 1859 ад 25.02.11, выдадзена Міністэрствам гандлю РБ.

3 Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на II квартал або 1-е паўгоддзе 2011 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку ______

Падпіска аформлена і аплачана ў ______ (аддзяленне сувязі)

______ на II кв. або 1–е паўг. 2011 года

Хатні адрас і тэлефон ______ (індэкс)

Удачы ў розыгрышы!

ПАНЯДЗЕЛАК, 14 САКАВІКА

ПЕРШЫ
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 23.05 Навіны.
6.05, 7.10, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».
7.05, 8.10, 18.50, 1.10 Зона Х.
7.30, 8.25, 11.55 «Дзелавое жыццё».
8.30 У свеце матораў.
9.10 «Жыццё як жыццё».
10.05 «Здароўе».
10.35 «Культурныя людзі».
11.05 «Зорнае жыццё». «Зорныя мамы-2».
12.10 Меладрама «Рыта».
14.05 «Мая праўда». «Надзея Румянцава. Падарыць надзею».
15.15, 19.15 Навіны рэгіёна.
15.40 «OFF STAGE LIFE».
16.05 Nota Bene.
16.30 Серыял «Маршрут міласэрнасці».
17.25 Серыял «Зацьменне».
18.25 «Акно ў Еўропу».
19.30 «КЕНО».
19.35 «Арэна».
20.00 «Анархія. Прамое дзеянне».
21.00 «Панарама».
21.45 «Камандзіроўка. Журналісцкае расследаванне».
22.00 Серыял «Падмані мяне-2».
23.15 Баявік «Карані вуліц».
1.15 Дзень спорту.

АНТ
6.00, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.00 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05 Контуры.
10.10 «Мая жонка мяне прываражыла». Серыял.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.15 Навіны спорту.
11.10 «Саюз».
11.50 «Тата на ўсе рукі». Серыял.
12.20 «Дэтэктывы».
13.10 «Кантрольная закупка».
13.45 «Модны прыгавор».
14.50 «Зразумець. Дараваць».
15.25 «Хачу ведаць».
16.15 «Заручальны пярсцёнак». Серыял.
17.05 «Слова жанчыне». Серыял.
18.20 «Адваротны адлік».
18.55 «Чакай мяне».
20.00 Час.
21.05 Ток-шоу «Адкрыты фармат».
22.10 «След». Серыял.
23.20 «Жанчыны хочуць танцаваць».
0.20 «Іван Падушкін. Джэнтльмен вышуку». Серыял.
1.10 Начныя навіны.

ЛАД
6.35, 23.20 Серыял «Універ».
7.00 ЛАДная раніца.
8.00, 21.35 Тэлебарометр.
8.05, 16.45 Серыял «Чыста англійскія забойствы».
9.05, 17.50 Серыял «Ты маё жыццё».
10.15 Меладрама «Вялікія надзеі».
12.10 Пра мастацтва.
12.35 Школа рамонту.
13.35 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
14.35 Серыял «Сіла прыцяжэння».
15.25 Навіны надвор'я.
15.50, 0.30 Серыял «Налётчыкі».
18.55 Хакей. КХЛ. Плэй-оф. Паўфінал канферэнцыі «Захад». У перапынку: Калыханка.
21.40 Беларуская часінка.
22.25 Серыял «Інтэрны».
0.00 Авертайм.

СТБ
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 7.20 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою».
7.40, 20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
8.30 «Тыдзень».
9.35 «Вялікае снеданне».
10.05 «Пяць гісторый».
10.40 «Трымай мяне мацней». Серыял.
11.40, 17.30 «Званая вячэра».
12.35 «Фантастыка пад грыфам «Сакрэтна»: «Клінічная смерць. Падарожжа душы».
13.50 «Зорны рынг». Алесь Камоцкі супраць групы «Ногу свело».
15.00 Канцэрт Міхаіла Задорнава.
16.00 «КультУРА!».
16.50 «Рэпарцёрскія гісторыі».
17.10 «Наша справа».
17.20 «Міншчына».
18.30 «Агонь кахання». Серыял.
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.35 Маст. фільм «Вар'яцкі лістапад».
23.00 «Сталічны футбол».
23.30 Маст. фільм «Двойчы ўчора».

МІР
5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05 «Мільён пытанняў пра прыроду».
5.20, 15.20 «Дом з гісторыяй».
6.05 «Цік-так».
6.20 «У госцях у Вітамінкі».
7.05 «Саюзнікі».
7.35 Серыял «Агульны пакой».
8.05, 22.05 «Жывая гісторыя».
9.05 «Разам».
10.05 Серыял «Рускія амазонкі».
11.05 Маст. фільм «Іду на навальніцу».
13.05 М/с «Рыцары магіі».
13.30 Серыял «Старшакласнікі».
14.05 Серыял «Міліцэйская акадэмія».
14.30 «Ахвота да змены месца».
16.05, 23.05 Серыял «Вылечванне каханнем».
18.20 «Акцэнты».
18.30 «Агульны інтарэс».
19.00 Серыял «Галіна».
19.50 Ток-шоу «Слова за слова».
20.45 «XX стагоддзе: найвялікшыя моманты гісторыі».
21.20 «Свет спорту».
1.05 — Прафілактыка.

8 КАНАЛ
7.00, 10.55, 16.30, 19.45, 21.05, 23.50 «Надвор'е».
7.05 «На рыбалку з Юрыем Заслаўскім».
7.20, 16.35 Серыял «Прытворшчык».
8.10 «Без адказу».
9.00 «К-відэа» для дзяцей.
9.30, 16.00 «Мультпарад».
10.00 Серыял «Яе звалі Нікіта».
11.00 Трылер «Птушкі вайны».
12.40, 15.40 «Кінаблакнот».
13.00 Маст. фільм «Зямля трус».
15.15 «Сакрэтны палігон».
17.30 «Мой любімы гадаванец».
18.00 Серыял «Яна напісала забойства».
19.50 Серыял «Сакрэтныя матэрыялы».
20.50 «Вечарніца».
21.00 «К-відэа» для ўсёй сям'і.
21.10 Трылер «Раўнадзенства».
23.00 Еўрапейскі покер.

ВТБ
6.00, 23.30 «PLAY».
8.00, 18.00, 23.00 Скетч-шоу «6 кадраў».
9.00, 13.00, 20.00 Серыял «Татавы дочкі».
10.00, 15.00 Серыял «Ранеткі».
11.00, 14.00 Серыял «Цуды. com».
12.00 Серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні».
16.00 Камедыя «Недарэчная абарона».
19.00 Серыял «Кадэцтва».
21.00 Камедыя «Мільён гадоў да нашай эры».

РТР—БЕЛАРУСЬ
7.00 «Раніца Расіі».
9.00 «Карціна свету».
9.55 Надвор'е на тыдзень.
10.00 «Пакой смеху».
10.25 «Ранішняя пошта з Ларысай Грыбалёвай».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30, 18.50 Серыял «Еўфрасіння».
12.20, 17.20 «Кулагін і партнёры».
12.50 «Крык супраць свастыкі». Дак. фільм.
13.50, 16.50, 19.50, 23.15 Навіны — Беларусь.
14.30 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу.
15.25 «З новым домам!». Ток-шоу.
16.15 «Гарадок».
17.50 Серыял «Пяць хвілін да метро».
20.30 Серыял «Падарунак лёсу».
22.20 Серыял «Оперы. Хронікі забойнага аддзела. Новая версія».
23.20 «Нічога асабістага».
23.45 «Весткі.ru».
0.05 «Апошняя роля. Георгій Юматаў». Дак. фільм.

НТБ—БЕЛАРУСЬ
6.05, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.20 Сёння.
6.10 «НТБ раніцай».
8.35 Серыял «Таксістка».
9.35, 15.35, 18.35 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
10.20 «Кулінарны паядынак».
11.20 «Чыстасардэчнае прызнанне».
12.05 «Да суда».
13.30 Серыял «Гончыя».
15.10 «Справа густу».
16.25 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў».
19.35 Серыял «Мент у законе».
21.35 Серыял «Тэрмінал».
23.45 «Сумленны панядзелак».
0.35 «Школа зласлоўя».

ТНТ
5.00 «Невытлумачальна, але факт».
6.00, 11.10 «Нікеладэон на ТНТ».
7.30 «Жаночая ліга».
8.30, 18.00 «Універ». Сітком.
9.30, 13.00, 18.30 Серыял «Шчаслівыя разам».
10.40 М/с «Бэтмен: адважны і смелы».
13.30, 22.00, 3.40 «Дом-2».
15.10 «Крок наперад-2: вуліцы». Мюзікл.
17.00, 19.00 «Інтэрны». Сітком.
17.30, 19.30 Серыял «Рэальныя хлопцы».
20.00 Камедыя «Таксі».
23.30 «Сэкс» з Анфісай Чэхавай.
0.00 «Я — Сэм». Драма.
2.45 «Камедзі Клаб».
4.45 «Камедыянты».

ІНТЭР+
7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 12.00 Навіны.
7.10, 7.35, 8.10, 8.35 З новай раніцай.
9.10, 5.10 Адзін у полі.
9.55 Маст. фільм «Яго звалі — Роберт».
11.15, 20.35 Серыял «Заручальны пярсцёнак».
12.15 Знак якасці.
12.45 Маст. фільм «Гончыя псы».
14.00 Украінская топ-дзясятка.
15.20 Крымінальныя хронікі.
16.00, 23.10 Агенты ўплыву.
16.30 Тыдзень моды.
16.55, 23.40 Серыял «Танга ўтраіх».
17.45, 6.00 Ток-шоу «Здаровенькі былі».
18.30 Маст. фільм «Калі дрэвы былі вялікімі».
20.00, 0.25 «Падрабязнасці».
21.20 Маст. фільм «Злачынства і пакаранне», 1 серыя. Серыял.
1.00 — Прафілактыка.

КУЛЬТУРА
6.00 «Еўраньюс».
9.00, 14.30, 18.30, 22.30 Навіны культуры.
9.15 «Хто там...».
9.40, 0.35, 1.50 Праграма перадач.
9.50 «Ворагі». Маст. фільм.
11.10 «Засняльнік». Дак. фільм.
11.50 «Лінія жыцця». Павел Каплевіч.
12.45 «Гісторыя твораў мастацтва».
13.15 «Справа Сухава-Кабыліна». Маст. фільм. 1-я серыя.
14.20 «Харун-аль-Рашыд». Дак. фільм.
14.40 «Мах і Шэбестава на канікулах». М/с.
14.45 «Капрызная прынцэса», «Поні бегае па крузе». М/ф.
15.15 «Дзяўчынка з акіяна». Серыял.
15.40 «Маёнтак сурыкатаў. Новае пакаленне». Дак. серыял.
16.05 Куміры. Юрый Талубееў.
16.35 «Ад ансамбля да аркестра».
17.25 Прыступкі цывілізацыі. «Чары гіпотэзы Пуанкарэ». Дак. фільм.
18.45 Галоўная роля.
19.05 «Сцэнары. Нясумная класіка...».
19.45 «Вольга Якаўлева. Ціхім галасам». Дак. фільм.
20.25, 0.40 Academia.
21.15 «Сталін і пісьменнікі».
21.40 «Тым часам».
22.55 Тэлеспектакль «Раней».
23.55 «Хаджэнне за тры моры» — праўда і міф пра вялікае падарожжа».
1.30 Іграе Валерый Афанасьеў.

НАСТАЛЬГІЯ
5.00 «Да і пасля...». Год 1961.
6.10 «Спявае Людміла Зыкіна». Фільм-канцэрт. 1961 год.
6.45 «Летапіс паўвека». Дак. фільм. 1961 год.
7.35 «КВЗ-62».
8.00, 20.00, 2.00 «Мінулы час».
9.00 «Доўгае шчаслівае жыццё». Маст. фільм.
10.15 «Вячэрнія мелодыі». Фільм-канцэрт. 1985 год.
11.05 «Акулы пяра».
12.00, 21.00 «Народжаныя ў СССР».
13.00 «Брэйн-рынг». 1990 год.
14.00 «Быў час».
15.00 «Тэатральныя сустрэчы». 8 сакавіка 1978 года.
16.30 «Пакуль усе дома». 1993 г.
17.00 «Званок у вячэрняй школе». Дак. фільм. 1988 год.
17.45 «Рытмічная гімнастыка». 1984 год.
18.30 «Клоўн». Тэлеспектакль. 1971 год.
22.05 «Аднойчы вясной». Канцэрт. 1986 год.
23.00 «Тэатр + TV». 1994 год.
23.55 «Нью-Ёрк, Нью-Ёрк».
0.25 «Следства вядуць знатакі». Тэлефільм. 1979 год.
3.00 «Колба часу».
4.05 «Кінапанарама». 1982 г.

MTV
5.00, 2.25 Music.
6.00 Стэрэа_раніца.
7.30 Руская дзясятка.
8.25 «Усё лепшае ў табе». Серыял.
8.55, 1.30 Магія Крыса Энджэла.
9.20 Праўда жыцця: Я гульняман.
10.10, 17.30 «Ранеткі». Серыял.
11.10 Шопагалікі.
12.10 Хто круцейшы.
12.30, 22.50 News блок.
12.40, 17.00 Хачу Маскву.
13.10, 20.00 «Подыум».
13.35, 23.00 «Пляткарка». Серыял.
14.50, 20.50 Індустрыя моды.
15.00, 18.30 Алена з поліпрапілену.
15.30, 19.00 «Каханне з першага погляду».
16.30 Свабодны.
21.00 «Сквот». Серыял.
21.30 «Сэкс у вялікім горадзе». Серыял.
22.25 «Два з паловай чалавекі». Серыял.
23.50 «Клініка».
0.15 Трэндзі.
0.40 Тайныя спакусы курортнага гатэля.
1.05 Шалёныя продкі.
1.55 Тэлепорт.

НАША КІНО
6.30, 12.30 Кінараман «Дон Кіхот».
8.30, 14.30 Драма «З каханымі не растаюцца».
10.30, 16.30 Маст. фільм «Асабістай бяспекі не гарантую...».
18.30, 0.30 Драма «Жнівень, які ўцякае».
19.50, 1.50 Драма «Сваякі».
20.30, 2.30 Дэтэктыў «Інспектар Гул».
22.50, 4.50 Маст. фільм «Марыца».
0.00, 6.00 Кінанавела «Начальнік».

ДОМ КІНО
3.00, 11.00 Серыял «Жанчына хоча ведаць». Заключная серыя.
3.40 Меладрама «Першая спроба».
6.50 Камедыя «Рускі цуд».
8.05 Дэтэктыў «Палярдзіне расследаванне».
9.40 Маст. фільм [illegible].
11.40 Драма «Слаўны хлопец».
13.00 Камедыя «Дарагое задавальненне».
14.20 Дэтэктыў «Пярсцёнак з Амстэрдама».
15.45 Меладрама «Мой».
16.20 Серыял «Казус Кукоцкага». 1-я серыя.
19.45 Меладрама «Альпініст».
21.15 Драма «Час і сям'я Канвей».
23.25 Камедыя «Бераг».
0.45 Дэтэктыў «Апошні рэпартаж».

ДЗІЦЯЧЫ СВЕТ
5.00, 9.00, 13.00 Фільм-казка «Раз, два — гора не бяда!».
6.25, 10.25, 14.25 М/с «Баба-Яга супраць!» № 3. М/ф: «Страказа і мурашы», «Сумленнае кракадзілава».
7.00, 11.00 Казкі Пушкіна. «Казка пра цара Салтана».
7.55, 11.55 Рускія народныя казкі. «Пятушок-карабель». М/ф: «Мой сябар Марцін», «Міця і мікробус», «Ку-ка-рэ-ку!».
15.00 Маст. фільм «Дзікі сабака Дзінга».
16.35 М/с «Прышэлец у капусце» № 1. М/ф «Хто атрымае прыз?».
17.00 М/с «Чарапашка-герой». Казкі замежных пісьменнікаў. «Каваль-вядзьмак». М/ф «Машачкін канцэрт».
18.00 «Урокі цётачкі савы»: «Азбука-малышка». М/ф «Вясёлы агарод».

ТЭЛЕКЛУБ
19.00, 1.00 Серыял «Аэрапорт».
20.00, 2.00 Серыял «Шахматыст».
21.00, 3.00 Серыял «Агент нацыянальнай бяспекі-5».
22.00 Серыял «Строгавы».
23.30 Серыял «Соль зямлі». 1-я серыя.

ТБ3
5.00 М/ф.
5.30, 0.45 «Альф». Серыял.
6.00, 1.15 Дзецям пра звяранят.
6.30, 15.30 «Як гэта зроблена».
7.00, 14.30 Разбуральнікі міфаў.
8.00, 1.45 Дак. фільм «Сучасныя цуды».
9.00 Маст. фільм [illegible].
11.00 «Далёка і яшчэ далей».
12.00 Дак. фільм «Гарадскія легенды».
12.30 Маст. фільм [illegible].
16.00, 2.45 «Уздзеянне». Серыял.
17.00 Дак. фільм «Валерый Прыёмыхаў. Простая смерць».
18.00 «Менталіст». Серыял.
19.00 «Гадзіннік кахання». Серыял. 1-я серыя.
20.00 «Мяжа». Серыял. 1-я серыя.
21.45 Маст. фільм «Бітва за скарбы».
23.45 «Покер дуэль».
3.45 «Таямнічыя шляхі». Серыял.

ТБ-21
9.00, 17.00, 1.00 Серыял «Гоя».
10.05, 18.05, 2.05 Камедыя «Залатая моладзь».
11.55, 19.55, 3.55 Трылер «Дзяўчына ля возера».
13.35, 21.35, 5.35 Драма «Сапраўдная Макой».
15.25, 23.25, 7.25 Драма «Фландрыя».

ТБ1000
3.00 Драма «Кэндзі».
5.00 Трылер «Выкуп».
7.00 Фантастыка «Адысей і востраў туманаў».
9.00 Драма «Каханне здараецца».
11.00 Драма «Прыватнае жыццё Піпы Лі».
13.00 Камедыя «Жыві свабодна або памры».
15.00 Драма «На краі».
17.00 Камедыя «Самы лепшы тата».
19.00 Драма «Залегчы на дно ў Бругэ».
21.00 Драма «Параноід парк».
22.50 Меладрама «Красунчык».
0.50 Трылер «Жаданне».

10.15 ФІЛЬМ ДНЯ
«ВЯЛІКІЯ НАДЗЕІ» (ЗША, 1998 г.)

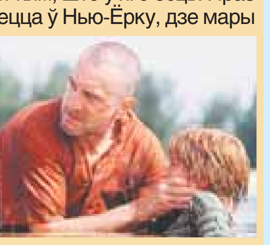

Невялікі гарадок у штаце Фларыда. Тут жыве з сястрой Мегі і дзядзькам Джо васьмігадовы Фін, які захапляецца маляваннем. Неяк лёс зводзіць хлопчыка з уцекачом, але хлопчык не засмучаецца, задавальняючыся тым, што ў яго ёсць. Праз гады малады мастак Фін аказваецца ў Нью-Ёрку, дзе мары яго пачынаюць здзяйсняцца. Былы мастак-бядняк набывае, як здаецца, усё: багацце, становішча ў грамадстве, славу.

Рэжысёр — Альфонса Куарон. **У ролях:** Ітан Хоук, Гвінет Пэлтроу, Эн Бэнкрофт, Роберт Дэ Ніра.

DIVA UNIVERSAL
5.00, 3.20 Серыял «Вайна Фойла».
6.40, 12.30, 18.20 Серыял «Дамы сям'і Гілмор».
7.35 Камедыя «Лёгкае захапленне».
9.10 Маст. фільм «Надзеі і чаканні Мэры».
10.50, 23.10 Серыял «Джордан расследуе».
11.40, 19.10 Серыял «Пляткарка».
13.20 Драма «Танцы ў час Лунасы».
15.00 Маст. фільм «Вырашальны рывок».
16.40 Серыял «Быць Эрыкай».
20.00 Маст. фільм «З памадай на вуснах».
21.30 Серыял «Шпік».
0.00 Маст. фільм «Пацалуй нявесту».
1.40 Маст. фільм «Прызнанне экзатычнай танцоўшчыцы».

РАМАНТЫКА
7.00, 16.55, 21.20, 5.20 «Тайна Лауры».
7.55, 10.40, 20.30 «Стол на траіх».
8.50, 14.10, 0.55 «Ніколі не позна?».
9.45, 15.05, 3.35 «Сямейныя вузы».
11.30, 17.45, 2.40 «Сальвадор — выратавальнік жанчын».
12.25, 1.50, 6.10 «Жанчыны на сцежцы вайны».
13.20, 23.05, 4.30 «Дора на варце парадку».
16.00, 19.35, 22.10 «Дасканалая прыгажосць».
0.00 «Дона Флор і два яе мужы».

AXN-SciFi
0.15, 5.45, 12.45 Зорны крэйсер Галактыка.
2.50 Фактар страху.
3.35, 10.30, 16.15, 21.35 Звышнатуральнае.
5.00, 11.55, 17.45 Зорныя вароты.
8.55 Чалавек-невідзімка.
9.45, 13.55 Жнец.
13.25, 23.45 Бліч.
14.40, 22.20 Чорная лагуна.
18.30 4400.
19.15 Мёртвая зона.
20.00 Мерлін.

EUROSPORT
9.30 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
10.30, 20.45 Біятлон. Чэмпіянат свету.
11.30, 17.30, 1.15 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
13.00, 23.30 Тэніс. Турнір WTA.
15.10, 19.00 Футбол. Еўрагалы.
15.15 Веласпорт. Велагонка Цірэна—Адрыятыка.
19.30 Футбол. «Клуб чэмпіёнаў».
21.50 Вось гэта дзіва!!!
22.00 Пра рэстлінг.

NATIONAL GEOGRAPHIC
5.00 Небяспечныя сустрэчы.
6.00, 14.00 Самыя небяспечныя жывёлы.
7.00, 12.00 Погляд знутры.
9.00 Вялікія міграцыі.
10.00, 16.00 «Дзіўны свет з «Nat Geo».
11.00, 19.00, 4.00 Рэальнасць або фантастыка?
11.30, 19.30, 4.30 Секунды да катастрофы.
15.00 На кручку.
17.00 Асабліва строгі рэжым.
18.00, 1.00 Крытычная сітуацыя.
20.00, 23.00, 2.00 Уцёкі.
21.00, 0.00, 3.00 Паліцэйскія на Алясцы.
22.00 Забароны.

DISCOVERY
7.00, 14.45 «Пятая перадача».
7.25, 12.00, 18.00 Мегабудоўлі.
8.20, 19.00, 0.00, 5.10 Як працуюць машыны.
8.50, 19.30, 0.30, 5.40 Як гэта працуе.
9.15, 15.15, 3.50 Разбуральнікі легенд.
10.10, 2.55, 6.05 «Галаваломы».
11.05 Выжыць любой цаной.
12.55, 20.00, 1.00 «Top Gear».
13.50 Аўтамайстэрні.
16.10 Брудная работка.
17.05 Лесапавал на балотах.
21.00, 2.00 На кручку.
22.00 «Экстрэмальная рыбалка».
23.00 Бычыныя акулы з Найджэлам Марвенам.
4.45 «Маланкавыя катастрофы».

ЗДАРОЎЕ
5.00, 9.30, 0.30 Энцыклапедыя памылак.
5.30, 20.00 Цяга да жыцця.
6.20, 20.50 Цела чалавека.
6.50, 21.30 [illegible]
7.30 Панацэя.
8.00, 23.00 Практыка здароўя.
8.40, 13.10, 17.00, 23.40, 4.10 Належнае харчаванне.
9.45, 16.20, 0.45 Азбука здароўя.
9.50, 0.50 Клінічны гіпноз.
10.30, 18.55, 1.30 Кабінет прыгажосці.
11.00, 2.00 Правілы здароўя.
11.35, 2.35 Дзіцячая медыцына.
12.00, 3.00 Вялікая прабежка.
12.40, 3.40 Гісторыя хвароб.
14.00 Пазнай сябе.
14.40 Будзем здаровыя.
15.20 Заўтра ўсе будуць жыць па сто гадоў.
16.25 Не выходзячы з дому.
17.50 Я расту.
18.30 Сакрэты здароўя.
19.35 Ты — тое, што ты ясі.
22.10 Дыялогі пра харчаванне.

TRAVEL
5.00, 10.00, 14.00, 17.00, 21.00, 2.00 Сусветны падарожнік.
6.00 Раскошныя падарожжы з Варунам Шармай.
7.00 Мараплаўцы.
8.00, 15.30 Смак Іспаніі.
8.30 Індыйскі баль.
9.00 Антарктыда.
11.00 Галівуд і вінаград.
11.30, 16.30 Падарожжа на месцах вінаробства.
12.00, 4.00 Панасія.
12.30, 20.00, 1.00 Цудоўныя падарожжы вачамі відавочцы з Варунам Шармай.
13.30, 4.30 Насустрач мастацтву.
15.00 Флойд у Афрыцы.
16.00 Галівуд і віно.
18.00, 23.00 Лепшыя прагулкі па чыгунцы.
18.30, 23.30 Аўстралійскія падарожжы.
19.00, 0.00 Падарожжы гурмана.
22.00, 3.00 Лыжны свет.
22.30, 3.30 Падарожжы сёння.

ANIMAL PLANET
7.00 Маёнтак сурыкатаў.
7.25, 16.30 «Будні дэльфінаў».
7.50 «Малпіны выхадкі».
8.40, 17.00 Усё пра сабак.
9.10, 6.10 Сабакі, коткі і іншыя ўлюбёнцы.
10.05, 19.15 «Заатур Мікаэлы».
11.00 Тэрыторыя жывёл.
11.55 «SOS дзікай прыроды».
12.50 Паліцыя Філадэльфіі — аддзел па абароне жывёл.
13.45 «Таварыства па выратаванні жывёл».
14.10 Ветэрынары-стажоры.
14.40, 0.45 «Лёсы шымпанзэ».
15.30, 20.10 Перакладчык з сабачай.
17.25 «Праект «Шчанюкі».
18.20 Прыгоды Осціна Сцівенса.
21.05, 2.35 «Чалавек-акула».
22.00, 3.30 Планета Зямля.
22.55, 4.25 Паўстанне.
23.50, 5.20 Дзікія і небяспечныя.
1.40 Уводзіны ў сабаказнаўства.

ТДК
6.00, 7.50, 16.55, 17.50, 18.50 Парады ТДК.
6.25, 9.00, 15.00, 22.20 Усё лепшае для вас.
7.25, 12.00, 18.00, 22.00, 23.00, 5.00 Ваш доктар.
8.00 Добрай раніцы, каханая!
10.00, 17.00 Красуня.
11.00, 16.00, 20.00 Ваш асабісты псіхолаг.
13.00 Нашы дзеці.
14.00 Маю права.
19.00, 22.50, 4.00 Люстэрка жыцця.
21.00, 0.00 Сэксуальная рэвалюцыя.
1.00 «Клубнічка».
3.00 Гісторыя поспеху.

АЎТОРАК, 15 САКАВІКА

ПЕРШЫ
6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 16.55, 18.00, 19.00, 23.40 Навіны.
6.05, 7.10, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».
7.05, 8.10, 18.50, 1.45 Зона Х.
7.30, 8.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.35 «Арэна».
9.10, 19.55 Серыял «Маргоша».
10.00, 16.55 Серыял «Маршрут міласэрнасці».
10.50, 17.50 Серыял «Зацьменне».
11.40 Камандзіроўка.
12.10 Драма «Настасся Слуцкая».
14.05 «Анархія. Прамое дзеянне».
15.15, 19.10 Навіны рэгіёна.
15.35 «Патрабуецца».
15.50 Серыял «Жураў-2».
19.25 «КЕНО».
19.30 «Сфера інтарэсаў».
21.00 «Панарама».
21.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. Баварыя — Інтэр.
23.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. Манчэстэр Юнайтэд — Марсель.
1.55 Дзень спорту.

АНТ
6.00, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.10 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05 «Жыць здорава!».
10.20 «Мая жонка мяне прываражыла». Серыял.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.25 Навіны спорту.
11.10 «Смак».
11.50 «Тата на ўсе рукі». Серыял.
12.20 «Дэтэктывы».
13.10 «Кантрольная закупка».
13.45 «Модны прыгавор».
14.50 «Зразумець. Дараваць».
15.25 «Хачу ведаць».
16.15 «Заручальны пярсцёнак». Серыял.
17.05 «Слова жанчыне». Серыял.
18.20 «Шчаслівыя разам». Серыял.
18.55 «Няхай гавораць».
20.00 Час.
21.05 «Адплата». Серыял.
22.20 «След». Серыял.
23.30 «Несакрэтныя матэрыялы».
0.05 «Іван Падушкін. Джэнтльмен вышуку». Серыял.
0.55 Начныя навіны.

ЛАД
6.35, 22.55 Серыял «Універ».
7.00 ЛАДная раніца.
8.00, 21.05 Тэлебарометр.
8.05, 22.15 Серыял «Інтэрны».
8.40, 16.55 Серыял «Чыста англійскія забойствы».
9.40, 18.00 Серыял «Ты маё жыццё».
10.45, 19.05 Меладрама «Прахіндзіяда, або Бег на месцы».
12.25 Авертайм.
12.55 «Страсці па культуры».
13.40 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
14.45 Серыял «Сіла прыцяжэння».
15.45 Пазакласная гадзіна.
16.00, 0.00 Серыял «Налётчыкі».
20.50 «Калыханка».
21.10 Беларуская часінка.
23.30 «Спорт-кадр».

СТБ
6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою».
7.40, 20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
8.30 «Гаворыць і паказвае Мінск». Радыё Online.
9.00 Маст. фільм «Вар'яцкі лістапад».
10.40 «Трымай мяне мацней». Серыял.
11.40, 17.30 «Званая вячэра».
12.35, 18.30 «Агонь кахання». Серыял.
13.50 «Дурні, дарогі, грошы». Серыял.
14.40 «Халасцякі». Серыял.
15.35 «Ваенная тайна».
16.50 «Сталічны футбол».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.25 «Пятроўка, 38. Каманда Пятроўскага». Серыял.
21.30 «Вялікі горад».
22.05 «Аўтапанарама».
23.00 «Хірамант 2». Серыял.
23.55 «Водбліскі». Серыял.

МІР
11.05, 3.30 Маст. фільм «Іду на навальніцу».
12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
13.05 М/с «Рыцары магіі».
13.30 Серыял «Старшакласнікі».
14.05 Серыял «Міліцэйская акадэмія».
14.30 «Гісторыя з геаграфіяй».
15.20 «Геній месца з Пятром Вайлем».
16.05, 23.05 Серыял «Вылечванне каханнем».
18.20 «Акцэнты».
18.30, 3.00 «Усюды жыццё».
19.00, 2.00 Серыял «Галіна».
19.50, 1.05 Ток-шоу «Слова за слова».
20.45 «XX стагоддзе: найвялікшыя моманты гісторыі».
21.20 «Зямля і людзі».
22.05 «Жывая гісторыя».

8 КАНАЛ
7.00, 10.55, 16.55, 17.25, 19.40, 21.05, 23.50 «Надвор'е».
7.05, 17.30 Серыял «Прытворшчык».
8.00 Серыял «Ракіроўка».
9.00, 12.55, 15.40 «Кінаблакнот».
9.30, 16.00 «Мультпарад».
10.00 «Сакрэтныя матэрыялы».
11.00 Трылер «Адплата».
13.20 Серыял «Пуаро Агаты Крысці».
15.05 «Сакрэтны палігон».
15.30 Рэзерв.
16.30 «Аповеды пра жывёл».
17.00 «К-відэа» для дзяцей.
18.25 Знаёмствы «Life».
18.40 Серыял «Закаханы агент».
19.45 Серыял «Горац».
20.50 «Вечарніца».
21.00 «К-гульні — «Лайт».
21.10 Меладрама «Благаславіце жанчыну».
23.25 «Бульбокс».

ВТБ
06.00, 23.30 «PLAY».
08.00, 18.00, 23.00 Скетч-шоу «6 кадраў».
09.00, 13.00, 20.00 Серыял «Татавы дочкі».
10.00, 15.00, 19.00 Серыял «Кадэцтва».
11.00, 14.00 Серыял «Цуды. com».
12.00 Серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні».
16.00 Камедыя «Мільён гадоў да нашай эры».
21.00 Меладрама «Кветкі кахання».

РТР—БЕЛАРУСЬ
7.00 «Раніца Расіі».
9.20, 18.50 Серыял «Еўфрасіння».
10.10 «Зорка Барыса Штокалава». Дак. фільм.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30 «Нічога асабістага».
11.45, 17.20 «Кулагін і партнёры».
12.15, 20.30 Серыял «Падарунак лёсу».
13.50, 16.50, 19.50, 23.20 Навіны — Беларусь.
14.30 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу.
15.25 «З новым домам!». Ток-шоу.
16.15 «Гарадок».
17.50 Серыял «Пяць хвілін да метро».
22.20 Серыял «Оперы. Хронікі забойнага аддзела. Новая версія».
23.30 «Весткі.ru».
23.50 «Кулябякай па дыктатару. Гастранамічная настальгія». Дак. фільм.

НТБ—БЕЛАРУСЬ
6.05, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.20 Сёння.
6.10 «НТБ раніцай».
8.35 Серыял «Таксістка».
9.35, 15.40, 18.35 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
10.25 «Кватэрнае пытанне».
11.25 «Жаночы погляд».
12.10 «Да суда».
13.30 Серыял «Гончыя».
15.15 «Справа густу».
16.30 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў».
19.35 Серыял «Мент у законе».
21.35 Серыял «Тэрмінал».
23.45 «Капітал.RU».

ТНТ
5.00 «Невытлумачальна, але факт».
6.00, 11.10 «Нікеладэон на ТНТ».
7.30 «Жаночая ліга».
8.30, 18.00 «Універ». Сітком.
9.30, 13.00, 18.30 Серыял «Шчаслівыя разам».
10.40 М/с «Бэтмен: адважны і смелы».
13.30, 22.00, 3.40 «Дом-2».
15.10 «Таксі». Камедыя.
17.00, 19.00 «Інтэрны». Сітком.
17.30, 19.30 Серыял «Рэальныя хлопцы».
20.00 Камедыя «Таксі-2».
23.30 «Сэкс» з Анфісай Чэхавай.
0.00 «Камедзі Клаб».
1.00 «10 прычын маёй нянавісці». Серыял.
1.50 «Правілы здымання: метад бабніка». Камедыя.
4.45 «Камедыянты».

ІНТЭР+
7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 12.00 Навіны.
7.10, 7.35, 8.10, 8.35 З новай раніцай.
9.10, 0.15 Феерыя падарожжаў.
9.45 Маст. фільм «Калі дрэвы былі вялікімі».
11.15, 20.35 Серыял «Заручальны пярсцёнак».
12.15 Знак якасці.
12.45, 21.20 Маст. фільм «Злачынства і пакаранне».
14.35 Пазавочы. Георгій Дзэліеў.
15.20, 23.35 Судовыя справы.
16.05, 1.05 Серыял «Свая каманда».
16.30, 0.40 Серыял «Простыя ісціны».
17.00, 2.15 Серыял «Танга ўтраіх».
17.45, 1.30 Ток-шоу «Здоровенькі булы».
18.30, 3.35 Серыял «Агонь кахання».
20.00, 3.00 «Падрабязнасці».
23.05 Рэчавы доказ.
5.10 Адзін у полі.
5.45 Маст. фільм «Парыжская драма».

КУЛЬТУРА
5.30 «Еўраньюс».
9.00, 14.30, 18.30, 22.30 Навіны культуры.
9.15, 18.45 Галоўная роля.
9.30, 0.50 Праграма перадач.
9.40 «Начны рамізнік». Маст. фільм.
10.50 «Мсцёрскія галандцы». Дак. фільм.
11.00 Хаджэнне за тры моры» — праўда і міф пра вялікае падарожжа».
11.45 «Чары гіпотэзы Пуанкарэ». Дак. фільм.
12.45 «Пятае вымярэнне».
13.15 «Справа Сухава-Кабыліна». Маст. фільм.
14.20 «Талейран». Дак. фільм.
14.40 «Мах і Шэбестава на канікулах». М/с.
14.45 «Растрапаны верабей». «Залатое кураня». М/ф.
15.15 «Дзяўчынка з акіяна». Серыял.
15.40 «Маёнтак сурыкатаў. Новае пакаленне». Дак. серыял.
16.05, 21.15 «Сталін і пісьменнікі».
16.30 «Ад ансамбля да аркестра».
17.20, 1.40 «Сусветныя скарбы культуры».
17.35 Прыступкі цывілізацыі. «Чарлз Дарвін — свяшчэннаслужыцель д'ябла». Дак. фільм.
19.05 Улада факта. «Прастора сям'і».
19.45 «Больш, чым каханне».
20.25, 0.55 Academia.
21.45 «Апокрыф».
22.50 «Буда рухнуў ад сораму». Маст. фільм.
0.10 «Чалавек, кантужаны жыццём». Дак. фільм.

НАСТАЛЬГІЯ
5.00 «Акулы пяра».
6.00, 15.00, 21.00 «Народжаныя ў СССР».
7.00 «Брэйн-рынг». 1990 год.
8.00 «Быў час».
9.00 «Тэатральныя сустрэчы». 8 сакавіка 1978 года.
10.30 «Пакуль усе дома». 1993 год.
11.00 «Званок у вячэрняй школе». Дак. фільм. 1988 год.
11.45 «Рытмічная гімнастыка». 1984 год.
12.30 «Клоўн». Тэлеспектакль. 1971 год.
14.00, 20.00, 2.00 «Мінулы час».
16.05 «Аднойчы вясной». Канцэрт. 1986 год.
17.00 «Яловая субмарына».
18.10 «Сядзі і глядзі». 1994 год.
18.25 «Ключ». 1-я серыя. Маст. фільм.
19.35 «Гэта было, было...». Фільм-канцэрт. 1990 год.
22.05 «Аднойчы вясной». Канцэрт. 1986 год.
23.00 «Да і пасля...». Год 1961.
0.10 «Спявае Людміла Зыкіна». Фільм-канцэрт. 1961 год.
0.45 «Летапіс паўвека». Дак. фільм. 1961 год.
1.35 «КВЗ-62».
3.00 «Доўгае шчаслівае жыццё». Маст. фільм.
4.15 «Вячэрнія мелодыі». Фільм-канцэрт. 1985 год.

MTV
5.00, 2.25 Music.
6.00 Стэрэа_раніца.
7.30, 1.05 Шалёныя продкі.
7.55, 16.30 Свабодны.
8.25 «Усё лепшае ў табе». Серыял.
8.55, 1.30 Магія Крыса Энджэла.
9.20 Праўда жыцця: Я альбінос.
10.10, 17.30 «Ранеткі». Серыял.
11.10 Мама, хачу стаць зоркай.
12.10 Зоркі на далоні.
12.35, 22.50 News блок.
12.45, 21.30 «Сэкс у вялікім горадзе». Серыял.
13.35, 22.25 «Два з паловай чалавекі». Серыял.
14.00, 23.00 «Пляткарка». Серыял.
14.50, 20.50 Індустрыя моды.
15.00, 18.30 Алена з поліпрапілену.
15.30, 19.00 «Каханне з першага погляду».
17.00, 21.00 «Сквот». Серыял.
20.00 «Подыум».
23.50 «Клініка».
0.15 Наступны.
0.40 Тайныя спакусы курортнага гатэля.
1.55 Нерэальныя гульні.

НАША КІНО
6.30, 12.30 Драма «Жнівень, які ўцякае».
7.50, 13.50 Драма «Сваякі».
8.30, 14.30 Дэтэктыў «Інспектар Гул».
10.50, 16.50 Маст. фільм «Марыца».
12.00, 18.00 Кінанавела «Начальнік».
18.30, 0.30 Трагікамедыя «Прытулак камедыянтаў».
19.50, 1.50 Трагікамедыя «Празрыстае сонца восені».
20.30, 2.30 Драма «Абарыген».
22.40, 4.40 Драма «Злачынства лорда Артура».

ДОМ КІНО
3.00, 11.00, 19.00 Серыял «Казус Кукоцкага».
3.45 Меладрама «Гадзіна пік».
5.30 Маст. фільм «Сустрэча ў канцы зімы».
6.55 Баявік «Муж сабакі Баскервіляў».
8.05 Дэтэктыў «Гаспадар тайгі».
9.25 Камедыя «Дуэння».
11.45 Меладрама «Валянцін і Валянціна».
13.15 Камедыя «Амністыя».
14.30 Драма «Паварот».
16.05 Кінаальманах «У профіль і анфас».
17.20 Дэтэктыў «Геній пустога месца».
19.45 Маст. фільм «Палата № 6».
21.10 Меладрама «Нікчэмная».
22.45 Маст. фільм «Сумленны, разумны, нежанаты...».
23.50 Камедыя «Лета радавога Дзедава».
0.55 Драма «Развітанне».

ДЗІЦЯЧЫ СВЕТ
5.00, 9.00, 13.00 Маст. фільм «Дзікі сабака Дзінга».
6.35, 10.35, 14.35 М/с «Прышэлец у капусце» № 1. М/ф «Хто атрымае прыз?».
7.00, 11.00 М/с «Чарапашка-герой». Казкі замежных пісьменнікаў. «Каваль-вядзьмак». М/ф «Машачкін канцэрт».
8.00, 12.00 «Урокі цётачкі савы»: «Азбука-малышка». М/ф: «Вясёлы агарод», «Музычная крамка».
15.00 Маст. фільм «Дзяцінства Цёмы». 1-я серыя.
16.20 М/с «Прышэлец Ванюша» № 2. Казкі народаў свету. «Браты Лю».
17.00 М/с «Чарапашка-герой». Казкі замежных пісьменнікаў. «Храбры кравец».
18.00 «Урокі цётачкі савы»: «Азбука-малышка». М/ф «Сэрца храбраца».

12.10 ФІЛЬМ ДНЯ
«НАСТАССЯ СЛУЦКАЯ» (БЕЛАРУСЬФІЛЬМ, 2003 г.)

Пачатак 16 стагоддзя. Полчышчы татараў нападаюць з поўдня. Хуткімі набегамі крымчакі дасягаюць самыя аддаленыя беларускія гарады. Рабуюць, зганяюць насельніцтва ў рабства, пакідаючы пасля сябе папялішчы. Падаюць крэпасці, спусташаюцца землі Белай Русі. Здаецца, нішто не можа спыніць націск войскаў. Але на іх шляху паўстае яна — княгіня Настасся Слуцкая...

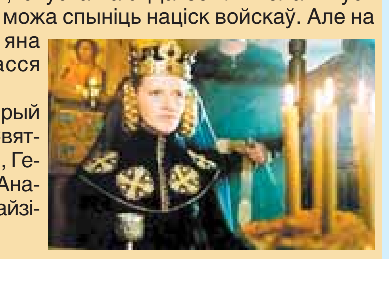

Рэжысёр — Юрый Елхаў. **У ролях:** Святлана Зелянкоўская, Генадзь Давыдзька, Анатоль Кот, Фуркат Файзіеў, Сяргей Глушко.

ТЭЛЕКЛУБ
19.00, 1.00 Серыял «Аэрапорт».
20.00, 2.00 Серыял «Шахматыст».
21.00, 3.00 Серыял «Агент нацыянальнай бяспекі-5».
22.00, 23.30 Серыял «Соль зямлі».

ТБ3
5.00 М/ф.
5.30, 1.00 «Альф». Серыял.
6.00, 1.30 Дзецям пра звяранят.
6.30, 15.30 «Як гэта зроблена».
7.00, 14.30 Разбуральнікі міфаў.
8.00, 2.00 Дак. фільм «Сучасныя цуды».
9.00, 18.00 «Менталіст». Серыял.
10.00, 19.00 «Гадзіннік кахання». Серыял.
11.00 Тайны стагоддзя.
12.00 Дак. фільм «Гарадскія легенды».
12.30 «Бітва за скарбы».
16.00, 3.00 «Уздзеянне». Серыял.
17.00 Дак. фільм «Двойчы пахаваны. Трагедыя славутага кампазітара».
20.00 «Мяжа». Серыял.
21.00 Маст. фільм «Джэк Хантар».
23.00 «Чорная метка». Серыял.
0.00 «Покер дуэль».
4.00 «Таямнічыя шляхі». Серыял.

ТБ-21
9.00, 17.00, 1.00 Серыял «Гоя».
10.05, 18.05, 2.05 Трылер «Чацвёрты анёл».
11.45, 19.45, 3.45 Камедыя «Апошнія дні Фрэнкі па мянушцы Муха».
13.25, 21.25, 5.25 Меладрама «Сезон туманаў».
15.15, 23.15, 7.15 Трылер «Які не пакідае следу».

ТБ1000
3.30, 21.00 Камедыя «Элі Паркер».
5.10 Драма «Залегчы на дно ў Бругэ».
7.00 Камедыя «Жыві свабодна або памры».
9.00 Драма «На краі».
11.00 Камедыя «Самы лепшы тата».
13.00 Драма «Зоркі пад месяцам».
15.00 Камедыя «Сямейная справа».
17.00 «Дабіся поспеху».
19.00 Меладрама «Бландзінка з амбіцыямі».
22.50 Трылер «Жаданне».
1.30 Драма «Ачышчэнне».

DIVA UNIVERSAL
5.00, 3.20 Серыял «Вайна Фойла».
6.40, 12.30, 18.20 Серыял «Дамы сям'і Гілмор».
7.35 Маст. фільм «Галівудскія жонкі».
9.15 Маст. фільм «Прага поспеху».
10.50 Серыял «Джордан расследуе».
11.40, 19.10 Серыял «Пляткарка».
13.20 Маст. фільм «Муж напракат».
15.00 Маст. фільм «У пагоні за лёсам».
16.40 Серыял «Добрая жонка».
20.00 Маст. фільм «Сейв-Харбар».
21.30 Серыял «Тры ракі».
22.20 Маст. фільм «Дамашнія гульні».
0.00 За камерай.
1.40 Маст. фільм «З памадай на вуснах».

РАМАНТЫКА
7.00, 16.55, 21.20, 5.20 «Тайна Лауры».
7.55, 10.40, 20.30 «Стол на траіх».
8.50, 14.10, 0.55 «Ніколі не позна?».
9.45, 15.05, 3.35 «Сямейныя вузы».
11.30, 17.45, 2.40 «Сальвадор — выратавальнік жанчын».
12.25, 1.50, 6.10 «Жанчыны на сцежцы вайны».
13.20, 23.05, 4.30 «Дора на варце парадку».
16.00, 19.35, 22.10 «Дасканалая прыгажосць».
0.00 «Дона Флор і два яе мужы».

AXN-SciFi
0.15, 10.05, 18.35 4400.
0.55, 6.25, 19.15 Мёртвая зона.
1.40, 3.30, 5.45, 13.00 Зорны крэйсер Галактыка.
2.25, 13.45, 23.45 Бліч.
2.50, 4.15, 9.20 Чалавек-невідзімка.
5.00, 12.20, 17.50 Зорныя вароты.
7.10, 14.15, 21.35 Звышнатуральнае.
7.50, 14.55, 22.15 Чорная лагуна.
10.45, 16.15 Мерлін.
20.05 Дзённікі вампіра.

EUROSPORT
9.30, 1.30 Біятлон. Чэмпіянат свету.
10.30 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
11.15 Футбол. Еўрагалы.
11.45, 17.30 Футбол. «Клуб чэмпіёнаў».
13.00, 18.45 Тэніс. Турнір WTA.
16.00, 0.45 Веласпорт. Велагонка Цірэна—Адрыятыка.
0.00 Экстрэмальны спорт. Freeride Spirit.
0.15 Аўтаспорт. Чэмпіянат свету сярод легкавых аўтамабіляў.

NATIONAL GEOGRAPHIC
5.00 Небяспечныя сустрэчы.
6.00, 14.00 Самыя небяспечныя жывёлы.
7.00, 12.00 Уцёкі.
8.00, 13.00 Паліцэйскія на Алясцы.
9.00, 15.00 На кручку.
10.00, 16.00 «Дзіўны свет з «Nat Geo».
11.00, 19.00, 4.00 Рэальнасць або фантастыка?
11.30, 19.30, 4.30 Секунды да катастрофы.
17.00 Асабліва строгі рэжым.
18.00, 1.00 Крытычная сітуацыя.
20.00, 23.00, 2.00 Інжынерныя ідэі.
21.00, 0.00, 3.00 Мегазаводы.
22.00 Забароны.

DISCOVERY
7.00, 14.45 «Пятая перадача».
7.25, 12.00, 18.00 Мегабудоўлі.
8.20, 19.00, 0.00, 5.10 Як працуюць машыны.
8.50, 19.30, 0.30, 5.40 Як гэта працуе.
9.15, 15.15, 3.50 Разбуральнікі легенд.
10.10, 2.55, 6.05 «Галаваломы».
11.05 Выжыць любой цаной.
12.55, 20.00, 1.00 «Top Gear».
13.50 Аўтамайстэрні.
16.10 Брудная работка.
17.05 Лесапавал на балотах.
21.00, 2.00 «Браты па зброі».
22.00 Дзёрзкія праекты.
23.00 Заводскія будні.
4.45 «Маланкавыя катастрофы».

ЗДАРОЎЕ
5.00, 20.00 Пазнай сябе.
5.40, 20.40 Будзем здаровыя.
6.20, 7.20, 9.20, 22.20, 0.20 Азбука здароўя.
6.25 Калі ежа забівае.
7.25, 22.25 Не выходзячы з дому.
8.00, 23.00 Пра дыеты і не толькі.
8.40, 23.40 Выкрыццё прадуктаў.
9.25, 17.00, 0.25 Правілы здароўя.
9.50, 0.50 Школа розуму.
10.30, 1.30 Курс лячэння.
11.00, 2.00 Як не страціць здароўе.
11.40, 2.40 Жаночы часопіс.
12.20, 3.20 Колькі вам гадоў?
12.50, 3.50 Я перамог гэты боль.
13.30, 4.30 Дзіця нарадзілася.
14.00, 19.10 Набалелае пытанне.
14.50 Я расту.
15.30 Сакрэты здароўя.
15.55 Кабінет прыгажосці.
16.35, 21.20 Ты тое, што ты ясі.
17. 35 Дзіцячая медыцына.
18.00 Вялікая прабежка.
18.40 Гісторыя хвароб.

TRAVEL
5.00, 10.00, 14.00, 17.00, 21.00, 2.00 Сусветны падарожнік.
6.00 Цудоўныя падарожжы вачамі відавочцы з Варунам Шармай.
7.00 Круіз у пошуках прыгод.
8.00 Смак Іспаніі.
8.30 Індыйскі баль.
9.00 Антарктыда.
11.00, 16.00 Галівуд і віно.
11.30, 16.30 Падарожжы па месцах вінаробства.
12.00, 4.00 Панасія.
12.30 Раскошныя падарожжы з Варунам Шармай.
13.30, 18.00, 23.00, 4.30 Пра галоўнае.
15.00 Флойд у Афрыцы.
15.30 Сафі Грыгсан на ўсходнім базары.
18.30, 23.30 Падарожжы сёння.
19.00, 0.00 Лепшыя ў свеце падарожжы на матацыкле.
20.00, 1.00 Падарожжы вакол свету.
22.00, 3.00 Лыжны свет.
22.30, 3.30 Серфары.

ANIMAL PLANET
7.00 Маёнтак сурыкатаў.
7.25, 16.30 «Будні дэльфінаў».
7.50 Прыгоды Корвіна.
8.40, 17.00 Усё пра сабак.
9.10, 6.10 «Праект «Шчанюкі».
10.05, 19.15 «Заатур Мікаэлы».
11.00 Тэрыторыя жывёл.
11.55 «SOS дзікай прыроды».
12.50 Паліцыя Філадэльфіі — аддзел па абароне жывёл.
13.45 «Таварыства па выратаванні жывёл».
14.10 Ветэрынары-стажоры.
14.40, 0.45 «Лёсы шымпанзэ».
15.30, 20.10 Перакладчык з сабачай.
17.25 «Котак не любіць нельга».
18.20 «Чалавек-акула».
21.05, 2.35 Незвычайныя жывёлы Ніка Бэйкера.
22.00, 3.30 Апошні шанц.
22.55, 4.25 Акулавая прынада.
23.50, 5.20 Дзікія і небяспечныя.
1.40 Уводзіны ў сабаказнаўства.

ТДК
6.00, 7.50, 16.55, 17.50, 18.50 Парады ТДК.
6.25, 9.00, 15.00 Усё лепшае для вас.
7.25, 12.00, 18.00, 23.30, 5.00 Ваш доктар.
8.00 Добрай раніцы, каханая!
10.00, 17.00 Красуня.
11.00, 16.00, 20.00 Ваш асабісты псіхолаг.
13.00 Нашы дзеці.
14.00 Маю права.
19.00, 22.30, 4.00 Люстэрка жыцця.
21.00, 0.00 Сэксуальная рэвалюцыя.
22.00 Філасофія здароўя.
1.00 «Клубнічка».
3.00 Гісторыя поспеху.

СЕРАДА, 16 САКАВІКА

ПЕРШЫ

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 16.55, 18.00, 19.00, 23.40 Навіны.
6.05, 7.10, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».
7.05, 8.10, 18.50, 1.45 Зона Х.
7.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.35 «Сфера інтарэсаў».
9.10, 19.55 **Серыял «Маргоша».**
10.00, 16.55 **Серыял «Маршрут міласэрнасці».**
10.50, 17.50 **Серыял «Зацьменне».**
11.40 «Зямля беларуская». «Добруш. Горад мастоў».
12.10 **Меладрама «На мосце».**
14.05 «Акно ў Еўропу».
14.30 «Дастаеўскі. Бясстрашны прапаведнік Імя Хрыстовага».
15.15, 19.10 Навіны рэгіёна.
15.35 «OFF STAGE LIFE».
15.50 **Серыял «Жураў-2».**
19.25 «Спортлато 5 з 36».
19.30 «КЕНО».
19.35 Зямельнае пытанне.
21.00 «Панарама».
21.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. «Рэал» — «Ліон».
23.50 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. «Чэлсі» — «Капенгаген».
1.50 Дзень спорту.

АНТ

6.00, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.10 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05 «Жыць здорава!».
10.10 **«Мая жонка мяне прываражыла». Серыял.**
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.25 Навіны спорту.
11.10 «Смак».
11.50 **«Тата на ўсе рукі». Серыял.**
12.20 «Дэтэктывы».
13.10 «Кантрольная закупка».
13.45 «Модны прыгавор».
14.50 «Зразумець. Дараваць».
15.25 «Хачу ведаць».
16.15 **«Заручальны пярсцёнак». Серыял.**
17.05 **«Слова жанчыне». Серыял.**
18.20 **«Шчаслівыя разам». Серыял.**
18.55 «Няхай гавораць».
20.00 Час.
21.05 **«Адплата». Серыял.**
22.20 **«След». Серыял.**
23.30 Асяроддзе пражывання.
0.30 **«Іван Падушкін. Джэнтльмен вышуку». Серыял.**
1.20 Начныя навіны.

ЛАД

6.35, 22.35 **Серыял «Універ».**
7.00 ЛАДная раніца.
8.00, 21.25 Тэлебарометр.
8.05 **Серыял «Інтэрны». Заключная серыя.**
8.35, 16.55 **Серыял «Чыста англійскія забойствы».**
9.35, 18.00 **Серыял «Ты маё жыццё».**
10.45 Дак. фільм «Міхаіл Рудый. Раман піяніста».
11.40 Спорт-кадр.
12.10 «Рэпарцёр «Беларускай часінкі».
12.55 Урачэбныя тайны.
13.30 Урачэбныя тайны +.
13.45 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
14.50 **Серыял «Сіла прыцяжэння».**
15.45 Пазакласная гадзіна.
16.00, 23.45 **Серыял «Налётчыкі».**
19.05 Хакей. КХЛ. Плэй-оф. Паўфінал канферэнцыі «Захад». У перапынку : Калыханка.
21.30 Беларуская часінка.
23.15 Рэальны свет.

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою».
7.40, 20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
8.30, 20.25 **«Пятроўка, 38. Каманда Пятроўскага». Серыял.**
9.30 «Аўтапанарама».
10.00 «Пяць гісторый».
10.40 **«Трымай мяне мацней». Серыял.**
11.30 «Далёкія сваякі».
11.40, 17.30 «Званая вячэра».
12.35, 18.30 **«Агонь кахання». Серыял.**
13.50 **«Дурні, дарогі, грошы». Серыял.**
14.40 **«Халасцякі». Серыял.**
15.30, 23.00 **«Хірамант 2». Серыял.**
16.50 «Новыя падарожжы дылетанта».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Добры вечар, малы».
21.30 «Мінск і мінчане».
22.05 «Скардзіцца дазволена».
23.55 **«Водбліскі». Серыял.**

МІР

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 9.35 «Кыргызтан у асобах».
5.20 «Гісторыя стварэння».
6.05 «Цік-так».
6.20 «У гасцях у Вітамінкі».
7.05, 21.20 «Сакрэтныя матэрыялы».
7.35 **Серыял «33 квадратныя метры».**
08.05, 22.05 «Жывая гісторыя».
09.05, 18.30, 3.00 «Сардэчна запрашаем».
10.05 **Серыял «Рускія амазонкі».**
11.05, 3.30 **Маст. фільм «Мы жылі па суседстве».**
13.05 М/с «Рыцары магіі».
13.30 **Серыял «Старшакласнікі».**
14.05 **Серыял «Міліцэйская акадэмія».**
14.30 «Рэальныя гісторыі».
15.20 «Гісторыя стварэння».
16.05, 23.05 **Серыял «Вылечванне каханнем».**
18.20 «Акцэнты».
19.00, 2.00 **Серыял «Галіна».**
19.50, 1.05 Ток-шоу «Слова за слова».
20.45 «XX стагоддзе: найвялікшыя моманты гісторыі».

8 КАНАЛ

7.00, 10.55, 17.25, 19.40, 21.05, 23.50 «Надвор'е».
7.05, 17.30 **Серыял «Прытворшчык».**
8.00 **Серыял «Ракіроўка».**
9.00 «Адшукваецца адпачынак».
9.40, 16.00 Мультпарад.
10.00, 19.45 **Серыял «Горац».**
11.00 **Трылер «Вочы анёла».**
12.55, 15.40, 16.30 «Кінаблакнот».
13.15 **Серыял «Пуаро Агаты Крысці».**
15.15 «Сакрэтны палігон».
17.00 «K-відэа» для дзяцей.
18.25 Знаёмствы «Life».
18.40 **Серыял «Закаханы агент».**
20.50 «Вечарніца».
21.00 «K-відэа» для ўсёй сям'і.
21.10 **Камедыя «Высокі бландзін у чорным чаравіку».**
23.00 Еўрапейскі покер.

ВТБ

6.00, 23.30 «PLAY».
8.00, 18.00, 23.00 Скетч-шоу «6 кадраў».
9.00, 13.00, 20.00 **Серыял «Татавы дочкі».**
10.00, 15.00, 19.00 **Серыял «Кадэцтва».**
11.00, 14.00 **Серыял «Цуды. com».**
12.00 **Серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні».**
16.00 **Меладрама «Кветкі кахання».**
21.00 **Маст. фільм «Новыя рабінзоны».**

РТР—БЕЛАРУСЬ

7.00 «Раніца Расіі».
9.20, 18.50 **Серыял «Еўфрасіння».**
10.10 «Засакрэчаны герой Савецкага Саюза». Дак. фільм.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30, 17.20 **«Кулагін і партнёры».**
12.00, 20.30 **Серыял «Падарунак лёсу».**
13.50, 16.50, 19.50, 23.20 Навіны — Беларусь.
14.30 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу.
15.25 «З новым домам!». Ток-шоу.
16.15 «Гарадок».
17.50 **Серыял «Пяць хвілін да метро».**
22.20 **Серыял «Оперы. Хронікі забойнага аддзела. Новая версія».**
23.30 «Весткі.ru».
23.50 «Надзвычайны і паўнамоцны салавей. Полад Бюль-Бюль аглы». Дак. фільм.

НТБ—БЕЛАРУСЬ

6.05, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 23.20 Сёння.
6.10 «НТБ раніцай».
8.35 **Серыял «Таксістка».**
9.35, 15.35, 18.35 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
10.20 «Дачны адказ».
11.20 «Развод па-руску».
12.10 «Да суда».
13.30 **Серыял «Гончыя».**
15.10 «Справа густу».
16.30 **Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў».**
19.35 **Серыял «Мент у законе».**
21.35 **Серыял «Тэрмінал».**
23.45 «Справа цёмная».

ТНТ

5.00 «Невытлумачальна, але факт».
6.00, 11.10 «Нікеладэон на ТНТ».
7.30, 1.00 **«10 прычын маёй нянавісці». Серыял.**
8.30, 18.00 **«Універ». Сітком.**
9.30, 13.00, 18.30 **Серыял «Шчаслівыя разам».**
10.40 М/с «Бэтмен: адважны і смелы».
13.30, 22.00, 3.30 «Дом-2».
15.20 **«Таксі-2». Камедыя.**
17.00, 19.00 **«Інтэрны». Сітком.**
17.30, 19.30 **Серыял «Рэальныя хлопцы».**
20.00 **Камедыя «Таксі-3».**
23.30 «Сэкс» з Анфісай Чэхавай.
0.00 «Камедзі Клаб».
1.50 «Год Яа». Дак. фільм.
4.35 «Камедыянты».

ІНТЭР+

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 12.00 Навіны.
7.10, 7.35, 8.10, 8.35 З новай раніцай.
9.10, 5.10 Адзін у полі.
10.00, 0.10 Феерыя падарожжаў.
10.20, 16.30, 0.40 **Серыял «Простыя ісціны».**
10.50, 16.05, 1.05 **Серыял «Свая каманда».**
11.15, 20.35 **Серыял «Заручальны пярсцёнак».**
12.15 Знак якасці.
12.45 **Маст. фільм «Злачынства і пакаранне».**
14.25 Дак. фільм «Заменнік смерці».
15.25, 23.30 Судовыя справы.
17.00, 2.15 **Серыял «Танга ўтраіх».**
17.45, 1.30 Ток-шоу «Здоровеньки булы».
18.30, 3.35 **Серыял «Агонь кахання».**
20.00, 3.00 «Падрабязнасці».
21.20 **Маст. фільм «Пазначаны атам».**
22.55 Праўда жыцця.
5.45 **Маст. фільм «Дарога нікуды».**

КУЛЬТУРА

5.30 «Еўраньюс».
9.00, 14.30, 18.30, 22.30 Навіны культуры.
9.15, 18.45 Галоўная роля.
9.30, 0.50 Праграма перадач.
9.40 **«Рудзін». Маст. фільм.**
11.15 «Гіпербалоід інжынера Шухава». Дак. фільм.
11.55 «Чарлз Дарвін — свяшчэннаслужыцель д'ябла». Дак. фільм.
12.45 Легенды Царскага Сяла.
13.15 **«Справа Сухава-Кабыліна». Маст. фільм.**
14.15, 20.10, 1.40 «Сусветныя скарбы культуры».
14.40 «Мах і Шэбестава на канікулах». М/с.
14.45 «Як казакі на вяселлі гулялі», «Была ў слана мара». М/ф.
15.15 **«Дзяўчынка з акіяна». Серыял.**
15.40 «Малпы-зладзюжкі». Дак. серыял.
16.05, 21.15 «Сталін і пісьменнікі».
16.30 «Ад ансамбля да аркестра».
17.35 Прыступкі цывілізацыі. «Залатая спіраль». Дак. фільм.
19.05 «Абсалютны слых».
19.45 Генералы ў цывільным. Леанід Кастандаў.
20.25, 0.55 Academia.
21.45 Магія кіно.
22.50 **«Стэла». Маст. фільм.**
0.35 Музычны момант.

НАСТАЛЬГІЯ

5.00 «Званок у вячэрняй школе». Дак. фільм. 1988 год.
5.45 «Рытмічная гімнастыка». 1984 год.
6.30 «Клоўн». Тэлеспектакль. 1971 год.
8.00, 14.00, 20.00, 2.00 «Мінулы час».
9.00, 15.00, 21.00, 0.00 «Народжаныя ў СССР».
10.05 «Аднойчы вясной». Канцэрт. 1986 год.
11.00 «Яловая субмарына».
12.10 «Сядзі і глядзі». 1994 г.
12.25, 18.25 **«Ключ». Маст. фільм.**
13.35 «Гэта было, было...». Фільм-канцэрт. 1990 год.
16.05 «Аднойчы вясной». Канцэрт. 1986 год.
17.00 «Вясёлая моладзь». 1986 год.
22.05 «Я сама».
23.00 «Акулы пяра».
1.00 «Брэйн-рынг». 1990 год.
2.00 «Быў час».
3.00 «Тэатральныя сустрэчы». 8 сакавіка 1978 года.
4.30 «Пакуль усе дома». 1993 г.

MTV

5.00, 2.25 Music.
6.00 Стэрэа_раніца.
7.30, 1.05 Шалёныя продкі.
7.55, 16.30 Свабодны.
8.25 **«Усё лепшае ў табе». Серыял.**
8.55, 1.30 Магія Крыса Энджэла.
9.20 Праўда жыцця: Я шукаю сваё дзіця.
10.10, 17.30 **«Ранеткі». Серыял.**
11.10, 18.30 Алена з поліпрапілену.
12.10 Хто круцейшы.
12.35, 22.50 News блок.
12.45, 21.30 **«Сэкс у вялікім горадзе». Серыял.**
13.35, 22.25 **«Два з паловай чалавекі». Серыял.**
14.00, 23.00 **«Пляткарка». Серыял.**
14.50, 20.50 Індустрыя моды.
15.00, 21.00 **«Сквот». Серыял.**
15.30, 19.00 Каханне з першага погляду.
17.00 Зоркі на далоні.
20.00 «Подыум».
23.50 «Клініка».
0.15 Наступны.
0.40 Тайныя спакусы курортнага гатэля.
1.55 Ікона відэагульняў.

НАША КІНО

6.30, 12.30 Трагікамедыя «Прытулак камедыянтаў».
7.50, 13.50 Трагікамедыя «Празрыстае сонца восені».
8.30, 14.30 Драма «Абарыген».
10.40, 16.40 Драма «Злачынства лорда Артура».
18.30, 0.30 Драма «Пчолка».
20.30, 2.30 Камедыя «Палонныя ўдачы».
21.50, 3.50 Кінанавела «Нам не дадзена прадбачыць...».
22.30, 4.30 Драма «Паміраць не страшна».

ДОМ КІНО

3.00, 11.00, 19.00 Серыял «Казус Кукоцкага».
3.45 Маст. фільм «Палата № 6».
5.10 Камедыя «Ідэальны муж».
6.40 Трылер «Чаротавы рай».
8.10 Меладрама «Ён, яна і дзеці».
9.30 Камедыя «Формула кахання».
11.45 Камедыя «Падкідыш».
13.00 Дэтэктыў «Тайна «Чорных драздоў».
14.30 Маст. фільм «Апладысменты, апладысменты...».
15.50 Трагікамедыя «Вялікая пастка, або Сола для коткі пры поўні».
17.20 Меладрама «Падарожжа з хатнімі жывёламі».
19.45 Камедыя «Сваты».
22.05 Дэтэктыў «Мой пяшчотна любімы дэтэктыў».
23.30 Меладрама «Аповесць пра чалавечае сэрца».
1.45 Маст. фільм «Іван».

ДЗІЦЯЧЫ СВЕТ

5.00, 9.00, 13.00, 15.00 Маст. фільм «Дзяцінства Цёмы».
6.20, 10.20, 14.20 М/с «Прышэлец Ванюша» № 2. Казкі народаў свету. «Браты Лю».
7.00, 11.00 М/с «Чарапашка-герой». Казкі замежных пісьменнікаў. «Храбры кравец».
8.00, 12.00 «Урокі цётачкі савы»: «Азбука-малышка». М/ф: «Сэрца храбраца», «Панцялей і пудзіла».
16.20 М/с «Ванюша і касмічны пірат» № 3. М/ф: «Наш добры майстар», «Дзядуля і ўнучак».
17.00 М/с «Чарапашка-герой». Казкі замежных пісьменнікаў. «Кот, які гуляў сам па сабе». М/ф «Зарадка для хваста».
18.00 «Урокі цётачкі савы»: «Геаграфія-малышка». М/ф «Блакітны шчанюк».

ТЭЛЕКЛУБ

19.00, 1.00 Серыял «Аэрапорт».
20.00, 2.00 Серыял «Шахматыст».
21.00, 3.00 Серыял «Агент нацыянальнай бяспекі-5».
22.00, 23.30 Серыял «Соль зямлі».

ТБ3

5.00 М/ф.
5.30, 1.00 «Альф». Серыял.
6.00, 1.30 Дзецям пра звераняк.
6.30, 15.30 «Як гэта зроблена».
7.00, 14.30 Разбуральнікі міфаў.
8.00, 2.00 Дак. фільм «Сучасныя цуды».
9.00, 18.00 «Менталіст». Серыял.
10.00, 19.00 «Гадзіннік кахання». Серыял.
11.00 Тайны стагоддзя.
12.00 Дак. фільм «Гарадскія легенды».
12.30, 21.00 Маст. фільм «Джэк Хантар».
16.00, 3.00 «Уздзеянне». Серыял.
17.00 Дак. фільм «Мёртвая зона Аляксандра Кайданоўскага».
20.00 «Мяжа». Серыял.
23.00 «Чорная метка». Серыял.
0.00 «Вавілон-5». Серыял.
4.00 «Таямнічыя шляхі». Серыял.

ТБ-21

9.00, 17.00, 1.00 Серыял «Гоя».
10.05, 18.05, 2.05 Меладрама «Нашчадкі».
11.45, 19.45, 3.45 Драма «Віртуоз».
13.25, 21.25, 5.25 Трылер «Плецены чалавек».
15.10, 23.10, 7.10 Камедыя «Даследуючы прыроду сэксу».

12.10 ФІЛЬМ ДНЯ

«НА МОСЦЕ» (РАСІЯ — УКРАІНА, 2007 г.)

Вадзім Сямёнаў — генеральны прадзюсар аднаго з найбуйнейшых тэлеканалаў краіны, паспяховы менеджар і проста добры чалавек. Але нават у такога добрага чалавека ёсць свой «шкілет у шафе». І, як высвятляецца, не адзін.

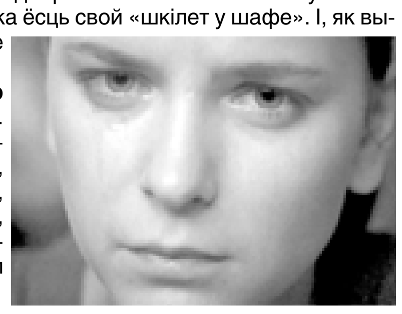

Рэжысёр — Іван Сауткін. **У ролях:** Аляксандр Цюцін, Ксенія Князева, Сямён Фурман, Канстанцін Кастышын, Міхаіл Барніч.

ТБ1000

3.10, 21.00 Драма «Адстрэльваючы сабак».
5.10 Меладрама «Бландзінка з амбіцыямі».
7.00 Драма «Зоркі пад месяцам».
9.00 Камедыя «Сямейная справа».
11.00 Камедыя «Дабіся поспеху».
13.00 Драма «О».
15.00 Драма «Спявак».
17.00 Камедыя «Шэсць жонак Генры Лефэя».
19.00 Драма «Дарфур: Хронікі аб'яўленай смерці».
23.00 Драма «Ачышчэнне».
1.00 Драма «Аферыст».

DIVA UNIVERSAL

5.00, 3.20 Серыял «Вайна Фойла».
6.40, 12.30, 18.20 Серыял «Дамы сям'і Гілмор».
7.35 Маст. фільм «Муж напракат».
9.15 За камерай.
10.50, 23.15 Серыял «Джордан расследуе».
11.40, 19.10 Серыял «Пляткарка».
13.25 Камедыя «Жонкі, пра якіх ён забыў».
15.00 Маст. фільм «З памадай на вуснах».
16.40 Серыял «Міласэрнасць».
17.30 Серыял «Тры ракі».
20.00 Серыял «Шпік».
21.35 Маст. фільм «Пацалуй нявесту».
0.10 Маст. фільм «Прызнанне экзатычнай танцоўшчыцы».
1.50 Маст. фільм «Дамашнія гульні».

РАМАНТЫКА

7.00, 16.55, 21.20, 5.20 «Тайна Лауры».
7.55, 10.40, 20.30 «Стол на траіх».
8.50, 14.10, 0.55 «Ніколі не позна?».
9.45, 15.05, 3.35 «Сямейныя вузы».
11.30, 17.45, 2.40 «Сальвадор — выратавальнік жанчын».
12.25, 1.50, 6.10 «Жанчыны на сцежцы вайны».
13.20, 23.05, 4.30 «Дора на варце парадку».
16.00, 19.35, 22.10 «Дасканалая прыгажосць».
0.00 «Дона Флор і два яе мужы».

AXN-SciFi

0.10, 10.05, 18.30 4400.
0.50, 6.25, 19.15 Мёртвая зона.
1.35, 3.30, 5.45, 13.00 Зорны крэйсер Галактыка.
2.10, 13.45, 23.45 Бліч.
2.45, 4.15, 9.20 Чалавек-невідзімка.
5.00, 12.10, 17.45 Зорныя вароты.
7.10, 14.15 Звышнатуральнае.
7.50, 15.00, 22.15 Чорная лагуна.
10.45, 16.15 Дзённікі вампіра.
20.00 Кайл XY.
21.30 Тайны Смалвіля.

EUROSPORT

9.30 «Алімпійскія гульні».
10.00, 2.00 Аўтаспорт. Чэмпіянат свету сярод легкавых аўтамабіляў.
10.30, 12.30, 18.15 Горныя лыжы. Кубак свету.
11.30 Біятлон. Чэмпіянат свету.
13.25, 19.35 Футбол. Еўрагалы.
13.30, 22.00 Тэніс. Турнір WTA.
16.45, 1.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
19.30 Горныя лыжы. SKI Girls.
19.45 Футбол. Ліга чэмпіёнаў сярод жанчын.
23.30 «Спартыўнае падарожжа».
23.35 Выбранае па серадах.
23.40 Навіны коннага спорту.
23.45 Гольф. CA Championship.
0.45 Гольф-клуб.
0.50 Яхт-клуб.

NATIONAL GEOGRAPHIC

5.00 Небяспечныя сустрэчы.
6.00, 14.00 Самыя небяспечныя жывёлы.
7.00, 12.00 Інжынерныя ідэі.
8.00, 13.00 Мегазаводы.
9.00, 15.00 На кручку.
10.00, 16.00 Самыя неверагодныя імгненні.
11.00, 19.00, 4.00 Рэальнасць або фантастыка?
11.30, 19.30, 4.30 Секунды да катастрофы.
17.00 Горшыя турмы Амерыкі.
18.00 Верталётныя баталіі.
20.00, 23.00, 2.00 Калі кракадзілы елі дыназаўраў.
21.00, 0.00, 3.00 Паранармальнае.
22.00 Забароны.
1.00 Крытычная сітуацыя.

DISCOVERY

7.00, 14.45 «Пятая перадача».
7.25, 12.00, 18.00 Мегабудоўлі.
8.20, 19.00, 0.00, 5.10 Як працуюць машыны.
8.50, 19.30, 0.30, 5.40 Як гэта працуе.
9.15, 15.15, 3.50 Разбуральнікі легенд.
10.10 «Галаваломы».
11.05 Выжыць любой цаной.
12.55, 20.00, 1.00 «Top Gear».
13.50 Махінатары.
16.10 Брудная работка.
17.05 Лесапавал на балотах.
21.00, 2.00 У пагоні за ўраганам.
22.00 Мужчына, жанчына, прырода.
23.00 Рачныя монстры.
4.45 «Маланкавыя катастрофы».

TRAVEL

5.00, 10.00, 14.00, 17.00, 20.00, 1.00 Сусветны падарожнік.
6.00 Раскошныя падарожжы з Варунам Шармай.
7.00 Лепшыя ў свеце падарожжы на матацыкле.
8.00 Смак Іспаніі.
8.30 Індыйскі баль.
9.00 Антарктыда.
9.30 Падарожжы сёння.
11.00, 16.00 Галівуд і віно.
11.30, 16.30 Падарожжы па месцах вінаробства.
12.00, 4.00 Вясна.
12.30, 19.00, 0.00 Цудоўныя падарожжы вачамі відавочцы з Варунам Шармай.
13.30, 4.30 Аўстралійскія падарожжы.
15.00 Флойд у Афрыцы.
15.30 Сафі Грыгсан на ўсходнім базары.
18.00, 23.00 Сафі Грыгсан у графствах Радзімы.
18.30, 23.30 Насустрач мастацтву.
22.00, 3.00 Лыжны свет.
22.30, 3.30 Серфары.

ANIMAL PLANET

7.00 Вуліца лемураў.
7.25, 16.30 «Будні дэльфінаў».
7.50 Планета малых.
8.40, 17.00 Усё пра сабак.
9.10, 6.10 «Котак не любіць нельга».
10.05, 19.15 «Заатур Мікаэлы».
11.00 Тэрыторыя жывёл.
11.55 «SOS дзікай прыроды».
12.50 Апошні шанц.
13.45 «Шатландскае таварыства абароны жывёл».
14.10 Ветэрынары-стажоры.
14.40, 0.45 «Лёсы шымпанзэ».
15.30, 20.10 Перакладчык з сабачай.
17.25 «Незвычайныя сабакі».
17.50 Коткі Кло-Хіл.
18.20 Незвычайныя жывёлы Ніка Бэйкера.
21.05, 2.35 Падарожжа даўжынёй у жыццё.
22.00, 3.30 Тыя, хто ваюе са шкоднікамі.
22.55, 4.25 У пошуках гіганцкай анаконды.
23.50, 5.20 Дзікія і небяспечныя.
1.40 Уводзіны ў сабаказнаўства.

ЗДАРОЎЕ

5.00, 11.40, 16.10, 20.00, 2.40 Набалелае пытанне.
5.50, 20.50 Я расту.
6.30, 21.30 Сакрэты здароўя.
6.55, 13.30, 21.55, 4.30 Кабінет прыгажосці.
7.35, 22.35 Ты тое, што ты ясі.
8.00, 12.30, 3.30 Энцыклапедыя памылак.
8.30, 23.00 Цяга да жыцця.
9.20, 23.50 Цела чалавека.
9.50, 0.50 Выдаткі вытворчасці.
10.30 Панацэя.
11.00, 2.00 Практыка здароўя.
12.45, 3.45 Азбука здароўя.
12.50, 3.50 Клінічны гіпноз.
14.00 Правілы здароўя.
14.35 Дзіцячая медыцына.
15.00 Вялікая прабежка.
15.40 Гісторыя хвароб.
17.00 Як не страціць здароўе.
17.40 Жаночы часопіс.
18.20 Колькі вам гадоў?
18.50 Я перамог гэты боль.
19.30 Дзіця нарадзілася.
1.10 Дыялогі пра харчаванне.

ТДК

6.00, 7.50, 16.55, 17.50, 18.50 Парады ТДК.
6.25, 9.00, 15.00, 22.20 Усё лепшае для вас.
7.25, 12.00, 18.00, 22.00, 23.30, 5.00 Ваш доктар.
8.00 Добрай раніцы, каханая!
10.00, 17.00 Красуня.
11.00, 16.00, 20.00 Ваш асабісты псіхолаг.
13.00 Нашы дзеці.
14.00 Маю права.
19.00, 22.30, 4.00 Люстэрка жыцця.
21.00, 0.00 Сэксуальная рэвалюцыя.
1.00 «Клубнічка».
3.00 Гісторыя поспеху.

ЧАЦВЕР, 17 САКАВІКА

ПЕРШЫ

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 16.55, 18.00, 19.00, 23.50 Навіны.
6.05, 7.10, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».
7.05, 8.10, 18.50, 0.50 Зона Х.
7.30, 8.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.35 Зямельнае пытанне.
9.10, 19.55 **Серыял «Маргоша».**
10.05, 16.55 **Серыял «Маршрут міласэрнасці».**
11.00, 17.50 **Серыял «Зацьменне».**
12.10 **Меладрама «Споведзь Дон Жуана».**
14.00 Дак. фільм «Невядомая версія. «Афіцэры».
15.15, 19.10 Навіны рэгіёна.
15.35 «Зброя».
15.50 **Серыял «Жураў-2».**
19.25 «КЕНО».
19.30 Сфера інтарэсаў.
21.00 Панарама.
21.45 **Серыял «Падмані мяне-2».**
22.55 «Эпоха». «Зоркі 61-га Берлінскага кінафестывалю».
0.00 «Зброя будучыні».
0.55 Дзень спорту.

АНТ

6.00, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30, 23.10 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05 «Жыць здорава!».
10.20 **«Мая жонка мяне прываражыла». Серыял.**
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00, 23.25 Навіны спорту.
11.10 «Смак».
11.50 **«Тата на ўсе рукі». Серыял.**
12.20 «Дэтэктывы».
13.10 «Кантрольная закупка».
13.45 «Модны прыгавор».
14.50 «Зразумець. Дараваць».
15.25 «Хачу ведаць».
16.15 **«Заручальны пярсцёнак». Серыял.**
17.05 **«Слова жанчыне». Серыял.**
18.20 **«Шчаслівыя разам». Серыял.**
18.55 «Няхай гавораць».
20.00 Час.
21.05 **«Адплата». Серыял.**
22.20 **«След». Серыял.**
23.30 Паядынкі. «Вярбоўшчык».
1.25 Начныя навіны.

ЛАД

6.35 **Серыял «Універ».**
7.00 ЛАДная раніца.
8.00, 20.25 Тэлебарометр.
8.05 **Серыял «Чыста англійскія забойствы».**
9.00, 18.00 **Серыял «Ты маё жыццё».**
10.10 Жансавет.
10.45 «Бітва экстрасэнсаў».
11.55 Біятлон. Фінал Кубка свету-2011. Спрынт. Жанчыны.
13.15 Дача здароўя.
13.50 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
14.50 Пазакласная гадзіна.
15.10 Біятлон. Фінал Кубка свету-2011. Спрынт. Мужчыны.
16.30 Лабірынты: каханне Максіма Багдановіча.
17.00 **Серыял «Налётчыкі».**
19.05 «Смешныя людзі».
20.05 «Калыханка».
20.30 Беларуская часінка.
21.35 «Халі-галі». Скетч-шоу.
22.00, 0.20 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 1/8 фіналу.
0.00 Час футбола.

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою».
7.40, 20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
8.30, 20.25 **«Пятроўка, 38. Каманда Пятроўскага». Серыял.**
9.30 «Скардзіцца дазволена».
10.00 «Пяць гісторый».
10.40 **«Трымай мяне мацней». Серыял.**
11.30 «Далёкія сваякі».
11.40, 17.30 «Званая вячэра».
12.35, 18.30 **«Агонь кахання». Серыял.**
13.50 **«Дурні, дарогі, грошы». Серыял.**
14.40 **«Халасцякі». Серыял.**
15.30, 23.00 **«Хірамант 2». Серыял.**
16.50 «Прывітанне, доктар!».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Добры вечар, малы».
21.30 «Праўда».
22.05 «Аўтапанарама».
23.55 **«Водбліскі». Серыял.**

МІР

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 21.00, 22.00, 23.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 9.35 «Садружнасць LIVE».
5.20, 15.20 «Культурны слой з Львом Лур'е».
6.05 «Цік-так».
6.20 «У гасцях у Вітамінкі».
7.05 «Сардэчна запрашаем».
7.35 **Серыял «33 квадратныя метры».**
8.05, 22.05 «Жывая гісторыя».
9.05, 18.30 «Тут быў я».
10.05 **Серыял «Рускія амазонкі».**
11.05, 3.00 **Маст. фільм «Яшчэ не вечар».**
13.05 М/с «Рыцары магіі».
13.30 **Серыял «Старшакласнікі».**
14.05 **Серыял «Міліцэйская акадэмія».**
14.30 «Адкрытая размова».
16.05, 23.05 **Серыял «Вылечванне каханнем».**
18.20 «Акцэнты».
19.00, 2.00 **Серыял «Галіна».**
19.50, 1.05 Ток-шоу «Слова за слова».
20.45 «XX стагоддзе: найвялікшыя моманты гісторыі».
21.20 «Дыяспары».

8 КАНАЛ

7.00, 10.55, 16.55, 17.25, 18.35, 19.40, 21.05, 23.45 «Надвор'е».
7.05, 17.30 **Серыял «Прытворшчык».**
8.00 **Серыял «Ракіроўка».**
9.00 «Падарожжа са смакам».
9.30, 16.00 Мультпарад.
10.00, 19.45 **Серыял «Горац».**
11.00 **Камедыя «Гудзонскі ястраб».**
12.55, 15.40, 23.25 «Кінаблакнот».
13.15 **Серыял «Пуаро Агаты Крысці».**
15.15 «Сакрэтны палігон».
16.30 «Аповеды пра жывёл».
17.00 «Мой любімы гадаванец».
18.40 **Серыял «Закаханы агент».**
20.50 «Вечарніца».
21.00 «К-гульні». «Лайт».
21.10 **Трылер «Рэгенезіс».**
23.10 Знаёмствы «Life».

ВТБ

6.00, 23.15 «PLAY».
8.00, 18.00, 22.45 Скетч-шоу «6 кадраў».
9.00, 13.00, 20.00 **Серыял «Татавы дочкі».**
10.00, 15.00, 19.00 **Серыял «Кадэцтва».**
11.00, 14.00 **Серыял «Цуды. com».**
12.00 **Серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні».**
16.00 **Маст. фільм «Новыя рабінзоны».**
21.00 **Камедыя «Стыльныя штучкі».**

РТР—БЕЛАРУСЬ

7.00 «Раніца Расіі».
9.20, 18.50 **Серыял «Еўфрасіння».**
10.10 «Містэрыя жыцця. Народны мастак Ілья Глазуноў». Дак. фільм.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30, 17.20 **«Кулагін і партнёры».**
12.00, 20.30 **Серыял «Падарунак лёсу».**
13.50, 16.50, 19.50, 23.20 Навіны — Беларусь.
14.30 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу.
15.25 «З новым домам!». Ток-шоу.
16.15 «Гарадок».
17.50 **Серыял «Пяць хвілін да метро».**
22.20 **Серыял «Оперы. Хронікі забойнага аддзела. Новая версія».**
23.30 «Весткі.ru».
23.50 «Паядынак».

НТБ—БЕЛАРУСЬ

6.05, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 «НТБ раніцай».
8.35 **Серыял «Таксістка».**
9.35, 15.35, 18.40 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
10.20 «Баль на ўвесь свет».
11.20 «Таямнічая Расія».
12.05 «Да суда».
13.30 **Серыял «Гончыя».**
15.10 «Справа густу».
16.25 **Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў».**
19.50 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. «Зеніт» (Расія) — «Твентэ» (Галандыя).
21.55 **Серыял «Мент у законе».**
23.55 «Вочная стаўка».

ТНТ

5.00 «Невытлумачальна, але факт».
6.00, 11.10 «Нікеладэон на ТНТ».
7.30, 1.00 **«10 прычын маёй нянавісці». Серыял.**
8.30, 18.00 **«Універ». Сітком.**
9.30, 13.00, 18.30 **Серыял «Шчаслівыя разам».**
10.40 М/с «Бэтмен: адважны і смелы».
13.30, 22.00, 3.55 «Дом-2».
15.20 **«Таксі-3». Камедыя.**
17.00, 19.00 **«Інтэрны». Сітком.**
17.30, 19.30 **Серыял «Рэальныя хлопцы».**
20.00 **Камедыя «Таксі-4».**
23.30 «Сэкс» з Анфісай Чэхавай.
0.00 «Наша Russia».
1.50 **«Не кажыце маме, што нянька здохла». Камедыя.**

ІНТЭР+

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 12.00 Навіны.
7.10, 7.35, 8.10, 8.35 З новай раніцай.
9.10, 5.10 Адзін у полі.
9.55, 0.10 Феерыя падарожжаў.
10.20, 16.30, 0.40 **Серыял «Простыя ісціны».**
10.50, 16.05, 1.05 **Серыял «Свая каманда».**
11.15, 20.35 **Серыял «Заручальны пярсцёнак».**
12.15 Знак якасці.
12.45 **Маст. фільм «Пазначаны атам».**
14.15 **Маст. фільм «Дарога нікуды».**
15.25, 23.30 Судовыя справы.
17.00, 2.15 Сямейны суд.
17.45, 1.30 Ток-шоу «Здоровеньки булы».
18.30, 3.35 **Серыял «Агонь кахання».**
20.00, 3.00 «Падрабязнасці».
21.20 **Маст. фільм «Маналог».**
23.00 Легенды крымінальнага вышуку.
5.45 **Маст. фільм «Ні пуху, ні пер'я».**

КУЛЬТУРА

5.30 «Еўраньюс».
9.00, 14.30, 18.30, 22.30 Навіны культуры.
9.15, 18.45 Галоўная роля.
9.30, 0.50 Праграма перадач.
9.40 **«Кветкі запаздалыя». Маст. фільм.**
11.15 «Надламанае жыццё. Сямён Надсан».
11.55 «Залатая спіраль». Дак. фільм.
12.45 «Стагоддзе Рускага музея».
13.15 **«Справа Сухава-Кабыліна». Маст. фільм.**
14.40 «Мах і Шэбестава на канікулах». М/с.
14.45 «Як казакі іншапланецян сустракалі», «Гісторыя пра дзяўчынку, якая наступіла на хлеб». М/ф.
15.15 **«Дзяўчынка з акіяна». Серыял.**
15.40 «Малпы-зладзюжкі». Дак. серыял.
16.05, 21.15 «Сталін і пісьменнікі».
16.35, 1.40 «Сусветныя скарбы культуры».
16.50 «У вашым доме».
17.35 Прыступкі цывілізацыі. «Сонечны камень — компас вікінгаў». Дак. фільм.
19.00 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.
19.40 «Два жыцці. Наталля Макарава». Дак. фільм.
20.25, 0.55 Academia.
21.40 Культурная рэвалюцыя».
22.50 **«Год, калі мае бацькі паехалі ў водпуск». Маст. фільм.**
0.35 Р. Шуман. Уверцюра, скерца і фінал.

НАСТАЛЬГІЯ

5.00 «Яловая субмарына».
6.10 «Сядзі і глядзі». 1994 год.
6.25, 12.25 **«Ключ». Маст. фільм.**
7.35 «Гэта было, было...». Фільм-канцэрт. 1990 год.
8.00, 14.00, 20.00, 2.00 «Мінулы час».
09.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Народжаныя ў СССР».
10.05, 4.05 «Аднойчы вясной». Канцэрт. 1986 год.
11.00 «Вясёлая моладзь». 1986 год.
16.05 «Я сама».
17.00 «Зорная гадзіна». 1993 г.
17.50 «Чалавек і закон». 1988 г.
18.30 **«Гэтыя розныя, розныя, розныя твары». Маст. фільм.**
22.05 «Тэма». 1991 год.
23.00 «Званок у вячэрняй школе». Дак. фільм. 1988 год.
23.45 «Рытмічная гімнастыка». 1984 год.
0.30 «Клоўн». Тэлеспектакль. 1971 год.

MTV

5.00, 2.25 Music.
6.00 Стэрэа_раніца.
7.30, 1.05 Шалёныя продкі.
7.55, 16.30 Свабодны.
8.25 **«Усё лепшае ў табе». Серыял.**
8.55, 1.30 Магія Крыса Энджэла.
9.20 Праўда жыцця: Я еду за каханым чалавекам.
10.10, 17.30 **«Ранеткі». Серыял.**
11.10 Буду нараджаць.
12.10 Праверка чутак.
12.35, 22.50 News блок.
12.45, 21.30 **«Сэкс у вялікім горадзе». Серыял.**
13.35, 22.25 **«Два з паловай чалавекі». Серыял.**
14.00, 23.00 **«Пляткарка». Серыял.**
14.50, 20.50 Індустрыя моды.
15.00, 21.00 **«Сквот». Серыял.**
15.30, 19.00 Каханне з першага погляду.
17.00 Зоркі на далоні.
18.30 «Алена з поліпрапілену».
20.00 «Подыум».
23.50 «Клініка».
0.15 Наступны.
0.40 Тайныя спакусы курортнага гатэля.
1.55 Гарачае кіно.

НАША КІНО

6.30, 12.30 Драма «Пчолка».
8.30, 14.30 Камедыя «Палонныя ўдачы».
9.50, 15.50 Кінанавела «Нам не дадзена прадбачыць...».
10.30, 16.30 Драма «Паміраць не страшна».
18.30, 0.30 Кінараман «Абрыў».
20.50, 2.50 Маст. фільм «Жыццё Аляксандра Неўскага».
22.30, 4.30 Маст. фільм «Узарванае пекла».

ДОМ КІНО

3.00, 11.00, 19.00 Серыял «Казус Кукоцкага».
3.45 Драма «Гульні матылькоў».
5.30 Камедыя «Вяселле з пасагам».
7.15 Меладрама «Ксенія, любімая жонка Фёдара».
8.40 Маст. фільм «Тэатр».
11.45 Камедыя «У знак пратэсту!».
13.10 Меладрама «Перад іспытам».
14.15 Маст. фільм «Кожны дзень доктара Калінніковай».
15.45 Маст. фільм «Пастка».
16.50 Камедыя «Чатыры таксісты і сабака-2».
19.45 Камедыя «Сваты-2».
21.45 Драма «Мы, ніжэйпадпісаныя».
0.05 Маст. фільм «Пасол Савецкага Саюза».
1.35 Камедыя «Акселератка».

ДЗІЦЯЧЫ СВЕТ

5.00, 9.00, 13.00 Маст. фільм «Дзяцінства Цёмы».
6.20, 10.20, 14.20 М/с «Ванюша і касмічны пірат» № 3. М/ф: «Наш добры майстар», «Дзядуля і ўнучак».
7.00, 11.00 М/с «Чарапашка-герой». Казкі замежных пісьменнікаў. «Кот, які гуляў сам па сабе». М/ф «Зарадка для хваста».
8.00, 12.00 «Урокі цётачкі савы»: «Геаграфія-малышка». М/ф: «Блакітны шчанюк», «Казка старога дуба».
15.00 Камедыя «У адно цудоўнае дзяцінства».
16.10 М/с «Ванюша і велікан» № 4. М/ф: «Як страціць вагу?», «У краіне нявывучаных урокаў», «А што ты ўмееш?».
17.00 М/с «Чарапашка-герой». М/ф «Капрызная прынцэса». «Як стары квактухай быў».
18.00 «Урокі цётачкі савы»: «Геаграфія-малышка». М/ф «Чарадзейныя ліхтарыкі».

ТЭЛЕКЛУБ

19.00, 1.00 Серыял «Аэрапорт».
20.00, 2.00 Серыял «Шахматыст».
21.00, 3.00 Серыял «Агент нацыянальнай бяспекі-5».
22.00, 23.30 Серыял «Соль зямлі».

ТБ3

5.00 М/ф.
5.30, 1.00 «Альф». Серыял.
6.00, 1.30 Дзецям пра звераняк.
6.30, 15.30 «Як гэта зроблена».
7.00, 14.30 Разбуральнікі міфаў.
8.00, 2.00 Дак. фільм «Сучасныя цуды».
9.00, 18.00 «Менталіст». Серыял.
10.00, 19.00 «Гадзіннік кахання». Серыял.
11.00 Тайны стагоддзя.
12.00 Дак. фільм «Гарадскія легенды».
12.30, 21.00 Маст. фільм «Джэк Хантар».
16.00, 3.00 «Уздзеянне». Серыял.
17.00 Дак. фільм «Віктар Авілаў. Гіпноз д'ябла».
20.00 «Мяжа». Серыял.
23.00 «Чорная метка». Серыял.
0.00 «Вавілон-5». Серыял.
4.00 «Таямнічыя шляхі». Серыял.

ТБ-21

9.00, 17.00, 1.00 Драма
10.50, 18.50, 2.50 Камедыя «Яна ненавідзіць мяне».
13.15, 21.15, 5.15 Баявік «Гульня па-буйному».
15.05, 23.05, 7.05 Трылер «Макбет».

ТБ1000

3.00, 21.05 Драма «Апошні бой».
5.00 Драма «Дарфур: Хронікі аб'яўленай смерці».
7.00 Драма «О».
9.00 Драма «Спявак».
11.00 Камедыя «Шэсць жонак Генры Лефэя».
13.00 Трагікамедыя «Залатая моладзь».
15.00 Камедыя «Смерць ёй да твару».
17.00 Камедыя «Скотланд, Пенсільванія».
19.00 Драма «Гульні д'ябла».
23.10 Драма «Аферыст».
1.00 Камедыя «Непрыбраныя пасцелі».

12.10 ФІЛЬМ ДНЯ

«СПОВЕДЗЬ ДОН ЖУАНА» (УКРАІНА, 2008 г.)

Дон Жуан памірае. Урач адпусціў яму апошні дзень жыцця. Дон Жуан хоча паспавядацца і адпусціць свае грахі. Ніхто са святароў не хоча выслухаць вядомага ўсёй Іспаніі грэшніка. Згаджаецца толькі малады манах. І менавіта яму лёс даў магчымасць даведацца пра тайну...

Рэжысёр — Андрэй Бенкендорф. **У ролях:** Надар Мгалоблішвілі, Арцём Ткачэнка, Васіль Баша, Алена Фесуненка.

DIVA UNIVERSAL

5.00, 3.15 Серыял «Вайна Фойла».
6.40, 12.30, 18.20 Серыял «Дамы сям'і Гілмор».
7.35 Маст. фільм «Правасуддзе па-тэхаску».
9.10 Маст. фільм «У пагоні за лёсам».
10.50 Серыял «Джордан расследуе».
11.40, 19.10 Серыял «Пляткарка».
13.25 Маст. фільм «Галівудскія жонкі».
15.00 Маст. фільм «Дамашнія гульні».
16.40 Серыял «Шпік».
20.00 Серыял «Тры ракі».
20.50 Серыял «Міласэрнасць».
21.40 Серыял «Добрая жонка».
22.30 Камедыя «Лёгкае захапленне».
0.00 Маст. фільм «Адкрыты дом».
1.40 Маст. фільм «Пацалуй нявесту».

РАМАНТЫКА

7.00, 16.55, 21.20, 5.20 «Тайна Лауры».
7.55, 10.40, 20.30 «Стол на траіх».
8.50, 14.10, 0.55 «Ніколі не позна?».
9.45, 15.05, 3.35 «Сямейныя вузы».
11.30, 17.45, 2.40 «Сальвадор — выратавальнік жанчын».
12.25, 1.50, 6.10 «Жанчыны на сцежцы вайны».
13.20, 23.05, 4.30 «Дора на варце парадку».
16.00, 19.35, 22.10 «Дасканалая прыгажосць».
0.00 «Дона Флор і два яе мужы».

AXN-SciFi

0.10, 10.00, 18.35 4400.
0.55, 6.25, 19.15 Мёртвая зона.
1.40, 3.30, 5.45, 13.00 Зорны крэйсер Галактыка.
2.25, 13.40, 23.45 Бліч.
2.50, 4.15, 9.15 Чалавек-невідзімка.
5.00, 12.10, 17.45 Зорныя вароты.
7.10, 14.05, 21.30 Тайны Смалвіля.
7.55, 14.50, 22.20 Чорная лагуна.
10.45, 16.15 Кайл XY.
20.00 Палтэргейст.

EUROSPORT

9.30 Тэніс. Турнір WTA.
10.30, 13.15 Горныя лыжы. Кубак свету.
11.30, 14.30 Біятлон. Чэмпіянат свету.
12.00, 15.00, 19.10, 0.30 Біятлон. Кубак свету.
14.25 Горныя лыжы. SKI Girls.
16.30 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
17.30, 21.45 Снукер. «Players Tour Championship».
19.00 Футбол. Еўрагалы.
20.00 Тэніс. Турнір WTA.
2.00 Мультыспорт.

NATIONAL GEOGRAPHIC

5.00 Вялікія міграцыі.
6.00, 14.00 Самыя небяспечныя жывёлы.
7.00, 12.00 Калі кракадзілы елі дыназаўраў.
8.00, 13.00 Паранармальнае.
9.00, 15.00 На кручку.
10.00, 16.00 Самыя неверагодныя імгненні.
11.00, 19.00, 4.00 Рэальнасць або фантастыка?
11.30, 19.30, 4.30 Секунды да катастрофы.
17.00 Горшыя турмы Амерыкі.
18.00 Верталётныя баталіі.
20.00, 23.00, 2.00 Зграя.
21.00, 0.00, 3.00 У пошуках акул.
22.00 Забароны.
1.00 Крытычная сітуацыя.

DISCOVERY

7.00, 14.45 «Пятая перадача».
7.25, 12.00, 18.00 Мегабудоўлі.
8.20, 19.00 Як працуюць машыны.
8.50, 19.30, 0.30, 5.40 Як гэта працуе.
9.15, 15.15, 3.50 Разбуральнікі легенд.
10.10, 2.55, 6.05 «Галаваломы».
11.05 Выжыць любой цаной.
12.55, 20.00, 1.00 «Top Gear».
13.50 Махінатары.
16.10 Брудная работка.
17.05 Амерыканскі порт.
21.00, 2.00 Зброя будучыні.
22.00 На мяжы.
23.00 Выжыць у катастрофе.
0.00, 5.10 Патрабуецца зборка.
4.45 «Маланкавыя катастрофы».

TRAVEL

5.00, 9.00, 14.00, 17.00, 21.00, 2.00 Сусветны падарожнік.
6.00 Цудоўныя падарожжы вачамі відавочцы з Варунам Шармай.
7.00 Сафі Грыгсан у графствах Радзімы.
7.30 Галівуд і вінаград.
8.00 Смак Іспаніі.
8.30 Індыйскі баль.
11.00, 16.00 Галівуд і віно.
11.30, 16.30 Падарожжы па месцах вінаробства.
12.00, 4.00 Вясна.
12.30 Раскошныя падарожжы з Варунам Шармай.
13.30, 4.30, 22.30, 3.30 Серфары.
15.00 Флойд у Афрыцы.
15.30 Сафі Грыгсан на ўсходнім базары.
18.00, 23.00 Лепшыя ў свеце падарожжы на матацыкле.
19.00, 0.00 Індыйскі час.
20.00, 1.00 Мараплаўцы.
22.00, 3.00 Лыжны свет.

ANIMAL PLANET

7.00 Вуліца лемураў.
7.25, 16.30 «Будні дэльфінаў».
7.50 Пандамоніум.
8.40, 17.00 Усё пра сабак.
9.10, 6.10 «Незвычайныя сабакі».
9.35, 6.35 Коткі Кло-Хіл.
10.05, 19.15 «Заатур Мікаэлы».
11.00 Тэрыторыя жывёл.
11.55 «SOS дзікай прыроды».
12.50 Паліцыя Філадэльфіі — аддзел па абароне жывёл.
13.45 «Шатландскае таварыства абароны жывёл».
14.10 Ветэрынары-стажоры.
14.40, 0.45 Дзікі эскадрон.
15.30, 20.10 Перакладчык з сабачай.
17.25, 1.40 Уводзіны ў сабаказнаўства.
18.20 Падарожжа даўжынёй у жыццё.
21.05, 2.35 Паляўнічы на яд.
22.00, 3.30 На волю з пітбулем.
22.55, 4.25 Я не павінен быў выжыць!
23.50, 5.20 Дзікія і небяспечныя.

ЗДАРОЎЕ

5.00, 12.25, 20.00, 3.25 Правілы здароўя.
5.35, 20.35 Дзіцячая медыцына.
6.00, 21.00 Вялікая прабежка.
6.40, 21.40 Гісторыя хвароб.
7.10, 17.40, 22.10 Набалелае пытанне.
8.00, 23.00 Пазнай сябе.
8.40, 23.40 Будзем здаровыя.
9.20, 10.20, 12.20, 18.45, 1.20, 3.20 Азбука здароўя.
9.25 Калі ежа забівае.
10.25, 1.25 Не выходзячы з дому.
11.00, 2.00 Пра дыеты і не толькі.
11.40, 2.40 Выкрыццё прадуктаў.
12.50, 3.50 Школа розуму.
13.30, 4.30 Курс лячэння.
14.00 Як не страціць здароўе.
14.40 Жаночы часопіс.
15.20 Колькі вам гадоў?
15.50 Я перамог гэты боль.
16.30 Дзіця нарадзілася.
17.00 Практыка здароўя.
18.30 Энцыклапедыя памылак.
18. 50 Клінічны гіпноз.
19.30 Панацэя.
0.20 Ты тое, што ты ясі.

ТДК

6.00, 7.50, 12.50, 14.10, 16.55, 17.50, 18.50 Парады ТДК.
6.25, 9.00, 15.00, 22.20 Усё лепшае для вас.
7.25, 12.00, 18.00, 22.00, 23.30, 5.00 Ваш доктар.
8.00 Добрай раніцы, каханая!
10.00, 17.00 Красуня.
11.00, 16.00, 20.00 Ваш асабісты псіхолаг.
13.00 Філасофія здароўя.
13.30 Нашы дзеці.
14.30 Маю права.
19.00, 22.30, 4.00 Люстэрка жыцця.
21.00, 0.00 Сэксуальная рэвалюцыя.
1.00 «Клубнічка».
3.00 Гісторыя поспеху.

ПЯТНІЦА, 18 САКАВІКА

ПЕРШЫ

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 0.05 Навіны.
6.05, 7.10, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!».
7.05, 8.10, 19.30 Зона Х.
7.30, 11.50 Дзелавое жыццё.
8.35 Сфера інтарэсаў.
9.10, 19.55 Серыял «Маргоша».
10.00 Серыял «Маршрут міласэрнасці».
10.50, 17.55 Серыял «Зацьменне».
11.40 «Зямля беларуская». «Добруш. Горад мастоў».
12.10 Меладрама «Калі ты мяне чуеш».
14.05 «Школа доктара Камароўскага».
14.30 «Кухар дома».
15.15, 19.10 Навіны рэгіёна.
15.35 Патрабуецца.
15.50 Серыял «Жураў-2».
16.50 «Жыццё як жыццё».
19.25 «КЕНО».
21.00 Панарама.
21.45 Драма «Кіруючы палётамі».
0.15 «Эпоха». «Зоркі 61-га Берлінскага кінафестывалю».
1.10 «Зброя будучыні».
2.00 Дзень спорту.

АНТ

6.00, 9.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 Нашы навіны.
6.05 «Наша раніца».
9.05 «Жыць здорава!».
10.20 «Мая жонка мяне прываражыла». Серыял.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 Навіны спорту.
11.10 «Смак».
11.50 «Тата на ўсе рукі». Серыял.
12.20 «Дэтэктывы».
13.10 «Кантрольная закупка».
13.45 «Модны прыгавор».
14.50 «Зразумець. Даравацы».
15.25 «Хачу ведаць».
16.15 «Заручальны пярсцёнак». Серыял.
17.05 «Слова жанчыне». Серыял.
18.20 «Чакай мяне». Беларусь.
18.55 «Поле цудаў».
20.00 Час.
21.05 «Што? Дзе? Калі?» у Беларусі.
22.25 «Фабрыка зорак. Вяртанне».
0.35 «Наша Белараша».
1.10 Начныя навіны.

ЛАД

7.00 ЛАДная раніца.
8.00, 20.50 Тэлебарометр.
8.05 Час футбола.
8.35, 16.25 Серыял «Чыста англійскія забойствы».
9.35, 18.00 Серыял «Ты маё жыццё».
10.40 Дэтэктыў «Адгалоскі».
12.35 Кінапробы.
13.00 Гадзіна суда. Справы сямейныя.
14.00 Жывы гук.
14.45 Гаспадар.
15.20 Пазакласная гадзіна.
15.35 Серыял «Налётчыкі».
17.30 Усё пра бяспеку.
19.05 Дэтэктыў «Бармен з «Залатога якара».
20.35 «Калыханка».
20.55 «Рэпарцёр «Беларускай часінкі».
21.55 «Бітва экстрасэнсаў».
23.00 «Пра мастацтва».
23.30 Дыялогі пра рыбалку.
0.00 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. Агляд.

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.20 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою».
7.40, 20.10, 22.55 «СТБ-спорт».
8.30 «Пятроўка, 38. Каманда Пятроўскага». Серыял.
9.30 «Аўтапанарама».
10.00 «Пяць гісторый».
10.40 «Трымай мяне мацней». Серыял.
11.30 «Далёкія сваякі».
11.40, 17.30 «Званая вячэра».
12.35 «Агонь кахання». Серыял.
13.50 «Дурні, дарогі, грошы». Серыял.
14.40 «Халасцякі». Серыял.
15.30 «Хірамант 2». Серыял.
16.50 «Рэпарцёрскія гісторыі».
18.30 Ток-шоу «Лёс».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Добры вечар, малы».
20.35 Камедыя «Вайна прыгажунь».
23.00 «Гарачы лёд».
23.30 «Відзьма-нявідзьма».
0.15 Фэнтэзі «Падзямелле драконаў».
2.05 «Сакрэтныя матэрыялы». Серыял.

МІР

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 21.00, 0.00, 1.00 Навіны Садружнасці.
5.05, 9.35 «Рэспубліка сёння».
5.20, 15.20 «Даведнік».
6.05 «Цік-так».
6.20 «У гасцях у Вітамінкі».
7.05 «Тут быў я».
7.35 Серыял «33 квадратныя метры».
8.05 «Жывая гісторыя».
9.05 «Смачны свет».
10.05 Серыял «Рускія амазонкі».
11.05, 03.00 Маст. фільм «Вы чые, старыя?».
13.05 М/с «Рыцары магіі».
13.30 Серыял «Старшакласнікі».
14.05 «Хіт-экспрэс».
16.05, 0.05 Серыял «Вылечванне каханнем».
18.20 «Акцэнты».
18.30 «Тэхналогія прарыву».
19.00 Маст. фільм «Кроў і віно».
21.20 «Неверагодная праўда пра зорак».
22.20 Маст. фільм «Кантракт са смерцю».
2.00 «Па хвалях маёй памяці».

8 КАНАЛ

7.00, 10.55, 18.35, 19.40, 21.05, 23.45 «Надвор'е».
7.05, 17.35 Серыял «Прытворшчык».
8.00 Серыял «Ракіроўка».
9.00 «Мой любімы гадаванец».
9.30, 16.00 «Мультпарад».
10.00 Серыял «Горац».
11.00 Трылер «Рэгенезіс».
12.55, 15.40 «Кінаблакнот».
13.15 Драма «Дама з камеліямі».
15.15 «Сакрэтны палігон».
16.30 Знаёмствы «Life».
17.00 «Адшукваецца адпачынак».
18.40 Серыял «Закаханы агент».
19.45 Серыял «Мікіта».
20.50 «Вечарніца».
21.00 «К-відэа для ўсёй сям'і».
21.10 Трылер «Здрада».
23.20 «Бульбокс»

ВТБ

6.00, 23.30 «PLAY».
8.00, 23.00 Скетч-шоу «6 кадраў».
9.00, 13.00, 20.00 Серыял «Татавы дочкі».
10.00, 15.00, 19.00 Серыял «Кадэцтва».
11.00, 14.00 Серыял «Цуды.com».
12.00 Серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні».
16.00 Камедыя «Стыльныя штучкі».
21.00 Баявік «Гранічная глыбіня».

РТР—БЕЛАРУСЬ

7.00 «Раніца Расіі».
9.20, 18.50 Серыял «Еўфрасіння».
10.10 «Мой сярэбраны шар. Галіна Польскіх».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.30, 17.20 «Кулагін і партнёры».
12.00 Серыял «Падарунак лёсу».
13.50, 16.50, 19.50, 0.25 Навіны — Беларусь.
14.30 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу.
15.25 «З новым домам!». Ток-шоу.
16.15 «Гарадок».
17.50 Серыял «Пяць хвілін да метро».
20.30 Маст. фільм «Палын — трава акаянная».
22.30 Маст. фільм «Помста».
0.35 Маст. фільм «Рабінавыя ночы».

НТБ—БЕЛАРУСЬ

6.05, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10 «НТБ раніцай».
8.35 Серыял «Таксістка».
9.35, 15.30, 18.35 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
10.20 «І зноў прывітанне!».
11.15 «Вочная стаўка».
12.10 «Да суда».
13.35 «Суд прысяжных: галоўная справа».
15.05 «Прафесія — рэпарцёр».
16.25 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў».
19.35 «Следства вялі...».
20.35 «Надзвычайнае здарэнне. Расследаванне».
21.05 «Дзеці. Гісторыя ўсерасійскага падману».
23.05 Трылер «Абрабаванне на Бэйкер-Стрыт».

ТНТ

5.00 «Невытлумачальна, але факт».
6.00, 11.10 «Нікеладэон на ТНТ».
7.30, 1.00 «10 прычын маёй нянавісці». Серыял.
8.30, 18.00 «Універ». Сітком.
9.30, 13.00, 18.30 Серыял «Шчаслівыя разам».
10.40 М/с «Бэтмен: адважны і смелы».
13.30, 22.00, 3.30 «Дом-2».
15.15 «Таксі-4». Камедыя.
17.00 «Інтэрны». Сітком.
17.30 Серыял «Рэальныя хлопцы».
19.00 «Экстрасэнсы вядуць расследаванне».
20.00 «Камедзі Клаб».
21.00 «Comedy Батл».
23.30 «Сэкс» з Анфісай Чэхавай.
0.00 «Наша Russia».
1.50 «Пайшоў ты, Фрэдзі».
4.35 «Камедыянты».

ІНТЭР+

7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 12.00 Навіны.
7.10, 7.35, 8.10, 8.35 З новай раніцай.
9.10 Адзін у полі.
10.00, 1.05 Феерыя падарожжаў.
10.20 Серыял «Простыя ісціны».
10.50 Серыял «Свая каманда».
11.15, 20.30 Серыял «Заручальны пярсцёнак».
12.15 Знак якасці.
12.45 Маст. фільм «Маналог».
14.20 Маст. фільм «Ні пуху, ні пер'я».
15.30 Судовыя справы.
16.10 Дак. фільм «Зоны росту».
17.00, 2.15 Сямейны суд.
17.45, 1.30 Ток-шоу «Здоровеньки булы».
18.30, 3.30 Серыял «Агонь кахання».
20.00, 3.00 «Падрабязнасці».
21.15, 5.00 Разбор палётаў.
22.00 Серыял «Юрыкі».
22.35 Вялікая палітыка.
5.45 Украінская топ-дваццатка.

КУЛЬТУРА

5.30 «Еўраньюс».
9.00, 14.30, 18.30, 22.30 Навіны культуры.
9.15 Галоўная роля.
9.30, 1.50 Праграма перадач.
9.40 «Апошняя ахвяра». Маст. фільм.
11.20 «Лаўрскі манах». Дак. фільм.
11.45 «Сонечны камень — компас вікінгаў». Дак. фільм.
12.35 «Пісьмы з правінцыі». Біруч (Белгародская вобласць).
13.05 «Справа». Маст. фільм.
14.40 «У музей — без павадка».
14.50 «Прыгоды малога Гіпапо», «Мышкі-малышкі». М/ф.
15.10 «За сямю пячаткамі».
15.40 «Малпы-зладзюжкі». Дак. серыял.
16.05 «Сталін і пісьменнікі».
16.35, 22.10 «Сусветныя скарбы культуры».
16.50 «Царская ложа». Марыінскі тэатр.
17.35, 0.55 «Палацы Еўропы». Дак. серыял.
18.50 «Валандэр». Маст. фільм.
20.20 Аляксандр Суханаў. Юбілейны канцэрт.
21.15 «Лінія жыцця». Віктар Праскурын.
22.50 «Прэс-клуб XXI».
23.45 «Хто там...».
0.10 «Ноч у музеі».

НАСТАЛЬГІЯ

5.00 «Вясёлая моладзь». 1986 год.
6.25, 0.25 «Ключ». Маст. фільм.
8.00, 14.00, 20.00, 2.00 «Мінулы час».
9.00, 15.00, 3.00 «Народжаныя ў СССР».
10.05 «Я сама».
11.00 «Зорная гадзіна». 1993 год.
11.50 «Чалавек і закон». 1988 год.
12.30 «Гэтыя розныя, розныя, розныя твары». Маст. фільм.
16.05 «Тэма». 1991 год.
17.00 Сустрэча ў Астанкіна з Міхаілам Ульянавым. 1981 год.
18.00 «Музычны кіёск». 1989 год.
18.35 «Нью-Ёрк, Нью-Ёрк».
19.00 Тэлефільм «Следства вядуць знатакі». 1980 год.
21.00 «Колба часу».
22.05 «Кінапанарама». 1982 год.
23.00 «Яловая субмарына».
0.10 «Сядзі і глядзі». 1994 год.
1.35 «Гэта было, было...». Фільм-канцэрт. 1990 год.
4.05 «Аднойчы вясной». Канцэрт. 1986 год.

MTV

5.00, 1.35 Music.
6.00 Стэрэа_раніца.
7.30, 0.25 Шалёныя продкі.
7.55, 16.30 Свабодны.
8.25 «Усё лепшае ў табе». Серыял.
8.55, 0.50 Магія Крыса Энджэла.
9.20 Праўда жыцця: У мяне каханне на адлегласці.
10.10, 17.30 «Ранеткі». Серыял.
11.10 Шопаголікі.
12.10 Трэндзі.
12.35, 23.00 News блок.
12.45, 21.30 «Сэкс у вялікім горадзе». Серыял.
13.35, 22.25 «Два з паловай чалавекі». Серыял.
14.00, 23.00 «Пляткарка». Серыял.
14.50, 20.50 Індустрыя моды.
15.00, 21.00 «Сквот». Серыял.
15.30, 19.00 Каханне з першага погляду.
17.00 Зоркі на далоні.
18.30 «Алена з поліпрапілену».
20.00 «Подыум».
21.00 Мама, хачу стаць зоркай.
22.00 Буду нараджаць.
23.10 «Клініка».
23.35 Наступны.
0.00 Тайныя спакусы курортнага гатэля.
1.15 Хто круцейшы.

НАША КІНО

6.30, 12.30 Кінараман «Абрыў».
8.50, 14.50 Маст. фільм «Жыццё Аляксандра Неўскага».
10.30, 16.30 Маст. фільм «Узарванае пекла».
18.30, 0.30 Маст. фільм «Развітанне з Пецярбургам».
20.30, 2.30 Трагіфарс «Сабачае сэрца».
22.45, 4.45 Камедыя «Запасны гулец».

ДОМ КІНО

3.00, 11.00, 19.00 Серыял «Казус Кукоцкага».
3.45 Меладрама «Я цябе абажаю...».
5.15 Меладрама «Чорны вэлюм».
6.55 Меладрама «Кантрольная па спецыяльнасці».
8.10 Камедыя «Прыміце тэлеграму ў доўг».
9.30 Камедыя «Куды ён дзенецца!».
11.45 Меладрама «Чалавек, якога я кахаю».
13.15 Фантастыка. «Кідок, або Усё пачалося ў суботу».
14.20 Трагікамедыя «Восеньскі марафон».
15.55 Меладрама «Старамодная камедыя».
17.25 Меладрама «Індзі».
19.45 Баявік «Выхад».
21.15 Меладрама «Закаханы па ўласным жаданні».
22.40 Маст. фільм «Браты Рыко».
0.55 Кароткаметражны фільм «Сцюардэса».
1.30 Маст. фільм «Чорная страла».

ДЗІЦЯЧЫ СВЕТ

5.00, 9.00, 13.00 Камедыя «У адно цудоўнае дзяцінства».
6.10, 10.10, 14.10 М/с «Ванюша і велікан» № 4. М/ф: «Як страціць вагу?», «У краіне нявывучаных урокаў», «А што ты ўмееш?».
7.00, 11.00 М/с «Чарапашка-герой». Казкі замежных пісьменнікаў. «Капрызная прынцэса». Рускія народныя казкі. «Як стары квактухай быў».
8.00, 12.00 «Урокі цётачкі савы»: «Геаграфія-малышка». М/ф: «Чарадзейныя ліхтарыкі», «Казкі для вялікіх і маленькіх», «Згубілася птушка ў небе».
15.00 Маст. фільм «Фрак для шалапута».
16.10 М/с «Вяртанне блуднага папугая». М/ф: «Востраў памылак», «Край зямлі».
17.00 М/с «Чарапашка-герой». Казкі замежных пісьменнікаў. «Шчаўкунок».
18.00 «Урокі цётачкі савы»: «Геаграфія-малышка». М/ф: «Запаветная мара», «Маша і чарадзейнае варэнне», «Дзераза».

ТЭЛЕКЛУБ

19.00, 1.00 Серыял «Аэрапорт».
20.00, 2.00 Серыял «Шахматыст».
21.00, 3.00 Серыял «Агент нацыянальнай бяспекі-5».
22.00, 23.30 Серыял «Соль зямлі».

ТБ3

5.00 М/ф.
5.30 «Альф». Серыял.
6.00 Дзецям пра зверанят.
6.30, 15.30 «Як гэта зроблена».
7.00, 14.30 Разбуральнікі міфаў.
8.00 Дак. фільм «Сучасныя цуды».
9.00 «Менталіст». Серыял.
10.00 «Гадзіннік кахання». Серыял.
11.00 Дак. фільм «Тайны стагоддзя».
12.00 Дак. фільм «Гарадскія легенды».
12.30 Маст. фільм «Джэк Хантэр».
16.00, 3.00 «Уздзеянне». Серыял.
17.00 Дак. фільм «Той, каму паміраць маладым... КІНОдрама Віктара Цоя».
18.00 Маст. фільм «Узыходжанне цемры».
20.00 Маст. фільм «Чужы».
22.30 «Псі-фактар». Серыял.
23.30 Еўрапейскі покерны тур.
0.30 «Вавілон-5». Серыял.
1.30 Маст. фільм «Прыйшло каханне».

ТБ-21

9.00, 17.00, 1.00 Меладрама «Я хацела бачыць анёлаў».
10.30, 18.30, 2.30 Трылер «Тое, што бачылі мае вочы (Тайна Антуана Вато)».
12.00, 20.00, 4.00 Драма «Замужам за незнаёмцам».
13.40, 21.40, 5.40 Камедыя «Віёла цалуе ўсіх».
15.20, 23.20, 7.20 Драма «Брытагаловыя».

ТБ1000

3.00, 21.45 Драма «Снеданне на Плутоне».
5.10 Драма «Гульні д'ябла».
7.10 Трагікамедыя «Залатая моладзь».
9.05 Камедыя «Смерць ёй да твару».
11.00 Камедыя «Скотланд, Пенсільванія».
13.00 Камедыя «Тусоўшчыкі з супермаркета».
14.50 Драма «Мяне там няма».
17.10 Меладрама «Залатыя хлопчыкі».
19.00 Драма «Прарок».
23.50 Камедыя «Непрыбраныя пасцелі».
1.30 Драма «Дзень расплаты».

DIVA UNIVERSAL

5.00, 3.20 Серыял «Вайна Фойла».
6.40, 12.30, 18.20 Серыял «Дамы сям'і Гілмор».
7.35 Маст. фільм «Дамашнія гульні».
9.10 Камедыя «Жонкі, пра якіх ён забыў».
10.50, 1.00 Серыял «Джордан расследуе».
11.40, 19.10 Серыял «Пляткарка».
13.25 Камедыя «Лёгкае захапленне».
15.05 За камерай.
16.40 Меладрама «Раман па перапісцы».
20.00 Серыял «Добрая жонка».
20.50 Серыял «Шпік».
22.30 Серыял «Тры ракі».
23.20 Маст. фільм «Прызнанне экзатычнай танцоўшчыцы».
1.50 Маст. фільм «Галівудскія жонкі».

РАМАНТЫКА

7.00, 16.55, 21.20, 5.20 «Тайна Лауры».
7.55, 10.40, 20.30 «Стол на траіх».
8.50, 14.10, 0.55 «Ніколі не позна?».
9.45, 15.05, 3.35 «Сямейныя вузы».
11.30, 17.45, 2.40 «Сальвадор — выратавальнік жанчын».
12.25, 1.50, 6.10 «Жанчыны на сцежцы вайны».
13.20, 23.05, 4.30 «Дора на варце парадку».
16.00, 19.35, 22.10 «Дасканалая прыгажосць».
0.00 «Дона Флор і два яе мужы».

AXN-SciFi

0.10, 10.05, 18.35 4400.
0.55, 6.25, 19.15 Мёртвая зона.
1.35, 3.30, 5.45, 13.00 Зорны крэйсер Галактыка.
2.20, 13.45, 23.30 Бліч.
2.45, 4.15, 9.20 Чалавек-невідзімка.
5.00, 12.15, 17.50 Зорныя вароты.
7.05, 14.10, 21.40 Тайны Смалвіля.
7.55, 15.00, 22.30 Чорная лагуна.
10.50, 16.20 Палтэргейст.
20.05 Збіральнік душ.

21.45 ФІЛЬМ ДНЯ

«КІРУЮЧЫ ПАЛЁТАМІ» (ЗША, ГЕРМАНІЯ, 1999 г.)

Нік Фальзоне — самы заняты і самы лепшы дыспетчар на Лонг-Айлендзе, жыццё якога не вызначалася разнастайнасцю, і раптам у яго жыццё ўрываецца Расел Бел, як каўбой на матацыкле. Падбадзёраныя кафеінам, двое маладых людзей пачынаюць сумятлівую барацьбу, спаборнічаючы ў досціпе і сіле волі, але пераможца павінен быць толькі адзін...

Рэжысёр — Майк Ньюэл. **У ролях:** Джон К'юсак, Білі Боб Торнтан, Кейт Бланшэт, Анджэліна Джолі.

EUROSPORT

9.30, 16.15, 1.45 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
10.00, 15.00 Горныя лыжы. Кубак свету.
11.55 Горныя лыжы. SKI Girls.
12.00 Біятлон. Кубак свету.
13.00 Футбол. УЕФА. Ліга чэмпіёнаў. Жараб'ёўка.
14.00 Футбол. Ліга Еўропы. Жараб'ёўка.
14.30, 15.30 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
18.00, 23.45 Снукер. «Players Tour Championship».
20.45 Футбол. Еўрагалы.
20.55 Тэніс. Турнір WTA.
1.25 Экстрэмальны спорт. Freeride Spirit.

NATIONAL GEOGRAPHIC

5.00 Вялікія міграцыі.
6.00, 14.00 Самыя небяспечныя жывёлы.
7.00, 12.00 Зграя.
8.00, 13.00 У пошуках акул.
9.00, 15.00 На кручку.
10.00, 16.00 Самыя неверагодныя імгненні.
11.00, 19.00, 4.00 Рэальнасць або фантастыка?
11.30, 19.30, 4.30 Секунды да катастрофы.
17.00 Горшыя турмы Амерыкі.
18.00 Верталётныя баталіі.
20.00, 23.00, 2.00 «Марскі патруль».
21.00, 0.00, 3.00 З пункту гледжання навукі.
22.00 Забароны.
1.00 Крытычная сітуацыя.

DISCOVERY

7.00, 14.45 «Пятая перадача».
7.25, 12.00, 18.00 Мегабудоўлі.
8.20, 19.00, 0.00, 5.10 Патрабуецца зборка.
8.50, 19.30, 0.30, 5.40 Як гэта працуе.
9.15, 15.15, 22.00, 3.50 Разбуральнікі легенд.
10.10, 2.55, 6.05 «Галаваломы».
11.05 Выжыць любой цаной.
12.55, 20.00, 1.00 «Top Gear».
13.50 Махінатары.
16.10 Брудная работка.
17.05 Амерыканскі порт.
21.00, 2.00 «Круцей не прыдумаеш».
23.00 Новы свет.
4.45 «Маланкавыя катастрофы».

TRAVEL

5.00, 10.00, 14.00, 17.00, 21.00, 23.00, 2.00 Сусветны падарожнік.
5.30, 11.30, 16.30 Падарожжы сёння.
6.00, 12.30 Раскошныя падарожжы з Варунам Шармай.
7.00 Індыйскі час.
8.00, 15.30 Сафі Грыгсан на ўсходнім базары.
8.30 Індыйскі баль.
9.00, 22.00, 3.00 Лепшыя ў свеце падарожжы на матацыкле.
11.00, 16.00 Галівуд і віно.
12.00, 4.00 Вясна.
13.30, 4.30 Маляўнічыя чыгункі.
15.00 Флойд у Афрыцы.
16.30 Прагны вандроўнік.
19.00, 0.00 Падарожжы вакол свету.
19.30, 0.30 Дзікія сэрцам.
20.00, 1.00 Чацвёра мужчын і дама.
20.30, 1.30 У пошуках страчанага снегу.

ANIMAL PLANET

7.00 Вуліца лемураў.
7.25, 16.30 «Будні дэльфінаў».
7.50 Як стаць...
8.40, 17.00 Усё пра сабак.
9.10, 1.40, 6.10 Уводзіны ў сабаказнаўства.
10.05, 19.15 «Заатур Мікаэлы».
11.00 Тэрыторыя жывёл.
11.55 «SOS дзікай прыроды».
12.50 Паліцыя Філадэльфіі — аддзел па абароне жывёл.
13.45 «Шатландскае таварыства абароны жывёл».
14.10 Ветэрынары-стажоры.
14.40, 0.45 Востраў дзікіх сабак.
15.30, 20.10 Перакладчык з сабачай.
17.25 Сабакі, коткі і іншыя ўлюбёнцы.
18.20 Паляўнічы на яд.
21.05, 2.35 Прыгоды Осціна Сцівенса.
22.00, 3.30 Кітовыя войны.
22.55, 4.25 Рууд і яго жукі.
23.50, 5.20 Дзікія і небяспечныя.

ЗДАРОЎЕ

5.00, 20.00 Як не страціць здароўе.
5.40, 20.40 Жаночы часопіс.
6.20, 21.20 Колькі вам гадоў?
6.50, 21.50 Я перамог гэты боль.
7.30, 22.30 Дзіця нарадзілася.
8.00, 14.40, 23.00 Набалелае пытанне.
8.50, 23.50 Я расту.
9.30, 0.30 Сакрэты здароўя.
9.55, 16.30, 0.55 Кабінет прыгажосці.
10.35, 1.35 Ты тое, што ты ясі.
11.00, 15.30 Энцыклапедыя памылак.
11.30, 2.00 Цяга да жыцця.
12.20, 2.50 Цела чалавека.
12.50, 3.30 Выдаткі вытворчасці.
13.30 Панацэя.
14.00 Практыка здароўя.
15.45, 18.20 Азбука здароўя.
15.50 Клінічны гіпноз.
17.00 Пра дыеты і не толькі.
17.40 Выкрыццё прадуктаў.
18.25 Правілы здароўя.
18.50 Школа розуму.
19.30 Курс лячэння.
4.10 Дыялогі пра харчаванне.

ТДК

6.00, 16.55, 17.50, 18.50 Парады ТДК.
6.25, 9.00, 15.00, 22.20 Усё лепшае для вас.
7.25, 12.00, 18.00, 22.00, 23.30, 5.00 Ваш доктар.
7.50 Сакрэты здароўя.
8.00 Добрай раніцы, каханая!
10.00, 17.00 Красуня.
11.00, 16.00, 20.00 Ваш асабісты псіхолаг.
13.00 Нашы дзеці.
14.00 Маю права.
19.00, 22.30, 4.00 Люстэрка жыцця.
21.00, 0.00 Сэксуальная рэвалюцыя.
1.00 «Клубнічка».
3.00 Гісторыя поспеху.

СУБОТА, 19 САКАВІКА

ПЕРШЫ

7.10 М/ф.
7.30 Існасць.
7.55 «Добрай раніцы, Беларусь!».
9.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.
9.10 Здароўе.
9.45 «Кухар дома».
10.15 «Школа доктара Камароўскага».
10.45 Серыял «Сваты-3».
12.10 Камедыя «Жаніцьба Бальзамінава».
14.05 «Модная масленіца».
14.35 «Зона Х». Вынікі тыдня.
15.10 Навіны рэгіёна.
15.30 Вакол планеты.
16.10 Nota Bene.
16.40 «Атлас «Дыскаверы». «Бразілія».
17.40 «Зямля беларуская». «Стоўбцы. Зямля песняра».
17.55 «Ваша лато».
18.45 Латарэя «Пяцёрачка».
19.25 «КЕНО».
19.30 «OFF STAGE LIFE».
19.45 Серыял «Вясковая камедыя». 1-я серыя.
21.00 Панарама.
21.40 Камедыя «Невыносная жорсткасць».
23.40 Меладрама «Прыцемкі. Сага. Маладзік».
1.55 Дзень спорту.

АНТ

7.00 «Суботняя раніца».
8.00, 9.00, 16.00, 20.30 Нашы навіны.
9.05 «Мая цудоўная нянька». Серыял.
9.45 «Здароўе».
10.35 «Смак».
11.15 «Смак жыцця».
12.15 «Разумніцы і разумнікі».
13.00 «Хвіліна славы».
15.00 Асяроддзе пражывання.
16.15, 21.00 Навіны спорту.
16.20 Камедыя «Хто б ужо казаў».
17.50 «Адзін супраць усіх».
18.50 «Я спяваю».
21.05 «ДОстояние РЕспублики: Ігар Крутаы».
23.20 «Пражэктарперысхілтан».
0.00 Закрыты паказ. Маст. фільм «Залатое сячэнне».

ЛАД

7.05 Нашы тэсты.
7.35 Усё пра бяспеку.
8.05 Рэальны свет.
8.40 Дыялогі пра рыбалку.
9.15 Жансавет.
9.50 Дача здароўя.
10.35, 19.30 Тэлебарометр.
10.40 «Ты і Я». Забаўляльнае ток-шоу.
11.45 «Страсці па культуры».
12.25 «Лабірынты: невядомая Літва».
12.55 Фэнтэзі «Легенда».
14.55 Біятлон. Фінал Кубка свету-2011. Гонка праследавання. Жанчыны.
15.45 Гумарыстычная праграма.
16.55 Біятлон. Фінал Кубка свету-2011. Гонка праследавання. Мужчыны.
17.40 Камедыя «Маё вялікае грэчаскае лета».
19.35 «Дзеці новага пакалення». Сёмыя класы. Другі паўфінал.
20.40 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Прэм'ер-ліга. Эвертон—Фулхэм.
22.35 Жывы гук.
23.20 Канцэрт Ennio Morricone (Live in Venice).

СТБ

6.30 «Анфас».
6.45 Маст. фільм «Міхайла Ламаносаў. Ад нетраў сваіх». 1-я серыя.
8.00 Камедыя «Вайна прыгажунь».
9.35 «Давай паспрабуем?».
10.30 «Мінск і мінчане».
11.05 «КультУРА!».
11.40 «Салдаты. Залатыя серыі».
13.30 «Новыя падарожжы дылетанта».
14.05 Маст. фільм «Станцыйны наглядчык».
15.25 «Далёкія сваякі».
15.45 «Відзьма-нявідзьма».
16.30, 19.30 «24 гадзіны».
16.45 «Наша справа».
17.00 «Вялікі горад».
17.35 Маст. фільм «Сцерва».
20.00 «СТБ-спорт».
20.10 «Зорны рынг». Ганна Благава супраць групы «Dreamgale».
21.30 Баявік «Перагаворшчык».
23.50 «Прафесійны бокс»: Бой за тытул чэмпіёна свету. Віталь Клічко — Одланьер Соліс.
1.10 «Сакрэтныя матэрыялы». Серыял.

МІР

5.00, 12.50 Серыял «Камісар Мегрэ».
5.50 «Пра што не прынята гаварыць».
6.20, 2.20 Дак. фільм «Луўр. Самы вялікі музей свету».
7.30 М/с «Брыдкае качаня».
7.55 Серыял для дзяцей.
8.20 «Эксперыментатары».
8.40 «Мільён пытанняў пра прыроду».
9.00, 15.00 Навіны Садружнасці.
9.10 «Мар, дзейнічай, будзь!».
9.40 «Смачны свет. Чувашская кухня».
10.10 «Рэальныя гісторыі».
10.40 «Любімыя акцёры».
11.00 Маст. фільм «Лёгкае жыццё».
13.50, 1.10 «Доказы віны».
14.30, 1.50 «Саюзнікі».
15.10, 23.10 Маст. фільм «Бывай, паўднёвы горад».
17.00 «Простыя лічбы».
17.35 «Навіны Садружнасці. Культура».
18.20, 3.20 Маст. фільм «Блакітны матылёк».
20.00 «Па хвалі маёй памяці».
21.00 Маст. фільм «Крок насустрач».
22.20 «Асабістыя рэчы з Андрэем Максімавым».

8 КАНАЛ

9.00, 9.55, 12.20, 17.40, 18.40, 21.05, 23.45 «Надвор'е».
9.05, 14.45 «Мультпарад».
9.20, 12.00, 14.25 «Кінаблакнот».
9.40 «На рыбалку з Юрыем Заслаўскім».
10.00 Трылер «Здрада».
12.25 Меладрама «Каханне і прадузятасць».
16.00 «Адшукваецца адпачынак».
16.40 «Сакрэтны палігон».
17.45 Серыял «Думаць як злачынец».
18.45 Баявік «Зламаная страла».
20.45 «Інэт».
20.50 «Вечарніца».
21.00 «К-гульні» — «Лайт».
21.10 Трылер «Канчатковы аналіз».
23.30 Знаёмствы «Life».

ВТБ

6.00, 23.00 «PLAY».
9.30, 18.00 Серыял «Як сказаў Джым».
10.30, 22.30 Скетч-шоу «6 кадраў».
12.00 Серыял «Гром у раі».
13.00 Серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні».
16.00 Баявік «Гранічная глыбіня».
20.00 Баявік «Сахара».

РТР—БЕЛАРУСЬ

7.00 «Уся Расія».
7.15 Маст. фільм «Рабінавыя ночы».
8.30 Маст. фільм «Помста».
10.20 «Ранішняя пошта з Ларысай Грыбалёвай».
11.00, 14.00 Весткі.
11.10 «Суботнік».
11.50 Маст. фільм «Палын — трава акаянная».
13.45 «Уся Расія».
14.15 «Сумленны дэтэктыў».
14.50 «Улада факта». Дак. фільм.
15.40 «Руская народная група «Боні М». Дак. фільм.
16.40 «Пакой смеху».
17.40 «Суботні вечар».
19.00 «Карціна свету».
19.55 Надвор'е на тыдзень.
20.00 Весткі ў суботу.
20.45 Маст. фільм «Праязны білет».
0.15 «Дзяўчаты».
0.45 Камедыя «Руская гульня».

НТБ—БЕЛАРУСЬ

7.35 «Агляд».
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
8.20 «Авіятары».
8.50 «Выратавальнікі».
9.20 «Жывуць жа людзі!».
10.20 «Галоўная дарога».
10.50 «Кулінарны паядынак».
11.55 «Кватэрнае пытанне».
13.20 «Жаночы погляд».
14.10 Камедыя «Карсіканец».
16.20 «Развод па-руску».
17.20 «Вочная стаўка».
18.25 «Агляд. Надзвычайнае здарэнне».
19.30 «Прафесія — рэпарцёр».
20.00 «Праграма Максімум».
21.10 «Рускія сенсацыі».
22.15 «Ты не паверыш!».
23.20 «Музычны рынг НТБ».
0.40 «Нерэальная палітыка».
1.10 Маст. фільм «Класік».

ТНТ

5.00 М/с «Жыццё і прыгоды робата-падлетка».
6.00 М/с «Як кажа Джынджэр».
6.55 М/с «Бейблэйд: Гарачы метал».
7.20 «Сябры». Серыял.
9.00 Еш і худзей!
9.30, 3.25 «Школа рамонту».
10.30 «Жаночая ліга».
11.00 «Адчайныя 30-гадовыя». Дак. фільм.
12.00 «Comedy Батл».
13.00 «Comedy Woman».
14.00 «Жаночая ліга: хлопцы, грошы і каханне».
15.00 «Камедзі Клаб».
16.00 «Універ». Сітком.
19.00 «Забіць Біла-2». Баявік.
21.25 «Камедзі Клаб». Лепшае.
22.00, 2.25 «Дом-2».
23.30 «Ху із Ху».
0.00 «Канікулы». Камедыя.
1.55 «Сэкс» з Анфісай Чэхавай.
4.20 «Саша + Маша». Серыял.

ІНТЭР+

7.00 Вялікая палітыка.
9.35 Серыял «Юрыкі».
10.00 Украіна, уставай!
10.35 Скептык.
11.00 Легенды крымінальнага вышуку.
11.30 Гульні патрыётаў.
12.50 Самы разумны.
14.15 Вячэрні квартал.
15.00, 23.35 Нашы.
15.30, 1.50 Дзве конскія сілы.
16.00, 3.30 Футбол. Прэм'ер-Ліга Украіны. «Севастопаль» — «Карпаты».
17.55 «Брама часу».
18.45 Музыка з Украіны.
19.00, 20.30, 5.15 Танцавальнае шоу «Майdan's».
20.00, 3.00 «Падрабязнасці».
22.00, 2.15 Каманда мары.
22.45 Утоеная рэальнасць. «Падземны Кіеў».
0.10 Чэмпіянат Суперлігі. БК «Кіеў» — БК «Будаўнік».

КУЛЬТУРА

5.30 «Еўраньюс».
9.00, 0.50, 1.50 Праграма перадач.
9.10 Біблейскі сюжэт.
9.40 «Тое-сёе з губернскага жыцця». Маст. фільм.
11.15, 0.55 «Асабісты час». Галіна Вішнеўская.
11.45 «Прынц за сямю морамі». Маст. фільм.
13.05 «Кіт і Кот». М/ф.
13.20 «Нататкі натураліста».
13.45 «Відавочнае-неверагоднае».
14.15 Гульні класікаў.
15.15 «Арбацкі матыў». Маст. фільм.
17.50 «Рамантыка раманса». Дзмітрый Корчак.
18.30 «Ноч у музеі».
19.15 «У нас таленту шмат...». Барыс Андрэеў.
19.55 «Шлях да прычала». Маст. фільм.
21.20 Спектакль МХТ імя А.П. Чэхава «Крэйцарава саната».
23.20 «Эні Лейбавіц. Жыццё, убачанае праз аб'ектыў». Дак. фільм.
0.40 «Крылы». М/ф для дарослых.
1.25 «Звычайны канцэрт».

НАСТАЛЬГІЯ

5.00 «Зорная гадзіна». 1993 год.
5.50 «Чалавек і закон». 1988 год.
6.30 «Гэтыя розныя, розныя, розныя твары». Маст. фільм.
8.00, 14.00, 20.00, 2.00 «Мінулы час».
9.00, 3.00 «Народжаныя ў СССР».
10.05 «Тэма». 1991 год.
11.00 Сустрэча ў Астанкіна з Міхаілам Ульянавым. 1981 год.
12.00 «Музычны кіёск». 1989 год.
12.35 «Нью-Ёрк, Нью-Ёрк».
13.00 Тэлефільм «Следства вядуць знатакі». 1980 год.
15.00 «Колба часу».
16.05 «Кінапанарама». 1982 год.
17.00 «Да і пасля...». Год 1980.
18.25 «Песня-80».
19.20 «Яшчэ адно выпрабаванне». Дак. фільм. 1980 год.
21.00 «Познія спатканні». Маст. фільм.
22.40 «Песні Аляксандры Пахмутавай». Фільм-канцэрт. 1977 год.
23.00 «Вясёлая моладзь». 1986 год.
0.25 «Ключ». Маст. фільм.
4.05 «Я сама».

MTV

5.00, 1.05 Music.
6.00 Стэрэа_раніца. The Best.
8.45 «Губка Боб».
10.00 «13 кіналаж».
10.30 Нерэальныя гульні.
11.00 Тэлепорт.
11.30 Хто круцейшы.
12.00 Гарачае кіно.
12.30 News блок Weekly.
13.00 «Ранеткі». Серыял.
15.00, 19.00 Шопаголікі.
16.00 Алена з поліпрапілену.
17.00 «Love машына».
18.00 Мама, хачу стаць зоркай.
20.00 Папялушка 2.0.
21.00 Ужо можна.
21.50 Наступны.
22.40 Тачка на пракачку.
23.05 Руская дзясятка.
0.05 World Stage.

НАША КІНО

6.30, 12.30 Маст. фільм «Развітанне з Пецярбургам».
8.30, 14.30 Трагіфарс «Сабачае сэрца».
10.45, 16.45 Камедыя «Запасны гулец».
18.30, 0.30 Драма «Таежная аповесць».
20.05 Плюс кіно.
20.35, 2.30 Камедыя «Чыча».
22.30, 4.30 Драма «Родная кроў».

ДОМ КІНО

3.00, 11.00, 19.00 Серыял «Казус Кукоцкага».
3.45 Меладрама «Дазвольце цябе пацалаваць».
5.20 Трагікамедыя «Не бядуй!».
6.50 Драма «Жорсткасць».
8.20 Трагікамедыя «Вобла-ка-рай».
9.40 Камедыя «Запасны гулец».
11.45 Маст. фільм «Гранатавы бранзалет».
13.15 Камедыя «Сем старых і адна дзяўчына».
14.35 Маст. фільм «Залатое цяля».
17.20 Меладрама «Знайдыш».
19.45 Меладрама «Ціхае сямейнае жыццё».
21.20 Камедыя «Спортлато-82».
22.50 Меладрама «Калі дрэвы былі вялікімі».
0.25 Трылер «Камітэт 19-ці».

ДЗІЦЯЧЫ СВЕТ

5.00, 9.00, 13.00 Маст. фільм «Фрак для шалапута».
6.10, 10.10, 14.10 М/с «Вяртанне блуднага папугая». М/ф: «Востраў памылак», «Край зямлі».
7.00, 11.00 М/с «Чарапашка-герой». Казкі замежных пісьменнікаў. «Шчаўкунок».
8.00, 12.00 «Урокі цётачкі савы»: «Геаграфія-малышка». М/ф: «Запаветная мара», «Маша і чарадзейнае варэнне», «Дзераза», «Мы ідзём шукаць».
15.00 Фільм-казка «Залатыя рогі».
16.10 М/с «Вяртанне блуднага папугая». Казкі Пушкіна. «Казка пра рыбака і рыбку».
17.00 Маст. фільм «Маленькія ўцекачы».
18.20 Казкі замежных пісьменнікаў. «Рыкі-Цікі-Таві».

ТЭЛЕКЛУБ

19.00, 1.00 Серыял «Аэрапорт».
20.00, 2.00 Серыял «Шахматыст».
21.00, 3.00 Серыял «Агент нацыянальнай бяспекі-5».
22.00, 23.30 Серыял «Соль зямлі».

ТБ3

5.00 М/ф.
6.30 М/ф «Пінкі і Брэйн».
7.00 М/ф «Бакуган».
7.30 М/ф «Фостэр: дом для сяброў са свету фантазій».
8.00, 14.15, 17.00 «Зорныя войны: войны клонаў». Серыял.
9.00 «Дзіўныя падарожжы Геракла». Серыял.
10.00 Пара нармальных навін.
11.00 «Далёка і яшчэ далей».
12.00 Сямейны прысуд.
13.00 Дак. фільм «Згубленыя гарады старажытных».
15.30 Маст. фільм «Чужы».
18.00 Маст. фільм «Бэтмен: пачатак».
20.45 Маст. фільм «Піла-6».
22.45, 3.30 «Псі-фактар». Серыял.
23.45 Маст. фільм «Мора д'ябла».
1.30 Маст. фільм «Назіральнікі-2».

ТБ-21

9.00, 17.00, 1.00 Дэтэктыў «Забойства ў вышэйшым свеце».
10.35, 18.35, 2.35 Камедыя «Навагоднія мужчыны». 1-я серыя.
11.35, 19.35, 3.35 Камедыя «Сустрэча з бацькам».
13.10, 21.10, 5.10 Драма «Цана жыцця».
15.05, 23.05, 7.05 Трылер «Прывід і цемра».

ТБ1000

3.20, 21.10 Драма «Гатэль «Мільён долараў».
5.20 Драма «Прарок».
8.00 Камедыя «Тусоўшчыкі з супермаркета».
9.40 Драма «Мяне там няма».
11.50 Меладрама «Залатыя хлопчыкі».
13.40 Камедыя «Троцкі».
15.40 Камедыя «Дзіўныя сваякі».
17.20 Камедыя «Піўная ліга».
19.00 Драма «Заплаці іншаму».
23.20 Драма «Дзень расплаты».
1.10 Камедыя «Жыві свабодна або памры».

DIVA UNIVERSAL

5.00 Серыял «Джордан расследуе».
7.30 Серыял «Дамы сям'і Гілмор».
9.10 Серыял «Тры ракі».
10.00 Серыял «Шпік».
11.40 Серыял «Добрая жонка».
12.35 Серыял «Доктар Жывага».
16.50 Маст. фільм «З пamadай на вуснах».
18.25 Маст. фільм «Сейв-Харбар».
20.00 Камедыя «Ідэальны муж».
21.35 Маст. фільм «У пагоні за лёсам».
23.20 Серыял «Адрыў».
1.50 Камедыя «Жонкі, пра якіх ён забыў».
3.20 Серыял «Вайна Фойла».

РАМАНТЫКА

7.00, 18.40 «Кругасветнае падарожжа».
7.55 «Ніколі не позна?».
12.20, 17.50 «Смачнае захапленне».
13.20 «Дасканалая прыгажосць».
19.35, 0.55 «Амазонія».
21.30 «Усё, годзе!».
22.25 «Грошы для дачкі».
0.00 «Жанчыны».
2.40 «Сямейныя вузы».

AXN-SciFi

0.15, 5.45 4400.
1.00, 6.30 Мёртвая зона.
1.45, 3.30, 11.50 Зорны крэйсер Галактыка.
2.25 Бліч.
2.50, 4.15, 9.35, 13.50 Чалавек-невідзімка.
5.00, 7.15 Тайны Смалвіля.
8.05, 17.40 Чорная лагуна.
10.20, 15.20 Збіральнік душ.
14.35, 20.20, 23.20 Звышнатуральнае.
16.50, 22.35 Фактар страху.
21.05 Дзённікі вампіра.

23.40 ФІЛЬМ ДНЯ

«ПРЫЦЕМКІ. САГА. МАЛАДЗІК» (ЗША, 2009 г.)

Закахацца ў вампіра — страшна і рамантычна. Але страціць каханага, які вырашыў цаной разрыву выратаваць сваю дзяўчыну — гэта проста невыносна. Бела перажывае знікненне Эдварда і беспаспяхова шукае забыцця ў сяброўстве з Джэйкобам, не падазраючы, што яе лепшы сябар — спараджэнне яшчэ аднаго "народа Цемры".

Рэжысёр — Крыс Вайц. **У ролях:** Крыстэн Сцюарт, Роберт Пацінсан, Тэйлар Лотнер, Эшлі Грын.

EUROSPORT

9.30 Экстрэмальны спорт. Freeride Spirit.
9.45, 12.45 Горныя лыжы. Кубак свету.
11.00, 2.00 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
14.15, 15.45 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
15.00, 16.45 Біятлон. Кубак свету.
19.00 Веласпорт. Велагонка Мілан — Сан-Рэма.
20.00 Конны спорт. «Global Champions Tour».
21.30 Снукер. «Players Tour Championship».
0.00 Кёрлінг. Чэмпіянат свету.

NATIONAL GEOGRAPHIC

5.00 Калі кракадзілы елі дыназаўраў.
6.00 У сэрцы джungляў.
7.00 Шляхі эвалюцыі.
8.00 Дагістарычныя драпежнікі.
9.00 Тайны дзікай прыроды Японіі.
10.00 Гепарды.
11.00 У пошуках акул.
12.00 Дзіўны свет з «Nat Geo»
13.00 Тайны гарыл.
14.00 Кракадзілавыя разборкі.
15.00 Дзённікі круізнага лайнера.
16.00 Авіяносец.
17.00 «Марскі патруль».
18.00 Паліцэйскія на Алясцы.
19.00, 0.00 Расследаванні авіякатастроф.
20.00, 1.00 Уцёкі.
21.00, 2.00 Мяжа.
22.00, 3.00 Забароны.
23.00, 4.00 Праўда пра зомбі.

DISCOVERY

7.00, 14.20 Заезды.
7.55, 2.55 Мужчына, жанчына, прырода.
8.50, 1.00 «Экстрэмальная рыбалка».
9.45 У пагоні за ўраганам.
10.40, 19.00 Дзёрзкія праекты.
11.35, 18.00, 2.00 Спецназ «Цяжкія машыны».
12.30, 20.00 Заводскія будні.
13.25, 23.00 «Браты па зброі».
15.15, 21.00, 5.10 «Пятая перадача».
16.10, 22.00, 6.05 Амерыканскі чопер.
17.05, 4.45 «Як працуюць машыны».
17.30 Як гэта працуе.
0.00, 3.50 Бычыныя акулы з Найджэлам Марвенам.

TRAVEL

5.00, 10.00, 14.00, 17.00, 19.00, 21.00, 0.00. 2.00 Сусветны падарожнік.
6.00, 12.30 Вясна.
6.30 Падарожжы сёння.
7.00, 3.00 Экзотыка ў жыцці.
8.00 Ежа планеты.
9.00, 16.00, 22.00, 4.00 Падарожжы гурмана.
11.00 Аўстралія.
12.00 Пра галоўнае.
13.00 Планета ежы.
15.00 Мараплаўцы.
18.00, 23.00 Падарожжы вакол свету.
20.00, 1.00 Лепшыя ў свеце падарожжы на матацыкле.

ANIMAL PLANET

7.00 Маёнтак сурыкатаў.
7.25 «Малпіны выхадкі».
8.15 «Заатур Мікаэлы».
9.10 Пандамоніум.
10.05, 06.10 Сабакі, коткі і іншыя ўлюбёнцы.
11.00 «Тэрыторыя жывёл».
11.55 «SOS дзікай прыроды».
12.20 Ветэрынары-стажоры.
12.50 Паліцыя Фенікса — аддзел па абароне жывёл.
13.45, 20.10 Перакладчык з сабачай.
14.40 Сабакі ў турме.
21.05, 2.35 Востраў арангутанаў.
22.00, 3.30 На волю з пітбулем.
22.55, 4.25 Я выжыў.
23.50, 5.20 Дзікія і небяспечныя.
0.45 Экстрэмалы.
1.40 Уводзіны ў катаводства.

ЗДАРОЎЕ

5.00, 20.00 Практыка здароўя.
5.40, 10.10, 20.40, 1.10 Набалелае пытанне.
6.30, 21.30 Энцыклапедыя памылак.
6.45, 12.20, 13.20, 15.45, 21.45, 4.20 Азбука здароўя.
6.50, 21.50 Клінічны гіпноз.
7.30 Кабінет прыгажосці.
8.00, 15.20, 23.00 Правілы здароўя.
8.35, 23.35 Дзіцячая медыцына.
9.00, 0.00 Вялікая прабежка.
9.40, 0.40 Гісторыя хвароб.
11.00, 2.00 Пазнай сябе.
11.40, 2.40 Будзем здаровыя.
12.25 Калі ежа забівае.
13.25, 4.25 Не выходзячы з дому.
14.00 Пра дыеты і не толькі.
14.40 Выкрыццё прадуктаў.
15.50 Школа розуму.
16.30 Курс лячэння.
17.00 Цяга да жыцця.
17.50 Цела чалавека.
18.30 Выдаткі вытворчасці.
19.10 Дыялогі пра харчаванне.
22.30 Панацэя.
3.20 Ты тое, што ты ясі.

ТДК

6.00, 7.50, 16.55, 17.50, 18.50 Парады ТДК.
6.25, 9.00, 15.00, 22.20 Усё лепшае для вас.
7.25, 12.00, 18.00, 22.00, 23.30, 5.00 Ваш доктар.
8.00 Добрай раніцы, каханая!
10.00, 17.00 Красуня.
11.00, 16.00, 20.00 Ваш асабісты псіхолаг.
13.00 Нашы дзеці.
14.00 Маю права.
19.00, 22.30, 4.00 Люстэрка жыцця.
21.00, 0.00 Сэксуальная рэвалюцыя.
1.00 «Клубнічка».
3.00 Гісторыя поспеху.

НЯДЗЕЛЯ, 20 САКАВІКА

ПЕРШЫ

7.55 М/ф.
8.45 «Зброя».
9.00, 12.00, 15.00, 19.00 Навіны.
9.10 «Арсенал».
9.40 У свеце матораў.
10.15 «Культурныя людзі».
10.45 Серыял «Сваты-3».
12.10 Драма «Дрэнны добры чалавек».
14.05 «У інтарэсах нацыянальнай бяспекі». «Дурман, які забівае».
14.35 Зямельнае пытанне.
15.15 Навіны рэгіёна.
15.35 «У кругавароце алімпійскага руху».
16.05 Камедыя «Таму што так хачу».
18.05 Суперлато.
19.15 Серыял «Вясковая камедыя».
20.30 «Спортлато 5 з 36».
20.50 «КЕНО».
21.00 У цэнтры ўвагі.
21.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
22.30 Драма «Сомерсбі».

АНТ

7.00 «Нядзельная раніца».
8.00, 9.00, 16.00 Нашы навіны.
9.05 Нядзельная пропаведзь.
9.20 «Мая цудоўная нянька». Серыял.
9.55 «Бесталковыя нататкі».
10.15 Пакуль усе дома.
11.15 Фазэнда.
11.50 «Ранішняя пошта».
12.25 «Індыйскія ёгі сярод нас».
13.25 Маст. фільм «Дзеці Дон Кіхота».
15.00 «Брэйн рынг».
16.15 Навіны спорту.
16.20 «Давай пажэнімся!».
17.25 «Эстрадны кактэйль».
18.45 «Зачыстка».
20.00 Контуры.
21.05 Маст. фільм «Лепш не бывае».
23.35 Трылер «Дамавік».

ЛАД

7.25 Звон.
7.55 Мір вашаму дому.
8.05 Камедыя «Маё вялікае грэчаскае лета».
10.00 Урачэбныя тайны.
10.40 Урачэбныя тайны +.
10.55 Школа рамонту.
12.00 Тэлебарометр.
12.00 Нашы тэсты.
12.45 Кінапробы.
13.05 «Правы чалавека».
13.20 Бухта капітанаў.
14.00 Дак. цыкл «Неверагодныя гісторыі кахання».
14.55 Біятлон. Фінал Кубка свету-2011. Гонка з масавым стартам. Жанчыны.
15.45 Гумарыстычная праграма.
16.55 Біятлон. Фінал Кубка свету-2011. Гонка з масавым стартам. Мужчыны.

17.55 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Прэм'ер-ліга. Чэлсі — Манчэстэр Сіці.
19.55 «Дзеці новага пакалення». Сёмыя класы. Трэці паўфінал.
21.00 «Навіны надвор'я».
21.30 Смешная часінка.
22.05 Камедыя «Мой лепшы палюбоўнік».
0.05 Культасвет.

СТБ

5.25 Маст. фільм «Міхайла Ламаносаў. Ад нетраў сваіх».
6.40 Баявік «Перагаворшчык».
9.00 «Гаворыць і паказвае Мінск». Радыё Online.
9.30 «Аўтапанарама».
10.00 «Відавочца прадстаўляе: самае смешнае».
10.50 «Вялікае снеданне».
11.30 «Салдаты. Залатыя серыі».
13.20 «Прывітанне, доктар!».
13.55 Маст. фільм «Дача».
15.35 Ток-шоу «Лёс».
16.30 «24 гадзіны».
16.50 «Праўда».
17.30 Канцэрт Міхаіла Задорнава.
19.00 «Аўтапанарама».
19.30 «Тыдзень».
20.40 Маст. фільм «Круты Джо».
22.35 Маст. фільм «Дзень поўні».
0.10 «Сакрэтныя матэрыялы». Серыял.

МІР

5.00, 12.50 Серыял «Камісар Мегрэ».
5.50 «Простыя лічбы».
6.20, 2.20 Дак. фільм «Луўр. Самы вялікі музей свету».
7.30 М/с «Брыдкае качаня».
7.55 «Берыляка вучыцца чытаць».
8.20 «Давайце маляваць!».
8.40 «Спытай ва Усёведа».
9.00, 15.00 Навіны Садружнасці.
9.10 «Ведаем рускую».
10.10 «Ахвота да змены месцаў».
10.40 «Любімыя акцёры».
11.00 Маст. фільм «Крок насустрэч».
13.50, 0.00 «Доказы віны».
14.30, 0.40 «Дыяспары».
15.10 Серыял «Ландыш серабрысты».
18.10, 3.20 Маст. фільм «Папрыж, я цябе люблю».
20.00 «Разам».
21.00 «Паўночнікі».
21.30 Маст. фільм «Малпа зімой».
23.15 «Жывая гісторыя».
1.10 «Навіны Садружнасці. Культура».

8 КАНАЛ

9.00, 13.10, 19.00, 21.05, 23.45 «Надвор'е».
9.05 «Мультпарад».
9.30 «Мой любімы гадаванец».
10.00, 23.20 «Кінаблакнот».
10.20 «Адшукваецца адпачынак».
10.55 Камедыя «Чаго хочуць жанчыны».
13.15 Серыял «Яна напісала забойства».
15.00 «К-ідзя» для дзяцей.
15.20 Фільм для дзяцей.
16.40 «Бульбокс».
17.10 «Сакрэтны палігон».
18.05 Серыял «Думаць як злачынец».
19.05 Баявік «Спецыяльнае заданне».
20.50 «Вечарніца».
21.00 «К-ідзя» для ўсёй сям'і.
21.10 Дэтэктыў «У разгар ночы».
23.15 «Інэт».

ВТБ

6.00, 23.00 «PLAY».
9.30 Серыял «Як сказаў Джым».
10.30, 22.30 Скетч-шоу «6 кадраў».
12.00 Серыял «Гром у раі».
13.00 Серыял «Адчайныя хатнія гаспадыні».
15.00 Баявік «Сахара».
17.30 Серыял «Татавы дочкі».
20.00 Баявік «Сапраўдная Макой».

РТР—БЕЛАРУСЬ

7.00, 12.05 М/ф.
7.30 Маст. фільм «Праязны білет».
11.00, 14.00 Весткі.
11.15 «Сам сабе рэжысёр».
12.20 Маст. фільм «Каманда «33».
14.15 «Смехапанарама Яўгена Петрасяна».
14.45 «Рамантыка раманса».
15.35 «Гарады і Вёскі». Дак. фільм.
16.35 «Гарадок».
16.55 Меладрама «Справа была ў Пянькове».
18.50 «Смяяцца дазваляецца».
20.00 Весткі тыдня.
21.05 «Танцы з Зоркамі».
23.55 «Спецыяльны карэспандэнт».
1.05 Маст. фільм «Чужыя пісьмы».

НТБ—БЕЛАРУСЬ

7.40 М/ф «Боцман і папугай».
8.00, 10.00, 13.00, 16.00 Сёння.
8.20 «У зоне асаблівай рызыкі».
8.50 «Іх норавы».
9.20 «Ядзім дома!».
10.20 «Першая перадача».
10.55 «Быць у курсе свету».
11.55 «Дачны адказ».
13.20 «Таямнічая Расія».
14.10 «Апошняе слова».
15.15 «Сеанс з Кашпіроўскім. Экстрасэнсы».
16.20 «Гісторыя ўсерасійскага падману. Выйсце ёсць!».
17.20 «І зноў прывітанне!».
18.25 «Надзвычайнае здарэнне». Агляд за тыдзень.
19.00 «Сёння. Падагульняючая праграма».
20.00 «Чыстасардэчнае прызнанне».
20.55 «Цэнтральнае тэлебачанне».
22.10 Серыял «Глухар».
1.00 «Увага: вышук!».
1.35 «Футбольная ноч».

ТНТ

5.00 М/с «Мішн Хіл», 1-я серыя.
6.00 М/с «Як кажа Джынджэр».
6.55 М/с «Бейблэйд: Гарачы метал».
7.15, 8.00 «Сябры». Серыял.
7.55 «Лато Спорт Супер».
8.50 Лятарэя: «Першая Нацыянальная» і «Фабрыка ўдачы».
9.00, 2.50 «Школа рамонту».
10.00 «Экстрасэнсы вядуць расследаванне».
11.00 «Цяжкія дзеці зорак». Дак. фільм.
12.00 «Хор». Серыял.
13.55 «Універ». Сітком.
16.00 «Забіць Біла-2». Баявік.
18.30 Серыял «Шчаслівыя разам».
19.00 «Наша Russia».
19.30 «Марлі і я». Камедыя.
21.00, 1.50 «Дом-2».
23.30 «Канікулы ў Еўропе». Камедыя.
1.20 «Скін» з Анфісай Чэхавай.
3.50 «Cosmopolitan». Відэаверсія.

ІНТЭР+

7.45 Самы разумны.
9.15, 10.00, 11.00, 11.50 Нядзеля з «Кварталам».
9.30 Школа доктара Камароўскага.
10.05 Ранішняя пошта.
10.30, 0.55 Папялушка для Баскава.
11.05 Смачная ліга.
11.55, 1.25 Арол і Рэшка.
12.40, 0.30 Тыдзень моды.
13.10 Разбор палётаў.
13.50 Чэмпіянат Суперліга. БК «Кіеў» — БК «Будайнік».
15.25 Вячэрні квартал.
16.00, 3.45 Футбол. Прэм'ер-ліга Украіны. «Шахцёр» — «Валынь».
17.50, 6.15 Утоеная рэальнасць. «Падземныя Кіеў».
18.35 Маст. фільм «Суперніцы».
20.00, 3.00 Падрабязнасці тыдня.
20.45, 2.10 «Што? Дзе? Калі? Зорныя войны».
21.35, 5.30 «Брава часу».
22.15 Дзве конскія сілы.
22.45 Гульні патрыётаў.
0.05 Скептык.

КУЛЬТУРА

5.30 «Еўраньюс».
9.00, 0.50, 1.50 Праграма перадач.
9.10 «Звычайны канцэрт».
9.40 «Зялёная карэта». Маст. фільм.
11.15 «Легенды сусветнага кіно». Лені Рыфеншталь.
11.45 «Панда вялікая і маленькая». «Панда вялікая і маленькая. Цыкр пад дажджом». М/ф.
13.00, 0.55 «Цацкі эвалюцыі». Дак. фільм.
13.50 «Што рабіць?».
14.35 Зорныя партрэты. «Георгій Грэчка. Траекторыя лёсу».
15.05 «Чыстае неба». Маст. фільм.
16.55 «Яўген Урбанскі». Дак. фільм.
17.35 Опера Дж. Пучыні «Турандот».
19.45 «Барыс Плотнікаў. Творчы вечар у МХТ імя А.П. Чэхава».
21.00 «Кантэкст».
21.40 «Бляшаны барабан». Маст. фільм.
0.20 «Чалавек у футляры». «Як казак шчасце шукаў». М/ф для дарослых.

НАСТАЛЬГІЯ

5.00 Сустрэча ў Астанкіна з Міхаілам Ульянавым. 1981 год.
6.00 «Музычны кіёск». 1989 год.
6.35 «Нью-Ёрк, Нью-Ёрк».
7.00 Тэлефільм «Следства вядуць знаткі». 1980 год.
8.00, 14.00, 2.00 «Мінулы час».
9.00 «Колба часу».
10.05 «Кінапанарама». 1982 год.
11.00 «Да і пасля...». Год 1980.
12.25 «Песня-80».
13.20 «Яшчэ адно выпрабаванне». Дак. фільм. 1980 год.
15.00 «Позняя спатканні». Маст. фільм.
16.40 «Песні Аляксандры Пахмутавай». Фільм-канцэрт. 1977 год.
17.00 «Акуны пяра».
18.00, 3.00 «Народжаныя ў СССР».
19.10 «Вакол смеху». 1984 год.
20.00 «Быў час».
21.00 «Спявае Адрыяна Чэлентана». 1987 год.
22.20 «Пакуль усе дома». 1994 год.
23.00 «Зорная гадзіна». 1993 год.
23.50 «Чалавек і закон». 1988 год.
0.30 «Гэтыя розныя, розныя, розныя твары». Маст. фільм.
4.05 «Тэма». 1991 год.

MTV

5.00, 2.25 Music.
6.00 Стэрэа_раніца. The Best.
8.45 «Губка Боб».
10.00 News блок Weekly.
10.30 Ікона відэагульняў.
11.00 Зоркі на далоні.
11.30, 23.05 Трэндзі.
12.00 «13 кіналаж».
12.30 Праверка чутак.
13.00 «Ранеткі». Серыял.
15.00, 19.00 Шапагалікі.
16.00 Апола ў паліэтылене.
17.00 «Love машына».
18.00 Буду нараджаць.
20.00 Палаўнічка 2.0.
21.00 Ужо можна.
21.50 Наступны.
22.40 Тачка на пракачку.

НАША КІНО

6.30, 12.30 Драма «Таежная аповесць».
8.05 Плюс кіно.
8.35, 14.30 Камедыя «Чыча».
10.30, 16.30 Драма «Родная кроў».
18.30, 0.30 Камедыя «Асцярожна, бабуля!».
20.30, 2.30 Кінааповесць «Дрэнны добры чалавек».
22.30, 4.30 Камедыя «Зайчык».

ДОМ КІНО

3.00, 11.00, 19.00 Серыял «Казус Кукоцкага».
3.45 Меладрама «Вярнуць Веру».
5.15 Камедыя «Не было б шчасця...».
6.20 Баявік «Бег ад смерці».
7.45 Драма «Няпрошаны сябар».
9.10 Камедыя «Суддзя ў пастцы».
11.45 Маст. фільм «Авадзень».
13.25 Камедыя «Зудаў, Вы звольненыя!».
14.40 Меладрама «Удачлівая».
15.55 Маст. фільм «Знайдыш-2».
19.45 Драма «12».
22.20 Маст. фільм «Нябесныя ластаўкі».
0.30 Камедыя «Пена».
1.50 Меладрама «Шэльма».

ДЗІЦЯЧЫ СВЕТ

5.00, 9.00, 13.00 Фільм-казка «Залатыя рогі».
6.10, 10.10, 14.10 М/с «Вяртанне блуднага папугая». Казкі Пушкіна. «Казка пра рыбака і рыбку».
7.00, 11.00 Маст. фільм «Маленькія ўцекачы».
8.20, 12.20 Казкі замежных пісьменнікаў. «Рыкі-Цікі-Таві». М/ф «Казляня».
15.00 Фільм-казка «Іван ды Мар'я».
16.25 М/с «Вяртанне блуднага папугая». М/ф «Пеця і Чырвоная Шапачка».
17.00 Казкі народаў свету. «Лапландскія казкі».
18.15 Казкі замежных пісьменнікаў. «Кот у ботах». М/ф «Леў і бык».

ТЭЛЕКЛУБ

19.00, 1.00 Серыял «Аэрапорт».
20.00, 2.00 Серыял «Шахматыст».
21.00, 3.00 Серыял «Агент нацыянальнай бяспекі-5».
22.00, 23.30 Серыял «Соль зямлі».

ТБ3

5.00, 9.00 М/ф.
6.30 М/ф «Пінкі і Брэйн».
7.00 М/ф «Бакуган».
7.30 М/ф «Фостэр: дом для сяброў з дома фантазій».
8.00 «Зорныя войны: войны клонаў». Серыял.
9.45 Маст. фільм «Тры каралевы Сіяма».
12.15 «Мёртвы, як я». Серыял.
14.15 Маст. фільм «Бэтмен: пачатак».
17.00 Пара нармальных навін.
18.00 Маст. фільм «Вялікі».
20.00 Сямейны прысуд.
21.00 Маст. фільм «Каралі вуліц».
23.15 Маст. фільм «Агонь на паражэнне».
1.15 Маст. фільм «Вяртанне дамоў».
3.15 Маст. фільм «Небяспечныя ўрокі».

ТБ-21

9.00, 17.00, 1.00 Вестэрн «За прыгаршчы долараў».
10.40, 18.40, 2.40 Камедыя «Навагоднія мужчыны».
11.40, 19.40, 3.40 Драма «Паганіні».
13.10, 21.10, 5.10 Камедыя «Дзённікі нянькі».
15.00, 23.00, 7.00 Драма «Пацалунак змяі».

ТБ1000

3.00, 21.10 Драма «Смерць у эфіры».
5.00 Драма «Заплаці іншаму».
7.00 Камедыя «Троцкі».
9.10 Камедыя «Дзіўныя сваякі».
11.00 Камедыя «Піўная ліга».
13.00 Камедыя «Кампаньёны».
15.00 Камедыя «Быць Стэнлі Кубрыкам».
17.00 Меладрама «Ундзіна».
19.00 Драма «Псіхааналітык».
23.00 Камедыя «Жывы свабодна або памры».
00.50 Драма «Мішу з Д'Абера».

DIVA UNIVERSAL

5.00, 0.50 Серыял «Джордан расследуе».
7.30 Серыял «Дамы сям'і Гілмор».
10.00 Серыял «Пляткарка».
14.10 Маст. фільм «Сейв-Харбар».
15.50 Камедыя «Ідэальны муж».
17.30 Серыял «Міласэрнасць».
18.20 Серыял «Тры ракі».
19.10 Серыял «Добрая жонка».
20.00 Серыял «Быць Эрыкай».
21.40 Серыял «Шпік».
23.20 Маст. фільм «Праваруддзе па-тэхаску».
1.40 Маст. фільм «Прызнанне экзатычнай танцоўшчыцы».
3.20 Серыял «Вайна Фойла».

РАМАНТЫКА

7.00, 18.40 «Кругасветнае падарожжа».
7.55 «Тайна Лауры».
12.20, 17.50 «Смачнае захапленне».
13.20 «Стол на траіх».
19.35, 0.55 «Амазонія».
21.30 «Усё, годзе!».
22.25 «Грошы для дачкі».
0.00 «Жанчыны».
2.40 «Сальвадор — выратавальнік жанчын».

AXN-SciFi

0.00, 5.00, 11.25 Зорны крэйсер Галактыка.
2.00, 16.50, 22.40 Фактар страху.
2.50 Каралеўскі шпіталь.
4.20, 9.15, 13.45 Чалавек-невідзімка.
7.15 Жнец.
8.00, 17.30 Чорная лагуна.
10.00, 15.25 Дзённікі вампіра.
14.35, 20.30, 23.20 Звышнатуральнае.
21.10 Мерлін.

EUROSPORT

9.30 Аўтаспорт. Ле-Ман.
10.30 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
12.45 Горныя лыжы. Кубак свету.
14.15, 15.45 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
15.00, 17.00 Біятлон. Кубак свету.
17.40 Снежны выхадны.
17.45 Аўтаспорт. Чэмпіянат свету.
20.00 Тэніс. Турнір WTA. Фінал.
21.45 Снукер. «Players Tour Championship». Фінал.
0.00 Мотаспорт.
0.15 Кёрлінг. Чэмпіянат свету.

NATIONAL GEOGRAPHIC

5.00 Мегазаводы.
6.00 Атака насякомых.
7.00 Укусі мяне, або Падарожжа вірусолага.
8.00, 13.00 Дзікая прырода Расіі.
9.00 Малпы ў горадзе!
10.00, 14.00 Вялікія міграцыі.
11.00 Прывіды Чорнага мора.
12.00 У пошуках акул.
15.00, 22.00, 1.00 З пункту гледжання навукі.
16.00 Чужыя светы.
17.00 Наступствы.
18.00»Дзіўны свет з «Nat Geo».
19.00 Самыя дзіўныя фатаграфіі «National Geographic».
20.00, 23.00, 2.00 У аб'ектыве.
21.00, 0.00, 3.00 У Дзяржаўным дэпартаменце.
4.00 Расследаванні авіякатастроф.

DISCOVERY

7.00 Патрабуецца зборка.
7.25 Як гэта працуе.
7.55, 14.20, 3.50 Лабараторыя выбуховых ідэй.
8.50, 13.25, 16.10, 2.55 Разбуральнікі легенд.
9.45 «Маланкавыя катастрофы».
10.40 «Экстрэмальная рыбалка».
11.35 На кручку.
12.30 Мужчына, жанчына, прырода.
15.15 «Круцей не прыдумаеш».
22.00 «Рос Кемп».
23.00 «Спецназ Маямі».
0.00 На мяжы.
1.00 Выжыць у катастрофе.
2.00 «Рай, які абярнуўся пеклам».
4.45 «Як працуюць машыны».
5.10 Заводскія будні.
6.05 Дзёрзкія праекты.

TRAVEL

5.00, 10.00, 14.00, 17.00, 19.00, 21.00, 0.00, 2.00 Сусветны падарожнік.
6.00, 12.00 Лепшыя ў свеце падарожжы на матацыкле.
7.00 Даведнік для шукальнікаў прыгод.
7.30 Аўстралійскія падарожжы.
8.00, 22.00, 3.00 Мараплаўцы.
9.00 Падарожжы гурмана.
13.00, 15.00 Падарожжы вакол свету.
13.30 Дзікія сэрцам.
16.00 Падарожжы сёння.
16.30 Пра галоўнае.
18.00, 23.00 Чацвёра мужчын і дама.
18.30, 23.30 Сафі Грыгсан у графствах Радзімы.
20.00, 1.00 Індыйскі час.
4.00 Планета ежы.

ANIMAL PLANET

7.00 Маёнтак сурыкатаў.
7.25 Як стаць...
8.15 «Заатур Мікаэлы».
9.10 Прыгоды Корвіна.
10.05, 6.10 «Праект «Шчанюкі».
11.00 «Тэрыторыя жывёл».
11.55 «SOS дзікай прыроды».
12.20 Ветэрынары-стажоры.
12.50 «Галапагоскія астравы».
13.45, 20.10 Перакладчык з сабачай.
14.40 «Незвычайныя сабакі».
15.35 Котак не любіць нельга.
16.30 Сабакі, коткі і іншыя ўлюбёнцы.
17.25, 22.00, 3.30 Апошні шанц.
18.20 Ветэрынар у дзікай прыродзе.
19.15 Тыя, хто ваюе са шкоднікамі.
21.05, 2.35 Незвычайныя жывёлы Ніка Бэйкера.
22.55, 4.25 Паўстанне.
0.45 Экстрэмалы.
1.40 Уводзіны ў катаводства.

ЗДАРОЎЕ

5.00, 20.00 Пра дыеты і не толькі.
5.40, 20.40 Выкрыццё прадуктаў.
6.20, 19.20, 21.20 Азбука здароўя.
6.25, 21.25, 4.35 Правілы здароўя.
6.50, 21.50 Школа розуму.
7.30, 22.30 Курс лячэння.
8.00, 23.00 Як не страціць здароўе.
8.40, 23.40 Жаночы часопіс.
9.20, 0.20 Колькі вам гадоў?
9.50, 0.50 Я перамог гэты боль.
10.30, 1.30 Дзіця нарадзілася.
11.00, 2.00 Набалелае пытанне.
11.50, 2.50 Я расту.
12.30, 3.30 Сакрэты здароўя.
12.55, 3.55 Кабінет прыгажосці.
13.35, 18.20 Ты тое, што ты ясі.
14.00 Энцыклапедыя памылак.
14.30 Цяга да жыцця.
15.20 Цела чалавека.
15.50 Выдаткі вытворчасці.
16.30 Панацэя.
17.00 Пазнай сябе.
17.40 Будзем здаровыя.
19.25 Не выходзячы з дому.

ТДК

6.00, 7.50, 16.55, 17.50, 18.50 Парады ТДК.
6.25, 9.00, 14.30, 22.20 Усё лепшае для вас.
7.25, 12.00, 18.00, 22.00, 23.30, 5.00 Ваш доктар.
8.00 Добрай раніцы, каханая!
10.00, 17.00 Красуня.
11.00, 16.00, 20.00 Ваш асабісты псіхолаг.
13.00 Нашы дзеці.
13.30 Маю права.
15.30 Латарэя «Бінга».
19.00, 22.30, 4.00 Люстэрка жыцця.
21.00, 0.00 Сэксуальная рэвалюцыя.
1.00 «Клубнічка».
3.00 Гісторыя поспеху.

21.05 ФІЛЬМ ДНЯ

«ЛЕПШ НЕ БЫВАЕ» (ЗША, 1997 г.)

Мелвін Юдал, псіхічна неўраўнаважаны эксцэнтрычны пісьменнік, ненавідзіць літаральна ўсіх вакол. З-за сваіх дзіўных паводзін ён адзінокі і часта трапляе ў камічныя сітуацыі. Але нечакана яго адзінота парушаецца. Мелвіну даводзіцца даглядаць суседскага сабаку.

Рэжысёр — Джэймс Л. Брукс. **У ролях:** Джэк Нікалсан, Куба Гудзінг-мал., Грэг Кінір, Хелен Хант.

У праграме магчымыя змяненні. Перадрукоўка праграмы забаронена!

БІТВА ЗА РОДНАЕ СЛОВА:
Рэха публікацыі

«У ДЗІЦЯЧЫМ САДКУ СЫН АДВУЧВАЕЦЦА АД БЕЛАРУСКАЙ МОВЫ»

24 сям'і са сталічнага Фрунзенскага раёна спрабуюць уладкаваць сваіх дзетак у беларускамоўныя групы ў дзіцячым садзе.

Але каб скарыстацца гэтым канстытуцыйным правам, бацькам трэба прайсці праз шэраг выпрабаванняў. Расклеіць аб'явы ў мікрараёнах, уласнымі сіламі знайсці аднадумцаў і не раз схадзіць да мясцовых чыноўнікаў на паклон: «Памажыце».

Высакародная мэта выхаваць дзяцей патрыётамі ператвараецца ў цяжкавырашальную задачу.

Недарэчная сітуацыя, у якую трапілі маладыя бацькі з мінскага мікрараёна Сухарава, ілюструе значны прабел у працы нашых органаў адукацыі. Аказваецца, з самага маленства беларускія дзеці практычна не маюць шанцу атрымаць беларускамоўнае выхаванне.

24 сям'і з Фрунзенскага раёна сталіцы хацелі б аддаць дзетак у беларускамоўныя групы дзіцячых садкоў. Пра гэта яны расказалі, пазваніўшы ў «Звязду».

Прыязджаю ў госці да адной з такіх сем'яў у кватэру па вуліцы Лабанка. Тут жа сабралася яшчэ некалькі маладых матуль. Праз шчыльную дзіцячую гаману размаўляю з бацькамі, якія хочуць для сваіх дзяцей беларускамоўную будучыню.

— Сяброўка ўбачыла аб'яву і мне патэлефанавала, ведала, што я хачу аддаць сына Мар'яна (два гады і адзін месяц) у беларускамоўную групу, — кажа **Гелена БАБІЦКАЯ, маладая матуля і па сумяшчальніцтве супрацоўніца IT-сферы.**

— Мой бацька быў вайскоўцам, доўгі час служыў у Германіі. У выніку лёс закінуў нас у Беларусь. Муж мой на працы размаўляе па-руску, для зручнасці, але цудоўна валодае роднай мовай. Я таксама разумею па-беларуску лепш, чым многія мае мясцовыя сябры. Наш сын беларус, ён нарадзіўся ў Мінску. І мы не хочам, каб ён рос перакаці-полем, не меў каранёў. Я вырасла ў сям'і вайскоўца і ведаю, што гэта такое. Мы хочам, каб ён рос беларусам і ведаў мову. І мяне здзіўляе стаўленне чыноўнікаў, якія не надта ахвотна падтрымліваюць нашу ініцыятыву. Гэта нагадвае біццё лбом аб сцяну. Кажуць: «Мы вам дапаможам». А як даходзіць да справы: «Знайдзіце ўсё самі, і тады мы, можа быць, вам што-небудзь арганізуем».

Стварэннем беларускамоўнай групы ў мікрараёне Сухарава замест чыноўнікаў пачаў займацца **сталяр Уладзімір СЯРКО**. У сям'і два сыночкі — Усевалад (2,5 года) і Уладзіслаў (4,5 года). Бацька з гонарам знаёміць журналіста з дзеткамі і распавядае пра тое, як пачаў шукаць аднадумцаў:

— Наш старэйшы хлопчык, Уладзіслаў, ходзіць у беларускамоўную групу садка №570 па вуліцы Чайлыткі. Я — беларус, і цудоўна, што сын будзе ведаць мову. Але калі вырашылі аддаваць малодшага сына, Усевалада, у такую самую групу, то ўзніклі праблемы. Сказалі, што, апроч мяне з жонкай, ахвотнікаў аддаваць дзяцей у такую групку няма. Тады мы пасля працы пайшлі ляпіць па раёне аб'явы, да гадзіны ночы. Шукалі аднадумцаў. Усяго раздрукавалі каля 200 такіх аб'яў. Адгукнулася 21 сям'я (праз тыдзень пасля гэтага інтэрв'ю лік сем'яў вырас да 24. — **Я.В.**). *У пераважнай большасці гэта жыхары мікрараёна Сухарава.*

Думаю, калі паставіць мэту, то ахвотных будуць сотні. Проста да нашых людзей даходзіць мала інфармацыі. Мы нават у інтэрнэт не выходзілі. І ўвогуле ствараць беларускамоўныя групы, на маю думку, павінны не бацькі. Органы адукацыі павінны гэтаму спрыяць. А ў нас адбываецца наадварот: сем'і, па сутнасці, не маюць права выбару — у рускамоўную групку аддаваць дзяцей ці ў беларускамоўную.

— У чым праблема?

— Калі чалавек ідзе запісвацца на чаргу, павінны быць два радкі — «руская мова навучання» і «беларуская мова навучання». Адсюль усе праблемы: у нас жа чарга ідзе агульная, быццам беларускай мовы не існуе. Выходзіць, што пра развіццё беларускай мовы ў садках асабліва не клапоцяцца.

Бацькі змагаюцца за права гэтых дзяцей вучыцца ў роднай краіне на роднай мове.

Калі б падчас пастаноўкі на чаргу людзям давалі магчымасць выбіраць, то ў чыноўнікаў была б канкрэтная інфармацыя — колькі беларускамоўных групак трэба арганізоўваць. Чаму мы павінны бегаць па горадзе і клеіць аб'явы? Гэта ж усё элементарна.

— Ці распавядалі вы пра праблему кампетэнтным службовым асобам?

— Вядома ж. Мы былі ў Мінгарвыканкаме. Нібыта людзі і хочуць дапамагчы, але гарантый не даюць.

Ва Упраўленні адукацыі Фрунзенскага райвыканкама нам сказалі: «У вас частка дзяцей — ясельная група, частка — старэйшыя дзеці. Трэба, каб у кожную групу набралася хоць бы па 15 дзяцей». І што цяпер рабіць? Зноў трэба хадзіць па раёне і шукаць?

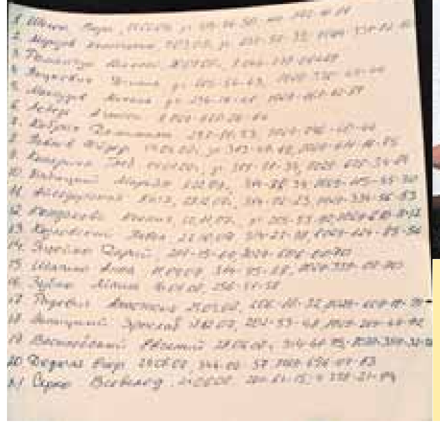

Сталяр Уладзімір СЯРКО напісаў аб'явы і знайшоў у сваім мікрараёне больш за два дзясяткі аднадумцаў, якія б хацелі беларускамоўнай будучыні для сваіх дзяцей. Чаму гэтым не займаюцца чыноўнікі?

Няўдалыя спробы арганізаваць беларускамоўныя групы былі і раней

Вядомы факт, што з маленства ў свядомасць чалавека закладаюцца многія асновы, якія стануць арыенцірам у далейшым жыцці. Падумайце, якім было б наша грамадства, калі б людзей, так бы мовіць, з пялюшак прывучалі да роднага слова. Але не ўсе гэта разумеюць.

— У Кунцаўшчыне ў нас ёсць афіцыйны беларускамоўны садочак, — распавядае **Вераніка ЛЕБЕДЗЬ, беларускамоўная маці чатырох дзяцей, удзельніца сухараўскага спісу**. *— Адзіны афіцыйны садок з роднай мовай навучання на ўвесь Фрунзенскі раён. Установа жахліва перапоўненая. 32 чалавекі ў яслях. І нават гэты садок толькі фармальна беларускі. Маё дзіця туды хадзіла. Практычна няма выхавацеляў, якія б добра ведалі родную мову. Траляліся такія «спецыялісты», што нават з бацькамі не маглі гутарыць па-беларуску. Раённае ўпраўленне адукацыі паўгода спрабавала знайсці кваліфікаванага беларускамоўнага спецыяліста. Бо для дзетак мова — прынцыповая рэч. У выніку знайшлі толькі адну жанчыну пенсійнага ўзросту, якая ў мінулым была педагогам...*

— Калі чалавек ідзе запісвацца на чаргу, павінны быць два радкі — «руская мова навучання» і «беларуская мова навучання». Адсюль усе праблемы: у нас жа чарга ідзе агульная, быццам беларускай мовы не існуе. Выходзіць, што пра развіццё беларускай мовы ў садках асабліва не клапоцяцца.

Мы і раней рабілі кампаніі па арганізацыі беларускамоўных групак. Назбіралі дзяцей, і нам аднойчы заявілі: «Адпраўляем вас у Кунцаўшчыну, у беларускамоўную групу». І ў выніку ўся кампанія распалася, таму што складана ездзіць з Сухарава ў Кунцаўшчыну, тым больш калі дзетак водзіць, скажам, бабуля.

Так у многіх беларускамоўных сем'ях дзяцей былі вымушаны аддаваць у звычайныя садкі, рускамоўныя. У выніку малыя забываліся, што такое родная мова...

Словы Веранікі Лебедзь пацвярджае **маладая матуля Аляксандра ЧАРНАЎСКАЯ** (сын Яраслаў мае 3 гады і 2 месяцы), таксама ўдзельніца сухараўскага спісу.

— Калі нарадзіўся малы, мы чакалі, на якой мове ён пачне размаўляць. Пайшлі ў дзіцячы садок, у рускамоўную групу. Самі разумееце, што часам уладкаваць дзіця ў садок бывае няпроста. Што было, туды і пайшлі. І праблем не было, да калектыву Яраслаў прызвычаіўся. А размаўляць пачаў па-руску. З украпленнем беларускіх слоў — «сумна», «ровар», «яшчэ»...

АФІЦЫЙНА

«Праблема будзе вырашана»

Журналіст «Звязды» на словах абмаляваў праблему ў гутарцы **са старшынёй Камітэта па адукацыі Мінгарвыканкама Уладзімірам ШЧЭРБАМ**. Чыноўнік даў вусны загад разабрацца з пытаннем:

— Праблем няма, думаю, што гэтае пытанне будзе вырашана.

Загадчыцу аддзела дашкольнай і агульнай сярэдняй адукацыі Камітэта Таццяну ХАРУЖУЮ вусны зварот журналіста здзівіў і, як мне здалося, трошкі пакрыўдзіў.

— На жаль, нямногія бацькі хочуць аддаваць дзяцей у беларускамоўныя групы, і мы не можам іх прымусіць, — па-беларуску адказала Таццяна Паўлаўна.

— Але людзі самі расклейваюць аб'явы для таго, каб знайсці беларускамоўных аднадумцаў. Я сам наведваў гэтыя сем'і. Чаму гэтай высакароднай справай займаюцца звычайныя грамадзяне, а не чыноўнікі?

— Мае калегі робяць усё магчымае, але попыт на беларускую мову ў сталіцы не такі вялікі, як у некаторых раёнах, — падсумавала Таццяна Харужая, пакрыўдзіўшыся на слова «чыноўнікі». — *Безумоўна, роднай мовай трэба больш карыстацца ў разнастайных галінах. Больш мовы павінна быць у СМІ, часцей ёй павінны карыстацца дзяржаўныя людзі. Напрыклад, міністр адукацыі цудоўна размаўляе па-беларуску.*

Я думаю, што праблемы знайсці месца для такой групы ў дзіцячым садку няма, і пытанне будзе вырашана.

P.S. ***Я наўмысна прытрымаў гэты матэрыял, не здаваў яго ў друк. А ў сераду дзявятага сакавіка мне патэлефанавала Ганна Іванаўна, адна з матуль-удзельніц сухараўскага спісу:***

— Ва ўпраўленні адукацыі праверылі нашы спісы, і аказалася, што толькі дзевяць дзяцей адпавядаюць патрабаванням. Наконт астатніх — у каго ўзрост не такі, каму чарга не падышла. Хоць здавалася б, ганарыцеся, што грамадзяне прыйшлі да вас з такой патрыятычнай ініцыятывай... Нават і не ведаем, што рабіць. А быў бы нармальны беларускамоўны садок, праблемы б не ўзнікла. Вось такім чынам спынялася не адна ініцыятыва стварэння беларускіх групак у нашым раёне.

Што тут можна сказаць? Маем, што маем. Большасць беларусаў не могуць звязаць на роднай мове трох слоў. Грубыя памылкі дапускаюцца ў масавых афіцыйных дакументах. І гэта лічыцца нармальным, нават пасля публікацый у СМІ «службовыя асобы» мала што робяць, каб выправіцца.

І, як відаць, такое абыякавае стаўленне, да мовы, непісьменнасць навязваюцца ад самых дзіцячых садкоў...

Яўген ВАЛОШЫН.

ВЯСНА ЗАКЛІКАЕ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

...Упершыню на выставе прадстаўленыя лепшыя паляўнічыя гаспадаркі краіны — па адной з кожнай вобласці. Іх прадстаўнікі распавядаюць ахвотным пра асаблівасці палявання і ўмовы прыёму гасцей у сваіх уладаннях. Побач — вялікі надзіманы басейн, у якім прадаўцы рыбалоўных вырабаў паказваюць майстар-класы: як на практыцы «працуе» тая ці іншая штучная прынада.

Ад тавараў для аматараў «традыцыйнай» рыбнай лоўлі пераходзім да экспазіцыі мінскай кампаніі, якая займаецца пастаўкамі рыштунку для падводнага палявання, дайвінгу. Яго асартымент даволі ўнушальны і разлічаны як на прафесіяналаў, у тым ліку, напрыклад, з МНС і АСВОДу, так і на простых аматараў адпачыць у Турцыі з трубкай і ластамі, палюбаваўшыся падводным мірам.

— Што датычыцца захаплення беларусамі дайвінгам, лічу, ён ужо па сваім узроўні дасягнуў еўрапейскага, — гаворыць нам інструктар па дайвінгу Андрэй Смірноў.

Навінкі ў гэтай сферы з'яўляюцца штогод, на сёлетнюю ж выставу кампанія прывезла новы касцюм для падводнага палявання — 7 міліметраў, «адкрытая по́ра». Разлічаны для асенняга перыяду, для халаднаватай вады. Вытворчасць — Кітай, каштуе каля 350 еўра. Крыху дарагавата, але ж — навінка. Касцюмы, завезеныя раней, прадаюцца танней — ад 800 тысяч рублёў.

— Ты паглядзі, гэтыя іклы дзіка ўзялі залаты медаль на выставе! — гэта мы ўжо выпадкова падслухалі поўны захаплення воклiч мужчыны сваёй спадарожніцы на другім паверсе павільёна. Тут знаходзіцца выстаўка паляўнічых трафеяў. Дакладней, адразу дзве. «Белдзяржпаляванне» праводзіць конкурс па відах, калі асобна будуць спаборнічаць рогі лася, аленя, іклы дзіка і інш. Для пераможцаў Мінлясгас падрыхтаваў каштоўныя прызы — за першыя месцы ў намінацыях будуць выдавацца разавыя дазволы на здабычу аленя, лася, дзіка. Хто заняў другія-трэція месцы, атрымаюць сезонныя пуцёўкі па лесапаляўнічых гаспадарках краіны. Яшчэ адну выставу праводзіць Беларускае таварыства паляўнічых і рыбаловаў. У яе рамках будуць выстаўленыя трафеі, здабытыя ў сёлетнім сезоне. Побач — калекцыя паляўнічай зброі, а таксама працуючы электронны цір. Запланавана таксама яшчэ адно відовішча — праца падсадных качак на імправізаваным возеры.

Наведнікі выставы змогуць пабачыць прэзентацыю вырабаў з пушніны, арганізаваную «Белдзяржпаляваннем» з Віцебскім футравым камбінатам. Гэта дэманстрацыя ўзораў адзення з футра дзікай жывёлы. Запланавана і спецыяльнае дэфіле мадэляў Цэнтра моладзевай моды, калі наведнікі пабачаць адзенне для рыбалкі, палявання, проста для актыўнага адпачынку.

...Безумоўна, мы крыху забеглі наперад — пералічылі запар некаторыя мерапрыемствы ў рамках форуму, якія яшчэ не адбыліся, а толькі плануюцца (а некаторыя будуць паўтарацца). Аднак трэба памятаць, што 10-я міжнародная спецыялізаваная выстава-кірмаш «Паляванне і рыбалоўства. Вясна-2011» будзе доўжыцца па 13 сакавіка ўключна. Гэта, дарэчы, таксама своеасаблівы падарунак аматарам актыўнага адпачынку — падаўжэнне працы форуму на два выхадныя дні. Каб без спешкі, удумліва вызначыцца з патрэбнымі таварамі, паслугамі, нарэшце, проста адпачыць тут усёй сям'ёй. Адпаведна, і згаданыя мерапрыемствы будуць адбывацца ў розныя дні. Чым не нагода, каб прыйсці на форум не адзін раз?!.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«ЗНІЖКІ» НА МІЛЬЁНЫ

Махляр прадаваў дарагое гарналыжнае абсталяванне, якое браў напракат, па смешных цэнах

У прыватнасці, маёмасць на суму больш як 6 мільён рублёў ён «спіхнуў» пакупніку ўсяго за 200 тысяч. Па падазрэнні ў серыі махлярстваў, паводле звестак прэс-афіцэра Маскоўскага РУУС Таццяны Грыб, затрыманы 20-гадовы мінчанін, які раней ужо быў судзімы. Прайдзісвет для сваіх афёр выкарыстоўваў знаёмых, якія сябруюць з «зялёным змеем», а менавіта браў на іх пашпарты напракат дарагую маёмасць. Так, напрыканцы лютага хітрун з'явіўся ў пункце пракату гарналыжнага абсталявання, дзе заключыў дагавор на лыжы, сноўборд і лыжны касцюм. Літаральна на выхадзе з пракату яго ўжо чакаў пакупнік, які набыў усё гэта са «зніжкамі». Ужо на наступны дзень махляр зноў з'явіўся ў гэтым жа пункце пракату, дзе па пашпарце іншага знаёмага «затарыўся» чарговай партыяй гарналыжнай амуніцыі, якую збыў амаль задарма пакупніку. Адметна, што зламыснік спачатку знаходзіў патэнцыйных пакупнікоў, дамаўляўся з імі пра неабходную амуніцыю, яе памерах, цане і толькі потым праварочваў аферу. Між іншым, цяпер затрыманага правяраюць на дачыненне да іншых аналагічных злачынстваў, прычым адзін з падобных фактаў меў месца ў іншым пракатным агенцтве.

Ігар ГРЫШЫН.

Віншуем з днём нараджэння дырэктара ААТ «Аўтобусны парк № 2» г. Баранавічы — прафесійнага кіраўніка, сумленнага чалавека і добрага таварыша **Уладзіміра Уладзіміравіча ПУЧКО**.

Жадаем добрага здароўя, жыццёвай удачы, новых творчых і вытворчых поспехаў

Краіна здароўя

Выпуск № 12 (248)

Прафілактыка

ЯК ВЫБРАЦЬ ЗУБНУЮ ПАСТУ?

НА паліцах крам можна сустрэць вялікую разнастайнасць зубных паст айчыннай і замежнай вытворчасці. І нават калі арыентавацца толькі на іх цану, зрабіць правільны выбар самастойна вельмі складана.

КРУГЛАСУТАЧНАЯ ЗАСЦЯРОГА

Нярэдка рэкламуюцца зубныя пасты, якія засцерагаюць ад бактэрый на працягу 24 гадзін. У гэтым выпадку гаворка ідзе пра сродкі з трыклазанам — антысептыкам, які валодае антыбактэрыяльнай і супрацьзапаленчай уласцівасцямі і перашкаджае ўтварэнню зубнога налёту.

Сам па сабе трыклазан дастаткова хутка выводзіцца з поласці рота. Таму для падаўжэння яго дзеяння ў склад зубной пасты ўводзіцца палімер, які фіксуе трыклазан на паверхні зубоў на працягу 12 гадзін. І калі зубы чысціць два разы ў дзень, атрымліваецца, што на працягу 24 гадзін трыклазан знаходзіцца ў поласці рота.

Як і іншыя сродкі гігіены, якія ўтрымліваюць антысептыкі, зубныя пасты з трыклазанам не рэкамендуецца выкарыстоўваць пастаянна працяглы час. Курс іх прымянення — не больш за месяц, каб пазбегнуць развіцця дысбактэрыёзу поласці рота.

А ЯК НА СМАК?

Практычна ўсе зубныя пасты для дарослых маюць свежы смак дзякуючы ўвядзенню ў іх склад аддушак — ментолу, эфірных алеяў мяты, шалфею, эўкаліпту і інш. Гэтыя кампаненты абавязковыя — яны надаюць зубной пасце прыемны смак і водар, а таксама маскіруюць непрыемны смак асобных яе складнікаў.

Варта адзначыць, што ступень адчування свежасці пасля чысткі зубоў нічога не гаворыць пра якасць самой чысткі. Ачышчэнню ад налёту аддушкі не дапамагаюць, аднак эфірныя раслінныя алеі аказваюць антыбактэрыяльнае і супрацьзапаленчае дзеянне.

АСВЕТЛІМ?

Адбельвальныя зубныя пасты — найбольш папулярныя сродкі для асвятлення зубоў у хатніх умовах. Існуе некалькі разнавіднасцяў такіх паст.

● Адбельвальныя зубныя пасты з утрыманнем ферментаў. Такія пасты маюць мяккі паліравальны эфект. Пасты з ферментамі прызначаныя для тых, каму супрацьпаказана прафесійнае адбельванне зубоў: пры наяўнасці сцірання цвёрдых тканак зубоў, эрозій эмалі, павышанай адчувальнасці зубоў або вялікай колькасці пломбаў. Пры выкарыстанні гэтых пастаў эмаль асвятляецца на 1—2 тоны. Пасты з ферментамі бяспечныя для дзяснаў і эмалі і могуць выкарыстоўвацца курсам: двойчы ў дзень на працягу аднаго—двух месяцаў.

● Высокаабразіўныя зубныя пасты. Яны прызначаныя для тых, хто шмат курыць, у вялікай колькасці п'е моцную гарбату або каву, у выніку чаго на зубах утвараецца цёмны налёт. Гэтыя пасты асвятляюць зубы за кошт высокага ўтрымання абразіўных часціц. Прымяняць іх можна не часцей аднаго—двух разоў у тыдзень, інакш эмаль сціраецца і зубы становяцца занадта адчувальнымі.

● Адбельвальныя зубныя пасты, якія ўтрымліваюць перакіс вадароду або карбаміду. Гэтыя злучэнні з'яўляюцца крыніцамі атамарнага кіслароду. Апошні разбурае пігменты, якія надаюць эмалі жаўтаватае адценне. Перакісныя злучэнні ў больш высокіх канцэнтрацыях выкарыстоўваюцца для прафесійнага адбельвання зубоў — яго праводзіць стаматолаг. Хоць такія зубныя пасты прадстаўлены на нашым рынку, выкарыстоўваць іх лепш пад наглядам стаматолага. Бескантрольнае прымяненне падобных сродкаў можа прывесці да разбурэння эмалі і развіцця карыесу, павышэння адчувальнасці зубоў і запалення дзясны. Пры наяўнасці пломбаў іх колер можа адрознівацца ад колеру зуба.

Таксама памятайце, што адбельвальныя зубныя пасты не рэкамендуецца выкарыстоўваць дзецям да 14 гадоў, калі працэс фарміравання эмалі яшчэ не завершаны.

Лепш за ўсё, каб зубную пасту, якая падыходзіць менавіта вам, падабраў урач-стаматолаг пасля агляду поласці рота.

АЙЧЫННАЯ АБО ЗАМЕЖНАЯ?

Цана зубной пасты — не апошні крытэрый пры яе выбары. Цана можа залежаць ад вытворцы і кошту інгрэдыентаў, што ўваходзяць у склад пасты. Як правіла, зубныя пасты мясцовых вытворцаў маюць ніжэйшую цану, але па эфектыўнасці не саступаюць замежным аналагам.

Бяспечныя для ўжывання тыя сродкі гігіены, якія прайшлі лабараторныя і клінічныя выпрабаванні і маюць сертыфікат адпаведнасці. Таму набываць зубныя пасты лепш за ўсё ў аптэках.

З ЧАГО СКЛАДАЮЦЦА ЗУБНЫЯ ПАСТЫ?

Амаль усе сучасныя зубныя пасты — лячэбна-прафілактычныя. Гэта значыць, служаць не толькі для механічнага ачышчэння зубоў ад налёту пры дапамозе абразіўных кампанентаў, але і садзейнічаюць прафілактыцы і лячэнню захворванняў зубоў і поласці рота (карыесу, хвароб парадонта, дзяснаў). Для гэтага ў іх склад уводзяцца розныя актыўныя кампаненты.

● **Фтарыды і злучэнні кальцыю** — для прафілактыкі карыесу зубоў і ўзнаўлення структуры эмалі.

● **Экстракты лекавых раслін,** эфірныя алеі, антысептыкі (хлоргексідын, трыклазан) — для зняцця запалення дзяснаў (кровачачывасці, ацёку), а таксама для змяншэння ўтварэння зубнога налёту.

● **Солі калію, стронцыю, гідраксіяпатыт** — для зніжэння адчувальнасці зубоў. Яны змяншаюць болевую рэакцыю на розныя раздражняльнікі: тэмпературныя і хімічныя (гарачае, халоднае, кіслае, салодкае), механічныя (чыстку зубоў).

● **Ферменты** (папаін, лізацым, лактаферын і інш.) могуць выкарыстоўвацца ў зубных пастах для павышэння эфектыўнасці выдалення налёту або антымікробнага дзеяння. Таксама мэтазгодным з'яўляецца прымяненне зубных пастаў з утрыманнем ферментаў пры ксерастаміі (сухасці ў роце).

● **Злучэнні цынку і алюмінію** перашкаджаюць асаджэнню фарбавальных рэчываў на паверхню эмалі і запавольваюць хуткасць фарміравання зубнога каменю. Зубныя пасты, якія ўтрымліваюць такія злучэнні, звычайна рэкамендуюцца курцам і прызначаюцца пасля прафесійнай чысткі зубоў.

● **Вітаміны А, Е, С, групы В, караталін** — для паляпшэння абменных працэсаў, паскарэння загойвання слізістай абалонкі рота.

Многія зубныя пасты аказваюць комплекснае дзеянне. Гэта значыць, утрымліваюць кампаненты, якія садзейнічаюць прафілактыцы і лячэнню адразу некалькіх стаматалагічных захворванняў. Напрыклад, у іх прысутнічаюць фтарыды для прафілактыкі карыесу і экстракты лекавых раслін — для лячэння запалення дзяснаў.

Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»

ИЗВЕЩАЕТ ОБ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА

ЛОТ 1

Наименование объекта	Краткая характеристика
Здание автостанции «Остримо»	Здание специализированное автомобильного транспорта инв. № 422/С-3776, литер Е1/к,1977 г.п., общая площадь здания 313,4 кв.м, объем здания с подвалом 1485 м.куб., фундамент бетонный, стены и перегородки кирпичные, перекрытия – ж/б плиты, крыша рулонная совмещенная, полы дощатые, цементные, отопление – чугунные радиаторы, электроснабжение – скрытая электропроводка. Сарай Литер 2, 1977 г.п., площадь застройки 62 кв.м,объем 186 м.куб., фундамент бетонный,стены и перегородки кирпичные, перекрытия – ж/б плиты, крыша рулонная совмещенная, полы бетонные, электроснабжение – скрытая электропроводка. Проезжая часть с дорожным бордюром – асфальтобетонное покрытие площадью 4595,4 кв.м,бетонный бордюр длиною 441,6 м. Пешеходная часть с тротуарным бордюром – тротуарная плитка(бетон) площадью 275,6 кв.м, бетонный бордюр длиною 206,6 м. Зеленые насаждения (28 ед.)
Начальная цена продажи	72 889 605 белорусских рублей с учетом НДС
Сумма задатка	7 288 960 белорусских рублей
Местонахождение объекта	Гродненская обл., Щучинский р-н, г.п. Острино, ул. Гродненская, 49
Земельный участок	Кадастровый № 425856600002000070, общая площадь земельного участка – 0,7343 га, назначение – содержание и обслуживание зданий и строений автостанции
Продавец	Филиал «Автомобильный парк № 12 г. Щучин» ОАО «Гроднооблавтотранс» г. Щучин, ул. Советская, 41
Организатор торгов	Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел.: 41 98 32, 41 98 34
Условия аукциона	Аукцион без условий
Условия оплаты	По договоренности сторон
Срок заключения договора купли-продажи	Не позднее 10 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов
Номер р/с для перечисления задатка	Р/с 3012286350011 отделение № 201 г. Гродно ГФ по Гродненской области ОАО «Белинвестбанк» код банка 152101705, УНП 500833225

Аукцион состоится 14 апреля 2011 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3 каб. 209

К участию в аукционе допускаются юридические лица,физические лица и индивидуальные предприниматели, подавшие организатору аукциона в названный в извещении срок заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в извещении текущий (расчетный) счет сумму задатка, получившие билеты участников аукциона с указанием даты регистрации заявления и заключившие с организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона.
Для участия в аукционе в указанный в извещении срок в Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» подается заявление на участие в аукционе со следующими документами:
заверенная банком копия платежного поручения о внесении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в извещении;
юридическим лицом – резидентом Республики Беларусь – копия документа, подтверждающая государственную регистрацию юридического лица;
индивидуальным предпринимателем – документ, подтверждающий государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, и его копия, которая заверяется организатором аукциона;
юридическим лицом – нерезидентом Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения; документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык.
При подаче документов на участие в аукционе организатору аукциона предъявляются:
представителем юридического лица, индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность этого представителя;
физическим лицам – документ, удостоверяющий личность физического лица;
представителем физического лица – нотариально заверенная доверенность и документ, удостоверяющий личность представителя.
Прием заявлений на участие в аукционе со всеми необходимыми документами заканчивается в установленные организатором аукциона день и время, указанные в извещении. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата его регистрации в журнале регистрации заявлений на участие в аукционе. Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатором аукциона извещаются участники аукциона.

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3 с 8.30 до 17.30. Последний день приема заявлений – 13 апреля 2011 г. до 15.00.

Телефон для справок: 41 98 32, 41 98 34 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки».

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Міжсезонне

Да ведама

ХАРЧУЕМСЯ БЕЗ ПАМЫЛАК

10 памылак робіць сучасны чалавек, калі харчуецца. Так сцвярджае каментатар нямецкага тэлебачання Ханс Моль, кніга якога «Сем праграм здароўя» паражыла нябачаны пік папулярнасці ў Еўропе. Пры яе падрыхтоўцы аўтар выкарыстоўваў матэрыялы даследаванняў навуковых установ Германіі і ЗША.

МЫ...

...ядзім вельмі шмат. Ніякі гараджанін не кампенсуе фізічнай працай тую энергію, якую атрымлівае з ежай. Звычка аб'ядацца за святочным сталом — нож у вашу падстраўнікавую залозу і печань.

...ядзім занадта тлустую ежу. У сярэднім чалавек штодзень ужывае 140 г тлушчу пры норме 80 г. Ежа бедная на вітаміны, клятчатку. Мы ядзім вельмі шмат мучных вырабаў, піражных і тартоў.

...няправільна выбіраем ежу. Замест аб'ёмных, сытных, але нізкакаларыйных і нятлустых агародніны і садавіны мы ядзім так званую «звычайную» ежу, цяжкую і высокакаларыйную.

...п'ём ежу. Амаль усе сучасныя напоі каларыйныя — чай і кава з цукрам, алкаголь, газіроўка, кактэйлі. Дзясятая частка (у сярэднім 330 ккал) атрыманых на працягу дня калорый — «вадкія» калорыі.

...не захоўваем рэжым харчавання. Хаатычнае паяданне ежы на хаду, між іншым, калі захацелася «закрыць» паўзу, характарызуе наша невуцкае стаўленне да працэсу прыняцця ежы.

...перабіраем з ласункамі. Апошнія ўносяць дысбаланс у наш абмен рэчываў. Нам нельга есці больш як адзін кавалак цукру ў суткі, а мы ядзім у сярэднім дзесяць (у выглядзе цукерак і іншых дэсертаў).

...злоўжываем прадуктамі доўгага захоўвання. Мы перасольваем іх, перабіраем з кансервантамі і вяндлінай. Ежа, якая доўга захоўваецца, — шкодная.

...любім сябе заахвочваць. Працэс ужывання ежы даўно ператварыўся ў акт псіхафізіялагічнага ўраўнаважвання. Калі вы задаволеныя сабой, вы ясце. Калі вам дрэнна, вы заядаеце праблему, каб даставіць сабе задавальненне.

...мала ведаем пра сапраўдныя патрэбы арганізма. Мы недастаткова чытаем пра гэта і яшчэ менш прыслухоўваемся да ўласнага «біялагічнага гадзінніка». Пры гэтым вельмі мала ведаем пра каларыйнасць ежы, утрыманне ў ёй бялкоў, тлушчаў, вугляводаў, вітамінаў, мікраэлементаў.

...ядзім, забываючы пра ўзрост. Меню для 20-гадовага чалавека не можа быць такім жа, як для 50-гадовага. Пры складанні рацыёну харчавання варта ўлічваць узрост, стан здароўя, рытм жыцця і прывычныя нагрузкі.

Падрыхтавала Вольга КУЛІНКОВІЧ.

Яна + Ён

ДАВЯДЗІ ЯГО ДА КІПЕННЯ,

або ТОП-10 жаночых звычак, якія могуць разбурыць любыя адносіны і стаць прычынай для расставання

10 Уяўная дабрадзейнасць. Вельмі многія дзяўчаты ў спрэчках выкарыстоўваюць аргументы з серыі «ты пачвара, я святая». Пры гэтым самі яны ніколі не прызнаюцца ў тым, што, адказваючы на адпаведнае пытанне, разоў у пяць скарацілі спіс сваіх «былых». Той жа, хто раскрые мужчыну вочы на сапраўднае становішча рэчаў, рызыкуе нажыць у асобе такой дзяўчыны лютага ворага. Таму больш за ўсё цэняцца не тыя мілыя дамы, якія спрабуюць здавацца лепшымі, чым яны ёсць, а на самай справе вартыя. Ніхто не забараняе вам мець мноства палюбоўнікаў у сваім паслужным спісе, але тады давядзецца шукаць мужчыну, які нармальна да гэтага паставіцца і якому не трэба будзе хлусіць.

9 Крытыка іншых жанчын. «Няўжо так цяжка сказаць камплімент прадстаўніцы аднаго з табой полу?» — здзіўляюцца мужчыны. Калі дзяўчына, якая вам сустрэлася, сапраўды добра выглядае, вы зарабляеце дадатковыя балы, пахваліўшы яе густ. Але калі раптам вы заўважаеце, што — о жах! — у красуні справа ад вас туфлі не падыходзяць па колеры да сумачкі, пра гэта лепш прамаўчаць. Калі ўжо зусім сіл нестае — можна абмеркаваць гэта пазней з сяброўкамі.

8 Рэўнасць да кожнага слупа. Не толькі мужчыны часам ператвараюцца ў Атэла — жанчыны таксама здольныя атруціць жыццё сваім спадарожнікам рэўнасцю, асабліва беспадстаўнай. Часта нават узгаданае ў гутарцы чужое жаночае імя можа выклікаць цэлую буру эмоцый. Што ўжо казаць пра паход з сябрамі ў стрыптыз-бар — за такое, трэба думаць, адразу належыць расстрэл. Калі вы ніводнага разу не лавілі свайго чалавека на хлусні, то варта расслабіцца і не ўпадаць у параною. А калі ж у вашага мужчыны рыльца ў пуху — добра падумайце, ці патрэбен ён вам такі. У супрацьлеглым выпадку давядзецца цярпець мукі рэўнасці пастаянна.

7 Паталагічная несамастойнасць. Уласна, гэта нават несамастойнасцю назваць складана. Проста такім жанчынам трэба, каб іх мужчына пастаянна знаходзіўся побач, здзімаў з іх пылінкі і пастаянна паўтараў, як яму пашанцавала з другой палавінкай. Яны ператвараюць свайго спадарожніка ў эмацыйную «мыліцу», звяртаючыся па падтрымку любога роду ў любых сітуацыях. Не, мужчыны, безумоўна, гатовыя прыйсці на дапамогу, але большасць з іх мяркуюць, што са зламаным пазногцем жанчына здольная разабрацца сама, максімум — з дапамогай манікюркі.

6 Пытанні «Ты мяне кахаеш?». Незадавальненне гэтай «мукай», бадай, мае самую багатую гісторыю. Нас, дзяўчат, таксама можна зразумець: трэба ж ведаць, як да цябе ставіцца чалавек, з якім ты хочаш звязаць сваю будучыню. Аднак самі мужчыны расцэньваюць такія пытанні, як самую сапраўдную экзэкуцыю. Калі ён кахае, то скажа пра гэта сам, а калі не, то вы абое апынацецеся ў няёмкім становішчы.

5 Уварванне ў асабістую прастору. Жанчыны «пакутуюць» ад гэтага пастаянна, хоць самі за сабой шчыра гэтага не заўважаюць. Ну як не спытаць у каханага, хто гэта яму званіў — а раптам разлучніца? А куды гэта ён сабраўся? На футбол з сябрамі? Хм... Пазней пачынаюцца вобыскі кішэняў і асабістых рэчаў, і — класіка жанру — чытанне SMS у яго тэлефоне. Уявіце сябе на месцы свайго маладога чалавека: вам вельмі і вельмі не спадабалася б падобнае ўмяшанне.

4 Празмерная эмацыянальнасць. Меладрама, няўдалая стрыжка, сукенка, якую «адбілі» з-пад носа ў краме, — ці шмат прычын трэба дзяўчыне, каб адчуць сябе самай нешчаслівай на свеце і кінуцца ў слёзы. У саміх слязах няма нічога саромнага, куды горш настойлівае патрабаванне спачування з боку мужчыны. А для яго гэтыя праблемы выедзенага яйка не вартыя. І як суцяшаць у падобных выпадках, ён не вельмі разбіраецца. Да таго ж жаночых слёз мужчыны баяцца, а тое, чаго чалавек баіцца, ён звычайна стараецца пазбягаць — гэта значыць, ён проста ўхіліцца ад твайго жыцця.

3 Шопінг да страты пульсу. Гэта вы ведаеце, што на складанне прыгожага гардэробу часу не шкадуюць. І нерваў — у сезон распродажу лёгка ўпусціць тое, у чым вы ў думках ужо прагульваецеся па набярэжных на курорце. Дык вось, самай вялікай памылкай будзе браць свайго маладога чалавека на «штурм» магазінаў. Мужчыны не любяць «цягацца» па гандлёвых цэнтрах на прадмет «паглядзець», паколькі пачынаюць думаць пра тое, колькі карыснага яны маглі б зрабіць за гэтыя некалькі гадзін — ды хоць бы проста паваляцца перад тэлевізарам.

2 Балбатлівасць. На пытанне «Як прайшоў твой дзень?» мужчына разлічвае пачуць штосьці накшталт «нармальна» і пару-тройку цікавых выпадкаў, калі яны былі. Аднак да споведзі на гадзіну ён не гатовы. Пашкадуй вушы свайго чалавека і не стамляй яго пералічваннем шпілек, якія вы з калегамі адпускалі ў адрас боса за кубачкам кавы.

1 Сэксуальны шантаж. Гэта адно з самых распаўсюджаных пакаранняў, якое жанчыны прымяняюць да сваіх партнёраў. Калі мужчына кахае вас да бяспамяцтва, то «налева» ён наўрад ці пойдзе. Так і будзе пакутаваць ад вашай непрыступнасці. Падумайце, можа, лепш паспрабаваць усё растлумачыць словамі, чым прымушаць мучыцца самага блізкага вам чалавека?

Дзіцячая тэма

АЗЫ ХАТНЯЙ ФІЗІЯТЭРАПІІ

БЕЗУМОЎНА, займацца самалячэннем нельга — гэта пацвердзіць любы ўрач. Але бываюць сітуацыі, калі неадкладны зварот да доктара немагчымы. Тады першую медыцынскую дапамогу захварэламу дзіцяці даводзіцца аказваць самім бацькам. Акрамя лекаў, якія даказалі сваю эфектыўнасць «у мінулы раз», яны часта выкарыстоўваюць розныя сродкі хатняй фізіятэрапіі.

Ліхаманка — калі і як з ёй змагацца?

Страх высокай тэмпературы ў малога, які прастудзіўся, пераследуе большасць бацькоў. Некаторыя баяцца яе проста панічна — збіваюць нават тады, калі паказчыкі тэрмометра крыху вышэйшыя за норму. І дарэмна. Паводле рэкамендацый Сусветнай арганізацыі аховы здароўя тэмпературу ніжэй за 38,0 °С лепш не збіваць — пры такой адзнацы ў арганізме пачынаюць актыўна выпрацоўвацца антыцелы і імунаглабуліны, якія дапамагаюць змагацца з вірусамі і інфекцыямі. Выключэнні з гэтага правіла датычацца дзяцей з родавымі траўмамі, неўралагічнымі праблемамі і тых, у каго хаця б аднойчы былі сутаргі пры павышэнні тэмпературы. У такіх выпадках тэмпературу варта зніжаць ужо пры 37,5—37,8 °С.

Другая распаўсюджаная памылка бацькоў у барацьбе з ліхаманкай — адначасовае выкарыстанне медыкаментаў і фізіяпрацэдур. Даюць гарачкапаніжальны сіроп і пачынаюць абціраць малога або абгортваць. Гэта небяспечна, бо тэмпература цела можа ўпасці занадта хутка і рэзка, а наступствы ад такіх перападаў адаб'юцца на арганізме карапуза не лепшым чынам.

Ніякай гарэлкі — толькі вада і воцат!

Для зніжэння гарачкі ўжываюцца абціранні, кампрэсы і абгортванні.

● **Водныя абціранні.** Пры абціраннях адбываецца механічнае раздражненне скуры, паляпшаецца крываток, а значыць, і цеплааддача. Ні ў якім разе не выкарыстоўвайце для гэтай працэдуры халодную ваду з-пад крана. З-за вельмі халоднай вады можа адбыцца павярхоўны спазм сасудаў, праз якія ажыццяўляецца цеплааддача, — у выніку тэмпература ў малога не знізіцца, а, наадварот, пачне яшчэ больш паднімацца і лакалізавацца ва ўнутраных органах. Пры тэмпературы цела 38—39 °С тэмпература вады для абцірання павінна быць 30—32 градусы — гэта значыць крыху цяплейшая за пакаёвую. Набярыце ў ёмістасць вады, вазьміце некалькі сурвэтак (фланелевых або баваўняных), намачыце іх у вадзе. Адцісніце адну і абатрыце спачатку ручкі і ножкі (ад перыферыі да цэнтра). Калі сурвэтка сагрэецца, пакладзіце яе ў ваду, вазьміце другую, разатрыце грудзі, жывоцік, спінку і попу.

● **Спіртавыя абціранні.** Катэгарычна забароненыя для маленькіх дзяцей! Нягледзячы нават на самыя «пераканаўчыя» гісторыі з досведу старэйшых пакаленняў (гэта значыць бабуль і дзядуляў)! Выкарыстанне спірту або гарэлкі для абціранняў (а таксама абгортванняў і кампрэсаў) малых небяспечна. Скура дзіцяці гіграскапічная: усё, што аказваецца на яе паверхні, умомант усмоктваецца і трапляе ў кроў. У медыцынскай практыцы нямала выпадкаў, калі маленькія пацыенты траплялі ў бальніцы з высокай тэмпературай і прыкметамі алкагольнага ап'янення пасля абгортванняў са спіртам. Пасля такога «лячэння» яшчэ і вельмі верагодныя апёкі на далікатнай дзіцячай скуры. Выснова: пакуль дзіцяці не споўніцца 12 гадоў, ніякіх «моцных» вадкасцяў у хатняй фізіятэрапіі.

● **Воцатныя абціранні.** А вось дабаўленне воцату ў ваду цалкам апраўдана і бяспечна. Воцат хутка выпарваецца з паверхні скуры — дзякуючы гэтаму цеплааддача паскараецца, і тэмпература падае хутчэй, чым пасля воднага абцірання. Тэхніка і паслядоўнасць абцірання тыя ж, што і з вадой. Толькі ўлічвайце важныя нюансы. Па-першае, разводзіць 6-працэнтны воцат у вадзе трэба ў прапорцыі 1 ст. лыжка на 1 літр вады (многія, не ведаючы гэта, робяць занадта канцэнтраваны раствор). Па-другое, неабходна сачыць, каб воцат не трапіў у вочы дзіцяці.

● **Гарачкапаніжальныя абгортванні.** Гэтаксама, як і з абціраннямі, можна выкарыстоўваць проста ваду або ваду з дабаўленнем воцату (прапорцыі тыя ж).Толькі тэмпература іх павінна быць крыху ніжэйшай — 28°С. Засцяліце пасцель цыратай, затым — сухой пялюшкай. Намачыце пялёнку або прасціну і абгарніце дзіця вільготнай тканінай, пакінуўшы свабоднымі кісці і ступні. Зверху ўхутайце сухой пялёнкай і коўдрай. На ножкі надзеньце баваўняныя шкарпэткі, таксама намочаныя ў вадзе, а на іх — шарсцяныя. Працягласць абгортванняў — 50—60 хвілін. Пасля працэдуры пажадана абмыць малога, каб змыць пот і разам з ім таксіны, якія паспелі выдзеліцца праз скуру. Улічыце: абгортванні супрацьпаказаныя дзецям з неўралагічнымі праблемамі, дэрматытам, інфекцыйнымі захворваннямі скуры, а таксама сутаргамі.

● **Гарачкапаніжальныя кампрэсы.** Кампрэсы — гэта «маленькія», лакальныя абгортванні. Іх можна рабіць незалежна ад іншых працэдур, а можна і сумяшчаць з імі. Напрыклад, абціраючы цела малога адной сурвэткай, вы кладзяце другую, трэцюю на лоб, або ў падпаху, або пад каленку — туды, дзе праходзяць буйныя сасуды. Замест сурвэткі падыдзе і пузыр з лёдам (замарожаная ў пластыкавай бутэльцы вада) — яго лепш класці ў падкаленныя ямкі. Аналагічным чынам можна выкарыстоўваць і звычайныя кубікі лёду, сабраныя ў поліэтыленавы пакет. Толькі прыкладваць усё гэта варта праз тканіну (напрыклад, складзеную ў чатыры разы тонкую пялёнку) і не больш як на 30 хвілін. Будзьце ўважлівыя: у месцах накладання кампрэсу ў малога не павінна быць ніякіх скурных праблем. І калі вы ўбачыце, што скура пад кампрэсам рэзка збляднела, неадкладна спыніце працэдуру.

Увага! *Усе апісаныя гарачкапаніжальныя працэдуры добрыя толькі пры так званай «чырвонай» ліхаманцы: пры высокай тэмпературы ў дзіцяці чырванее скура, ручкі і ножкі вельмі гарачыя. Пры «белай» жа ліхаманцы (нягледзячы на высокую тэмпературу, малога «марозіць», у яго халодныя кісці і ступні, бледная «мармуровая» скура, носагубны трохвугольнік сінюшны) падобныя працэдуры рабіць нельга — дзіця трэба не ахалоджваць, а саграваць.*

Сагравальныя працэдуры

● **Грэлка.** Яе часцей за ўсё выкарыстоўваюць менавіта пры «белай» ліхаманцы або ў тых выпадках, калі ў хворага малога імкліва звалілася тэмпература і з'явіліся дрыжыкі. Аптымальны варыянт — пакласці цёплую грэлку пад ножкі дзіцяці. Справа ў тым, што ступні рэфлекторна звязаныя з верхнімі дыхальнымі шляхамі, таму іх праграванне паляпшае кровазварот у гэтай вобласці, а ахаладжэнне, адпаведна, пагаршае.

● **Праграванні носа.** Гэтыя працэдуры не такія бяскрыўдныя, як здаецца. Калі ў карапуза калісьці былі насавыя крывацёкі, праграванні супрацьпаказаныя. Пры некаторых захворваннях — паліпах, адэноідах і г. д. — яны могуць у большай ступені нашкодзіць, чым дапамагчы. А паколькі гэтыя праблемы ў малога могуць быць на момант прагравання не выяўленыя, без кансультацыі з доктарам нос лепш не праграваць. Калі ж доктар не выявіць у малога ніякіх прыкмет адэнаідыту або гнойнага гаймарыту, то можна выкарыстоўваць класічныя «бабуліны» цёплыя мяшочкі з соллю ці цёплае яйка.

● **Сагравальныя кампрэсы.** Іх, у адрозненне ад гарачкапаніжальных, без кансультацыі з педыятрам праводзіць нельга, таму што існуе шмат тонкасцяў і супрацьпаказанняў (напрыклад, пры атыце грэць вушка можна не заўсёды: пры серозным — рэкамендуюць, а пры гнойным — катэгарычна супрацьпаказана).

Гарчыца — толькі не для алергікаў!

Сухую гарчыцу «ў народзе» прынята лічыць цуда-лекарам пры розных захворваннях. Большасць урачоў таксама згодныя, што гарчычнікі і нажныя гарчычныя (у тым ліку і «сухія») ванначкі — нядрэнныя адцягвальныя і адначасова сагравальныя працэдуры. За кошт паляпшэння кровазвароту скурных пакроваў яны стымулююць цеплааддачу і абмен рэчываў і садзейнічаюць вывядзенню прадуктаў інтаксікацыі. Але гарчыца — моцны алерген, таму яе ні ў якім выглядзе нельга выкарыстоўваць у хатняй фізіятэрапіі, калі ў дзіцяці ёсць не тое што дыягнаставаная алергія, але нават спадчынная схільнасць да яе. Дзецям да 3 гадоў «гарчычныя» працэдуры лепш не праводзіць.

● **Гарчычнікі.** Малым 3—6 гадоў іх лепш прыкладваць адваротным бокам (або нават пракладваць паміж скурай і гарчычнікам ваксаваную паперу). Гэтаксама, як і з банькамі, неабходна пазбягаць вобласці сэрца. Трымаць гарчычнікі доўга няма неабходнасці: для 3-гадовага малога дастаткова 3—4 хвіліны, для 4—6-гадовага — 8—10. Пасля працэдуры абавязкова пратрыце спінку і грудзі, каб выдаліць рэшткі гарчыцы, а затым намажце пачырванелыя месцы дзіцячым крэмам або медыцынскім вазелінам.

● **«Сухія» нажныя ваннечкі з гарчыцай.** Насыпце ў шкарпэткі па 1/4 ч. лыжкі гарчыцы і надзеньце іх малому. Калі дзіця паставіцца да гэтай працэдуры нармальна (не будзе хвалявацца, сцягваць шкарпэткі), пакіньце іх на ноч. У процілеглым выпадку — лепш здыміце, памыйце ножкі цёплай вадой і вытрыце насуха.

● **Нажныя ваннечкі з гарчыцай.** Падыходзяць толькі для тых дзяцей, якія ў стане пасядзець спакойна мінімум 10 хвілін. Вада для нажной ваннечкі не павінна быць занадта гарачай (34—36°С). Гарчычны парашок дадаюць з разліку 1 ст. лыжка на 1 літр вады. Пасля працэдуры ножкі таксама трэба абмыць вадой, выцерці насуха і надзець цёплыя шкарпэткі. Калі дзіця не захоча накрывацца коўдрай, не варта настойваць — эфект ад прагравання ад гэтага не стане меншым.

● Агульныя гарчычныя ванны нельга рабіць дзецям дашкольнага ўзросту.

Увага! *Для любой з апісаных сагравальных працэдур галоўнае супрацьпаказанне — павышаная тэмпература (больш як 37,5°С).*

Банькі бываюць рознымі

Банькі прызначаюць, як правіла, пры бронха-лёгачных захворваннях, каб палепшыць дрэнажную функцыю лёгкіх. Праўда, выкарыстанне традыцыйных шкляных банек — вельмі рызыкоўная працэдура. Па-першае, для праграванння такой банькі даводзіцца маніпуляваць адкрытым агнём і спіртам, што вельмі небяспечна. Па-другое, ёсць верагоднасць перагрэць краі банькі і атрымаць апёк. Акрамя таго, трэба ўмець паставіць баньку правільна — так, каб на целе малога не засталося ліловых плям (гэта гематомы). Больш бяспечныя ў выкарыстанні вакуумныя банькі. З іх дапамогай робяць масаж. Змазваеце скуру крэмам або масажным алеем, бераце дзве пластыкавыя вакуумныя банькі, з дапамогай нагнятальніка захопліваеце скурную складку і пачынаеце вадзіць імі па спінцы (выключаючы пазваночнік): уверх—уніз і па крузе. Затым аналагічным чынам масажуеце грудзі дзіцяці, вядома, пазбягаючы вобласць сэрца. Такі масаж праводзяць на працягу 5—10 хвілін. Ён узмоцніць кровазварот у лёгкіх, і макрота будзе аддзяляцца лепш.

Лечым горлачка

Фурацылін, ёд, сода — добрыя кампаненты для прыгатавання паласканняў для горла. Захоўваць асцярожнасць трэба хіба што пры выкарыстанні ёду: ён можа выклікаць алергічную рэакцыю. Таму перад ужываннем лепш правесці скурную спробу (памазаць ёдам скуру і паназіраць некаторы час за рэакцыяй). Не варта ўжываць для паласканняў эфірныя алеі — вельмі ўжо высокая рызыка алергіі. Больш бяспечныя для дзяцей настоі траў (не блытайце са спіртавымі настойкамі — іх выкарыстоўваць катэгарычна забаронена), асабліва рамонку, календулы, ваўчкоў і эўкаліпту. Толькі не захоўвайце іх у халадзільніку. У ідэале — перад кожнай працэдурай гатуйце новы раствор.

Якую б з фізіяпрацэдур вы ні праводзілі, памятайце пра галоўнае: неабходна растлумачыць дзіцяці, што і навошта вы робіце, а далей — сачыць за яго рэакцыяй. Калі малы адчувае дыскамфорт і супраціўляецца, працэдуру неабходна або адмяніць, або паспрабаваць ператварыць у гульню. Таму што эфект ад любога лячэння шмат у чым залежыць ад пазітыўнага настрою маленькага хворага.

Падрыхтавала Вольга КУЛІНКОВІЧ.

Прыватнае ўнітарнае прамысловае прадпрыемства «Праметэй» (горад Горкі)

ЁСЦЬ ПРАЦА — ЁСЦЬ І СВЯТА

Напярэдадні 23 лютага ў Магілёўскай вобласці былі названы лепшыя людзі мінулага года, усяго 15 чалавек. Чалавекам года ў сферы будаўніцтва аб'яўлены прадпрымальнік, генеральны дырэктар прыватнага ўнітарнага прамысловага прадпрыемства «Праметэй», размешчанага ў горадзе Горкі, Анатоль Федаровіч. Тут жа ўдакладнім: Анатоль Федаровіч з'яўляецца лаўрэатам спецыяльнай прэміі Горацкага райвыканкама «Чалавек года-2007», у 2008-м называўся лепшым прадпрымальнікам Магілёўскай вобласці за арганізацыю новых працоўных месцаў, лепшым прадпрымальнікам вобласці лічыўся ў 2009 годзе, а створанае ім прадпрыемства «Праметэй» у тым жа 2009 годзе было прызнана лепшай будаўнічай арганізацыяй раёна.

«Праметэй» як правобраз будучых грамадска-эканамічных адносін

Што ўяўляе сабой гэтая арганізацыя і чым у ёй займаюцца? Адразу ж падкрэслім: да гэтага не даводзілася сустракаць такога маштабнага менавіта прыватнага прадпрыемства — як па аб'ёмах работ, якія выконваюцца, так і па шматграннасці яго дзейнасці. Увогуле, асноўны профіль дзейнасці «Праметэя» — будаўніцтва, і яго ў гэтым плане, па магутнасці, можна смела параўнаць з 5—6 звычайнымі ПМК (перасоўнымі механізаванымі калонамі), калі скласці іх разам.

Неардынарнай асобай аказаўся і сам Анатоль Федаровіч. На наша віншаванне з «мужчынскім» святам ён коратка адказаў: «Ёсць праца — ёсць і свята». Аднак сустрэць працаголіка — не такая ўжо і рэдкасць. А вось як вам тое, што два гады таму па ініцыятыве Анатоля Іванавіча на яго прадпрыемстве была створана прафсаюзная арганізацыя, прычым з такой вось цікавай высновай, якую агучыў старшыня прафсаюзнага камітэта Мікалай Камоўскі: маўляў, у кіраўніка хапае спраў вытворчага ды фінансавага кшталту, а каму тым часам займацца непасрэдна чалавекам працы, яго сацыяльным абуладкаваннем? Вось няхай прафсаюзная арганізацыя і займаецца. А як вам тое, што на «Праметэі» дзейнічаюць такія некалькі нечаканыя для нашага часу, а тым больш — для прадпрымальніцтва, грамадскія арганізацыі як таварыскі суд ды камісія па барацьбе з п'янствам?

Дарэчы, што можна лічыць найлепшым падарункам для мужчыны на яго «мужчынскае» свята? На «Праметэі» ў дзень 23 лютага мужчыны атрымалі па вялізным торце і, між іншым, уручаў іх намеснік генеральнага дырэктара па ідэалагічнай рабоце (ёсць такая пасада і на «Праметэі», хоць, можа, і вельмі ўжо нечаканая для прыватнага прадпрыемства) Уладзімір Муралёў.

— Але ж далёка не ўсе мужчыны ахвочыя да салодкага... — заўважылі мы.

— Значыць, прынясуць дадому, наладзяць свята ў сям'і, — адказалі нам.

Анатоля Іванавіча Федаровіча на прадпрыемстве называюць «наш шэф», і ў гэтых словах гучыць вельмі шчырая павага да яго.

Але назавём яшчэ асобныя цікавыя адметнасці прыватнага прадпрыемства «Праметэй», дакладней — адметнасці сацыяльнага ўладкавання на ім (так бы мовіць, на добрую зайздрасць іншым). Адзначым: заработная плата тут знаходзіцца недзе на тым жа ўзроўні, што і ў іншых будаўнічых арганізацыях ці, можа, крыху вышэйшая за сярэдні ўзровень. Затое працаўнікі «Праметэя» маюць па 100 тысяч рублёў дадаткова да Дня будаўніка, 23 лютага, 8 Сакавіка, да Новага года; яны таксама атрымліваюць значную матэрыяльную дапамогу да водпуску, бясплатныя пуцёўкі ў санаторыі і дамы адпачынку; могуць паабедаць (у кавярні прадпрыемства ж) толькі за 50 працэнтаў кошту — астатняе, зразумела, бярэ на сябе менавіта прадпрыемства... Летась на «Праметэі» быў створаны ўласны ЖБК для будаўніцтва яго працаўнікамі жылля, з 40 чалавек, — удзельнікі гэтага будаўніцтва атрымалі ад «Праметэя» дапамогу на агульную суму каля 200 мільёнаў рублёў... Многія ў краіне, калі гавораць пра прадпрымальніцтва і прадпрымальнікаў, нярэдка выказваюцца ў яўна адмоўным плане. Аднак не ўсё так дрэнна з нашым новым класам, які, па сутнасці, толькі нараджаецца: каб пераканацца ў гэтым, варта пазнаёміцца з дзейнасцю прыватнага прадпрыемства «Праметэй» і яго стваральнікам і кіраўніком.

Анатоль Іванавіч Федаровіч не з'яўляецца будаўніком па адукацыі. Разам з тым з поўным на тое правам залічвае сябе да прадстаўнікоў гэтай паважанай прафесіі. Папершае, нарадзіўся ў сям'і будаўніка. А па-другое, чатыры гады запар, калі яшчэ вучыўся ў ВНУ, на чале студэнцкага будаўнічага атрада ўдзельнічаў у новабудоўлях народнай гаспадаркі некалі вялікай савецкай краіны. Пры гэтым, па выніках ранейшага будатрадаўскага спаборніцтва, яго атрад у 1986 годзе заняў першае месца ў рэспубліцы і другое месца ў Саюзе. І ў тым жа 1986 годзе камандзір студэнцкага будаўнічага атрада Анатоль Федаровіч быў узнагароджаны медалём «За працоўную доблесць». Як прыгадвае цяпер Анатоль Іванавіч, па 12 гадзін у дзень шчыравалі будатрадаўцы на даручаных ім аб'ектах, выхадны дзень рабілі адзін раз за паўмесяца. Праўда, і грошы мелі неблагія. Аднак грошы грашыма, а разам з тым выхоўвалі ў сябе маладыя будатрадаўцы характар, такі неабходны для далейшага, дарослага, жыцця, ды ўменне пераадольваць цяжкасці. Дарэчы, называўся той атрад «Праметэем». Вельмі ёмкі працяг атрымала гэтая назва сёння...

Анатоль Федаровіч мае дзве вышэйшыя адукацыі. Першая з іх — вучоны аграном (пасля заканчэння Горацкай сельгасакадэміі), другая — правазнаўства. Адзінаццаць гадоў адпрацаваў у Чавускім раёне, з іх чатыры гады — кіраўніком гаспадаркі. Ды будаўнічая жылка ўсё ж узяла сваё.

* * *

Як адзначана ўжо, асноўная прафесія «Праметэя» — будаўніцтва, прычым выконваюць праметэеўцы ўсе віды будаўніча-мантажных работ. Увогуле, на прадпрыемстве ўладарыць свайго роду дэвіз «Ад нуля — пад ключ». Гэта значыць, што выключна ўсе работы на аб'ектах праметэеўцы выконваюць менавіта самі, выключна сваімі сіламі, без прыцягнення пабочных арганізацый, субпадрадчыкаў. Выконваюць у тым ліку складаныя сантэхнічныя работы, электратэхнічныя і іншыя, маюць спецыяльныя ліцэнзіі на правядзенне гэтых работ і спецыяльна падрыхтаваных людзей: напрыклад на абуладкаванне электразабеспячэння да 10 тысяч кілавольт. Летась прадпрыемства «Праметэй» выканала будаўніча-мантажных работ на суму каля 50 мільярдаў рублёў, прычым апошнім часам штогод нарошчвала аб'ёмы на 20 і болей працэнтаў. А сёлета з улікам таго партфеля заказаў, які маецца, тут мяркуюць выйсці на 100 з лішкам мільярдаў, або прырасці больш чым удвая. «Усё будзе залежаць ад фінансавання намечаных аб'ектаў», — падкрэсліваюць на прадпрыемстве.

Якія аб'екты і дзе ўзводзіць «Праметэй»? Сфера яго дзейнасці распаўсюджваецца практычна на ўсю Магілёўскую вобласць. А ўзводзяць праметэеўцы як жыллё (у тым ліку шматкватэрныя дамы і дамы катэджнага тыпу ў вёсцы), так і аб'екты сельскагаспадарчага, а таксама сацыяльна-бытавога прызначэння. У прыватнасці, летась працаўнікі прадпрыемства пабудавалі адзін 80-кватэрны жылы дом у Чавусах і два дамы ў Горках; на іх леташнім рахунку таксама сучасны малочнатаварны комплекс у гаспадарцы «Горы» Горацкага раёна, капітальна адрамантаваны клуб і інтэрнат у сельскагаспадарчай акадэміі і іншыя аб'екты. Сёлета прадпрыемства здае 40-кватэрны дом у Горках для сваіх працаўнікоў, 12 дамоў катэджнага тыпу ў аграгарадку «Леніна» і 10 у вёсцы Паршына (сядзіба вучэбнай гаспадаркі сельгасакадэміі). Гэтыя аб'екты практычна закончаныя; разам з тым ідуць работы па ўзвядзенні 9-павярховага 72-кватэрнага дома ў Горках (мы пабывалі на яго будаўніцтве: гэта двухсекцыйны дом з цікавымі архітэктурнымі формамі, арыгінальнымі лоджыямі, і, безумоўна, ён упрыгожыць горад); узводзяцца два 60-кватэрныя дамы ў Чавусах. Вельмі важны аб'ект сёлетняга года, якому надаецца асаблівая ўвага непасрэдна з боку самога кіраўніка «Праметэя», — буйны малочнатаварны комплекс на 1100 галоў у вучэбнай гаспадарцы сельгасакадэміі. Гэты комплекс павінен стаць паказальным у краіне, прычым ён будзе выкарыстоўвацца і для вучэбных мэтаў пры падрыхтоўцы спецыялістаў акадэміі; тут будзе ўстаноўлена навейшае абсталяванне па ўтрыманні і даенні жывёлы. Зразумела, гэта асабліва знакавы аб'ект, зразумела таксама і тое, што і «Праметэй» у якасці выканаўцы ўсіх работ на ім выбраны невыпадкова.

Кіраўнік «Праметэя» назваў і іншыя найбольш маштабныя аб'екты, якія пры гэтым па кошце запланаваных на іх работ маюць каштарыс на паўмільярда рублёў і болей (дарэчы, фінансаванне толькі будаўніча-мантажных работ на комплексе ў Паршына вызначана ў суме больш за 30 мільярдаў рублёў). У спіс аб'ектаў сёлетняга года ўваходзяць яшчэ дзве таксама сучасныя МТФ у іншых гаспадарках раёна, а таксама буйная МТФ у Шклоўскім раёне, добраўпарадкаванне базы дарожнікаў, размешчанай побач, цераз дарогу, рэканструкцыя завода жалезабетонных вырабаў у Чавусах, будаўніцтва Дома паляўнічага ў Магілёўскім лясгасе, капітальны рамонт будынка Горацкага райвыканкама, пракладванне новых сетак каналізацыі ў Горках, будаўніцтва зернеачышчальна-сушыльнага комплексу ў вучэбнай гаспадарцы сельгасакадэміі, рэканструкцыя аднаго з карпусоў Горацкага машынабудаўнічага завода і іншыя аб'екты. «Планы вялікія, — падкрэсліваў Анатоль Федаровіч, — і асаблівае значэнне набываюць усе гэтыя планы ў сувязі з рэспубліканскімі Дажынкамі, якія маюць быць у Горках у наступным годзе».

Але, як таксама падкрэсліваў ён, ёсць добрая аснова для выканання гэтых планаў, ёсць добрая матэрыяльна-тэхнічная база. Сёння прадпрыемства налічвае больш за 100 адзінак тэхнікі, прычым толькі за апошні год на ім набылі тэхнікі (па розных артыкулах — у лізінг, за доўгатэрміновыя крэдытныя рэсурсы і г.д.) на суму каля 7 мільярдаў рублёў: два экскаватары, два бульдозеры, чатыры франтальныя пагрузчыкі французскай вытворчасці («і пяты на падыходзе»), два міксеры, два 20-тонныя КамАЗы і іншую тэхніку. Толькі на лізінгавыя плацяжы прадпрыемства штомесяц выдаткоўвае па 300 мільёнаў рублёў.

Добра дапамагае калектыву «Праметэя» ў працы, а найперш у зніжэнні кошту будаўніча-мантажных работ таксама тое, што яно самастойна вырабляе многія будаўнічыя матэрыялы на сваёй выдатнай вытворчай базе. Так, тут маюць свой участак вытворча-тэхнічнай камплектацыі, дрэваапрацоўчы цэх са сталярняй, цэх металавырабаў, цэх па вырабе вокнаў ПВХ, растворабетонны вузел. Прычым гэтая база апошнім часам інтэнсіўна развіваецца далей. Так, у цэху, дзе вырабляюцца вокны ПВХ, вось-вось павінна ўступіць у дзеянне аўтаматызаваная лінія па вырабе шклопакетаў. А побач, у іншым новым цэху, хутка павінны быць устаноўлены лініі па вытворчасці ўцяпляльных сэндвіч-панэляў і па вырабе полістыролу. Ужо падкрэслівалася асаблівая ўвага на прадпрыемстве да такога вельмі важнага для яго аб'екта, як малочнатаварны комплекс у вучэбнай гаспадарцы сельгасакадэміі, — камплектаваць яго прадпрыемства будзе менавіта ўласнымі сэндвіч-панэлямі. Упершыню.

А яшчэ на прадпрыемстве маюць свой пясчаны кар'ер (параўнальна нядаўні набытак), свае пад'язныя чыгуначныя пуці (да 2—2,5 тысячы тон будаўнічых матэрыялаў, або 50 працэнтаў іх, «Праметэй» атрымлівае чыгункай); тут рыхтуюць да мантажу вялізны арачнік плошчай каля тысячы квадратных метраў, у якім будуць захоўвацца будаўнічыя матэрыялы.

Карацей кажучы, на сённяшні дзень прадпрыемства «Праметэй» уяўляе сабой маштабны прамыслова-будаўнічы комплекс, з якім у краіне могуць пасупернічаць толькі асобныя будаўнічыя арганізацыі. І гэтаму комплексу, безумоўна, пад сілу любыя задачы. Застаецца дадаць, што на «Праметэі» нядаўна паспяхова вытрымалі экзамен па сертыфікацыі менеджменту сістэмы якасці яго будаўнічай прадукцыі.

* * *

Аднак вось пытанне, якое напрошваецца: тая ж выдатная матэрыяльная база, тая ж бліскучая тэхнічная аснашчанасць — гэта яшчэ далёка не ўсё, яны мёртвыя без чалавечых рук. А як з кадрамі на «Праметэі», з людскімі рэсурсамі? Горкі — гэта ўсё ж такі не Мінск, дзе кваліфікаваныя кадры знайсці лягчэй...

— Каб не страчваць свой патэнцыял, рэгулярна абучаем кадры, адпраўляем іх на курсы павышэння кваліфікацыі, — адзначае першы намеснік генеральнага дырэктара Юрый Арэшка. — Не сакрэт — прыватніку выжываць цяжэй, чым дзяржаўным прадпрыемствам, і мы павінны мець намнога вышэйшы рэсурс, каб з імі паспяхова супернічаць. У тым ліку і чалавечы, кваліфікацыйны рэсурс...

А ўвогуле, на «Праметэі», па сутнасці, і не ведаюць, што такое кадравы голад. Больш за тое, каб уладкавацца на прадпрыемства — чарга; адбор кадраў — на конкурснай аснове. Прычым «Праметэй» пастаянна папаўняецца новымі працоўнымі рэсурсамі: толькі за апошні год на ім працаўладкавана каля 150 чалавек. Далейшае павелічэнне штату чакаецца і сёлета, пасля ўвядзення новых вытворчасцяў. Усяго ж цяпер працуе на «Праметэі» больш за 800 чалавек.

* * *

— А вы не каштавалі беларускія «Есентукі»? — запыталіся ў нас падчас візіту ў Горкі, на прадпрыемства «Праметэй».

Мы — не. Праўда, нам тут жа паабяцалі, што неўзабаве пакаштуем...

У адным з новых цэхаў «Праметэя» нам паказалі ўсталяваную тут аўтаматычную лінію па разліве мінеральнай вады (на лініі ішлі апошнія пусканаладачныя работы). Свідравіна — побач, у невялікай будачцы за 20 метраў — помпа, глыбіня свідравіны — 544 метры.

Гэтую свідравіну генеральны дырэктар «Праметэя» выкупіў у сумеснага беларуска-расійскага прадпрыемства, якое суседнічала з ім, яшчэ вясной 2009 года. Пачалі пампаваць тую ж ваду, ды ўжо адразу вырашылі: можна пампаваць значна болей. Вада добрая, з невялікай ступенню мінералізацыі (1,79 міліграма мікраэлементаў на літр), а гэта значыць — можна не разбаўляць яе артэзіянскай вадой, як робяць гэта іншыя... Адным словам, сапраўдная натуральная мінеральная вада, прыродная. Да таго ж атрымалі на яе сертыфікат Еўрасаюза. У выніку і з'явілася рашэнне паставіць новую, больш сучасную аўтаматычную лінію па разліве гэтай вады, прадукцыйнасць якой разлічана на 3 тысячы ПЭТ-бутэлек у гадзіну.

Мінеральная вада, якая носіць назву «Горацкая», будзе разлівацца ў паўтаралітровыя, літровыя і паўлітровыя ПЭТ-бутэлькі. Яе намечана рэалізоўваць пераважна ў Магілёўскай, Віцебскай і Гомельскай абласцях, а таксама часткова і ў іншых. Намацваюцца шляхі і для яе экспарту. Гэты праект асабліва рэальна выглядае ў сувязі з планамі прадпрыемства мадэрнізаваць старую лінію і наладзіць там выпуск сваёй мінеральнай вады ў шкляной бутэльцы, якая зноў аказалася запатрабаванай у свеце.

На прадпрыемстве таксама плануецца наладзіць выпуск мінеральнай негазіраванай вады з дабаўленнем ёду і селену, а таксама з янтарнай кіслатой (гэтыя дабаўкі павінны надаць горацкай мінеральнай вадзе больш выразныя лекавыя ўласцівасці).

А яшчэ на новай лініі прадпрыемства намечана наладзіць да надыходу летняга сезона вытворчасць асвяжальных безалкагольных напояў на аснове цукру і натуральных сокаў. Вельмі неблагое дапаўненне выбралі на «Праметэі» да сваёй асноўнай вытворчай дзейнасці.

* * *

І яшчэ пра адзін «вытворчы ўчастак» «Праметэя», расказ пра які мы невыпадкова пакінулі на заканчэнне, так бы мовіць, на «закусь». Ну вельмі ж цікавы «ўчастак». А размешчаны ён побач са знакамітым пасёлкам Леніна, пад якім некалі атрымала баявое хрышчэнне польскае войска, сфарміраванае ў Саюзе падчас вайны. Дык вось, тут, побач з пасёлкам, узвялі праметэеўцы выдатную базу для адпачынку, на якой ёсць для гэтай мэты, па сутнасці, усё: і выдатныя драўляныя домікі, у кожным з якіх можа размясціцца да 10 чалавек, і месцы, абсталяваныя «пад шашлык» ды «пад юшку». А тым больш побач — возера на 68 гектараў, узятае ў арэнду. З рыбай (у яго запусцілі некалькі тон і карпа, і таўсталобіка, і белага амура). Тут жа — і абсталяваны прычал, лодкі, катамараны. На гэтай базе адпачынку, якая носіць назву «Мерэя», дабудоўваецца 2-павярховая гасцініца. Да 60 чалавек адначасова могуць адпачываць у гэтым месцы. Прычым не толькі свае, не толькі з «Праметэя». Такім чынам, запрашае база адпачынку «Мерэя»!

Якраз тут дарэчы будзе нагадаць і пра тое, што на «Праметэі» не меншую ўвагу, чым свайму тэхнічнаму аснашчэнню, удзяляюць стварэнню для сваіх работнікаў самых спрыяльных бытавых умоў. На тэрыторыі прадпрыемства прыцягвае ўвагу двухпавярховы дамок, які яўна не трапляе пад катэгорыю аб'ектаў вытворчага прызначэння. «А гэта наш дом вадзіцеля, — растлумачылі нам. — У ім абсталяваны добрыя пакоі адпачынку, гардэробныя, ёсць саўна»... Падобныя аб'екты будуць узведзены на прадпрыемстве яшчэ. Дарэчы, не забыліся тут і пра тых, хто знаходзіцца, так бы мовіць, у палявых умовах. На прадпрыемстве маюць для іх каля 50 зручных бытовак.

— А паглядзелі б вы наша прадпрыемства летам, — казалі нам. — Уся тэрыторыя базы — пад цвёрдым пакрыццём, кругом — газоны, клумбы, ёсць невялічкае азярцо. Здавалася б, дробязі, а людзям прыемна. Летась мы занялі ў раёне другое месца па добраўпарадкаванні...

Што застаецца дадаць на заканчэнне? Няхай працаўнікам «Праметэя» будзе гэтак жа прыемна і камфортна працаваць і адпачываць і надалей. Ну, а кіраўніку «Праметэя» Анатолю Іванавічу Федаровічу — новых добрых ідэй і задумак у яго справе. І гэткага ж выдатнага сацыяльнага партнёрства з калектывам.

Іван БАРАНОЎСКІ.

УНП 700423316.

НА ЗДЫМКАХ:

1. Генеральны дырэктар Анатоль ФЕДАРОВІЧ — чалавек года-2010 у Магілёўскай вобласці.

2. Намеснік генеральнага дырэктара па маркетынгу Андрэй КАЧУРКА задаволены: кола партнёраў «Праметэя» становіцца больш шырокім.

3. Гэты прыгожы дом пабудавалі ў «Праметэі» для сваіх супрацоўнікаў.

4. Буйная малочнатаварная ферма, якую ўзводзяць будаўнікі «Праметэя» ў вёсцы Паршына, непадалёк ад Горак, павінна стаць узорнай у рэспубліцы.

5. Новыя ўтульныя дамы ад «Праметэя» ў Задарожжы.

6. Прараб Уладзімір ПІСАРАЎ (у цэнтры) і брыгада муляраў: Аляксей ЮДЗІН, Антон БУЙДЗЯНКОЎ, Міхаіл ГУНКЕВІЧ, Павел УЛІТНІКАЎ, Сцяпан АСЮЦІН, Анатоль МІГДАСЁЎ і Мікалай КАЛАКОЛЬЦАЎ.

7. Падчас наведвання прадпрыемства тут праводзіліся апошнія наладачныя работы на новай сучаснай лініі па разліве мінеральнай вады. На здымку наладчык лініі Генадзь РАЛЕВІЧ.

8. Прадпрыемства пашырае сваю дзейнасць: на ім таксама з'явілася новая лінія па вытворчасці шклопакетаў. На здымку зборшчык шклопакетаў Аляксандр КАБЫШАЎ.

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

«КАЛІ МЫ З КІМСЬЦІ НЕ «ПАЖЭНІМСЯ», ТО НЕ ВЫЖЫВЕМ»

Генеральны дырэктар Мінскага аўтамабільнага завода Аляксандр БАРОЎСКІ падзяліўся з журналістамі сваімі меркаваннямі наконт магчымага аб'яднання МАЗа і КамАЗа ў холдынг:

— На імя Прэзідэнта Беларусі паступіла прапанова ад «Групы ГАЗ» аб давераным кіраванні МАЗам на два гады. У гэты ж час паступіла прапанова ад КАМАЗа, а калі дакладней, то ад «Растэхналогій» — яны прапанавалі зрабіць нам холдынг. Сяргей Чэмезаў (генеральны дырэктар дзяржкарпарацыі «Растэхналогіі». — **Аўт**.) нас запрасіў, і я, а таксама наш першы віцэ-прэм'ер Уладзімір Сямашка правялі працоўную сустрэчу. Было прапанавана, што яны ў гэты холдынг аддаюць 42% КамАЗа, а мы — 42% МАЗа (далей Аляксандр Бароўскі паправіўся і казаў ужо пра 48%. — **Аўт**.). Плюс у гэты холдынг мы аддаём частку сваіх заводаў, а яны — сваіх. Зараз прынята рашэнне стварыць працоўную групу, якая абмяркуе мэтазгоднасць стварэння гэтага холдынгу, — паведаміў гендырэктар МАЗа і выказаў сваё меркаванне на гэты конт: — У прынцыпе, мая пазіцыя такая: МАЗ сёння адзін выжыць не зможа.

Такую сваю пазіцыю Аляксандр Бароўскі тлумачыць тым, што хутка Расія ўступіць у Сусветную гандлёвую арганізацыю, а значыць, мытныя пошліны на грузавыя машыны будуць зніжаныя, і расійскія і беларускія вытворцы аўтатэхнікі могуць не вытрымаць канкурэнцыю з замежнымі фірмамі. Таксама ён бачыць вялікую пагрозу ад кітайскіх вытворцаў грузавых аўтамабіляў, якія таксама не спяць у шапку і з цікавасцю глядзяць на рынкі СНД.

— Нам усё роўна трэба з кімсьці аб'ядноўвацца, аднаму МАЗу будзе вельмі цяжка ў такой канкурэнцыі выжыць. Чаму менавіта КамАЗ? Яны маюць рухавікі «Камінз», з якімі мы сёння таксама вядзём распрацоўкі, яны маюць сваю каробку перадач, іх цікавіць наш мост... Калі на высокім узроўні будзе прынята рашэнне стварыць холдынг, то гэта нам дасць і агульныя рынкі... Так што казаць, што МАЗ некаму там прадаецца — няправільна. Ідзе праца, мы раімся і глядзім, дзе нам лепш, — сказаў Аляксандр Бароўскі.

Пры гэтым ён дадаў, што, па сутнасці, акрамя КамАЗа, Мінскаму аўтамабільнаму заводу больш і няма з кім аб'ядноўвацца:

— Я з'ездзіў на МАН, прапанаваў ім: давайце супрацоўнічаць. Адказу мы не атрымалі. Я з'ездзіў на «Івека», мяне прынялі добра, дэлегацыя ў адказ прыехала, і вы думаеце ёсць адказ? Няма. «Мерседэсу» мы не патрэбны, бо ён купіў КамАЗ, «Вольва» мае сваё прадстаўніцтва ў Расіі. І болей «жаніцца» няма з кім, а «жаніцца» трэба, бо мы адны не выжывем — нас задавяць тэхналогіямі, аб'ёмамі і гэтак далей. Таму прапановы «Групы ГАЗ» і «Растэхналогій» будзем разглядаць, але для гэтага патрэбна працоўная група і ацэнка прадпрыемстваў. І што нам замінае: аддадзім акцыі ў холдынг, папрацуем год, не атрымаецца — мы ж нічога не губляем, разыдземся, забяром акцыі і пойдзем далей з іншым вяселле спраўляць. Ну і нарэшце: гэта ж Расія — нам што, сказаць ім «не»? Мы ж павінны быць дыпламатамі і псіхолагамі, мы павінны пачаць перамовы і паглядзець, дзе нам выгадна.

Таксама Аляксандр Бароўскі паведаміў, што праца па набыцці часткі акцый МАЗа Венесуэлай вядзецца і што ён чакае грошай ад гэтай здзелкі, каб пачаць рэканструкцыю:

— Умоўна кажучы, калі Венесуэла ў нас купіць 10%, то гэта 200-300 мільёнаў долараў, іх Прэзідэнт паабяцаў аддаць нам на развіццё. І я чакаю, калі гэта адбудзецца, з'явяцца грошы і я пачну глабальную рэканструкцыю на МАЗе.

Але Аляксандр Бароўскі падкрэсліў, што ён толькі выказвае сваё меркаванне, а канчатковае рашэнне наконт лёсу МАЗа павінен прымаць урад, бо 100% акцый знаходзіцца ў дзяржавы:

— У прынцыпе, гэта не мае пытанне, бо 100% акцый у дзяржавы. Мая справа — каб МАЗ квітнеў: машыны выпускаць, зарплаты падымаць, якасць рабіць. А каму аддаваць — права вырашаць гэта ў дзяржавы. У мяне нават паловы акцыі няма. Вось мы сядзім з Сяргеем Кагогіным (генеральны дырэктар КамАЗА. — **Аўт**.), у нас з ім нармальныя стасункі, і ён кажа: «Ведаеш, у чым розніца паміж намі? Ты генеральны і я генеральны, але я ўладальнік акцый і таму ў

мяне самалёт, а ты на веласіпедзе катаешся. Вось у тым розніца».

Больш падрабязна і практычна на пальцах пра магчымыя выгады ад аб'яднання МАЗа і КамАЗа ў холдынг журналістам патлумачыў **Віктар КАЛЕЧЫЦ, першы намеснік генеральнага дырэктара па эканоміцы і фінансах:**

— Увесь свет, прынамсі, вытворцы грузавой і легкавой аўтатэхнікі аб'ядноўваюцца. Гэта робіцца не проста так — з гэтага можна атрымаць пэўны эфект. І, вывучаючы вопыт іншых кампаній, мы таксама можам атрымаць эфект ад разумнага аб'яднання. Які? Напрыклад, мы аб'ядналіся і стварылі холдынг — мы можам у рамках гэтага холдынгу прыцягнуць крэдыты і стварыць сумесны завод, скажам, па вытворчасці задніх мастоў. І іх будуць выкарыстоўваць усе прадпрыемствы холдынгу, а ў іншым выпадку кожнаму прыйшлося б будаваць свой такі завод. А калі глядзець далей, то гэта можа быць і палітыка продажаў і гэтак далей.

Якасць амаль еўрапейская, цана — беларуская

На сёння апошняй важнай для МАЗа падзеяй з'яўляецца вытворчасць новых кабін з двухкампанентнай афарбоўкай, што павінна вырашыць праблемы з карозіяй:

— У нас ёсць дзве мадыфікацыі кабіны — серыйная з індэксам 6422 і новая з індэксам 6430. І менавіта ў студзені мы стварылі магутнасці і на сёння машын з новай кабінай выпускаем больш, чым з серыйнай, — расказвае **галоўны інжынер МАЗа Юрый ТАРУЦЬ.** — Два тыдні таму мы атрымалі цудоўнае лакафарбавае двухкампанентнае пакрыццё ад лідскай «Лакафарбы», якое абсалютна нас задавальняе, адпавядае ўсім нашым тэхнічным умовам і, што немалаважна, канкурэнтнае па цане з імпартнымі аналагамі. У двухкампанентнай фарбы зусім іншыя ўласцівасці — высокая трываласць і прывабны знешні выгляд, хоць падаражэнне для пакупніка ад прымянення двухкампанентнай фарбы будзе амаль незаўважнае, — мяркуе галоўны інжынер.

— Мы сёння паказалі вам новую вытворчасць кабін і, што самае важнае, новую афарбоўку. Было сорамна, калі ў нас былі ржавая кабіна і кузаў — як можна так на рынку працаваць? Мы паставілі перад сабой задачу да канца года гэтую праблему зняць, — кажа Аляксандр Бароўскі. — Можа, нельга хваліцца, але КамАЗ спрабуе новую кабіну паставіць даўно, яны заплацілі 20 мільёнаў долараў за распрацоўку, і яна ў іх не пайшла. А мы самі зрабілі кабіну, самі паставілі на паток, і яна ў нас сёння ідзе. Аднак мы на гэтым не спынемся: да канца года мы павінны атрымаць новы сучасны аўтамабіль — амаль еўрапейскай якасці, але па беларускай цане. Мы заказалі абсталяванне па падрыхтоўцы да афарбоўкі, зрабілі новую вытворчасць кузавоў, закупілі новую тэхналогію для афарбоўкі рам, для вытворчасці рысор, а ў першым квартале наступнага года хочам атрымаць новы мост для нашых аўтамабіляў.

Таксама на МАЗе задумалі памяняць і інтэр'ер кабіны, пра што даўно прасілі спажыўцы: будзе новая панэль прыбораў, абіўка і іншыя рэчы.

Як расказаў **галоўны канструктар МАЗа Аляксандр ЗАХАРЫК,** хутка на МАЗах з'явіцца новы рухавік «Камінз», які, па яго меркаванні, павінен стаць лепшым варыянтам па цане і якасці:

— Асноўны наш партнёр — Яраслаўскі маторны завод, шырокую гаму рухавікоў атрымліваем ад Мінскага маторнага завода, ёсць у нас рухавікі МАНа і «Мерседэса». А сёння ў нашай лінейцы з'яўляецца рухавік «Камінз», які, магчыма, будзе лепшым варыянтам па цане і якасці. «Камінз» — гэта амерыканскі рухавік, які сёння выпрабляецца ў шэрагу краін, у прыватнасці ў Расіі і ў Кітаі, — сказаў Аляксандр Захарык, але не ўдакладніў, якой вытворчасці рухавікі будуць прымяняцца на МАЗах.

Па яго словах, усе пагадненні падпісаныя, зараз будуць створаны і сертыфікаваны доследныя ўзоры, і толькі потым можна будзе казаць пра плюсы і мінусы, а таксама пра запуск МАЗаў з рухавікамі «Камінз» у серыю.

— Я мяркую, што «Камінз» гарманічна ўпішацца ў аб'ёмы вытворчасці і іншыя пастаўшчыкі не пацерпяць страт — мы проста зробім большымі аб'ёмы. Так было, калі мы ўкаранялі імпартныя рухавікі «Мерседэс» і МАН — мы не забралі аб'ём у ЯМЗ, а проста дадалі аб'ёмы МАЗа. З «Камінзам» зараз у нас вядуцца працы па ЕЎРА-3 і ЕЎРА-4. Што тычыцца ЕЎРА-5, то такія рухавікі ў «Камінза» таксама ёсць, але мы ж не можам адначасова зрабіць усю гаму — гэта будзе рабіцца паступова, — паведаміў Аляксандр Захарык.

Краш-тэстаў мікрааўтобусаў не прадбачыцца, але бяспека — будзе абавязкова

За 2010 год на МАЗе было створана 16 новых мадэляў. Як паабяцаў генеральны дырэктар, навінкі будуць і сёлета. Прынамсі, у жніўні адбудзецца прэзентацыя капотнага 60-тоннага грузавіка, а таксама на працягу 2011 года павінна пачацца серыйная вытворчасць мікрааўтобусаў:

— Мікрааўтобусы — гэта новы клас у прадуктовай лінейцы МАЗа, — кажа **Аляксандр МЫШКО, галоўны канструктар філіяла МАЗа па вытворчасці аўтобусаў.** — Яны прадугледжаны для выкарыстання ў першую чаргу як службовыя, маюць 14 месцаў для пасажыраў, дызельны рухавік ЕЎРА-3 або ЕЎРА-4. Гэтая мадэль арыентавана перш за ўсё на Беларусь, але не выключаю, што потым будзе пастаўляцца і ў краіны СНД і далёкага замежжа.

Паколькі пасля прэзентацыі МАЗам гэтых мікрааўтобусаў у канцы мінулага года энтузіясты адшукалі ў інтэрнэце такія ж самыя мікрааўтобусы, але кітайскія, то карэспандэнт «Звязды» пацікавіўся, чые распрацоўкі выкарыстоўвае МАЗ пры вытворчасці гэтых мікрааўтобусаў і наколькі яны будуць бяспечныя:

— Я не магу сказаць, кітайская гэта мадэль ці не кітайская. Магу толькі сказаць, што яна будзе лакалізавана ў нас у Беларусі. Што тычыцца бяспекі, то любая тэхніка, якая выпускаецца на МАЗе, адпавядае ўсім тым стандартам, якія дзейнічаюць на канкрэтным рынку збыту. У нашым выпадку гэтая тэхніка адпавядае стандартам Рэспублікі Беларусь, — сказаў Аляксандр Паўлавіч і дадаў, што краш-тэсты гэтага мікрааўтобуса праводзіцца не будуць, бо гэта не легкавы аўтамабіль і не аўтобус з колькасцю месцаў больш за 22. — Вядома, я сам сеў бы на такі мікрааўтобус, я ездзіў на ім і лічу, што можа гэта не «Мерседэс», але задача гэтага аўтобуса — не канкурыраваць з «Мерседэсам», а быць мінімальна дарагім і максімальна функцыянальным, адпавядаць тым запытам, якія існуюць на нашым рынку.

МАЗ хоча выйсці на дакрызісны ўзровень

Генеральны дырэктар МАЗа Аляксандр Бароўскі расказаў пра вынікі 2010 года і падзяліўся планамі на 2011 год:

— Я вельмі задаволены, як мы закончылі мінулы год. Усе тыя паказчыкі, што намецілі, мы выканалі: тэмпы росту вытворчасці — 122,6%, экспарт — 263%; мы маем станоўчае сальда 75 мільёнаў долараў, маем добрую рэнтабельнасць 10%; практычна ў два разы вырасла зарплата — на сёння яна склала 2,022 мільёна. На гэты год мы ўзялі на сябе нагул фантастычныя абавязацельствы: забяспечыць тэмпы росту вытворчасці ў памеры 150%, за кошт унутраных мерапрыемстваў зэканоміць 610 мільярдаў рублёў, павялічыць сальда знешняга гандлю ў 2-3 разы, — сказаў Аляксандр Бароўскі і дадаў, што МАЗ сёлета будзе разлічвацца з дзяржавай па пазыках. — У свой час МАЗу была аказана дапамога ў памеры 570 мільярдаў рублёў. У гэтым годзе прыйшоў час аддаваць. Мы палічылі і прыйшлі да высновы, што сёлета мы поўнасцю разлічымся з дзяржавай: у 2011 годзе нам трэба вярнуць 440 мільярдаў рублёў, і мы гэтыя грошы вернем, бо добра разумеем усю сітуацыю ў краіне, ведаем пра стан бюджэту. Задача складная: нам трэба аддаваць кожны месяц па 35 мільярдаў, але мы гэта зробім, — перакананы генеральны дырэктар.

Дарэчы, агучаныя 150% росту вытворчасці ў 2011 фактычна вернуць МАЗу дакрызісны аб'ём, пра што заявіў Віктар Калечыц, першы намеснік гендырэктара па эканоміцы і фінансах:

— 150% — гэта фактычна дакрызісны ўзровень вытворчасці на МАЗе. Мы будзем вымушаны рабіць такую колькасць аўтамабіляў, каб мінімізаваць пастаянныя выдаткі і мець нармальную рэнтабельнасць. Я думаю, у нас усё атрымаецца, хоць задача вельмі і вельмі сур'ёзная і запатрабуе вялікіх намаганняў ад усяго калектыву.

Што тычыцца продажаў у 2010 годзе, то яны склалі 150% ад узроўню 2009 года (22980 аўтамабіляў). Розніцу паміж продажамі і вытворчасцю (апошняя склала 122,6%) **Аляксей ТУТУБАЛІН, намеснік па камерцыйных пытаннях,** тлумачыць тым, што распрадаваліся складскія запасы. Змянілася за 2010 год і структура продажаў: калі ў 2009 годзе 69,5% тэхнікі прадавалася ў Беларусі, 16% у Расіі, то ў мінулым годзе ў РФ пастаўлялася 38,6% прадукцыі, а ў Беларусь — 41,25%.

Аляксей Тутубалін расказаў і пра планы продажаў МАЗа на 2011 год: прынамсі, у Расію продажы павінны скласці 158,3%, ва Украіну — 250,1%, у краіны СНД і Цэнтральнай Азіі — 114,4%, у краіны далёкага замежжа -185,1%. Адзінае, куды будзе пастаўляцца менш тэхнікі, — гэта Беларусь, толькі 72,6% ад аб'ёму 2010 года. Але, па словах намесніка гендырэктара па камерцыйных пытаннях, гэта зроблена свядома:

— Што тычыцца Беларусі, то мы планамерна скарачаем запланаваныя аб'ёмы рэалізацыі ў краіну, мы павінны ў гэтым годзе зрабіць 72% да ўзроўню 2010 года, калі нас не паправіць Радзіма. А калі нам Радзіма загадае прадаць у Беларусь больш, — значыць, мы гэта зробім з задавальненнем.

Павел БЕРАСНЕЎ.

ВАДА ІДЗЕ

У Брэсцкай вобласці, асабліва ў Брэсцкім раёне, зноў адзначаецца высокі ўзровень грунтовых вод. Талымі водамі падтоплены дзясяткі падворкаў, больш за 60 садовых участкаў, многія гектары сельгасугоддзяў.

Паводле слоў кіраўніка прэс-службы абласнога ўпраўлення МНС Сяргея МАШНОВА, дзякуючы павольнаму пацяпленню сітуацыя пакуль не такая напружаная, як прагназавалі раней. Паступова разліваюцца рэкі — Заходні Буг, Прыпяць, Піна, Ясельда. У Пінскім раёне зафіксаваны падтапленні на 59 падворках. Але рэкі паводзяць сябе адносна спакойна. Так, 10 сакавіка ўзровень вады ў рэках быў крыху ніжэйшы, чым адзначаўся днём раней. Далейшае будзе залежаць ад інтэнсіўнасці пацяплення.

Яна СВЕТАВА.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ ОАО «Світанак» г. Жодино за 2010 год (млн руб)

ПОКАЗАТЕЛЬ	
1. Выручка от реализации (за минусом НДС и др. аналогичных обязательных платежей)	205094
2. Себестоимость реализованных товаров, работ, услуг	177983
3. Прибыль от реализации	27111
4. Сальдо операционных доходов и расходов	-52
5. Сальдо внереализационных доходов и расходов	-6618
6. Итого прибыль за отчетный период	20441
7. Налоги из прибыли и иные обязательные платежи	7483
8. Чистая прибыль	12958

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС ОАО «Світанак» г. Жодино на 01.01.2011 года (млн руб)

АКТИВЫ		
1.	Внеоборотные активы, всего	81863
	в том числе:	
	1. Основные средства	80123
	2. Нематериальные активы	555
	3. Вложения во внеоборотные активы	1185
2.	Оборотные активы, всего	57098
	в том числе:	
	1. Запасы и затраты	57098
	2. Налоги по приобретенным ценностям	4042
	3. Дебиторская задолженность	2822
	4. Финансовые вложения	115
	5. Денежные средства	1526
	Итого активы	147466
ПАССИВЫ		
3.	Капитал и резервы	116230
	в том числе:	
	1. Уставный фонд	80634
	2. Резервный фонд	831
	3. Добавочный фонд	12098
	4. Нераспределенная прибыль	22667
4.	Обязательства:	31236
	в том числе:	
	Кредиты банков	15743
	Кредиторская задолженность	15136
	Итого пассивы	147466

ИНФОРМАЦИЯ о дивидендах и акциях, количестве акционеров, задолженности по ОАО «Світанак» г. Жодино за 2010 год

Показатель	Ед. изм.	За 2010 год	За 2009 год
Количество акционеров, всего	лиц	9835	9839
в том числе: юридических лиц	лиц	6	6
в том числе: физических лиц	лиц	9829	9833
начислено на выплату дивидендов	млн руб.	675	587
Дивиденды приходящиеся на 1 акцию (включая налоги)	руб.	853,86	742,54
Обеспеченность акции имуществом общества	тыс. руб.	143,94	115,77
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	штук	0	0
Просроченная дебиторская задолженность	млн руб.	913	1512
Просроченная кредиторская задолженность	млн руб.	143	50
Среднесписочная численность работающих	чел.	2742	2774

УНН 600038919

З людзьмі і сам-насам

НОВЫЯ ЛІСТЫ ПРА ГАЛОЎНАЕ

...Добра кухару: нечага нагатаваў, папрацаваў і адразу ж, лічы, бачыць вынік: што з'елася, што не з'елася, за што падзякавалі...
Нашаму брату, журналісту, у гэтым сэнсе складаней, бо напісаць напісаў, а што там далей...
Зрэшты, выключэнні бываюць. «Ніколі не думала, што на прыкладзе асобнай сям'і можна гаварыць пра такія складаныя рэчы, як нацыя ды дзяржава («Звязда» 21 лютага. — Аўт.)»; «У чалавека, якія прапануе ўсім беларусам перайсці на рускую мову, хачу спытаць, а чаму менавіта на рускую? Давайце адразу, каб час не марнаваць, на болей распаўсюджаную англійскую, альбо на кітайскую (вунь кітайцаў ужо 2 мільярды)...»; «Ёсць манкурты — людзі, што забыліся на сваё мінулае, выракліся ўсяго свайго, ёсць «інтэлігенты», якія грэбуюць роднай мовай, і я не ведаю, ад каторых болей шкоды для нашай Бацькаўшчыны»...
Гэта — як вы разумееце, *радкі* з лістоў. А ёсць, з дазволу, Лісты.

«Пра пакутніцу, нашу мову, напісана шмат. У мяне ж найперш пытанне, — піша **Валянціна Гудачкова з Жыткавічаў,** — ці чытае «Звязду» чынавенства, кіраўнікі ўстаноў і прадпрыемстваў, ці хвалюе іх стан роднай мовы? Бо пішуць (тыя ж «Лісты пра галоўнае»), як я разумею, людзі сталага ўзросту, якіх і на жаль, цяпер мала слухаюць. Вось і ствараецца ўражанне, што пагаворым мы, пашумім ды на тым самым месцы і сядзем.

А жыццё мяняецца, з'яўляецца многа новага, з ім прыходзяць новыя словы — найчасцей замежныя. Таму кнігі, напісаныя 200—300 гадоў таму, нават Скарынінская «Біблія» ўсім зразумелая, а вось асобныя артыкулы з газет чытаць цяжкавата — хоць ты слоўнік бяры...

Бачыцца мне і такая бяда, — працягвае спадарыня Валянціна, — як навала англамоўных слоў, пашана замежнай мове: усюды стракацяць лацінскія літары, у садках наша малеча вывучае англійскую. Мы быццам жывём і збіраемся жыць у краіне замежнікаў. А што ж свая — краіна, мова. Яны нічога не вартыя?»

І далей: «У дыскусіі на старонках «Звязды» выказваюцца розныя меркаванні — наконт мовы, наконт слоў. Не без таго — зазіраю і я ў розныя слоўнікі, думаю, успамінаю. Проста, як быццам — лаўка — крама — магазін. Бабуля казала: «Іду ў лаўку», «Купіла ў лаўцы». У вёсцы была невялікая крамка, таму і лаўка. А вось вялікі магазін, універсам ці правільна называць крамай? Прыцягнулі ўвагу словы *работа і праца.* Чамусьці першае — у тым ліку на старонках газеты — ужываецца ўсё менш і менш. А чаму, хто б прасвятліў — напісаў для шырокага кола чытачоў, дзе якое слова ўжываць? Прычым правільна, бо ў слоўніках значэнняў шмат...

Далей. З'явілася слова *гулец*. Няхай. А як тады быць са словамі *выйграць, прайграць, ігрышча?* Ці вось слова ходнікі. У вёсках так называюць саматканыя палавічкі, а пра тратуар так казаць неяк нязвычна. Ці возьмем слова *мінак*. Чалавек, трэба разумець, ужо не ўглядаецца ў навакольнае жыццё, мала на што звяртае ўвагу, ён абыякавы. У дачыненні да яго, вось такога, слова мінак трапнае, а як да іншых?

Альбо вось яшчэ адно назіранне. У беларускай мове і чырвоныя, і белыя, і чорныя — усё *парэчкі*. У рускай — усё *смородина*. А на маю думку, гэта розныя расліны, хоць і вельмі падобныя. Смурода (як звалі чорныя ягады нашы старыя) мае свой асаблівы пах. Таму ў нас на базары і цяпер пытаюць асобна парэчку, асобна *смуроду, смародзіну.* Дык мо час яе «ўзаконіць», уключыць у нашы беларускія слоўнікі?»

Каб сказаць, наколькі гэта важна — пісаць і гаварыць правільна — спадарыня Валянціна ўзгадвае сваё студэнцтва, піша: «Сучасную рускую мову» ў нас выкладаў дацэнт Мікалай Аляксандравіч Маслюкоў. У яго быў нетрадыцыйны падыход да мовы. Яго лекцыі не прапускаў ніхто, але... Ну вось да прыкладу. Аднойчы дзяўчаты заспалі (руская мова была першай

ДУМКА З КАНВЕРТА

Нікога, як падаецца, не бянтэжыць выкарыстанне запазычаных слоў *менеджар, кворум, кансенсус...* Нешта ў нашай мове няма адпаведнікаў? А вось наконт адсоткаў ды *зніжак* трэба гвалт усчаць... Мне асабіста яны падаюцца і адметнымі, і вартымі ўжывання, бо яны — на беларускі манер.

Да таго ж ва ўсіх дзяржавах галоўныя дзяржаўныя газеты выдаюцца на мове карэннага насельніцтва. А што ж у нас?

Вось пра што трэба гаварыць.

Соф'я КУСЯНКОВА,
В. Лучын, Рагачоўскі раён.

парай) — спазніліся на лекцыю. А гэта ж непазбежна — выкладчык спытае, чаму? Дамовіліся, што будуць гаварыць праўду. То зайшла ў аўдыторыю першая, чуе строгае:

— Почему вы опоздали?

— Проспáла.

— Закройте дверь с той стороны, — загадвае выкладчык.

Заходзіць другая.

— Вы почему опоздали?

— Проспáла.

Выгнаў і тую. Апошняй зайшла Люда Кузьменка.

— А вы почему опоздали?

— Проспалá.

— Проходите, садитесь.

«Вось так нас вучылі мове, — піша спадарыня Гудачкова. — Часу прайшло шмат, многае змянілася, забылася. Але ж адчуваецца, што няма цяпер былой павагі да слова. Я паважаю яго ўсё жыццё — раблю памылкі, выпраўляю, зноў памыляюся. Ведаю: трэба больш чытаць, больш пісаць, гартаць падручнікі і слоўнікі, патрэбна моўная практыка, але... У руках часцей не кніжка, а рыдлёўка ды сякера»...

«Зрэшты, што з мяне ўзяць, — сама ў сябе пытае спадарыня Валянціна і сама ж адказвае, — я, на жаль, надвор'я не зраблю. А вось газеты, тэлебачанне... Ну вельмі ж «свабодна» яны абыходзяцца цяпер са словам, вельмі шмат дапускаюць памылак. Правільнай прыгожай мовы — як беларускай, так і рускай, лічы, не чуваць».

Грэх з гэтым не згадзіцца! Грэх не прыслухацца, грэх не зрабіць пэўных захадаў (але аб іх крыху пазней). Пакуль — яшчэ адзін ліст.

ДУМКА З КАНВЕРТА

«Вось «Звязда» паведамляе прызнанне віцэ-прэм'ера А. Тозіка аб тым, што «ў апараце Савета Міністраў працуюць 322 супрацоўнікі і ніводны з іх не валодае свабодна замежнымі мовамі. І гэта ў краіне, якая знаходзіцца ў цэнтры Еўропы...».

Абуральна? Так, але ж мне больш цікава, ці валодаюць яны мовай тытульнай нацыі? На якой мове праходзяць пасяджэнні і нарады? Вельмі сумняваюся, што на роднай. Закон аб мовах абавязвае кіраўнікоў усіх рангаў валодаць дзвюма дзяржаўнымі, але ж у нас няма механізма яго практычнага дзеяння. Пры падборы і прызначэнні кіруючых асоб гэта патрабаванне пакуль не ўлічваецца.

М.П. ДУБОВІК,
вёска Арэшкавічы Бярэзінскага раёна.

«Звязду» выпісваю вельмі даўно, — піша **Юлія Рыгораўна Міхута з в. Нова-Баршчоўка, Лоеўскага раёна.** — Выбар абумоўлены менавіта мовай газеты, яе беларускасцю і беларускамоўнасцю. У нашай мясцовасці людзі размаўляюць на так званай трасянцы, але ж гэта не перашкаджае ім любіць сваю. Помню, з якім замілаваннем слухала яе, дастаткова чыстую, літаратурную, ды «жыўцом», на Гродзеншчыне, на Міншчыне. Але ж ніколі, здаецца, — ад нашых кіраўнікоў. Карыстацца ёю яны лічаць за абразу, ці што?

Таму ў справе адраджэння мовы на іх, мусіць, не варта ўскладаць вялікіх надзей, хоць, безумоўна ж, працэс распаўсюджвання зверху ўніз быў бы больш эфектыўным. А вось на дзеячаў культуры, на сродкі масавай інфармацыі (асабліва тэлебачанне) спадзявацца хацелася б, бо яны могуць многае, калі, зразумела, ёсць там хоць жменька патрыётаў. Пакуль жа з экранаў гучыць толькі другая дзяржаўная. Адзін, лічы, прыкметны голас — у Міхася Равуцкага. Няўжо ж болей ніхто не ведае беларускай? Ці проста каманды не было перайсці на яе? Упэўнена: першы **нацыянальны** канал павінен вяшчаць па-беларуску. Гэта — без варыянтаў.

А вось радыё мяне цешыць. Там працуюць сапраўдныя патрыёты! Таму я зусім мала гляджу тэлевізар, болей слухаю іх».

Што называецца — досвед варты пераймання (тым больш, што тэлевізар глядзець не модна)!..

Але ж гэта не ўсё: ёсць у Юліі Рыгораўны і сваё меркаванне наконт старых, забытых слоў: «Не патрэбна іх выцягваць немаведама адкуль, — лічыць чытачка. — Ну і што, што яны некалі былі, але ж не прыжыліся, забыліся».

Да гэтай тэмы газета звярталася і не раз, але ж...

У апошні.

Многія лічылі (і лічаць!), што «не прыжыліся» (і нават не прыжывуцца) у нас слова *спадар, спадарыня, спадарства.* Мне асабіста гэта нагадвае даўні сатырычны малюнак. На ім (бачу як зараз) было вясельнае, упрыгожанае аўто, наперадзе ў якога бегла жанчына (трэба разумець маці жаніха ці нявесты) з «транспарантам: «А я ўсё роўна супраць!».

Вось і мы некага (нечага) не прымаем, упарцімся, губляем час, а потым не разумеем, чаму гэта іншыя... бабулі ўжо цешацца ўнукамі, чакаюць праўнукаў, а мы ўсё выбіраем, шукаем (ці чакаем?) таго найлепшага жаніха, тую найлепшую нявесту. Замест таго, каб проста прыняць тых, каго, магчыма, сам Бог нам даваў... І паспрыяць — маладой сям'і. Альбо слову. Гэта складана? Ды калі б... А то замяніце заўтра «Паважаныя пасажыры, сябры, гледачы, слухачы, спажыўцы, карыстальнікі...» на «Шаноўнае спадарства» ў гарадскім транспарце, сродках масавай інфармацыі, у навучальных установах, працоўных калектывах, «пракруціце» некалькі рэкламных ролікаў па тэлебачанні і праз тыдзень (!) справа зроблена: з'явіўся свой зварот, з'явілася пачуццё нацыянальнай прыналежнасці і годнасці.

Можна, ну вядома ж, гэтага не рабіць, — чакаць далей, заставацца «мужчынамі» і «жэншчынамі», можна ўзняць чарговую дыскусію на тэму, у каго лепш пазычыць зварот — у палякаў ці ўсё ж расіян? Бо свой жа горшы...

Пісала «Звязда» і пра слова *супруги*, якое ў перакладзе на беларускую «дзеліцца» на два — асобна муж, асобна жонка. А навошта асобна, калі было ў нашай мове слова сужэнцы?..

Як быў і застаецца бясконцы россып іншых прыгажэнных слоў: *безмеж* (бязмежны прастор), *неруш* (нешта некранутае...), *парукацца* (павітацца за руку), *паняверка* (страта веры), *пачужэць* (стаць некаму чужым), *прадажнік* (чалавек, які за нешта прадаўся), *сухмарак* (белая бездажджавая хмарка), *тараноўка* (вялікая цёплая хустка), *фундуш* (шчодрая ахвяра на патрэбы царквы), *фатэль* (мяккае крэла), бо ёсць яшчэ не мяккае, якое, нават тыя, хто ведае беларускую часта называюць стулам, хоць стул па-беларуску — гэта (прабачце за фізіялогію) толькі дзеянне кішэчніка.

Большасць з прыведзеных (і не прыведзеных!) рэдка ўжывальных слоў у тлумачальных слоўніках

ДУМКА З КАНВЕРТА

Наша мова на міжнародным узроўні аднесена да ліку знікаючых. У гэта верыш, калі цягам дня, пераключы каналы тэлебачання, не зловіш ніводнага беларускага слова. А чаму? Няўжо дзяржава, дзе 84 адсоткі насельніцтва, паводле апошняга перапісу, лічаць сябе беларусамі, не можа стварыць хоць бы адзін беларускамоўны канал?!»

Алена МАРОЗАВА, *г. Мінск.*

пазначана кароткім «абл.» Гэта значыць, што яны, гэтыя моўныя скарбы, характэрны для пэўных мясцін: ужываюцца, напрыклад, на той самай Гродзеншчыне альбо... Гомельшчыне, дзе жыве шаноўная чытачка з прыгожым прозвішчам Міхута, дзе, цалкам магчыма, жылі,

ДУМКА З КАНВЕРТА

«Колькі дзён таму па радыё чуў (першы раз за жыццё) выступленне нашага раённага чыноўніка (і з досыць высокай пасадай!)... Ён гаварыў па-беларуску. Вушам не паверыў! Дык мо і сапраўды не ўсё так дрэнна?

Міхаіл СПІРЫДОВІЧ, *г.п. Івянец*

ужываючы гэтыя словы, яе бацькі, яе дзяды і прадзеды...

Не веру, што ёй, наступніцы, любячы беларускую, не хочацца чуць, не хочацца бачыць на старонках газеты словы сваіх прашчураў (альбо і свае). Іншая справа — чужыя. Рэжуць, магчыма, вуха, раздражняюць вока. Бо не заўжды разумееш сэнс.

Значыць, у гэтым і наша віна, — паспрабуем тлумачыць: у бліжэйшы час у газеце, дасць Бог, з'явіцца адпаведная рубрыка.

Але ж ёсць, на жаль, рэчы, якія тлумачыць цяжка. У чарговым канверце — ліст з фатаграфіяй. «Людзі абураюцца — і справядліва — калі чуюць слова *дзярэўня*, піша **спадар Лукша з Пастаўшчыны.** — У нас жа яго не проста гавораць, а, як бачыце, пішуць. З'явіўся гэты паказальнік на месцы ранейшага «Старая вёска» не так даўно, пасля капітальнага рамонту дарогі Камарова (Мядзельскі раён) — Лынтупы (Пастаўскі) і, безумоўна ж, стаў рэзаць вочы. Але ж я, напэўна, змаўчаў бы, калі б не публікацыі ў «Звяздзе». Пасля іх — не хачу, бо дарога гэта вядзе да заказніка «Блакітныя азёры», летам туды цугам ідзе і едзе народ. Чым для яго стане гэта *дзярэўня*? Ну, безумоўна ж, аб'ектам насмешак і лыжкай дзёгцю, здольнай сапсаваць усе ўражанні».

Не думаю, што з'явілася яна, гэтая лыжка, ад непісьменнасці. Вёску, мо, і насамрэч звалі вось так — Старой Дзярэўняй. Ну былі ж на карце Хрэнава, Ліхадзеі, Плевакі... А колькі засталося — Пабядзіцеляў, Акцяброў, Ленінаў, Лучоў, Дзвігацеляў, Залогаў Пяцілеткі... Ёсць нават Сярэнеўка, з якой, па чутках, дзяўчатак замуж не бяруць... З гэтым рабіць нешта трэба, а вось са Старою Вёскай?..

Колькі галоў, — столькі меркаванняў.

Але ж з таго ліста, з Пастаўшчыны, ад спадара Лукшы варты цытавання і наступныя радкі. «Хочацца добрым словам узгадаць дырэктара нашага прадпрыемства (Лынтупскі спіртзавод) Алега Мікалаевіча Анціфорава. Ён на гэтай пасадзе яшчэ толькі год, але з яго прыходам многае змянілася. У тым ліку з мовай: беларуская стала гучаць на нашых сходах, па-беларуску напісаны шыльды на дзвярах. Ведаю, што многім гэта вельмі падабаецца, многім — не. І апошніх, напэўна, больш. Але я лічу, што на гэта зважаць не варта, і чакаць пакуль па-беларуску загаворыць начальства — таксама. Трэба пачынаць з сябе: замест «Здрасьце» сказаць «Добры дзень», «Добрай раніцы», узяць у рукі беларускую кніжку, газету і справа зрушыцца — у адной, асобна ўзятай галаве, потым у адной-другой асобна ўзятай сям'і. А далей болей».

Хто «за»? Хто «супраць»? Пішыце.

Валянціна ДОЎНАР.

(Працяг будзе.)

Кватэрнае пытанне

ЖЫЛЛЁ ДЛЯ ШМАТДЗЕТНАЙ СЯМ'І

ПАСЛЯ пажару наш дом стаў непрыгодным для жылля, і наша сям'я (чацвёра дзяцей) пераехала ў дом мужавых бацькоў, дзе на той час жыла залвіца. Яна выселілася і была не супраць, каб мы пасяліліся, нават аформілі прыватызацыю... Цяпер многае змянілася і ў нашай уласнасці толькі невялікая частка дома. Парайце, як нам, шматдзетнай сям'і, вырашыць сваю жыллёвую праблему?

А.Л., *Смаргонскі р-н.*

Варыянтаў вырашэння некалькі, але ж перш за ўсё неабходна стаць на ўлік з патрэбай у паляпшэнні жыллёвых умоў, які вядзецца па месцы працы грамадзян, а таксама і па месцы іх жыхарства ў мясцовым выканаўчым і распарадчым органе.

Для шматдзетных сем'яў, якія стаяць на кватэрным уліку, заканадаўствам прадугледжаны значныя льготы.

Так, у адпаведнасці з падп. 62.9 Палажэння аб парадку ўліку грамадзян, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, выдзялення жылых памяшканняў дзяржаўнага жыллёвага фонду (зацверджана Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 29 лістапада 2005 г. № 565), шматдзетныя сем'і маюць права на атрыманне жылога памяшкання сацыяльнага карыстання, калі сярэднямесячны сукупны даход на кожнага члена сям'і не перавышае зацверджаны бюджэт пражытковага мінімуму (БПМ) у сярэднім на душу насельніцтва, вылічанага за 12 месяцаў, якія папярэднічалі месяцу пастаноўкі на ўлік (і на дзень выдзялення жылога памяшкання сацыяльнага карыстання), і якія маюць заяўленую маёмасць, агульны кошт якой не перавышае памер кошту кватэры тыповых спажывецкіх якасцяў, зыходзячы з максімальнай нормы выдзялення агульнай плошчы жылога памяшкання сацыяльнага карыстання на аднаго члена сям'і (20 кв. метраў).

(Для даведкі: Пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 31 студзеня 2011 г. № 111 БПМ устаноўлены ў памеры 296870 рублёў на перыяд з 1 лютага па 30 красавіка 2011 г.).

Важна таксама адзначыць, што згодна з Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 27 кастрычніка 2010 г. № 552 з 1 студзеня 2011 г. улік грамадзян, якія пражываюць у населеных пунктах, размешчаных на тэрыторыях, што ўваходзяць у прасторавыя межы сельсаветаў (за выключэннем пасёлкаў гарадскога тыпу і гарадоў раённага падпарадкавання), павінен ажыццяўляцца адпаведнымі сельскімі выканаўчымі камітэтамі, а грамадзян, якія маюць права на атрыманне жылых памяшканняў сацыяльнага карыстання, — таксама і раённымі выканаўчымі камітэтамі. На практыцы гэта будзе азначаць, што жыхары (якія маюць права на атрыманне жылога памяшкання сацыяльнага карыстання) з сельскіх пасяленняў, дзе не ажыццяўляецца будаўніцтва такога жылля, змогуць стаць на ўлік грамадзян, што маюць патрэбу ў паляпшэнні жыллёвых умоў, у сваім раённым цэнтры, і ў вызначаным парадку рэалізаваць сваё права на атрыманне жылога памяшкання сацыяльнага карыстання.

Шматдзетныя сем'і, якія стаяць на кватэрным уліку, маюць таксама льготы пры атрыманні дзяржаўнай падтрымкі для будаўніцтва (рэканструкцыі) або набыцця жылога памяшкання ва ўласнасць.

Згодна з падп. 1.10 і 1.11 Указа Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь ад 14 красавіка 2000 г. № 185 шматдзетныя сем'і могуць быць па-за чаргой уключаны ў спісы на выдзяленне льготных крэдытаў на будаўніцтва (рэканструкцыю) або набыццё жылых памяшканняў, а таксама маюць права на сумеснае выкарыстанне льготнага крэдыту і аднаразовай субсідыі. Пры гэтым шматдзетным сем'ям у вызначаным заканадаўствам парадку выдзяляюцца льготны крэдыт у памеры 95% ад кошту памеру агульнай плошчы, які нарміруецца, жылога памяшкання, што будуецца, і аднаразовая субсідыя ў памеры 5% ад кошту памеру агульнай плошчы жылога памяшкання, які нарміруецца,

Акрамя таго, у адпаведнасці з падп. 1.13 Указа № 185 шматдзетным сем'ям выдаецца фінансавая дапамога дзяржавы ў пагашэнні запазычанасці па льготных крэдытах пасля ўводу жылых дамоў у эксплуатацыю (набыцця жылых памяшканняў) у наступных памерах:

пры наяўнасці траіх непаўналетніх дзяцей — 50% ад сумы запазычанасці па выданых крэдытах;

пры наяўнасці чатырох непаўналетніх дзяцей — 70% ад сумы запазычанасці па выданых крэдытах.

Фінансавая дапамога дзяржавы шматдзетным сем'ям у пагашэнні запазычанасці па льготных крэдытах выдаецца роўнымі далямі ў тэрміны, вызначаныя крэдытным дагаворам.

Віктар САВІЦКІ.

Ліга чэмпіёнаў

«Тотэнхэм» і «Шальке-04» ідуць далей

У сераду сталі вядомыя яшчэ два чвэрцьфіналісты Лігі чэмпіёнаў. «Тотэнхэм» выбіў з далейшага розыгрышу «Мілан», а «Шальке-04» — «Валенсію».

Пасля прайгранага дома з лікам 0:1 першага матча 1/8 фіналу «Мілан» выдатна ведаў, што выйграць на хатнім стадыёне «Тотэнхэма» будзе надзвычай складана, калі не сказаць немагчыма. Але з першых хвілін матча «Мілан» даказваў, што немагчымае магчыма. Італьянцы кантралявалі гульню на чужой палове поля і пераўзыходзілі суперніка ў валоданні мячом амаль у два разы, стварылі момант за момантам, але не забівалі. Выпадковаму назіральніку адкрывалася дзіўная карціна: стадыён, запоўнены балельшчыкамі «шпор» спяваў гімны сваёй камандзе ў той час як «Мілан» раз за разам няспешна і акуратна яе атакаваў. Аднак перамагчы «Тотэнхэм» на яго полі не ўдалося і «Мілану» — 0:0. І ўпершыню з 1962 года «шпоры» ў чвэрцьфінале.

«Шальке-04», дасягнуўшы нічыёй з «Валенсіяй» на выездзе, атрымаў у хатнім матчы валявую перамогу 3:1. Яе прынеслі галы Джэферсана Фарфана, які звычайна дублем, і Марыо Гаўранавіча. Прычым трэці гол падапечныя Фелікса Магата забілі ў дабаўлены арбітрам да другога тайма час, чым і не дазволілі сумнявацца, хто з супернікаў больш дастойны чвэрцьфінала.

Алена КРАВЕЦ.

Мазыр пераходзіць на шасцізначную нумарацыю

У ноч з 18 на 19 сакавіка ў Мазыры і Мазырскім раёне ўводзіцца шасцізначная нумарацыя. Да пяцізначных нумароў тэлефонаў дабаўляецца лічба «3», што дазволіць павялічыць нумарную ёмістасць, а дзейны сёння занальны код «02351» будзе заменены на новы код «0236».

Новы парадак набору з 19 сакавіка **па міжгародняй сувязі 8 0236 3xxxxx; па міжнароднай сувязі +375 236 3xxxxx.** Пры наборы старога нумара аўтаінфарматар паведаміць правільны парадак набору. Акрамя таго, усю інфармацыю па змене нумарацыі можна будзе атрымаць у бясплатнай даведачнай службе «153».

Надзея НІКАЛАЕВА.

ВЯСНА — ЧАС КАХАЦЬ

10 сакавіка раніцай жыхары Магілёва, якім давялося прайсці па вуліцы Ленінскай у самым цэнтры горада, адчулі, што нарэшце прыйшла вясна. І справа не толькі ў каляндарнай даце, раставанні снегу і яркім сонейку, а ў рамантычных учынках закаханых.

На ствалах дрэў каля інтэрната Беларуска-Расійскага ўніверсітэта з'явіліся прывабныя аб'явы: «Наташа!!! Я хачу быць з табой!!!» Ёсць і подпіс пад гэтым публічным выступам: «Стас».

Напэўна, шмат магілёўчанак сёння па-добраму пазайздросцілі незнаёмай Наташы: толькі самае светлае пачуццё можа натхніць на такі крэатыўны ўчынак. Спадзяёмся, што Наташа прачытае прызнанне Стаса і будзе таксама прыемна ўражана. Жадаем шчасця і кахання маладым людзям! З вясной!!!

Ілона ІВАНОВА. Фота аўтара.

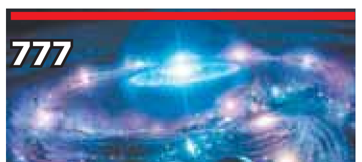

КАСМІЧНАЕ НАДВОР'Е: ЧАКАЕЦЦА ВЫБУХ?

ПАВОДЛЕ разлікаў астрафізіка Брэда Картэра з Універсітэта Паўднёвага Квінсленда (Аўстралія), зорка Бетэльгейзэ, якая знаходзіцца на адлегласці 640 светлавых гадоў ад Зямлі ў сузор'і Арыёна, у любы момант можа ўзарвацца. Шэраг даследчыкаў мяркуе, што магутнасць выбуху можа быць такой, што на небе зазяе другое сонца, а тэхніка на Зямлі будзе выходзіць са строю.

Бетэльгейзэ належыць да тыпу чырвоных гігантаў (нават звышгігантаў — яго маса раўняецца 20 масам Сонца). Памеры зоркі сапраўды ўражваюць: калі яе змясціць замест Сонца, то пры мінімальных памерах яна б запоўніла арбіту Марса, а пры максімальным — дасягнула б арбіты Юпітэра. Гэтае нябеснае цела адносіцца да разраду звышновых зорак (аб'ектаў, чыя эвалюцыя заканчваецца выбухам).

Яшчэ ў лютым мінулага года вучоныя заўважылі, што зорка пачала згасаць. За апошнія 17 гадоў яе маса зменшылася на 15 працэнтаў. Акрамя таго, Бетэльгейзэ мяняе форму і ў вялікай колькасці распыляе вакол сябе рэчывы, з якіх яна ўтворана. Гэта ўказвае на тое, што цыкл яе існавання падыходзіць да завяршэння.

Зыходзячы з вышэйапісанага, многія вучоныя лічаць, што нягледзячы на адносна малады ўзрост (Бетэльгейзэ крыху больш за 10 млн гадоў, што для зоркі зусім не старасць), цяпер яна знаходзіцца ў апошняй фазе свайго існавання, і за ёй варта чакаць выбух.

Паводле слоў Картэра, выбух можа адбыцца на працягу бліжэйшага мільёна гадоў, але зусім не выключана, што гэта адбудзецца ў 2011 ці 2012 годзе. Выбух выклікае магутны паток светлавога і электрамагнітнага выпраменьвання, якое дасягне Зямлі.

Зорка, не менш яскравая, чым Месяц, а па яскравасці зззяння з Сонцам, будзе бачна на небасхіле не толькі ноччу, але і днём, з-за чаго светлавы дзень павялічыцца на некалькі гадзін, а ночы ў асобных раёнах планеты стануць «белымі».

Касмічнае шоу будзе доўжыцца каля шасці тыдняў. Праз 2-3 тыдні пасля выбуху зорка пачне згасаць, а праз некалькі гадоў будзе бачна з Зямлі толькі звычайная туманнасць. Ад самой прыгажуні-Бетэльгейзэ застанецца кіслародна-неонавы белы карлік.

Ёсць меркаванне, што пад уплывам патокаў светлавых і электрамагнітных часціц, якія абрынуцца на нашу планету ў выніку выбуху звышновай, у рабоце электронных, у тым ліку і спадарожнікавых сістэм адбудзецца глабальны збой, што можа паўплываць і на ядзерныя рэактары. Карацей, тое, што выбухнула ў космасе, абумовіць магутны рэзананс на Зямлі.

Пасля навіны пра будучую касмічную катастрофу шэраг «прарокаў» зноў загаварылі пра канец свету. Тым больш што менавіта зорку Бетэльгейзэ акультысты здаўна звязваюць з сіламі д'ябла.(На самай справе, назва з арабскай мовы перакладаецца як «Рука Блізняці», а сама зорка ўваходзіць у так званы Егіпецкі крыж, ці анкх. Апошні складаецца з непасрэдна крыжа (сімвала жыцця) і круга (сімвала вечнасці) і забяспечвае бяссмерце, а таксама адзінства мужчынскага і жаночага пачаткаў, саюз зямнога і нябеснага. Сімвал анкх, які называлі таксама тау-крыжом, выкарыстоўваўся старажытнымі егіпцянамі ў якасці амулета, шырока прымяняўся ў магіі і варажбе).

Аднак, як сцвярджае прафесар Тэхналагічнага інстытута ў Нью-Джэрсі Філіп Гуд, інфармацыя пра тое, што выбух здарыцца ў бліжэйшай будучыні, з'яўляецца толькі гіпатэтычным меркаваннем. На думку вучоных, пакуль што няма ніякай сур'ёзнай нагоды для занепакоенасці. З ім пагаджаецца і сам Брэд Картэр. Паводле слоў даследчыка, хвалі заражаных часціц ад узарванай зоркі дойдуць да нашай планеты толькі праз некалькі стагоддзяў у выглядзе нязначнай дозы іанізаванага выпраменьвання, але яно будзе бяспечным для людзей.

У апошні раз выбух звышновай назіраўся на Зямлі ў ліпені 1054 года. Пра гэта расказваецца ў кітайскіх хроніках. Госця, якая з'явілася ў сузор'і Цяльца, па сваім бляску пераўзыходзіла Венеру (самы яскравы нябесны аб'ект у Сонечнай сістэме пасля Сонца і Месяца). Яна была настолькі яскравай, што заўважалася нават днём. Некалькі месяцаў зорку, якая ўзарвалася, можна было бачыць няўзброеным вокам. Потым яна згасла.

З 1054 года ў нашай Галактыцы зафіксаваныя яшчэ дзве ўспышкі звышновых: адну з іх давялося назіраць у 1572 годзе дацкаму астраному Ціха Браге, другую — у 1604 годзе Іагану Кеплеру. Астрафізікі сцвярджаюць, што звышновыя (зоркі, якія ўзарваліся) можна выявіць нават значна пазней, як яны згаснуць, паколькі яны аказваюць уздзеянне на навакольны міжзорны асяродак. Акрамя таго, пасля выбуху захоўваюцца рэшткі разбуранай матэрыі.

На сайце «Бетэльгейзэ звышновая» праводзіцца апытанне астраномаў-аматараў, якім прапануецца адказаць на пытанні, выбраўшы адзін з варыянтаў: ці ўзарвецца зорка ў гэтым годзе, у бліжэйшае дзесяцігоддзе ці ў бліжэйшыя сто гадоў? Цікава, што большасць мяркуе, што выбух Бетэльгейзэ чакае нас сёлета.

Падрыхтавала Іна АРЭХАВА.

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

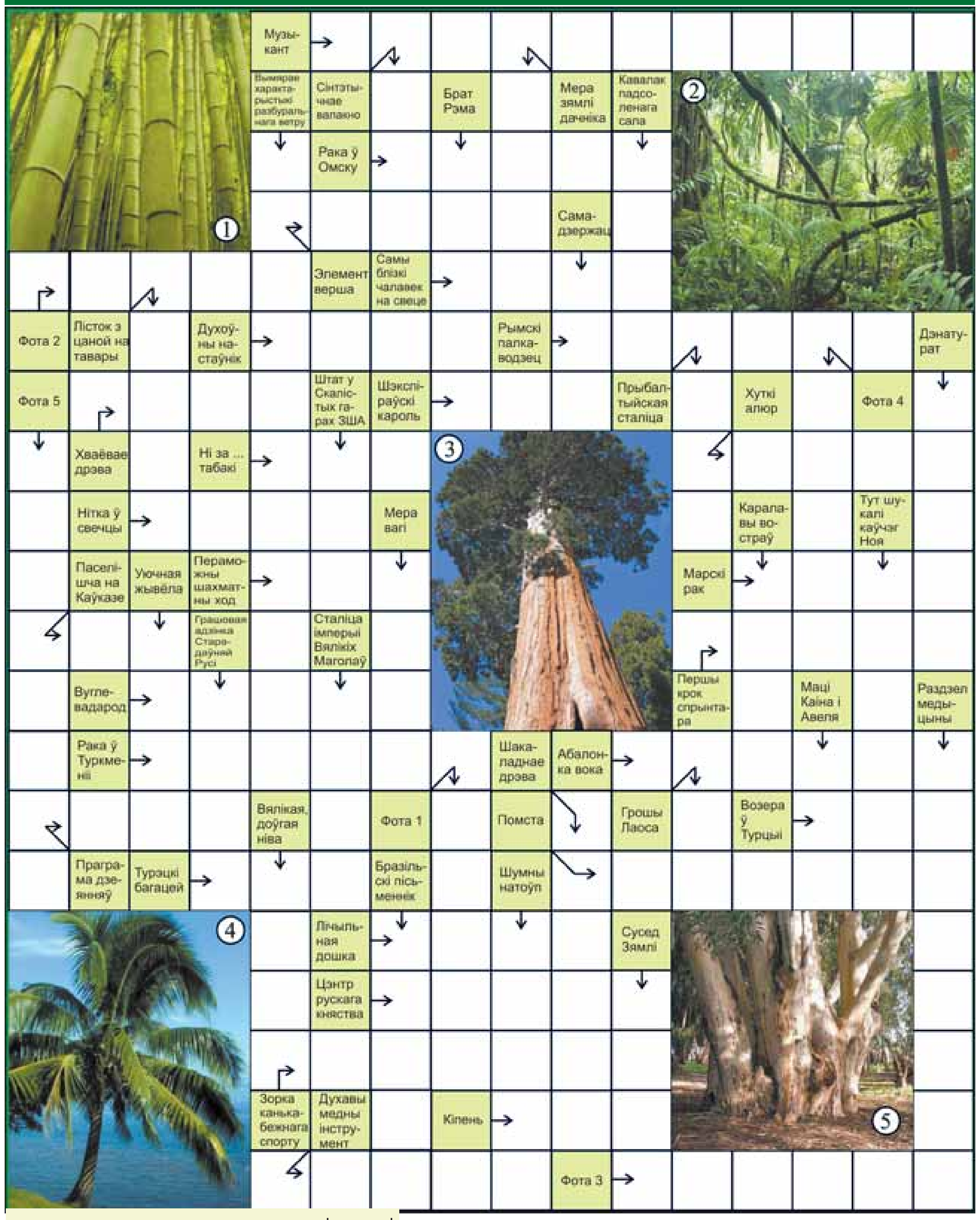

АДКАЗЫ НА СКАНВОРД

Па гарызанталі: Саксафаніст. Іртыш. Радок. Ліяна. Маці. Гуру. Агрыпа. Елка. Лір. Нох. Галоп. Кнот. Мат. Амар. Аул. Старт. Актан. Мургаб. Склера. План. Ван. Ага. Адплата. Абак. Мурам. Ісакава. Вар. Труба. Секвоя. **Па вертыкалі:** Эўкаліпт. Ярлык. Лама. Куна. Ураганометр. Гоні. Юта. Агра. Амід. Тона. Амаду. Ромул. Бамбук. Сотка. Арава. Цар. Какава. Шпіг. Марс. Рыга. Кіп. Атол. Пальма. Ева. Арарат. Спірт. Анатомія.

Віншуем **з днём нараджэння** аператара АПС «Быстрыца» **Лілію Генадзьеўну САКОВІЧ.** Зычым ёй моцнага здароўя, сямейнага шчасця і ўсіх даброт.

Супрацоўнікі.

ШАШКІ

Пад рэдакцыяй міжнароднага арбітра Мікалая ГРУШЭЎСКАГА

НА АДНУ ТЭМУ

У якасці **бліца- 58/6** вядучы рубрыкі прапануе развязаць камбінацыйную міні-праблему, як кажуць, уласнай вытворчасці:

Белыя: a7, b2, b6, d2, f2, g5 (6). **Чорныя**: a3, d4, d8, e7, g7 (5). Выйгрыш.

Іншыя варыяцыі на тую ж самую тэму разгледзьце **па-за конкурсам**:

1. **Белыя**: a7, b6, f2, g7 (4). **Чорныя**: d4, d8, e3, e7 (4). Выпраўленне пазіцыі, надрукаванай у «Звяздзе» 8 ліпеня 2010 года (конкурс «Пагода ў доме»-7/10): f8, e3 (d4) c7, e3x. Дапаўняе малютку Л. Рубінчыка (газета «Гудок» за 18 сакавіка 1927 года): б. пр. a7, b6, c1, g1 (4), ч. пр. d2, d8, e3, e5 (4). F2, e3 (d4) c7, e3x. У № 1 удар 2. f:e3! (2. f:f2? g:e3!=) больш уражлівы.

2. **Белыя**: a7, b6, f2, g7 (4). **Чорныя**: d4, d8, e3, e5, e7 (5). Тут выкарыстоўваецца матыў апазіцыі 1 на 1: f8, e3! (d4) c7, e3x.

3. **Белыя**: a7, b6, d6, f2, g5 (5). **Чорныя**: b8, d4, d8, e3, g7 (5). Падрыў поля b8 і ўскладненне рашэння на адзін ход: dc7 (d6/g1) h6, e3! (d4) c7, e3x. На жаль, не даказваецца легальнасць зыходнай пазіцыі

4. **Белыя**: a7, b6, c7, g5 (4). **Чорныя**: b8, d4, d8, g7, дамка g1 (5). H6, e3! (d4) c7, e3x. Пачатковая расстаноўка з правілаў гульні магчыма: белыя: пр. a7, b2, b6, d2, d6, f2 h4 (7), чорныя:. пр. b4, b8, d4, d8, g7 (5). 1. hg5 ba3 2. dc7 a:g1.

5. **Белыя**: a7, b6, f6, g1, g7 (5). **Чорныя**: d8, e5, дамкі d4, d6, e3 (5). У адрозненне ад № 2 простая чорных e5 не стаіць на месцы: f2, f8, e3! (d4) c7, e3 (f6/h6) f4x.

6. **Белыя**: a7, b6, f2, h6, дамка h4 (5). **Чорныя**: d4, d8, e5, дамкі d6, e3 (5). Выпраўленне канструкцыі, змешчанай у «Звяздзе» 5 ліпеня 2010 года (конкурс «Пагода ў доме»-7/5), але ў дамачным выкананні, у сувязі з чым з'явіліся падманлівыя сляды. Пераканайцеся ў гэтым самастойна.

Дарэчы, дамачныя канцоўкі-64 нарэшце аднесены да асноўных відаў кампазіцыі (гл. Міжнародныя правілы, падрыхтаваныя майстрам П. Шклудавым (Наваполацк).

Аўтарскі-14/8

Міжнародны майстар Віктар Шульга (Мінск) працягвае яго сваёй камбінацыяй:

Белыя: 13, 17, 18, 19, 21, 28, 33, 35, 38, 39, 44, 49 (12). **Чорныя**: 6, 7, 10, 16, 24, 26, 29, 30, 31, 40, 41 (11). Перавага белых пры іх першым ходзе.

* * *

Тэрмін для адказаў традыцыйны — два тыдні. Накіроўвайце іх на адрас: **220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда», рубрыка «Шашкі»**.

РАШЭННІ

Калі ласка, праверце свае рашэнні ранейшых заданняў.

Аўтарскія: 13/5 (Л. Вітошкін). b6, b8, h8 (g1) e5 (g3-h2) b8 (d4) f2 (a1) b2, a7, g1x, **13/6** (Л. Вітошкін). de7, e7, d4, f8, g1, ab6, c5, a7 c5x, **14/1** (В. Шульга). 1, 42, 31 (276A) 19, 15x. A(476) 238, 22, 27 (15B) 25x. B(139) 18x і **14/2** (В. Шульга). 30! (34A) 41, I 12-8! (3:21B) 2, 12 (6), 7x. B(1:21) 2, 12 (8, 40) 17, 50x. A(24) 41, 12-8, 2 (1/3:21) 2, 17/12x. I 2? (7) =.

Усміхнемся

Запісаўся на курсы гіпнозу. Першы занятак не спадабаўся, таму я вырашыў заплаціць адразу за год наперад і больш туды не хадзіць.

☺

Лес. Муж і жонка збіраюць грыбы. Жонка знайшла вялікі баравік і пытаецца:

— Дарагі, гэта ядомы грыб?

— Пакуль ты з яго нічога не прыгатавала — так!

☺

Надпіс на бутэльцы: «Увага, ужыванне алкаголю можа ўсяліць упэўненасць у тым, што вы ўмееце спяваць!».

☺

Гутарка ў вёсцы дзвюх суседак:

— Чаму ў вас казёл бязрогі?

— А ў нас каза сумленная!

☺

Я асвоіў методыку хуткага чытання і здолеў прачытаць «Вайну і мір» за 25 хвілін. Там штосьці пра Расію.

СЁННЯ

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	6.35	18.05	11.30
Віцебск —	6.25	17.54	11.29
Магілёў —	6.25	17.55	11.30
Гомель —	6.21	17.53	11.32
Гродна —	6.50	18.20	11.30
Брэст —	6.50	18.22	11.32

Месяц

Першая квадра 13 сакавіка. Месяц у сузор'і Блізнятаў.

Імяніны

Пр. *Ганны, Івана, Парфірыя, Пятра, Севасцьяна, Сяргея.*
К. *Бенядзікта, Канстанціна.*

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

11 сакавіка

Дзве даты

1550 год — нарадзіўся Лаўрэнцій Зізаній, беларускі педагог, царкоўны дзеяч і перакладчык. Працаваў выкладчыкам у праваслаўных брацкіх школах Львова, Брэста, Вільні. У 1596 годзе ў Вільні выдаў першы ў Беларусі і Украіне буквар «Наука ку читаню и розуменю писма словенского», у які ўключыў тлумачальны слоўнік больш як на 1000 слоў, а таксама «Граматыку славенскую...». З 1619 года выкладаў у Кіева-Пячэрскай лаўры, перакладаў з грэчаскай мовы, рэдагаваў кнігі. У 1627 годзе ў Маскве выдаў напісаны па заданні патрыярха Філарэта «Катэхізіс», у якім на беларускай мове выклаў звесткі аб прыродзе і даў блізкія да пратэстантызму тлумачэнні царкоўных дагматаў (перавыдаваўся ў Гродне ў 1783, 1787 и 1788 гг.). У сваіх працах адстойваў прынцып роўнасці ўсіх людзей перад Богам, адстойваў тэзіс аб свабодзе волі чалавека. Памёр «літоўскі Пратапоп», як яго звалі ў Масковіі, каля 1634 года.

1918 год — на Мікалаеўскі (зараз Ленінградскі) вакзал Масквы з Петраграда прыбыў цягнік з савецкім урадам на чале з Леніным. 12 сакавіка Масква была аб'яўлена сталіцай Расійскай Савецкай Рэспублікі.

Цытата дня:

«Добрыя сябры — для важных спраў. Таму мець добрых сяброў і ўмець іх зберагчы — важней, чым грошы мець».

Бальтасар Грасіян (1601—1658), іспанскі пісьменнік-мараліст.

ПЯЛЁНКА І СПАВІВАЛЬНІК

Пялёнкі ў народнай культуры параўноўвалі з тканінамі (палотнамі), якія выкарыстоўвалі падчас вяселля ці пахавальнага абраду, і таму зразумелае асаблівае стаўленне да працэсу іх вырабу і правілаў карыстання. Кантакт дзіцяці з пялёнкамі (у тым ліку і іншым дзіцячым адзеннем) меў на ўвазе «пераход» да яго пэўных якасцяў, рыс характару, хвароб, няўдач і інш.

- Паўсюдна існавала правіла, якое забараняла цяжарнай жанчыне рыхтаваць пялёнкі загадзя. Пра пялёнкі для нованароджанага павінны былі паклапаціцца свякроўка ці маці парадзіхі.
- У момант нараджэння нашы продкі практычна не выкарыстоўвалі пялёнкі. Бабка-павітуха загортвала толькі што народжанае дзіця ў бацькоўскую кашулю або матуліну спадніцу, каб сын любіў і паважаў бацькоў. Не бралі адзенне таго з бацькоў, у каго быў складаны, рэзкі характар. Часам хлопчыка загортвалі ў адзенне маці, а дзяўчынку — у адзенне бацькі, каб такім чынам усталяваліся мір і спакой у сям'і. Лічылася, што, калі загарнуць нованароджанае дзіця ў кашулю дзеда, яно будзе доўга жыць.
- Пялёнкі шылі са старога адзення ці пасцельных прыналежнасцяў. Калі для пялёнак бралі старое адзенне, то абавязкова таго члена сям'і, чый характар і стан здароўя не выклікалі трывогі.
- У замовах на здароўе кажуць, што «Сама Багародзіца пялёнкай господняй» агортвае (ахоўвае) нованароджанага.
- Для абраду хрышчэння пялёнкі шылі з новай, абавязкова белай (светлай) тканіны. Іх упрыгожвалі вышыўкай, карункамі. Лічылася, што «спавівальнік» (пояс, якім спавівалі дзіця) павінен быць чырвонага колеру. У царкве хросная маці на працягу ўсяго абраду трымала пялёнкі і спавівальнік, каб такім чынам «адзенне» хрэсніка таксама было асвечаным.
- «Хрэсьбінныя» пялёнка і спавівальнік былі надзейным абярэгам для немаўляці: іх клалі ў калыску, бралі з сабой, калі выносілі дзіця з хаты.
- Асаблівае стаўленне было да рытуалу першага спавівання. Меркавалі, калі дзіця ў час першага спавівання пачне крычаць, то будзе сярдзітым.
- На працягу першых 9 дзён дзіця спавівала бабка-павітуха.
- Нашы прабабулі лічылі, што тугое спавіванне надасць стройнасць фігуры і будзе спрыяць росту дзіцяці.
- З пялёнкамі прыходзілі жанчыны ў «адведкі». Пялёнкі былі абавязковым падарункам для бацькоў дзіцяці.
- Існавалі строгія правілы ў дачыненні да пялёнак. Так, на працягу 40 дзён пасля нараджэння дзіцяці пялёнкі не выносілі сушыць на двор.
- Прасці пялёнкі дазвалялася толькі раніцай. Сушыць пялёнкі таксама дазвалялася толькі да заходу сонца. Той, хто пакідаў пялёнкі на дворы пасля заходу сонца, мог наклікаць на дзіця невылечныя хваробы, яно магло страціць сон, стаць плаксівым.
- Пялёнкі забаранялася выкарыстоўваць для іншых мэт — у іх можна было толькі спавіваць дзяцей.
- Пялёнкі, у якіх хрысцілі дзіця, у паўсядзённым жыцці больш не выкарыстоўвалі. Іх прасавалі і хавалі, каб выкарыстаць у час хрышчэння наступнага дзіцяці. Казалі, што дзеці, хрышчоныя ў адным адзенні, будуць сябраваць паміж сабой і клапаціцца адно пра аднаго.
- Дзіцячыя рэчы (пялёнкі, цацкі і г.д.) да года забаранялася каму-небудзь аддаваць ці прадаваць. Катэгарычна забаранялася спальваць дзіцячыя рэчы.
- Калі дзіця памірала, яго хавалі ў тых пялёнках ці ў тым адзенні, у якім хрысцілі. Бабка-павітуха заўсёды насіла з сабой пялёнкі, каб быць напагатове ў самых непрадказальных сітуацыях. Пасля смерці ў труну такой жанчыне абавязкова клалі пялёнку, каб і на «тым свеце» яна не забывала пра сваё рамяство.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

ЗВЯЗДА
БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА
ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь
РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСКІ, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВІДРЫЦКАЯ, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШЧУЧЭНКА.
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, падпіскі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск Вадакцкаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэрыі: 292 22 03.
http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zvyazda.minsk.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: rek@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 250 разоў на год.
Тыраж 33.380. Індэкс 63850. Зак. № 1162. Нумар падпісаны ў 19.30.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12